



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thronus Dei Maria Deipara

Spinelli, Pietro Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1696

IV. De sacris utriusque sexus Virginibus, qui virginatus vexillum à Deiparæ erectum sunt secuti. Ad Cap. 32.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46853)

TRACTATUS DE SACRIS UTRIUSQUE SEXVS VIRGINIBVS,

Qui Apocalypf. 14. Agnum sequentes ante sedem Dei, hoc est ante
Deiparam, canticum novum concinere dicuntur, in octo Se-
ctiones distributus.

*Virginum porro de quibus hic agitur Indicem ordine Alphabetico habes
in fine.*

SVMMA RI VM.

- Innumerabilia virginum utriusque sexus mul-
titudo, qui in lege Evangelica virginitatis
vexillum à Deipara erectum sunt secuti. Sect.
1. n. 1.*
- Ingens multitudo eorum, qui cœlibem vitam du-
xere, ex quibus complures virginis existerent.
n. 5.*
- Virorum exempla, qui Deiparam imitantes in-
corruptum virginitatis florem custodierunt.
Sect. 2. num. 13.*
- Mulierum familiaritas, aspectus, colloquia, & co-
habitatio diligenter cavenda. n. 19.*
- Exempla virorum, qui pro castitatis integritate
tuenda, quamvis graviter, & interdum ad
mortem usque impugnati, strenue tamen de-
certarunt. Sect. 3. n. 22.*
- Virorum exempla, qui à mulieribus ad flagitium
solicitati viriliter resistere. n. 25.*
- Nonnullorum exempla, qui mori maluerunt, quàm
illicito concubitu morbo suo mederi. n. 29.*
- Mulieres, quæ Deiparam secuta virginali casti-
monia claruerunt, & martyrii palmam sunt
ademptæ. Sect. 4. n. 30.*
- Virgines martyres in Hispania sub persecutione
Arabica. n. 49.*
- Mulierum exempla, quæ pro virginitate tuenda
atrocissimis tormentis, & acerbissima neci se
expoierunt. Sect. 5. n. 41.*
- Virginum exempla, quæ pro tuenda pudicitia se-
pissas deformarunt. n. 46.*
- Quæ ratione complurium virginum pudicitia,
Christi presidio, ab improborum vi, vel in ipse
prostituto se servata. Sect. 6. n. 47.*
- Virgines Christiana ad Lupanar compulsæ, &
mira arte à Christianis inde eductæ. n. 52.*
- Mulieres, quæ exemplo Deipara virginitatis flo-
rem involuam Christo obtulerunt, & ex hac
vita in pace ad cœlestem sponsum commigra-
runt. Sect. 7. n. 54.*
- Aliquot alia virginis ex martyrologio. n. 67.*
- Alia virginis extra martyrologium. n. 69.*
- Conjuges, qui licet matrimonii legibus astricti,
virginali tamen flore in illa sum conservarunt.
Ii etiam, qui aliquot in conjugio susceptis libe-
ris, vitam deinde castam concordis voluntate
duxerunt, vel qui conjugio vita sumto secun-
das nuptias detrectarunt. Sect. 8. n. 72.*
- Conjuges, in quorum matrimonio virginitatis
castimonia in utroque enituit. n. 73.*
- Conjuges, qui ante matrimonium consummatum,
altero conjugio dimisso ad religionem se con-
tulere. n. 77.*
- Virgines nuptiæ tradita, quæ ut corporis integri-
tatem custodirent, viris continentiam persua-
serunt. n. 79.*
- Conjuges, qui aliqua suscepta prole, pari inter sese
voluntate continentiam coluere. n. 81.*
- Vidua, quæ ad secundas nuptias nulla ratione ad-
duci potuerunt. n. 85.*

CUm in capite 32. quod est de inteme-
rata Deipara virginitate, explican-
dum suscepimus, quomodo Apoc.
14. cœtus ille felicissimus, ac maxi-
mus

mus censum quadraginta quatuor millium virginum Agnum sequentium ante Dei sedem, hoc est, ante Deiparam, cujus virginitatem sunt æmulati, Canticum novum cantare scribantur: idcirco non ab re me facturum existimavi, si de ingenti hac virginum multitudine accuratius agerem, ut intelligamus hoc Deiparæ exemplum quantum in lege Evangelica valuerit ad tot homines permovendos, ut divina adnitente gratia illibatam Christo dicarent virginitatem. Rem in primis usque adeo arduam, atque difficilem, ut à Hieronymo in vita Malechi captivi, & epist. 8. martyrio assimilatur: *Habet, inquit, & pudicitia servata martyrium suum, idque meritum propter sensualitatis fomitem hostem domesticum, quem ex Apostolo ad Rom. 7. in nostris membris circumferimus, quiq; nos adeo pertinaciter impugnat, & in lege peccati captivare nititur; tum etiam propter vehementissimas Satanae tentationes, cujus balneus, teste Domino Job. 41. ardere facit prunas.*

Virginitas
martyrio
assimila-
tur à S.
Hieron.

Tractatio-
nis series
describitur

Quoniam verò dum ea, quæ ad hanc materiam illustrandam faciunt, scriptis mandaremus; tanta rerum copia, tot Sanctorum, qui virginitatem multiplici ratione servarunt, exempla sese obtulerunt, ut hæc tractatio mirum in modum aucta, in majorem, quam in initio statueramus magnitudinem exereverit: idcirco ne nimium ab instituto, quod in c. 52. erat de Deiparæ virginitate, digredi videremur, disputationem hanc veluti appendicem quandam ejusdem cap. 32. ab eo tamen capite avulsam, veluti opusculum per se distinctum, ad eadem totius operis rejiciendam duximus. Ex quo factum est, ut eum tractatio hæc in gloriam præcipuè Virginis Deiparæ, & in honorem Sanctorum virginum, tum virorum, tum mulierum, qui Deiparæ exemplum sunt secuti, conscribatur; idque ex earum multitudine, ac varietate melius, magisque perspicitur, brevitate propositæ metas transilientes, aliquanto etiam uberius de hoc ageremus. ut plurima virginum exempla, tum ad ea, quæ tractamus confirmanda, tum etiam ad eorundem victorias summam saltem attingendas adduceremus. quippe qui Dei beneficio de propria carne, deque Satana sævissimo hoste non minus fortiter, quam gloriose triumpharunt; eaque de causa in Cælo præter gloriam essentialem, aureolam quoque virginitatis, & fructum insuper castitatis cælestium, qui virginibus debetur, sunt consecuti. Ut autem perspicua-

ri consulamus, universam hanc disputationem octo sectionibus hoc ordine complexi sumus.

Primò, enim de iis, qui hoc vitæ genus elegerunt, aliqua generatim præmittemus.

Secundò, virorum exempla proponemus, qui virginitatis gloria floruerunt.

Tertiò, aliquorum virorum fortitudinem admirabilem describemus, qui virginitatis integritatem contra aliorum petulantiam, & contra carnis blandientis illecebras viriliter sunt tutati.

Quartò, mulieres plurimas enumerabimus, quæ virginali pudicitia singulariter præfulserunt, & pro Christi fide martyrium fortiter subierunt.

Quintò, mulierum, quæ pro virginitate tuenda contra tyrannorum sævientium vim, atque impetum strenuè decertant, invictum animi robur exponemus.

Sextò, de complurium virginum pudicitia agemus, quæ à Tyrannis in Lupanis detrusæ divinitus à contumelia sunt servatæ.

Septimò, complures virgines recensebimus, quæ in pace Ecclesiæ perpetuæ virginitatis institutum sunt complexæ.

Octavò, denique nonnullos viros, ac mulieres, qui nuptiali vinculo colligati, illibaram tamen virginitatem coluerunt, commemorabimus; atque & his nonnullos conjuges, qui aliquot susceptis in matrimonio liberis, perpetuam inde communi consensu continentiam servarunt; quasdam etiam, quæ viris extinctis ad secundas nuptias transire neutiquam voluerunt.

Et ne cogamur in singulis, quos plurimos in medium afferimus; auctores qui hæc literis mandarunt, non abique Lectoris fastidio allegare; illud Lectorem monitum velim, ea quæ proferimus ex vitis eorundem, vel in Breviario, aut Martyrologio Romano, vel ex auctoribus probatis apud Surtium esse deprompta: quòd si quid aliunde acceptum sit, auctores indicabimus, servatis ferè, quo ad ejus fieri potuit, isdem auctorum

verbis.

INNUMERABILIS VIRGINUM
virtusque sexus multitudo, qui lege Evan-
gelica virginitatis vexillum à Despa-
ra erectum sunt secuti.

SECTIO I.

2.
Virginum
multitudo
sub vexil-
lo Despara.

Cum viciorum, ac mulierum, qui Despara
exemplo virginitatem Deo consecra-
vunt, amplissimas interdum, quæ offere-
bantur repudiatis matrimonii, quorum com-
plures martyrii quoque palnam adeptos esse
constat; tanta sit multitudo, ut eorum nume-
rus, qui ab initio nascentis Ecclesiæ per tot an-
norum secula in omnibus Christiani orbis re-
gionibus hoc præfiterentur, à nullo mortalium
iniri possit: idcirco ut generatim hanc virgi-
num multitudinem aliqua ratione conjicere
possimus, afferenda sunt, quæ vetustissimi au-
ctores, & complures Patres memoriæ prodide-
runt, tum de innumeris utriusque sexus fide-
libus, qui vel in seculari vita, vel in religioso ha-
bitu regnis interdum, ditionibusque hære-
ditario jure illis obveniebant, posthabitis, vir-
ginitatem nuptiis prætulere, tum etiam de
his, qui coelibem, & religiosam vitam duxerunt,
ex quibus complures ilibata carnis integritate
floruisse: quamvis hoc nominatim minime ex-
primatur, conjectura tamen minime dubia, ut
infra dicam, affirmare possumus.

Ex Phil.)
Hieron.

Christini
Alexandr.
sub S. Mar-
co Evang.
& virgi-
nes, qui in
his excitere

In primis Philo disertissimus Judæorum, qui
Romæ sub Claudio, Apostoli Petri amicus tu-
m à Hieronymo traditur, in libro quem in-
scripsit, de vita contemplativa supplicium, id est
Religiosorum, (quod orando, ac supplicando
tempus omne consumant) conversatione mo-
nachorum, tum viro- rum, tum mulierum etiam
virginum a viris separatim viventium, Alexan-
dræ, & in Ægypto sub Marco Evangelista Do-
ctore, quos præfens viderat, suse exponit; eos-
que plurimos fuisse affirmat, atque à spontanea
bonorum abdicatione, à castitate, à jeuniis, ab
oratione, à lectione, & sacrarum literarum
interpretatione, quibus vacabant, & sacris
mysteriis, quæ in templis obibant, mirifice
commendat. Quod autem hæc omnia intel-
ligat de Ascetis, id est, monachis Christia-
nis sic vocatis, propterea quod virtutis exer-
citationi maxime essent dediti; egregie pro-
bat Eusebius Cæsariensis lib. 2. histor. Eccles.
c. 16 Epiphanius hæres. 29. & Hieronymus in
Catalogo Script. Eccles. in Marco, & in Philo-

ne: Cardinalis Baronius tom. 1. Annal. ad an-
num Domini 64. & Cardinalis Bellarminus
contra Magdeburgenses hæreticos non solum
ostendit: verum etiam eorum objectiones e-
rudite dissolvit in controversia 2. general. l. 2.
cap. 5.

Verum quod ad rem nostram facit, eorum
multitudinem non solum in Ægypto, sed
in aliis etiam Provinciis idem Philo de cis
agens, his verbis apud Eusebium exprimit:
Quamquam hoc hominum genus passim in
universum orbem terrarum diffusum est (nam
non Græciam solum, sed etiam Barbariam
tam præstantis, & perfecti boni participem
esse oportuerat) in Angulis tamen Ægypti
agris, & maxime quidem circiter Alexan-
driam multo maxima hominum multitudo
cernitur in loco commodissimo, qui est ad
lacum Mariæ ex planicie paululum educto;

Virginum
multitudo.
Ex Phil.
Ex Euseb.
Cæsariensi.

additque viros illos insignes Curatores, vel
Cultores nuncupatos; mulieres etiam ean-
dem vitæ consuetudinem secutas Curatrices,
vel Cultrices appellatas, quod velut Medici
eorum mentes, qui ad ipsos accedunt, à vi-
tiorum morbo curent, vel quod puro cultu
Deum colant, & harum mulierum complu-
res ad extremam usque senectutem Virgines
permanere, aut, non necessitate, sicut non
paucæ Græcarum, ac Gentilium Sacerdotum
faciunt; sed sua voluntate; casque castitatem
propter Sapientiæ desiderium observare; ne-
que mortales fortis curare, sed immortales,
quos anima Dei amore inflammata, producit,
adjecitque (teste Eusebio) frequentes illorum
in unum congressus, & exercitationes, ac
severam disciplinam rationem, viro- rum qui-
dem in uno, mulierum autem in altero lo-
co separatim congregatarum. Hæc omnia ad
verbum ex Eusebio, & Hieronymo locis cita-
tis.

Curatores
monachi.
Curatrices
virgines.

S. Ignatius, quia jam suo tempore virgines,
& Viduæ in multitudinem excreverat ceperant,
in Epist. ad Philipp. Saluto, inquit, congrega-
tionem virginum, legionem viduarum.

Virginum
multitudo.
Ex S. Ignat.

Justinus Philosophus, & martyr in Apolo-
gia, quæ est ad Antoninum Pium Imperato-
rem aud: iter pronunciat, apud nullam gentem
ita coli castitatem, ut apud Christianos, & hæc
Per multi profecto sexus utriusque, & sexaginta, &
sepeuaginta nati annos (apud nos) qui à pueris
disciplinam Christi sunt s. Etati, incorrupti, &
coelibes perdurant, & gloriatur me per omne genu
homi-

Ex Iustin.

hominum nostrorum tales commonstrare posse. Sic Iustinus.

Athanasioras Philosophus in oratione pro Christianis, quæ habetur inter opera Iustini, de pudicitia agens Christianorum; Et reperire, inquit, est apud nos permultos, & viros, & mulieres, qui in cœlibatu consensuerunt spe illa adducti, quod in tali genere vita conversari prolixius cum Deo possint. Sic ille.

3. Tertullianus in Apologetico c. 9. effreni Ethnicorum impudicitia, qua interdum accidebat, ut vel imprudenter incestu cum cognatis implicarentur, opponit Christianorum castitatem: *Que diligentissima, inquit, & fidelissima nos ab evanitiu incasti sepe, quantumque ab stupris, & ab omni post matrimonium excessu, tancum & ab incasti casta tuci sumus. Quidam multo securiores totam vitam huius erroris Virgine continentia depellunt senes, pueri.* Hæc Tertullianus.

Cyprianus lib. de habitu Virginum: *Iam, inquit, referus est orbis, impletus est mundus eorum, qui capere continentiam possunt, more viventes spadonum castrati ad regnum Dei.* Sic Cyprianus.

Athanasius in lib. de human. Verbi: *Quis, inquit, hominum post mortem, vel in vita auctor servanda virginitatis fuit? an non contra arbitrius est eam virtutem præstari non posse? ait autem Salvator noster, & omnium Rex Christus tantum valuit in huiusmodi præceptis, ut pueri nondum maturi legum disciplina, virginitatem qua supra leges est, profiteantur.* Hæc Athanasius.

Ambrosius l. 3. de Virg. sacrarum virginum multitudine homines non minus, earumque multitudinem in Oriente, & Africa esse ingenrem probat: *Si quis, inquit, putet consecratione virginum minus genus humanum, consideret, quia ubi pauca virgines, ibi etiam pauciores homines: ubi virginitatis studia crebriora, ibi numerum quoque hominum esse maiorem. Discite quantas Alexandrina totiusq; Orientis, & Africana Ecclesia quotannis sacrare consueverunt. Pauciores hic homines produnt, quam illic virgines consecrantur.* Hæc Ambrosius.

Idem S. Ambrosius ad Valentianum Imperatorem adversus Symmachum l. 2. epist. 12. indicat imperii opes neququam sufficere potuisse ad virgines Christianas Deo sacræ nutriendas, si ex publico sumptu alendæ fuissent, sicut olim Vestales, propter immensum earum in universis Ecclesiis numerum, ejus verba

sunt: *Ponamus tamen subsidia largitatum conferenda virginibus, qua Christianis munera redundabunt? quod tantas opes sufficere ararium?* Hæc Ambrosius.

Chrysostomus hom. 13. super c. 8. ad Rom. agens de gratia Spiritus per Christum legis Evangelicæ tempore collata, qua motus carnis mirum in modum sunt repressi, id confirmat ex mortis contemptu, & virginum immensa multitudine, quæ ubique terrarum florebat: *Que enim, inquit, nemo videbatur præstare posse virginitas, & mortis contemptus, compluresque alii affectus, ea ipsa ubique jam terrarum nunc præstantur: neque apud nos solum, sed & apud Scythas, apud Thracos, apud Indos, apud Persas, reliquosque quamplurimos Barbaras, & virginum chori, & martyrum populi, & monachorum sodalitates, qui omnes jamplures eis esse cœperunt, qui uxores habent.* Hæc Chrysostomus.

4. S. Augustinus lib. 1. de moribus Ecclesiæ cap. 30. fute agens de sanctitate, quæ non apud Hæreticos, sed in sola invenitur Ecclesia Catholica, eam sic affatur: *Merito tibi tam multi hospitaes, multi officiosi, multi misericordes, multi docti, multi casti, multi sancti, multi usq; ad eam Dei amore fragrant, ut eos in summa continentia atque mundi huius incredibili contemptu etiam solitudo deleat.* Et c. 31. *Quis nescit summa continentia hominum Christianorum multitudinem per totum orbem in dies magis, magisque diffundi, & in Oriente maxime, & in Egypto. Et mox. Quis non illos miretur, & prædicet, qui contemptis, atq; desertis mundi huius illecebris in communem vitam castissimam, sanctissimamq; congregati simul eratem agunt: viventes in orationibus, & aliis vita religiosa exercitationibus, quas Augustinus latè prosequitur. & infra de Religiosis ad divinum Verbum à monasterijs à patre audiendum confluentibus hæc adiecit: Et conveniunt ad singulos Patres terra, ut minimum hominum millia, non etiam numerosiores sub uno agunt. & mox. Hæc est etiam vita feminarum in Deo sollicite, castèq; servantium, quæ habitaculis segregata, ac remota à viris quam longissimè decet, ad quas juvenum nullus accessus est, neque ipsorum quamvis gravissimum, & probatissimum senum, nisi ad vestibulum necessaria præbendi, quibus indigent, gratia. hæc Augustinus.*

Verum de virginum apud Catholicos ingenti

Vuuu

genti numero audiamus apud Augustinum l. 30. contra Faustum Manich. c. 4. eundem Faustum Catholicos Episcopos, cum quibus eifermentum erat, quod fideles ad virginitatem hortarentur, his verbis impie sugillantem: *Quod certatim semper ad hanc mulieres incitatis professionem susceptionibus vestris, ut penè jam major in Ecclesiis omnibus virginum apud vos, quam mulierum numerositas habeatur.* Sic Faustus haereticus apud Augustin. quod S. Augustinus minime inficiatur, licet ejus ineptiis egregie respondeat.

Idem in l. 3. confess. c. 11. In luca illa spiritus, & carnis excitata in se ipso initio conversionis, considerabat ipse castam dignitatem continentiae: *Ibi, inquit, tot pueri, & puella, ibi juvenis multa, & omnis aetas, & graves viduae, & virgines anus, & in omnibus ipsa continentia nequaquam sterilis, sed fecunda mater filiorum gaudentium de marito te Domine.* Sic ille.

Idem Augustinus lib. de sancta virginitate c. 36 Christum his verbis affatur: *Respice agmina virginum puerorum, puellarumq; sanctarum, in Ecclesia tua eruditum est hoc genus. Et mox: Hi illud etiam, quod non jussisti, sed tantummodo volentibus arripendum proposuisti, dicens: Qui potest capere capiat: arripuerunt, voraverunt, & propter Regnum Caelorum se ipsos, non quia minatus es, sed quia horitatus es, castraverunt.* Hæc Augustinus.

Theodoretus in sua hist. Theophili scilicet 30. ubi Dominæ virginis vitam sanctissimam exposuisset, subjicit: *Multæ aliæ partim quidem vitam amplexæ solitariam, partim autem vivere amarunt cum pluribus, aded ut ducentæ, & quinquaginta, & plures, & pauciores simul vivant, uno cibo vescentes, super solas stoeas ex instituto dormientes, & manus quidem lanæ attribuentes, hymnis vero linguas consecrantes, sunt autem ejusmodi innumerabilia sapientiae gymnasia, non solum in nostra Regione, sed etiam per totum Orientem, iis autem plena est Palæstina, & Ægyptus, & Asia, & Pontus, & tota Europa. Ex quo enim Christus honoravit virginitatem, ut qui natus sit ex Virgine, præta virginitatis natura germinavit, & hos suave volentes, & qui non marcescunt, flores affert creatori: non virtutem in masculo, & femina discernens. & infra. sunt ergo multæ, & virorum, & mulierum pietatis palestræ, non apud nos solùm, sed etiam in universa Syria, & Palæstina, & Cilicia, & Mesopotamia: in Æ-*

gypto autem dicunt etiam plusquam quinque millia virorum habere monasteria, qui operantur, & interim Dominum laudant, hymnique celebrant. Hæc Theodoretus.

Palladius in historia Lausica cap. 124. ubi recensisset insignium quarundam virginum nomina, quas Romæ viderat, subjicit: *In Civitate Ancyra esse decem millia virginum, quæ in omni virtutis institutione exercebantur.*

Evagrius in vitis sanctorum Patrum capite 5. in una Civitate Thebaidis dicta Oxirinchum se vidisse testatur innumerabiles Religiosas, in qua Urbe multo plura monasteria videbantur, quam domus, & ab ejus loci Episcopo intellexit, viginti millia Virginum, & decem millia monachorum ibi esse, quorum plurimi divitis Dei donis fugebant,

INGENS MULTITUDO EORUM, QUI CÆLIBEM VITAM DUXERUNT, EX QUIBUS COMPLURES VIRGINES EXISTERE.

Atque hæc dicta sunt in universum de ingenti eorum numero, qui in Christi Ecclesia virginitatis florem Deo consecraverunt, commemoranda est nunc infinita propemodum multitudo eorum, qui propter Christum Dominum cælibem vitam duxerunt, innumeris, inque difficillimis Satanae ac propriae carnis superatis tentationibus, ex quibus plurimos etiam virginali castimonia fulsisse, procul dubio existimare possumus: tum quia eorum complures, ex Athanasio loco citato, & Hieronymo epist. 22 & ex vita sancti Pachomii apud Sur. tom. 3. à pueritia in religioso vitæ instituto sunt educati, id quod laudat Basilus in regulis tufius disputatis q. 15. & S. Thom. 2. 2. qu. 189. art. 5. tum quia complures alii, & si majores natu animum ad religionem appulerunt; in seculari tamen habitu religiosos mores sunt æmulati, quamvis virorum virginitas non æquè, ac mulierum propterea, quæ infra dicemus, exprimi soleat.

Et ut omittamus illos omnes, quorum numerus præ multitudine supputari nequit, qui ab initio nascentis Ecclesiæ innati sunt sacris ordinibus, quibus annexum est votum perpetuæ continentiae: nam ut rectè Hieronymus contra Vigilantium: *Orientis, inquit, Ecclesia, fuerit, Ægypti,*

Ingen-
titudo ca-
libum, ac
virginum
recensetur

Clerici
nonnes edi-
nentes, ad
virgines
lum etiam
fuerit.

Aegypti, & Sedis Apostolica, aut Virgines clericos accipiunt, aut continententes, aut si uxores habuerint, mariti esse deserunt. & ep. 50. ad Pamachium idem docet, cum Epiphano contra Catharos in compendio, de quo videndus est Baron. tom. 1. ad Ann. 58. hoc ipsum de sacerdotibus Orientis affirmat Eusebius lib. 1. de demonstr. Evang. & Basilium in epist. ad Gregorium. Ephraem in Epist. ad quendam monachum. qui dicebat, melius esse nubere, quam uri. Maximus in responsis ad Thalassii quaestiones.

Hoc ipsum testatur S. Thom. 2. 2. qu. 88. art. 11. idque contra haereticos egregie probat Cardinalis Bellarminus contr. 2. lib. 1. c. 19. (quandis Ecclesia Graecis sacerdotibus uxorum, quas ante ordinationem duxerunt, usum permiserit, ut videre est c. cum olim de clericis conjugatis!) venio ad eos, qui cenobia, vel deierta incolerunt, quorum immensa multitudo licet conici possit exiis, quae supra ex Philone, Joanne Chrysostomo, Augustino, Theodoro, & Palladio attulimus; adhuc tamen magis in particulari extulisse, & ex aliis ostendatur.

6. S. Athanasius in vita S. Antonii, de monachis suis agens, qui sub magni Antonii magisterio vivebant, in hunc modum scribit: Erant igitur in monte monasteria tanquam tabernacula plena divinis choris psallentium legentium, orantium, tantumque jejunandi, & vigiliarum ardorem cunctorum mentibus sermo ejus afflaverat, ut futurae spei aviditate ad charitatem mutam, & misericordias indigentibus exhibendas, jugi studio laborarent: qui insuam regionem quandam & oppidum a mundana conversatione se junctum. plenum pietatis, & justitiae videbantur incolere. Quis tantum monachorum agmen adspiciens, quis vinlem illum concordiae certum cernens, in quo nullus nocens, nulla detractio susurrionis, sed multitudo abstinentium, & certamen officiorum erat, non in hanc statim erumperet vocem? *Quam bona domus tua Jacob, Tabernaculum tuum Israel!* Haec S. Athanasius.

S. Joannes Chrysostomus homilia 8. in c. 2. Matth. agens, quomodo Aegyptus ex Christi pueri in habitatione, quendam sanctificationis gustum sit adepta, ut postea praedicatione Apostolorum Dominum prima susceperit, subjicit de Aegypti religiosi: si quis inquit, nunc ad Aegypti veniat solitudines, Paradiso prorsus omnem illam videbit Ere-

mum digniorem, & innumerabiles Angelorum coetus in corporibus fulgere mortalibus, & populos martyrum, & choiros Virginum, & omnem quidem tyrannidem diaboli dissolutam, Christi autem regnum coruscans. & mox: Est cernere tota illa regione diffusum exercitum Christi, & admirabilem illum regium gregem, virtutumque caelestium conversationem in terris micantem atque haec non in viris solum, verum etiam in foeminis splendere conspicias: nam illae quoque non minori, quam viri virtute decorantur. & infra, Non ita variis astrorum choris caelum refulget, ut Aegyptus innumeris monachorum, ac Virginum distinguitur, atque illustratur tabernaculis. Haec Chrysostomus qui etiam pluribus persequitur virtutes eorum, & quo modo bonis omnibus renuanciantes, jejunis, labori manuum, orationi vacabant.

S. Basilium, qui monastici instituti non solum cultor, sed institutor etiam fuit praclarissimus epistola 63. de Religiosis agens: *Audiod quidem in Aegypto talem esse virorum quorundam virtutem, & forsan in Palestina. Audiod & in Mesopotamia viros esse perfectos, atque beatos.*

Sanctus Hieronymus in vita S. Hilarionis, (quem Monasticae conversationis, & studii in Syria fundatorem, & eruditorem appellat,) exemplo ejus per totam Palestinam innumerablem monasteria esse coepisse, omnesque ad eum Monachos certatim currere, & cum interdum cellulas lustraret Monachorum, fratres, qui eum comitabantur, ad duo milia, aliquando ad tria milia extulisse affirmat.

Idem Hieronymus de Monachorum multitudine e Barbarorum Regionibus ad sancta Jerosolyma loca vitanda accedentium, epist. 7. licet: De India Perlide, Ethiopia, monachorum quotidie turmas suscipimus, & epist. 3. Indus, Persa, Gothus, Aegyptius philosophantur. Haec ille ostendens eos religiose perfectioni vacare, quam Philosophiae nomine appellat: & epist. 27. Narrat in Oppido Nitria in Aegypto, S. Isidorum Episcopum cum turbis innumerabilibus monachorum, ex quibus multos sacerdotalis, & leviticus sublimabat gradus, occurrisse S. Paulae Romanae, quae monachos in desertis illis visitabat, tanquam sexus oblitam inter tot milia monachorum habitare cupivisse, nisi Bechlehem desiderium retraxisset. Sic Hieronymus.

Monasteria quam plurima. Ex Hieronymo. Ex Palestina.

Monache sub S. Isidoro Episc. in Aegypto. S. Paulae Romanae.

Num. 23.

Innumera-bilis in Aegypto monachorum, ac Virginum multitudo. Ex Chryf.

Vuuu 2

S, San-

Sanctorum
virorum
diversorum
Mediolani.
ex Augusti.

Monachi
apud Bessos
ac Dacis.
Ex S. Paulino.

Monachi
in coenobio
Tabennensiotarum
Thebaido
circiter
5000.
Ex Cassiano.
Ex Theodoro.

Ex pallad.
Anachoreta
Monachi 600.
in monte
Nitria monasterium
sub Abbate
Or.
Monachi
sub S. Pachomio
Abbate
1400.
Monasterium
sororis
S. Pachomij.
Ex Sursio.

7 Sanctus Augustinus libro x. de moribus
Ecclesie cap. 33. Vidi ego divi sorium sancto-
rum Mediolani non paucorum hominum. qui-
bus unus Presbyter preerat, vir optimus, & do-
ctissimus: Romae etiam plura cognovi, in quibus
singuli gravitate, atque prudentia, & divi-
na scientia prepollentes, caeteris secum habi-
tantibus prestant, Christiana charitate, san-
ctitate, & libertate viventes,

S. Paulinus in carmine ultimo de reatu Ni-
cetæ; à quo hæc accepit, sic cecinit de Keifis
olim latrocinij affuctis, & de Dacis.

O vices rerum bene ver, a fama
In quibus montes prius & eruenti
Nunc regunt verjos Monachi latrones

Pacti alumnos.
Mec ubi quondam fuerat forarum
Nunc ibi ritus viget Angelorum,
Et lateet justus, quibus ipse latro
Vixit in antra.

Cassianus libro 4. cap. 1. de uno coenobio
Tabennensiotarum in Thebaidese ait: Hoc
coenobium quâto numero populosius cunctis,
tantò conversationis rigore discretius. siqui-
dem in eo plura quam quingue millia fratrum
sub uno Abbate reguntur; itaque obedientia
hic tam prolixus monachorum numerus omni
ævo senioni subditur, quanta non potest apud
nos unus uni, vel obedire pro modico tempo-
re, vel præesse, sic ille, cui attestatur Theodo-
retus in historia Theophyli cap. 30. quem su-
pra citavimus,

8 Palladius in historia Lausiaca de Religiosis
tù coenobitis tū eremitis, quos ipse visitavit,
plurimos refert, nos summatim eos adnotabimus
in ne. 6. In monte, inquit, Nitria habitant ad quin-
que millia virorum aliqui cum duobus, vel tribus:
in intima verò solitudine erant Anachoreta viri
perfecti numero sexcenti. &c. 8. In hoc monte
Nytriae Abbas Or habebat monasteria mille
fratrum. Cap. 35. Monasteria, quæ regulam
habent S. Pachomij ab Angelo acceptam sep-
tem millia virorum habent. Primum verò, &
magnum quod alia peperit, in quo degit san-
ctus Pamochus 1400. continet.

Cap. 36. Transfluvium est monasterium
mulierum circiter quadringentaru, quod ean-
dem habet vivendi formam, & institutum hoc
monasterium est fundatum à sorore sancti
Pachomij, quemadmodum in sancti Pachomij
vita apud Surium 14 Maij legimus.

Et cap 44. vidit Ammonem in Thebaido

patreter mille monachorum, quos etiam vo-
cabat Tabennensiotas, mirum silentium, & in-
credibile ciborum abstinenciam servantes.

Cap. 48 in Thebaido in finibus Herimopo-
lis, ubi Deipara cum Christo mansit, vidisse se
scribit in solitudine Apollo, qui monasteria ha-
bebat supra montem, eratq; pater monacho-
rum circiter quingentorum, cum autem esset
Apollo octogenarius sibi magnum congrega-
verat monasterium virorum perfectorum, qui
poterant omnes ferè signa efficere. Ita Palladi-
us.

Cap. 65. monasterium magni Ildoerati t
mille monachorum ita sanctitatis, ut omnes
signa facere possent, & cum mors immineret
ejus diem prædicebant, & absque morbo de-
cedeant.

Cap. 63. Dioscorus pater erat centum mo-
nachorum.

Cap. 67. Chronius pater trecentorum,
Cap. 70. in partibus Arsenoite Presbyter
Serapion. pater erat horum monasteriorum,
in quibus decies mille numerantur, quod con-
firmat Sozomen. libro 6. cap. 28

Cap. 81. in Antinoi Civitate Thebaidis, cir-
ca civitatem circiter bis mille sunt in monaste-
rijs, & in his sunt etiam Anachoretæ,

Cap. 150. in Thebaido, quæ est per Sye-
nem, dicit viros esse valde admirabiles, & mul-
titudinem monachorum infinita, quorum tanta
est sanctitas, ut mortuos in hodiernum utque
diem suscitent, super aquas ambulent, & quæ
Christus per sanctos Apostolos, ea quoque
per eos nunc efficiat. hæc ex Palladio

9. Sanctus Joannes Damascenus in historia
de Barlaam, & Josaphat cap. 1. scribit, in In-
diæ regione ingenti, ac frequentissima, quæ
ab Ægypti parte mari alluitur, & à continente
ad Persidis fines secedit. cum Christi fidem In-
di susceperent, & audissent in Ægypto mona-
steria edificata, ac monachorum, qui An-
gelorum instar vivebant ingentia agmina cu-
mulari, ipsos quoque ad ejusdem vitæ studi-
um excitatos, adeo ut complures ipsorum re-
lictis omnibus in solitudine concederent, at-
q; in mortali corpore eorum, qui corporis ex-
pertes sunt, vitæ ratione susceperent. hæc ille,

Ex quibus complures Abenner Rex pro
Christi fide diversis afflictos supplicijis eadi-
jussit, de quibus in Martyrologio die 3. Augusti,
Sanctus Bernardus, in vita S. Malachie

Tabennensiotarum
Monachi sub
Ammonio
Abbate
sub Apollo
Abbate

Ex Pallad.
Monasterium
magistri
Ildoerati
Abbatis.

Monachi
sub Dioscore
Abbate
sub Chronio
Abbate
sub Serapione
Abbate.

Monachi
& Anachoretæ
in Thebaido,
Monachi
in Thebaido,
quæ est per Syenem.

Ex Palladio
Ex Damasceno.

Ægypti
Monachi
in Martyrologio
coronati
Abenner Rex.

Mar. Rex

Ex Ber-

naudo.
Benchore
sis mona
chi sub Co
gello Abb.

de uno monasterio in Hyberna sic scribit. Cen
choricis Monasterium nobilissimum exte
rat ante sub primo patre Congello multa mil
lia Monachorum generans multorum mona
steriorum caput.

Monaste
ria sub
Luano
Abbate.

Locus ferè sanctus, fecundusque Sancto
rum, copiosissime fructificans Deo, ra, ut unus
ex filijs sanctæ illius Congregationis nomine
Luano, centum solus monasteriorum funda
tor extitisse feratur. Quod idcirco dixerim, ut
ex hoc uno coniciat Lector, quam ingens fu
erit reliqua multitudo, & infra. Nec modo in
præfatas, sed in exteras etiam regiones quasi
inundatione facta, illa se sanctorum ex anima
effuderit. Equibus ad has nostras Gallicaaas
partes sanctæ Columbanus ascendens Luxu
vielle construxit monasterium factus ibi in gē
tem magnam.

Luxoviense
Monaste
ria sub S.
Columba
no Abbate.
Benchore
sis mona
chi succe
ditibus
vicesim
choris di
vino rē
solemnia ce
lebrant
Nongenti
Monachi
simul, à pi
ratu occi
duntur.

Ajunt tam magnum fuisse Benchorensē mo
nasterium, ut succedentibus sibi vicissim choris
continuarentur solennia divinatorum ita ut ne
momentum quidem diei, ac noctis vacaret à
laudibus & iuox. Nam ut taceam corpora san
ctorum, que in pace sepulta sunt, ferunt vonge
ntos simul una die à piratis occisos. Erat qui
dem ingens loci illius possessio, sed Malachias
solo contentus loco sancto, totas possessiones
& terras alteri cessit hæc omnia Bernardus.

S. Columba
nus pluri
merū Mo
nachorum
pater, &
multorum
cenobiorū
fundator.

Nec mirum videri debet tantum Monach
orum numerum cesum à piratis, nam in Mar
tyrologio Romano die 12. Augusti hæc legi
mus. Eo eam die sanctorum martyrum Por
chanj Abbatis monasterij Linnensis, & qua
gentiorum monachorum, qui pro fide catho
lica à Barbaris eccisi, martyro coronati sunt.

Pater 600.
M. de ho
rum.

10. Quomodo vero S. Bernardus loc. citat.
perhonorificam de S. Columbano mentionem
fecit, antequam ad alia progrediamur breviter
dicamus de Religiosis per eum mirifice propa
gatis. Is enim non solum egregia sanctumonia,
miraculorū gloria, & prophetiæ spiritu clarus,
verum etiam plurimorū monachorum pater
(quorum copules sanctitate illustres fuere)
multorum nem cenobiorū fundator extitit,
cujus obitus in an. 622. à Sigeberto in chroni
co reponitur; dies vero in Martyrol. 21. No
vemb. adnotatur, ejus vitam in compendium
redactam describit Petrus in catalago libr. 10.
c. 94. è S. Columbanis discipulis præter mul
tos, alios S. Eustasius clarus habetur. I. Luxo
viensis monasterij ab eodem S. Columbano
fundati Abbas miraculis, & sanctitate conspi

cuus ferè fexcentorum monachorum pater
extitit, de quo in Martyrol. 29. Martij, ex qui
bus non tantum in Oriente, verum etiam in
Occidente monachos mirifice propagatos, sa
tis constat, de quibus Cord. Baronius tom. 3.
Annal. ad Annum Christi 328. Certum, inquit,
exploratum est, Occidentali Orbi Provincias
ferè omnes una cum Insula hoc eodem seculo fu
isse repletas agminibus monachorum, & ut sum
matim de his nonnulla perstringamus, dicemus
aliquid de monasterijs vetustissimis in Occi
dente fundatis, & de Religionum Ordinibus ibi
dem institutis.

Monaste
ria Roma
extructa

Monaste
ria in
Madio
lani

Et sanè de monasterijs Romæ excitatis, præ
ter sanctum Hieronymum epist. 16. testatur
S. Augustinus libro 1. de moribus Eccles. c. 33.

Monaster.
Turonense
sub sancto
Martino.

Ecclesia quoque Mediolanensis monaste
rium propè Civitatem habebat ex eodem Au
gustino libro 8. Confessorum capite 6.

S. verò Eusebius Episcopus Verceilensis ex
Ambrosio lib. 10. epist. 82. primus in Occiden
tis partibus hæc duo clericorum officia, & mo
nachorum instituta in ipsidem personis in sua
Ecclesia conjunxit.

Monaste
ria in Afri
ca sub S.
August.

Sanctus Martinus, apud Severum Sulpitium
in ejus vita, Turonis monasterium sanctitate,
& monachorum frequentia in ligno extruxit.

Monaste
ria in Ita
lia ex Greg.
sub S. Ho
norato sub
S. Equite.
sub Roma
no Mona
cho.

S. Augustinus in Africa, ex Possidio, virorū,
ac mulierum monasteria fundavit, & religio
sum institutum inchoavit, quod in hodiernum
usque diem per multos ordines Canonicorum
Regularium, Eremitarum S. Augustini, & ali
orum propagatum Ecclesiam mirifice exornat

11. In Italia verò, quæ multis ante Sanctum Be
nedictum complures essent monachi, quorum
monasteria memorat S. Gregorius libr. 1. Dia
log. c. 1. & 4. illud nimirum S. Honorati in Ur
be fundata. S. Equitij in Provincia Valeria, & il
lud propè Sublacū Romani monachi, à quo S.
Benedictus, teste Gregorio libro 2. Dialog. c.
1. habitum S. conversationis accepit: Ipse ta
men S. Benedictus religiosam disciplinam an
no 520. in Occidente penè collapsam, ut verbis
utai Martyrologij, restituit, & mirum in mo
dum propagavit, sub ejus regula innumeri
Religiosorum ordines militavit qui tanto pa
te gloriantur.

Religiosorū
disciplina
sub sancto
Benedicto
Abbat in
Occidente.
sancto Odo
ne Abbate.

Post S. verò Benedictū non desuere plu
rimū qui religiosum institutum instaurarunt,
vel instituerunt, ejusmodi fuit S. Romoaldus
Camaldulensium Fundator.

Fuere & Cluniacenses anno 613, qui à S. O
Vuuu 3 done

sub sancto
Brunone.
sub sancto
Iohanne
Gualberto.
sub sancto
Roberto
Abbate.

done Abbati fumpere nitium, Carthufiani à S. Brunone. Ordo Vallis umbrosæ à S. Joanne Gualberto. Cistercienses à S. Roberto primo eorum Abbate, de quo in martyrologio die 29. Aprilis, magis tamen propagati postea à S. Bernardo notæ sanctitatis VII. O.

Ordo Eremitarum Montis Virginis à S. Gulielmo Vercellensi in eodem Monte Virginis prope Neapolim institutus.

Ordo Servorum Beatæ Virginis Florentiæ cœpit.

Ordo Cœlestinorum à sancto Petro Montono.

Ordo Jesuatorum à B. Joanne Columbino Senis inchoatus, &

Ordo Montis Oliveti Senis pariter institutus.

12 Quid dicam de mendicantium Ordinibus, qui in personarum numerum prope modum infinitum in toto terrarum Orbe exereverunt; ejusmodi est Ordo Prædicatorum à S. Dominico fundatus. Ordo minorum à S. Francisco. Eremitarum ab Augustino. Carmelitarum ad Elham Prophetam, & eos qui in monte Carmelo degebant, suam originem referentium, è quibus S. Albertus Confessor die 7. Augusti, & S. Angelus martyr die 5. Maji præcipue claruerunt. Minorum à S. Francisco de Paula, & aliorum ordines, quos brevitatis studio præterimus, qui Ecclesiam Dei vitæ exemplo, & doctrina illustrarunt.

Prædicato
rū Ordo à
S. Dominico
constitutus.

Minorū à
S. Francisco
Eremitarū
à S. Augustino.

Carre ita
rū ab Elia
Propheta.

Ordo Minorū à
S. Francisco
de Paula.
Societas
Jesu instituta.

Ordines quoque clericorum regularium, quorum plures post annum Dom. 1300. in Ecclesia germinarunt, eiq; suis institutis in ænimabus juvenandis egregiam navant operam, inter quos connumeratur nostra minima Societas Jesu anno 1540. à Paulo III. Pontifice max. confirmata. Quod si quis Religiosorum Ordines (quos in præsentia recensere nimis longum esset, & à nostro instituto alienum) magis in particulari cognoscere desideret, legat nostrum Hieronymum Platum in egregio, quod de bono status Religiosi cluibravit, opere lib. 2. c. 20. & seq. & Paulum Morigiam lib. de origine Religionum.

Ad extremum illud ex Tritem. I. de vitis Illustribus S. Benedicti c. 2. adiciendum videtur in sola provincia Moguntina suo tempore centum & viginti quatuor Abbatis Ordinis S. Benedicti extitisse. (Is aurem vixit an-

num circiter 1480.) additque Tritemius de Ordine S. Benedicti, fuisse tempus cum in illo solo ordine quindecim mille Abbatæ numerarentur. Ex quibus aliorum Ordinum cœnobia, & domos, eorumque Religiosos, qui omnes continentiam Deo promittunt, conjicere poterimus.

Atque hæc in universum de eorum multitudine, qui Deiparam imitari, virginitem, vel talem cœlibatum coluerunt; nunc in particulari ad viros, & mulieres, qui hoc vitæ institutum complexi sunt veniamus.

VIRORVM EXEMPLA,
qui Deiparam imitantes incorruptum
virginittis florem custo-
dierunt.

SECTIO. II.

ET si virginittis præstantia ea est, ut in quocunque sexu reperitur, omni sit celebranda præconio; In viris tamen præcipue suspicienda videtur: tum propter acriores, quibus ob fervidiorem corpus constitutione urgentur carnis stimulos, tum propter majores ejus admittendæ occasiones oblicentiam, quolibet sine custodibus, & interdum sine arbitris vagandi; tum etiam quia infamia nota apud cognatos, ac populares, pudor item naturalis ab hujusmodi flagitio absterere magis solent sceminas, quam viros. quare Clymacus gradu 1. Summa, inquit, circa nos Deus in hoc quoque prævidet etiam gerēs proca. ut aem scemina. quasi frano quodam pudore restringit: nam si hai ad marem sp. nte accurreret, non fuisset salva omni caro. hæc Clymacus. quæ omnia S. Augustinus de verbis Domini term. 46. c. 2. confirmat. Cum enim viros, qui uxorem ducere volunt hortaretur ad virginittatem interim servandam exemplo mulierum nubere volentium subjicit. Et tu, inquit, vir si virginittatem servaveris gloriosior eris quam mulier: illam enim premit parentum custodia, refrenat inferioris sexus verecundia, postremo leges timet, multa enim præter Deum timet: tu vero solum Deum times, qui major est omnibus. hæc Augustinus.

Hinc etiam factum est, ut quamvis pluri-
mi ex

Virginittas
tu cultu
glorior
in viris
quam in
scemina.

S. I.
Vir
vir
tu
pra
fir

mi ex viris virginitatem sanctè coluerint, nam & Apoc. 14. illa centum quadraginta quatuor millia agnum sequentium, dicuntur cum mulieribus non esse coinquinati, quod ad viros spectare perspicuum est, licet eo numero, & feminas comprehendi dixerimus; quia tamen virorum pudicitia propter discurrendi libertatem non aequè, ac mulierum sub custodia aliorum est: Ideò auctores, qui Sanctorum vitas scriptis prodiderunt, de virginitatis flore à viris sanctis servato nihil ferè dicere solent, nisi aliqua alia via certo constiterit, eos illum custodisse, quod tamen præ humilitatis modestia viri spirituales de se mirificè occultare consueverunt: quæ eò spectant, ut nemini mirum videri debeat si dum virgines recensemus, complures, qui à pueritia insigni vitæ sanctimoniam claruerunt, & certissima conjectura eos virginitate ornatos existimare possimus, hoc in loco taciti prætereamus; aliquos tamen omittere nequimus.

Illud autem in his animadvertere licet præter incredibilem vitæ asperitatem, & carnis castigationem, quæ corpus suum in servitute redigebant, plerisque omnes ne à mulierum consuetudine ipsorum puritas in discrimen vocaretur, earum conspectum sibi planè interdixisse, ut cum S. Job c. 31. dicere possent: *Pepergi foras cum oculo meo, ut ne cogitarem quidem de Virgine*, qua de re in fine hujus Sectionis aliquantò uberius disseremus.

S. Joseph B. 14. Inter viros, qui potest Christi adventum virginali castimonia floruerunt, si temporis antiquitatem spectes, principem sibi locum vendicat Joseph Deiparæ sponsus sanctissimus, qui Domini Pater meruit appellari: quem Gesion in serm. de Nativitat. Virg. in Concilio Constantensi habito, peculiari privilegio, in matris utero sanctificatum, nullius unquam mortalis noxæ conscium affirmat, additque ejus fomitem, vel extinctum, vel repressum, ne Virginis Deiparæ pulchritudine, & familiaritate læderetur. Cui consentit Echius in sermone de S. Joseph, & Jacobus Christopholytanus in Canticum *Magnificat* in quarta dignitate Deiparæ; quem etiam S. Bernardinus Senensis tomo 3. serm. de S. Joseph arbitratur à spiritu sancto tantæ Virgini non fuisse unione conjugii copulandum, nisi eidem virtutum operatione fuisset similis: Unde, inquit sanctus Bernardinus, credo Joseph mundissimum in virginitate, profundissimum in

humilitate, ardentissimum in charitate, altissimum in contemplatione, &c. ut videlicet esset adiutorium simile virgini. Et quamvis non desint, qui velint S. Joseph aliam prius conjugem habuisse, ex qua suscepit filios, qui in Evangelio fratres Domini nuncupantur; mihi tamen magis sequenda videtur eorum Patrum sententia, qui perpetuæ virginitatis decus ei tribuunt. Id enim sentit Hieronymus libro contra Helvidium, ubi non tantum Mariam fuisse Virginem, sed etiam ipsum, inquit, Joseph Virginem fuisse per *MARIAM*, ut ex virginali conjugio Virgo filius nasceretur: si enim in virum sanctum fornicatio non cadit, & aliâ eum uxorem habuisse non scribitur præter Deiparam, cujus virginitatis custos fuit intergerimus, relinquatur Virginem eam fuisse. Idem sentit Augustinus serm. 15. de Nativ. Domini, & Beda in c. 2. Joann. Rupertus quoque in 2. cap. Matth. non solum illum existimat Virginem: verum etiam Deiparæ, & Joseph apophat locum illum Cant. 2. *Dilectus meus mihi, & ego illi, qui pascitur inter lilia*. Has enim duas personas præ cæteris rectè vocari, & esse lilia ob virginales nuptias & castissimam cohabitationem docet. Idem sentiunt Hugo de S. Doctore libro de conjugio Mariæ. Sanctus Bernardinus loco citato, & Gesion sermone 1. de Nativ. Deiparæ confid. 3. Ejus ratio est quia si Deipara, dum esset provecta ætatis, à Christo in cruce Virgini Joanni est commendata, quantò magis existimandum est eidem matri in ætate adolescentiore custodem Virginem puritatis studiosissimum assignatum? Hieronymi sententiam amplectitur S. Thom. 3. part. q. 28. art. 3. ad quintum, ubi fratres Domini ex Hieronymi interpretatione non filios Joseph, sed consobrinos Salvatoris sororis Mariæ matris Domini filios intelligimus. Ita S. Thom. quorum mater neque erat filia S. Annæ matris Deiparæ, ut cap. 18. diximus, sed erat ejusdem Deiparæ consobrina. quare mirum non est, si Bernardinus piè credat S. Josephum cum Christo resurrexisse, & anima, atque corpore beatum esse in cælis. Ut sicut, illa sancta familia, scilicet Christus, Virgo & Joseph, in laboriosa vita, & amorosa gratia simul vixerunt in terris, sic in amorosa gloria nunc & corpore, & anima regnent in cælis juxta regulam Apostoli 2. Cor. 1. *Sicut socii passionis istius, sic erunt, & consolationis*. Ita S. Bernardinus Hanc sententiam Suarez tomo 2. in 3. part. disputat 8. scilicet 2.

sect. 2. vocat satis receptam, & probabilem, camque recipit Barrada lib. 6. cap. 8.

De intercessionis S. Joseph apud Christum & Desiparam efficacia, pulchre Gerson in sua Josephina hos versus, quos alibi in hoc opere allegavimus, cecinit.

Quanta o fiducia quanta est

Vni impetrandi, quia dum vir, dum Pater orat

Vxorem, & natum; velut imperium reputatur.

S. Ioannes Baptista.

S. Joannes Baptista Domini Praecursor virginis puritate adeo floruit, ut Angelus à Malachia cap. 3. vocetur: Is à pueritia cibo ex locustis, & melle sylvestri, vestitu autem ex pillis Camelorum utebatur, a perissimam vitam ab omni hominum consuetudine se junctam in desertis traduxit usque ad diem, ut ait S. Lucas, ostensionis suae ad Israel.

S. Ioannes Evangelista.

S. Joannes Evangelista, cui Virgini Christus de cruce matrem Virginem commendavit, quia Virgo erat, Ideo ut ait Hieronymus lib. 1. contra Jovinianum, plus amatur à Domino, & super eius pectus recumbit, de cuius pectoris sacro fonte fluentia Evangelii potavit.

S. Iacobus Minor.

Sanctus Iacobus Minor frater Domini virginitatem coluit ex Epiphonio haecel. 30. Quare sanctus Hieronymus libro 1. contra Jovinianum: Iacobus, inquit, frater Domini dicitur tantae sanctitatis, tantaeque iustitiae, & perpetuae virginitatis & mox: Virgo mystice virginitatem docet, cum in sua epistola ait:

Iacob. 1.

Omne donum de sursum descendit à Patre luminum, ubi non sunt nuptiae: de quo ex Hegelesippo Hieronymus libro de viris illustribus prodidit eum de matris utero sanctum fuisse, vino, licera, & carne perpetuo abstinuisse, cui soli propter insignem ejus sanctitatem licebat ingredi Sancta Sacrorum, quod ipsum attestatur Epiphanius haecel. 29.

S. Paulus Apostolus.

Sanctus quoque Apostolus Paulus, ut testatur Hieronymus Epistola 22. Virgo fuit, quippe, qui 1. Corinth. 7. Virgines, & viduas ad castitatem hortatur exemplo sui, & Tertullianus libro de Monogamia, cap. 3. Apostolus, inquit, Paulus ad Ordinem Spadonum spectat, Propterea & ipse castratus continentiam mavult. Chryostomus libro de Virginitate. Augustinus de gratia, & libero arbitrio cap. 4. Theodoretus in c. 4. epistola ad Philip. idem docent.

Objicies Ignatium epist. ad Philippenses & Clementem Alexandrinum lib. 3. Suom, qui inter conjugatos referunt Apostolum Paulum.

Ad Ignatium respondent omnes, locum illum vitio scriptorum esse depravatum, additumque nomen Pauli, quod egregie probat Cardinalis Bellarminus controver. 2. lib. 1. cap. 28. & Cardinalis Baronius tomo 1. ad Annum 57. de Clemente vero Alexandrino deceptum cum levi quadam conjectura, recte probant iidem Bellarminus, & Baronius locis citatis, haec autem uberius persequi non est nostri instituti.

Quia etiam, si unum Petrum Apostolorum Principem excipias, quem uxorem habuisse ex sacris litteris accipimus, Virgines fuisse reliquos Apostolos, utpote singulari Dei providentia ad tantum munus deligendos, facile persuaderi potest auctoritate Tertulliani, in libro de Monogamia capite octavo. *Petrum, inquit, solum invenio maritum per scriptum; ceteros autem cum maritos non invenio, aut spades intelligenam, necesse est, aut continentes haec Tertullianus: qui etiam plura de coelibatu aliorum Apostolorum adjicit; & Hieronymus lib. 1. contra Jovinianum; Cum de uno, inquit, Petro scriptum sit, quod uxorem habueris, & de ceteris non sit manifestè relatum, intelligere debemus sine uxore fuisse, de quibus nihil à scriptura significat, haec ille.*

S. Lucas, teste Hieronymo de viris illustribus in Luca, vitam produxit ad quatuor, & octoginta annos uxorem non habens; ex quo colligo virginitatis florem ab eo custoditum: neque enim aliter in viris sanctis communiter significari solet virginitas; si enim S. Franciscus antequam vitam sanctè institueret, meretricum negotiis implicatus, singulari tamen Dei beneficio virginitatem conservavit, ut infra dicemus: quidni etiam de S. Luca idem affirmabimus, quippe qui ad Christi Evangelium conscribendum à Deo praedeterminatus, & à purissima Virgine Virginum de mysteris infantiae Salvatoris costit, quae in suo Evangelio sacris litteris mandavit, instituendus erat: qui etiam Desiparæ effugiem Christum in sinu foventis, picturae arte ad fidelium consolationem exprimere dignus fuit, quae omnia familiariter cum Desiparæ purorum amatissima conversationem arguunt.

S. Igna-

S. Ignatius
martyr
virgines
honorificè
compellat.

S. Ignatius epist. 6. ad Philadelphos
virgines monens, ut solum Christum præ-
oculis habeant, enumerat eos, qui in lege
veteri Virgines fuere, & nonnullos etiam,
qui in lege Evangelica: his autem verbis
Virgines affatur: *Momus sum sanctitatem, ve-
stra sicut Elia, sicut Iesu Nave, sicut Melchisedech,
sicut Elia, sicut Hieremia, sicut Ioan-
nia Baptista, sicut dilectissimi discipuli, sicut Ti-
morthei, sicut Titi, sicut Evodii, sicut Clementi,
vel eorum, qui in castitate de vita exierunt: hæc
Ignatius.*

S. Nicolaus
Episcopus.

15. Sanctus Nicolaus Miræ Episcopus vi-
tæ integritate, & miraculis longè clarissimus,
castitatem perpetuò coluit, quam ut melius
assequeretur, legitur æqualium convivia, &
consuetudines vitasse, omnino à mulierum
colloquiis, & conspectu abhorruisse, totum-
que se honestati, ac pudicitie addixisse: reli-
quas verò ejus heroicæ virtutes, vitamque
sanctitatis laude illustrem, cum non sit nostri
instiitii fufius persequi, idèò consultò eas præ-
tereuntes, lectorem ad alios, qui iusto volu-
mine eas pertractarunt, remittimus.

S. Anton.
Abbas.

Sanctus Antonius Abbas teste S. Athanasio
in ejus vita, magna parentum suorum cura nu-
tritrus, ut nihil præter parentes, domumque
cognosceret, innocenter domi habitabat, ad
Ecclesiam cum parentibus sæpè conveniens,
infantium lascivias non sequebatur, adoles-
cens re familiari vendita, pecuniaque in pau-
peres erogata, totum se divino obsequio man-
cipavit, integerrimam verò ejus puritatem, &
animi invictam constantiam ostendunt tenta-
tiones acerbissimæ, quas idem sanctus Atha-
nasia prolixè refert, ab immundissimo spiritu
fornicationis immixtæ, ab eodemque Anto-
nio strenuè rejectæ, ita ut fornicationis spiritus
in pueri specie horrido, nigroque aspectu ei-
dem apparet, se ab eo superatum aperitè con-
fessus sit.

S. Hila-
rion. Ab-
bas.

Sanctus Hilarion monasticæ conversa-
tionis in Syria fundator, & eruditor, quin-
decim annos natus post hynestrem temporis
spacium, quo institutus est apud S. Antonium
sacro membra coopertus, vasta & terribili
solitudine Syriæ utebatur, quindecim tan-
tum caryeis post solis occasum vescebatur:
diabolus verò turilabat sensus ejus, & pu-
bescenti corpori solita voluptatum incen-
dia suggererebat, cogebatur Christi tyruncu-
lus cogitare, quod nesciebat, & ejus rei ani-

mo pompam volvere, cujus experimenta non
noverat, (verba sunt Hieronymi, quibus in-
tegerimam ante actæ vitæ puritatem indi-
cat) Hilarion itaque iratus sibi pectus pugnis
verberans: *Ego, inquit, Asella faciam, ut non cal-
citres, nec te hordeo aliam, sed paleis, fame te con-
ficiam, & sti, gravi onerabo pondere, per aestus
indagabo, & frigora, ut cibum potius quàm la-
sciviam cogites, herbarum ergò succo, & paucis
caryeis post triduum, vel quatrimum deficien-
tem animam sustentabat, orans frequenter, &
psallens, & rastris humum fodiens, ut jejuni-
orum laborem labor operis duplicaret, sicque
carnis tentamenta vicit. hæc ferè ad verbum
ex Hieronymo in ejus vita.*

Malchus captivus monachus, cujus vitam *Malchus
monachus.*
eleganti stylo S. Hieronymus descripsit, paren-
tibus unicus, nullis nec patris minis, vel ma-
tris blanditiis, ut nuptiis copularetur, adduci
potuit, ut propterea domo, & parentibus reli-
ctis, monachus factus sit. Verum cum post
multos annos, contra patris monasterii volun-
tatem, in patriam ad solandam maris viduita-
tem, & paternæ bona pauperibus eroganda re-
diret, à Saracenis in captivitatem adductus, ut
alienam uxorem captivam in conjugem duce-
ret, morte intentata à Domino adigebatur,
quam ille sororis loco habens minime tetigit,
sed divina ope fuga cum eadem lapsus ad ul-
timam senectutem Virgo permanfit, sancte-
que vixit. ejus memoria in martyrologio 21.
Ostobris recensetur.

S. Basilus, & S. Gregorius Nazianzenus cæ-
lestibus moribus, & eximia sanctitate, ac do-
ctrina præditi virginitatem perpetuò coluere, *S. Basil.
S. Gregor.
Nazianz.*
& de Basilio quidem id testatur in ejus vita
Breviarium Romanum die 13. Julii. Idem de
Basilio, & Gregorio Nazianzeno affirmat
Gregorius Presbyter in vita Nazianzeni apud
Surium, die 9. Maii tom 3 ubi utriusque vir-
tutes recensens de eorum castitate integerrima
hæc subjecit: *Nam quid, inquit, de castitate di-
cam, qua toto vita curriculo eos pueros, ac fan-
ctos Deo conservavit.*

16. S. Alexius Romanorum nobilissimus, S. Alex.
prima nocte nuptiarum intactam sponsam
relinquens, suscepta illustrium Orbis terræ
Ecclesiarum peregrinatione, Deiparæ adeo
charus fuit, ut Edessæ per imaginem suam,
(quæ nunc Romæ in ejusdem S. Alexii tem-
plo religiosè asservatur) ejus nomen divul-
garet. Is Romam post septendecim annos
X x x x x
redi-

rediens in paterna domo omnibus incognitus tanquam pauper alios decem & septem annos, vixit, magno humilitatis, paupertatis, & purissimæ virginittis exemplo omnibus relictis, migravit in cœlum, Innocentio I. summo Pontifice.

¶ S. Joannes Calybita à tugurio, sub quo extremo vitæ tempore habitavit, sic appellatus, claruit Leonis Imperatoris tempore, vel, ut alii malunt, Theodosii Junioris. Is Romæ parente in primis nobili, & in dignitate constituto ortus, veritus ne à parentibus aliquis majoris dignitatis gradus ei procuraretur, neve nuptiis omnino illigaretur, soli Christo militare cupiens, è paterna domo aufugit ad monasterium Achamitarum, hoc est eorum, qui nunquam cubare sunt soliti, ubi monastico habitu suscepto per aliquod tempus versatus est. Sed Romam sub vilissimo habitu reverfus primum in angulo paternæ domus, deinde sub tugurio in Insula Fyberina ignotus parentibus habitavit, à quibus in morte agnitus, clarus miraculis in eodem loco sepultus est extructa ibi in ejus honorem Ecclesia.

S. Ildefonsus Archiepiscopus Toletanus perpetua virginittis integritate claruit, singulari in Deiparam pietate, cujus perpetuam virginittatem contra quendam Pelagium, & Helladium, qui in Hispania antiquam Helvidii insaniam ab orco revocare studebant, cominus disputando, & eminus, libro ea de re vulgato strenuè defendit, hæreticorumque nefarios conatus penitus compressit. Is cum mense Decembris ipsa nocte, quæ festum præcedebat Annunciationis nuper institutum à Concilio Toletano ante Christi natalem, ad nocturnas vigilias in templum cum clericorum multitudine progrediretur, relictis januis, templum celesti fulgore omnes mirate vident; & sanè majori quàm mortales oculi ferrent; tum cæteris præ terrore alio, atque alio dilapsis, adaram ipse progressus cum nixus de more genibus preces funderet, in cathedra, unde is ad populum concionari erat solitus, Dominam sedentem reperit, & in circuitu ejus omnem absidem virginum choris repletam, quæ Psalmos David mira suavitate concinebant; ipse autem à Deipara evocatus, hæc ab ea verba audivit. Accipe de manu mea munusculum, quod tibi de thesauro filii

mei attuli, cultæ in tuo corpore virginittis, cum mentis puritate, fideique ardore conjunctæ, nostræque virginittis defentæ præmium: inter hæc verba vestem suis manibus capite inferuit, hæc, inquit, filii mei, meaque quæ toto anno recurrit festa celebrato: & his dictis una cum virginibus, & luce, quæ venerat ab oculis ejus, remeavit. Vestis, quam detulerat Dei Mater mira subtilittis, mirique candoris, olim in Toletana Ecclesia post Saracenorum in Hispania invasionem Oveti servatur. Cixila Ildefonsi successor hæc omnia memoriæ propagavit ex ore Urbani Archiepiscopi item Tolertani, & Eventii Archidiaconi, qui rei gestæ miraculo interfuere, quò modo etiam idem Ildefonsus propter Deiparæ virginittatem defentam à S. Leocadia ante trecentos, & eodem s. eo amplius annos ex humanis exempta, & Leocadia è sepulchro prodeunte, palam laudatus sit, tam è infra sect. 4. in S. Leocadia referemus. Sanctus verò Ildefonsus sanctitate, & doctrina illustris ex hac luce migravit sexagenarius anno Domini 669. hæc ex Juliano Archidiacono Toletano in ejus vita apud Sunum tom. 1. & Mariana lib. 6. de rebus Hispaniæ cap. 10. eadem refert Vincentius in speculo historiali lib. 7. c. 120.

Theodulphus Imperatoris cujusdam Romanorum ex sorore nepos, jussu avunculi filiam Regis Britannæ sibi desponsaverat adhuc puer: adolescens verò factus perpetuæ virginittis studio, sponsam in uxorem accipere renuit. Cæsar indignatione permotus, illum de patria expulit, qui Treviros veniens, & monasticum habitum suscipiens, sacerdotio initiatus, in archilimo specu inclusus, lecto & cervicali utebatur lapideo; cujus corpus post sexcentos circiter annos incorruptum se vidisse, narrat Thomas Cantipratensis, quòd incorruptæ virginittis, qua floruit, ascribendum existimat. erat autem sepultum in parvo Oratorio, in quo altare erat candidissimum ex alabastro, & in latefe dextro sepulchrum cum hac inscriptione in pariete.

Sancte Theodulpho nostri petimus miserere. In altera verò parte sepultus erat Theodoricus ejusdem Theodulphi frater, qui cum secutus, in eodem loco vitam beatam duxisse credebatur, tempore Clodovici Regis: hæc ex Thoma Cantipratensi, qui ex vetustissima

*Achamita
Monachi,
qui sint.*

*Idem alba
veste à
Deipara
insignitur,
ac laudatur.*

Theodulphus Romanus.

Theodulphi corpus incorruptum servatur.

fama fama hanc narrat historiam lib. 2. Apum cap. 33. par. 2.

Carilephus Presbyter, & Monachus ex Provincia Aquitanæ Arvernus parentibus Christianis ortus, in Monasterio educatus, virginitatem coluit, jejuniis, vigiliis, & precibus impense addictus, una cum Avito (cujus memoria 17. Junii in Martyrologio ascribitur) à Maximino Aurelianensi Episcopo sanctitate conspicuo, sacerdotio initiatur. deinde apud Cænomanos extracto monasterio, cum Ultrogoda Childeberti Francorum Regis uxore, propter ejus sanctitatis famam ad eum accedendi facultatem peteret, & Madoalenses fines omnes, in quibus situm erat monasterium offerret; oblationem respuit: benedictionem tamen à Deo illi precatu est, adjectiq; in suum cœnobium nullam anquam mulierum ingressuram, quod & in hodiernum usque diem servari. Auctor vitæ illius apud Surium die 1. Julii tom. 4. & Vincentius Beluacensis in speculo histor. lib. 21. cap. 44. Cum autem post ejus obitum mulier quædam Gundu nomine virili habitu ejus monasterium ingredi vellet, priusquam eò perveniret, à dæmone arrepta miserè est vexata.

S. Venceslaus Boëniæ Dux vitæ in acentia, miraculis, & martyrio clarus, virginitatem illibatam ad ultimam usque spiritum custodivit. cujus vitam habet Surius ad diem 28. Septembris.

S. Albertus Monachus Crispiniensis vitæ asperitate à pueritia clarus tanta sanctitate resplenduit ut Deiparæ ope, ut cap. 36 & in Tractatu de Miraculis diximus, viginti duobus annis panem prorsus non gustavit, herbis ac radicibus contentus; viginti vero annis omni potu abstinerit, is cum multis clareret virtutibus, etiam integer corpore, & virgo ab ipso oitu ad supremum vitæ diem creditur permanisse. hæc auctor vitæ ejus apud Surium die 7. Aprilis, vivit circa annum Domini 1140. temporibus Urbani II. & Paschalis II. & Innocentii II. Pontificum.

17. S. Dominicus Deiparæ impense addictus Ordinis Prædicatorum institutor, virginitatis virtute claruit ex S. Antonino 3. par. titul. 23. c. 1. §. 2. & ex lib. 5. vitæ ejusdem apud Surium cap. 7. quin etiam in Ordine ipso Prædicatorum virginitatis integritas mirum in modum floruit, teste eodem S. An-

tonino loco citato cap. 10. ante §. cujus verba sunt hæc. Quidam valdè religiosus frater retulit, quòd intra paucum tempus centum fratrum confessiones generales audiverat, quorum invenit septuaginta integritatem mentis, & corporis servasse, non sine magna orationis instantia, & religionis custodia, quibus ipsa castitas maximè custoditur, sic ille. Idem ferè refert Auctor vitæ S. Dominici lib. 6. cap. 6. ubi & hoc adjicit: Si unus confessarius tot invenit homines sanctos, & puros, quantum putabimus toto ordine lacte sanctimoniam; nimirum de florigero prædicatorii instituti orto Virginis Matris manu plantato, hæc lilia colligit flos Virginis, & filius Dominus noster Jesus Christus. hæc ibi.

Ex hoc ordine prodiit S. Petrus martyr. S. Petrus qui virginitatem (inquit S. Antoninus 3. par. tit. 23. cap. 6. §. 1.) mentis servans, & corporis, nullius mortalis criminis sensit unquam contagiū; sicut suorum Confessarium fidelium testimonio est comprobatum. hæc ibi, & in vita ejus apud Surium.

Ipse quoque S. Antoninus ex Ordine Prædicatorum sanctitate, ac doctrina clarissimus Archiepiscopus Florentinus, virginitatis amore incensus, cum adhuc in seculari vita degeret, eam à Deo assiduis precibus in templo S. Michaelis, quod vocant ad hortum flagitabat; quam Dei beneficio ad finem usque vitæ illibatam custodivit, quemadmodum ex suis confessariis est acceptum: & cum ageret animam defecta jam voce, illud crebro, & suaviter iterabat: *sancta es immaculata virginitas, quibus te laudibus offeram nescio*. Incertum, inquit auctor vitæ illius, an ad Deiparam Virginem conversus, quæ se luctantem cum morte visitasset, an hilaratus, quòd inviolatam ad illum usque diem corpus Virgo ab omni obsecratis putredine servasset; in vita tamen mulierum colloquia diligentissimè devitabat, nisi aut peccatorum confessio, aut accanum aliquod magni ponderis exegisset.

S. Franciscus Ordinis Minorum institutor à divino, quo flagrabat amore, verè Seraphicus dictus, Deiparæ studiosissimus inter mercaturæ negotia, quibus à primæ ætate fuit addictus, Dei beneficio corporis, & animæ virginitatem servavit. cujus rei Fr. Leo ejus socius testimonium reddidit, non tantum quia ejus fuit confessarius, verum et-

Xxxxz

iaon

Regina
Gallia Vl-
trogoda.

Gundu
mulier S.
Carilephi
monaste-
rium in-
grediens à
dæmone
vexatur.

S. Domi-
nicus ordi-
ni Prædi-
catorum
institutor.

S. Petrus
martyr
Ordinis
Prædica-
torum.

S. Antonius Patavinus

iam quia divinitus hoc sibi peculiariter revelatum asserbat, ut videre est in 1. part. Chron. S. Franc. lib. 6. cap. 23.

S. Antonius Patavinus sanctitate, & miraculis celeberrimis, quem ipse S. Franciscus usque ad eum reverebatur, ut Episcopum suum appellaret, Virginitate floruit. cui rei argumento est lilius, virginitatis symbolum, quod eius imago manibus præfert; & sane adhuc puer cum improbis corporis motibus pulsari cœpisset, corpus suum in servitutem spiritus redigebat 15. ætatis suæ anno primum ad Canonicorum Regularium, tum martyrij cupiditate incensus ad S. Francisci institutum se recepit, ubi divinis vacans contemplationibus tanta inedia seipsum conficiebat, ut præ debilitate, vix pedibus consistere posset.

S. Ludovicus Episcopus Tolosanensis Ordinis Minorum.

S. Ludovicus ex eodem Ordine Minorum Episcopus Tolosanensis Caroli Regis Neapolitani filius primogenitus, atque hæres futurus tereno Regno renunciavit, Virginitatis à tenera ætate studiosus fuit, ideoque cum muliere, excepta matre, & sororibus, nunquam solus loquebatur, & multis claris miraculis anno Domini 1297. in cœlum migravit.

Henricus infans Lusitanie.

Henricus Infans Lusitanie Deiparæ perquam studiosus, cuius opera Indica in Orientem navigatio cepit, in summa corporis firmitate, summaque licentia illibatam retinuit, Virginitatis florem, quemadmodum cap. 35. dixi, ex Osorio, & Maffejo.

B. Jacobus de Marchia.

B. Jacobus de Marchia Ordinis Minorum S. Bernardini Senensis discipulus, & socius, Deiparæ impensè addictus, ad quam fidenter recurrebat, cuius etiam tutelam expertus est, vir insigni sanctitate, & Cœcionator Apostolicus, ac celeberrimus in Italia, Germania, Bohemia, Bosna, Norvegia, Russia, Hungaria, Polonia, & Dalmatia; cuius corpus adhuc integrum Neapoli in Tēplo Monasterii S. Mariæ Novæ in Arca super altare religiose asservatur, ibique populis ostendi solet. Is testimonio sui confessorii, cui ipsemet B. Jacobus hoc aperuit, virginitatem servavit, quantoque studio hanc virtutem custodierit, quo etiam fructu contra vitia carnis concionatus fuerit, plenius habetur in 3. part. Chron. lib. 6. cap. 6.

S. Franciscus de Paula.

S. Franciscus de Paula, quod est Oppidum in Calabria, Ordinis Minorum institutor miraculorum gloria illustris, ad plurimas, quibus claruit virtutes virginalē quoque castimoniam adjecit, & cum annos

unum & nonaginta vixisset, ex hac vita decessit anno 1507.

18. In Societate quoque Jesu complures Dei beneficio, & singulari Deiparæ patrocinio virginitatem illibatam custodiisse certis documentis exploratum habemus. Alios verò plurimos idem fecisse, non obscuræ conjectura affirmare possumus, præsertim in ætate adolescentium, & juvenum, qui nostrum institutum complectuntur, multitudine, qui omnes in Deiparæ sodalitati ab ineunte ætate dum litteris dant operam, in pietate & spiritus fervore educantur, quem fervorem satis præferunt in vocatione, qua in religionem admitti usque ad eum ferventer, atque ex animo efflagitant, ut à suo proposito, nec parentum blanditiis, vel minis, nec amplissimæ hæreditatis spe, nec honorum seculi dignitatibus, quin nudi nudum Christum in religione sequantur, revocari possint; quorum præclara exempla, & frequentissima omnibus satis sunt cognita, atque perspecta.

B. Franciscus Xaverius unus ex novem socijs B. Ignatii Loyolæ nostri Ordinis fundatoris, virginalē pudicitiaæ florem ad extremum usque spiritum servavit, quod constanti suorum confessoriorum asseveratione, aliisque testimonijs probat Turfelinus in ejus vita lib. 6. c. 6. & lib. 2. c. 14. qui tamen, ut tantum thesaurum custodiret, non castior fuit, quam cautior; nunquam enim cum femina ulla sine arbitris, & de rebus necessarijs colloquebatur. sic Turfelinus.

P. Petrus Faber Societatis Jesu, qui ex novem B. Ignatii Loyolæ socijs omnium primus Lutetiæ se ad ejus vitæ cursum illi adjunxit, & ob insignem vitæ sanctimoniam, ac præclara Deidona, quibus ornatus erat, Beatus merito appellari potest, cuius vita, & mores plenius in historia ejusdem Societatis propædædicæ edenda describuntur. Is auctore Ridadeneyra lib. 3. vitæ B. Ignatii cap. 11. tanta jam inde ab ineunte ætate religionis indicia præbuit, ut singulariter à Deo electus esse videretur. nam & septimo ætatis anno eximios quosdam ad pietatem sensit instinctus; & duodecimo conservanda castitatis præclaro quodam incensus studio, ejusdem votum in agro emisit; unde postea à pastoritia cura ad litterarium ludum traductus, talis tantusque evasit, tum in disciplina-

sciplinarum scientia, tum etiam in spirituum rerum tractandarum prudentia, ut reliqui loci secundum Ignatium cum maxime venerentur, eique plurimum deferrent. quibus autem Dei illustrationibus, & consolationibus perfundi solitus esset, perspicue cernitur apud Ribadenciam loco citato. & in Commentario à se conscripto, in quem eas omnes quasi in ephemeridem retulit.

B. Stanislaus
Koska.

B. Stanislaus Koska Societatis Jesu, de quo plura cap. 35. diximus, illibatum conservasse virginitatis decus, quin etiam nullo mortali crimine se ipsum contaminasse tanquam certum, testatumque memoriam prodidit Franciscus Sachinus in ejus vita.

B. Aloysius
Gonfaga.

Idem de B. Aloysio Gonfaga ex eadem Societate Iesu testatur Virgilius Ceparius lib. 1. vitæ ejusdem cap. 2. cum enim decimum circiter ætatis annum Florentiæ ageret, cuperetque vehementer aliquid Deiparæ gratissimum præstare; illud in mentem venit, ut illius exemplo coram ejusdem Virginis Annunciatæ Imagine, quæ in ea Urbe religiosè colitur, Virginitatem suam Deo in honorem Deiparæ voto consecraret, quam perpetuò custodivit, illudque singulari Dei beneficio est consecutus, ut toto vitæ suæ tempore nullum carnis motum, nullam obscenæ cogitationis imaginem passus sit. id quod sui confessarii, & præsertim Cardinalis Bellarminus juratus testati sunt.

S. Carolus
Borromæus
virginitatis
cultum
præclarissimum.

S. Carolus Borromæus Cardinalis & Archiepiscopus Mediolanensis, nostra memoria Præsul verè Apostolicus, de quo plura cap. 35. inter cætera virtutum ornamenta, virginali integritate floruit, quod multis testimoniis perspicue ostendit Joannes Petrus Jusfanus in ejus vita lib. 8. cap. 22. qui ejusdem historię lib. 1. cap. 3. & 4. illud quoque memoria prodidit, cum variis Satanæ tentationibus, quibus per improbas mulieres ejus pudicitia insidias moliebatur, fortiter obstinisset, etenim cum Atone suæ ditionis oppido olim adolescens commoraretur, impudicæ mulieris in suum cubiculum à quodam è suis domesticis immittæ per petulantiam strenue reiecit, ac respuit. Simile quid, cum postea in Cardinalium ordinem ascitus esset, fortitudinis, ac pudicitia exemplum edidit. Nam cum in villam quandam prope Romam ejusdem vini primarii ejus cognati rogatu

concessisset, quo tempore cubitum se recipere volebat, cujusdam sui cognati fraude clam introducit in cubiculum femina multiplici ornata compta, eumque ad flagitium pellicere parata, cujus procaciam vir sanctissimus è cubiculo sese ocyus proripièdo sapientissimè declinavit, in hospitem vero, à quo in tantum animæ discrimen cõjectus erat, iusta indignatione vehementer commotus, eo prorsus insultato tribus ante lucem horis è villa discessit. Ut verò virginitatis florem ad extremum usque spiritum integrum, illibatumque servaret, mulierum quarumcunque, quamvis sanguinis cognatione devinctarum, secreta sibi colloquia planè interdixerat. si quid autem necessarium cum iis agendum esset, non nisi patentibus in locis, ac præsentibus viris duobus spectatæ gravitatis, & auctoritatis eas ad colloquia admittebat. Quamplurimos quoque ad virginitatem colendam, vel ad cœlibem vitam capefendam, sive in Religiosorum cœnobijs domibus, tum suarum cohortationum facibus accendit, tum & vitæ exemplo permovit. S. Mauriti sodalitatem ipse auctor instituit, in quam, qui perpetuum sibi cœlibatum indixissent, nomen darent suum; ut ea ratione ad hujusmodi vitæ institutum retinendum se mutuò juvarent, & majores in dies in spiritali via progressus facerent. Eo Præfule Societas sanctæ Ursulæ virgines complectens, quæ sub certis legibus vitam omni virtutum genere ornata in paternis ædibus traducebant, per universam suam Diocesim mirifice est propagata. Societas item sanctæ Annæ mulierum complurium viduarum eximia vitæ puritate sub peculiari quoque regula Deo famulantium eodem tempore vehementer floruit. Quos omnes puritatis integerrimæ fructus nostra ætas acceptos, referre debet purissimo, ac castissimo viro Carolo Borromæo, qui suis moribus, ac vitæ exemplo, quos in Christo nutrebat filios, ad cœlibatum, seu pudicitia laudem inflam-mabat.

MULIERVM FAMILIARITAS DIL- gener capenda.

A Dextremum, si quis rationem nosse desiderat, qua sancti Patres carnis tentationibus, quibus acriter impugnabantur, fortissimè restiterint, carnem propriam variis, & insuetis modis edomando,

Xxxx 3

Societates
ad virgini-
tatem, cœ-
libatum ve
colendum
à S. Carolo
instituta,

Quanam
ratione
sancti mu-
lierum cœ-
suetudinè
vitarint.

legat

legat eos, qui vitas Patrum, & sanctorum Confessorum conscripserunt, præsertim Palladium in historia Lausiaca cap. 17. ubi de S. Macario Alexandrino, & cap. 19. de Abbate Moyse Æthiopo, cap. 26. de Abbate Pacone. Illud autem minimè est reticendum, sanctos puritatis studiosos magna severitate à mulierum consuetudine, & aspectu abhorruisse. Cum enim integerrimam corporis puritatem tueri conarentur, per Spiritus sancti unctionem edocti minime ignorabant, plurimum discriminis sibi ex hujusmodi mulierum consuetudine imminere; id quod complurium miserabilis lapsus abundè testatur; quivis enim de se ipso dicere debet illud Hieronymi epist. 2. & 22. *Nac sanctior sum David, nec Samjone fortior, nec Salomone sapientior, qui tamen omnes per mulieres decepti sunt, ac proinde quilibet sibi ab illis cavere debet.* Quod ipsum de mulieribus quæ castitatem profitentur, respectu virorum dictum intelligatur. Ut autem hoc, quod à mulierum consuetudine imminet periculum, sapienter declinemus, tria potissimum nobis cavenda sunt. Primum, ne oculos in mulieres colloquias, aut munusculis ultro, citroque missis, nos eis familiares exhibeamus. Tertium, ne cum eis, ejusdem domus cohabitatione utamur, quæ omnia brevissimè in hoc Tractatu Virginibus auctoritate, & exemplis confirmanda duximus.

MULIERES CVRIOSE ASPICIENDAS NON ESSE.

Mulierum conspectus vitandus.

ET quod spectat ad oculorum custodiam, Ecce ad eam nos graviter hortatur Sapiens, Ecclesiast. 9. his verbis: *Averte faciem tuam à muliere compta, & ne circumspicias speciem alicuiam propter speciem mulieris multi perierunt. & ex hoc concupiscentia quasi ignis exarsit: quod S. Job omnibus virtutibus præclare exornatus, ad vitandas, quas de mulieribus Satanas piis vitis inmittere solet cogitationes, quasi pacto cum oculis inito, se diligenter servasse profiteatur cap. 31. cum ait: *Peperigi fœdus cum oculis meis, ut ne cogitarem quidem de virginibus: noverat enim vir sanctus, id quod postea Jeremias Propheta cap. 9. Ascendit, inquit, mors per fenestras nostras: ingressa est domes nostras, quod tunc evenit ex Grego-**

rio l. 21. Moral. c. 2. cum per sensus corporis (qui sunt veluti fenestræ, quibus anima exteriora respicit) concupiscentia veniens habitaculum invenit mentis. Sic Gregorius. Idem Jeremias Threnorum 3. *Oculus meus depradatus est animam meam in cunctis siliabus urbis meæ: hoc est juxta Gregorium loco citato, concupiscendo visibilia invisibiles virtutes amisit. inter sensus enim corporis per oculos peculiariter concupiscentia accenditur, ut propterea Christus Dominus cum dixisset Matth. 5. *Omnis, qui viderit mulierem ad concupiscendum eam, jam mechatus est in corde suo: statim subintulit. Quod si oculus tuus dexter scandalizat te, erue eum, & projice abs te, expedit enim tibi, ut percat unum membrorum tuorum, quam totum corpus tuum mittatur in gehennam.* qua metaphora ostendit Dominus, omnem videndi occasionem ad mulieres concupiscendas, non secus, ac que oculo præcipuo, id est, dextero eruto, poenitus resecandam esse. Adde illud Gregorii à Sanctis receptum: *Non esse curum videre, quod non est tutum concupiscere:* etenim, quemadmodum dixit Poeta, *Vrit videndo formina.**

Ejus rei exemplam in S. Benedicto conspici licet: is cum teste Greg. lib. 2. dial. c. 2. in spec. apud sublacum Deo in magna corporis auctoritate famularetur: vehementi tamen carnis tentatione à Satana est impugnatus, dum ad mentis ejus oculos, quamdam foeminam, quam aliquando viderat, reduxit: quam tamen tentationem extinxit, se nudum in spinarum, & urticarum aculeis volutando.

S. Bernardus verò adhuc in seculo degens, cum pudicitia cultor esset, (quippe qui aliquot mulieribus ejus castitatem oppugnantibus fortiter resistit,) adeo oculorum in aspiciendis feminis licentiam detestabatur, ut cum aliquando curiosius aspiciendo defixus in quandam oculos aliquandiu tenuisset, continuo ad se reversus in se ipsum ultor severissimus exarscit: Stagno quippe gelidarum aquarum, quod in proximo erat, collo tenuis insiliens, tam diu inibi permansit, donec peccati exanguis effectus, per virtutem gratia cooperantis etiam à calore carnalis concupiscentia totus refrigeruit. Hæc h. vitæ ejusdem c. 3.

Quocirca S. Hieronymus libro adversus Vigilantium in fine: *Monachus, inquit, sciens auctoritatem suam, & vni fragile, quod portat, ter, & extimes offendere, ne impingatur, corrumpat, atque empla à*

Virgilium.

Exemplum S. Bened. Abbat qui ad carnis tentationes superandis se in spinas deiecit.

Exemplum S. Bern. qui in gelidâ aquarum stagnum est ingressus.

Sanctorum auctoritas.

mulierum conspectu recedendi. frangatur. Unde & mulierum, maximæ que adolescentularum vitæ aspectum: & in tantum castigator sui est ut etiam, que tuta sunt, pertimescat. Et mox: Pergat ad Eremum, ne eum capias oculus meretricis, ne forma pulcherrima ad illicitos ducat amplexus. Deinde pluribus probat securitatem maximam in eo positam esse, ut fugiamus hujusmodi tentationes, ne vincamur, & ne à vicino serpente mordeamur. Sic S. Hieronymus.

Chronica Ord. M. norum.

Sanctus Augustinus in Epist. 109. quæ est Regula ipsius capite 21. Oculi, inquit, & si jactantur in aliquam feminarum, non figantur in illa. Nec dicatis vos habere animos pudicos, si habeatis oculos impudicos. quia impudicus oculus impudici cordis est nuncius.

Et sanctus Franciscus, ut est in prima parte Chron. ejusdem libro 1. capite 23. hanc oculorum custodiam eleganti proposita parabola, sic persuadebat: Quodam Rex pius, ac potens, duobus nunciis ad Reginam missis, alterum, qui curiosius in Reginæ pulchritudinem intendere, ejusque formam post responsum redditum apud Regem, manifeste extollebat, tantquam impudicos oculos habentem è sua domo ignominiosè eiecit; alterum vero, qui propter oculorum modestiam, legatione sua Reginæ exposita, eam minime aspexerat, Rex honore affectum in cubiculo apud se retinuit. Ita S. Franciscus docebat sponsas Christi non esse aspiciendas. quod ipse adeo accuratè servabat, ut auctore S. Bonaventura in illius vita capite 3. dixerit aliquando socio, quasi nullam mulierem se cognoscere in facie; non enim securum esse putabat earum formarum intortus bauræ imagines, quæ possunt, aut edomitæ carnis refuscitare igniculum, aut pudicæ mentis maculare nitorem. Sic Bonaventura.

Exempl. S. Francisci de Assisio.

S. Dominicus, teste S. Antonino 3. par. hist. tit. 23. cap. 4. §. 12. ambulans per Civitates, & villas vix oculos à terra elevabat. ex incauto enim aspectu David 2. Reg. 11. cecidit; de quo Hieron. Epist. 22. David secundum cor Dominus electus, & qui venturum Christum sancto sapere cantaverat, postquam deambulans super tectum domus sue, Bethsabea captus est nuditate, adulterio junxit homicidium.

Cæterum quanto pere Sancti mulierum conspectum declinarint, facile ex aliquot eorundem exemplis, quas proferemus, licet conspiceret.

Abbas Joan. Urbis Lyco propheticæ spiritu plenus erat, qui Theodosio Imperatori victorias de tyannis Maximo, & Eugenio prædixit, quemadmodum refert August. lib. 5. de Civit. Dei c. 26. is ex Palladio c. 39. quadraginta annis, quibus in spelunca fuit, mulierem non vidit: & quamvis maxime à Tribuno quodam viro primario enixè rogatus, ad se minime accedere permisit.

S. Arsenius, ut nobilissimæ, ac religiosæ cujusdam femine, quæ Roma in Egyptum usque ad eum vitendum, venerat colloquium admitteret, à Theophylo Episcopo Alexandrino persuaderi non potuit; cumque illa ad eum accessisset, & se ejus precibus commendasset, inreperit eam, quod esset ausa eo venire; adjecitque Deum magis oro, ut tua memoria de corde meo deleatur.

Narrat Cassianus collat. 7. cap. 6. Abbatem Paulum in Eremo, quæ Panephyli Civitati adjacet, tantam cordis puritatem assecutum, ut non tantum vultum femineum, sed ne vestimenta quidem sexus illius conspectui suo pareretur offerri. Is eum die quadam cum Abbate Archebio ad quandam ientorem pergeret, & casu mulieri obviasset, velocissimè iuga ad suum Monasterium rediit: nec ullis Archebio precibus ad ceptura iter revocari potuit. quod factum Cassianus zelo non secundum scientiam tribuens confestim ait, gravi paralyti usque adeo correptum, ut totius corporis motu, quin etiam usu linguæ, & aurium sit destitutus, & in cœnobium virginum delatus, ubi quatuor reliquos annos, quibus vixit, ab iisdem cibis, & potus ori ingereretur, & reliqua necessaria ministrabantur; cum jam ea paralyti se tangi pœna non sentiret: in ejusdem tamen puritatis testimonium, si de oleo, quod eum terigisset, ungerentur infirmi, illico cunctis infirmitatibus curabantur.

Martius verò Monachus in Campania in monte Marfico, ut refert S. Gregor. lib. 3. dialog. c. 16. ab initio suæ reclusionis decreverat, mulierem ultra non videre, ne tentationis incurreret vitium; sed cum quædam audacter ad ejus specum prorupisset, & illic in oratione eiusque prostratus jacuit, quo ulque impudens mulier à fenestra cellulæ ejus saugata recessit, quæ eodem die, ut de monte descendit, vitam finivit, temeritasque suæ pœnas dedit. Ita Gregorius.

Rogentius de Provincia Provincie Ordinis

Abbas Ioan. Urbis Lyco.

Abbatia Pauli in Eremo Cassianus.

Impudens ejusdem zelus mirifica ultione puniuntur.

Ad ejusdem specum audacter accedens mulier reponit morte mulierum.

Fr. Rogerii
Ord. Min.
S. Antonini.

nis Minorum oculos adeò prudenter refrœnabat, ut quemadmodum refert S. Antoninus 3. par. hist. tit. 24. c. 9. §. 9 & habetur par. 2. Chron. lib. 4. c. 44. vix aliquam mulierem aspiceret in facie, etiam matrem suam vetulam, & devotissimam, quoniam inquebat *quamdiu homo facit, quod in se est, peccati occasiones fugiens, Deus quoque eum à malis preservat. At si peccati periculo se exponat, & præsertim in hoc, ad quod natura corrupta valde inclinatur, iustum esset, ut Deus eum propriis viribus quodammodo relinqueret.* sic ille.

Virgo quãdã S. Martini cõspicuum fugiens ab eodẽ commentatur.

His atextenda est Virgo illa præclarissima, quæ teste Severo Sulpitio in secundo dialogo de vita S. Martini cap. 21. ne à sancto quidem Martino tanti nominis Episcopo se videri permisit, quam propterea S. Martinus miris laudibus extulit, quemadmodum infra sect. 7. uberius dicemus.

MULIERVM CONVERSATIO cavenda.

20.
Familiaritas cū mulieribus fugienda.

S. Francisci de Assisi doctrina ex Bonavent.

Quod si mulierum aspectus viris spiritibus ad servandam corporis castitatem tantopere est cavendus, quanto magis iisdem omnino fugienda est cum illis familiaritas, & inutilis conversatio? quod erat secundum ex iis, quæ cavenda esse præposuimus. quare S. Franciscus, ut verbis utar B. Bonaventuræ cap. 5. vitæ illius, mulierum familiaritates, colloquia, & aspectus, qui multis sunt occasio ruinæ, sollicitus evitari jubebat, asserens per huiusmodi debilem frangi, & fortem sæpè spiritum infirmari. Harum cogitationem evadere conversantem cum eis, nisi probatissimum virum tam facile dixit, quam juxta scripturam Prov. 6. in igne ambulare, & non comburere plantas. & mox: Asserebat etiam frivolum esse mulieris colloquium, excepta confessione, vel instructione brevissima, juxta quod & saluti expedit, & honestati, ex nimia securitate minus cavetur hostis, & diabolus, si de suo capillum potest habere in homine cito excrefcere facit in trabem ita S. Franciscus apud S. Bonaventuram. Idem Bonaventura in expositione Regulæ cap. 1. cum ageret de castitate, quæ in regula S. Francisci præscribitur: Præceptorè, inquit, interdixit Fratribus S. Franciscus in Regula omne suspectum contubernium, & quædam alia in eandem sententiam subjicit.

S. Dominicus teste S. Antonio 3. par. hist. tit. 23. c. 2. §. 1. in extremo vitæ monuit summopere vitandam esse familiaritatem, & frequentiam mulierum, maxime juvenularum, quæ etiam viriles animos emolliunt, & inclinant.

S. Thomas Aquinas tamen ab Angelis castitatis dono præcinctus, ex eo tamè tempore, quæadmodum scribit S. Antoninus 3. par. hist. tit. 2. c. 7. §. 3. mulierum aspectus, & colloquia, nisi necessitas, vel utilis occasio coëgisset, ita vitabat, ut solet homo à serpētibus præcavere.

Et certè huiusmodi mutua, ac familiari cum mulieribus consuetudine, atumus eorum etiam, qui vigeabantur fortes, sensim mollescit. quod sanctus Basilius lib. de vera virginitate sapienter monet his verbis: *Cum autem concupiscentia carnis paulatim pudorem excutit: ipsum quoque iudicium, & sanitatem mentis everit.* Idem Basilius in Regulis fufius disp. interrogat. 33. docet in conveniendis sororibus, qui idonei ad visitandum eas iudicati fuerint, habitu necessar. o personæ, temporis, ac loci decoro, de rebus placentibus Deo ad necessariam corporum, & animarum curam pertinentibus agant, eosque non debere esse pauciores duobus ad vitandam suspicionem, neque plures tribus. Idem capit. 4. Constituit. Monast. fugiendas in primis præcepit cum mulieribus congressiones, & colloquutiones: prohibetque ad eas unquam accedere, nisi gravissima necessitas intercedat; & tunc non secus, atque ab igne ab iis cavendum esse, ad eò ut quam ocyllime nulla mora ab illis nos extricemus, & citat illud Prover. 6. *Abseondit quis ignem in sinu suo, & vestimenta non comburet.* sic Basilius.

Propterea Sanctus etiam Augustinus; *Sermo, inquit, cum mulieribus asper, brevis, & rigidus est habendus: nec quia sancte sunt mulieres: idè minus cavendum est ab eis: quoniam sanctiores, eo magis alligant, & mox: Cedros Libani, & gregum Arietas sub has specie corrussa vidi, de quorum casu non magis præsumebam, quam Gregorii Nazianzeni, & Ambrosii: fuge ergo laqueos mulierum.* Ita Augustinus apud sanctum Bonaventuram ex Regula Novit. capit. 11.

Nec solum apud Bonaventuram citantur verba hæc Augustini de sermone Aspero, & brevi cum mulieribus, verum etiam apud Carthusianum de vita Curatorum art. 65. & S. Antoninum 3. par. tit. 16. c. 1. §. 10.

Verum

Dominici doctrina ex S. Antonino.

S. Thomas Aquinas tu exemplum ex S. Antonino.

S. Basilius doctrina.

Hieronymi
monita.

Verum audiamus hac de re sanctum Hieronymum, qui sæpè, & graviter agens de custodia virginitatis, & castitatis, privata cum feminis colloquia, & munuscula benevolentæ causâ reprehendit in primis lib. contra Vigilantium: *Quid facit Monachus, inquit, in cellulis feminarum? Quid sibi volunt sola & privata colloquia, & arbitros fugientes oculi? in Epistola verò secunda ad Nepotianum: Hospitiolum, inquit, tuum, aut raro aut nunquam mulierum pedes terant. & mox: Si propter officium clericatus aut vidua visitetur, aut Virgo, nunquam domum solus introeas, solus cum sola secedis, & absque arbitro, vel teste non sed eas. Crebra munuscula, & sudariola, & sassa, & vasa, ori applicitas, & oblatos, ac degustatos cibos, blandasque & dulces litterulas sanctus amor non habet, Mel meum, lumen meum, meum desiderium, omnes delicias, & lepores, & risu dignas urbanitates, & ceteras ineptias amatorum in comediis erubescimus. in seculi hominibus detestamur: quanto magis in Monachis, & Clericis. & in fine Epistolæ: Officii tui est non solum oculos servare, sed & linguam. Nunquam de formis mulierum disputes nec quid agatur in alia domo domus alia per te noverit. & Epistola quarta: Formam, inquit, nomen tuum noverint, vulgum nesciant. hæc tenus Hieronymus.*

Sanctus Ambrosius libro 1. Officiorum cap. 20. cum mulierum commercia, & inutiles visitationes Clericis cavendas monuisset, subiicit: *Quam multas, inquit, etiam fortes illecebra decipit? quanti non dederunt errori locum, & dederunt suspicioni? cur non illa tempora, quibus ab Ecclesia vacas, lectioni impendas? Cur non Christum revisas, Christum alloquaris, Christum audias? quid nobis cum alieni domibus? una est domus, qua omnes capit. Illi potius ad nos veniant, qui nos requirunt, sic Ambrosius,*

o S. Bonaventura de fugiendo mulierum confortio sæpè agit: nos aliqua ex eo decerpimus. Is ergo in Speculo discipline part. 4. cap. 4. ubi de disciplina à religiosis in hospitio servanda: *Mulierum, inquit, tam propinquarum, quam aliarum cautè societatem declinent, earumque familiare nimis obsequium, & tactum omnino refugiant. Quando religiosus cum muliere sedet, aut loquitur, manus suas occultare, & à se retrahere debet: quas etiam quancumque cum personis extraneis loquitur,*

simul iunctas, & velut invicem colligatas, vel alias religiose decet habere & infra: Nunquam mulierem quantumcumque sibi affinitate conjunctam, si ve sororem, si ve nepem, quantumcumque pueriles osculentur: etenim quasi transiuntur feminis exhibenda est accessio, quasi fugitiva. Tutus est non posse perire, quam juxta periculum non perisse, de nocte si per domos hospitii ad necessaria exeunt, simul siquidem, & cum lumine, ut filii lucis eant: loca, que periculi, vel suspicionis materiam dari possunt, cautè declinent: nec soli cum muliere in loco huiusmodi vel ad horam morentur? & narrat periculum cuiusdam; quod nos infra ex eodem afferemus. Idem Bonaventura de informatione Novit. cap. 38. monet ne cum aliqua muliere singularis contrahatur familiaritas, etiam si religiosa sit, & sancta: ut declinetur periculum temptationis carnalis, tum infamie, & suspicionis, quam alii concipiunt, præsertim magnam generat inquietudinem cordi talis privata affectio.

Et in regulis Novit. cap. 11. docet, mulieres fugiendas, sicut serpentes, & nunquam cum eis sine necessitate esse loquendum, nec aspiciendam earum faciem. Vide eundem Bonaventuram de reformatione Novit. cap. 13. & in sexto processu religionis cap. 16. ubi de septem indicibus amoris carnalis, & cap. 37. & sequentibus, ubi de castitate.

S. Antoninus 3. part. tit. 16. cap. 1. §. 10. ex Humberto in expositione regulæ occasionales recenset, quibus amor carnalis erga mulieres, & mulierum ad viros augetur, quæ ad hæc capita revocantur, ait enim sic: *Prima occasio est accessus ad eas sine causa urgente & sine modestia. Secundo frequentatio cum eis. Tertio familiaritas ex multa, & privata locutione, & ad huiusmodi familiaritates præcidendas, prohibentur monachi (18 q. 2. cap. pervenit) facere sibi commatres, quod Glossa intelligit levando à sacro fonte. Quarto munuscula, & dulces litteras mittere. Quinto respectus earum. & hæc quidem omnia S. Antoninus egregie probat, ad quem Lectorem remittimus: nos brevitatæ studio ea omittimus.*

Et certè mulierum conversationem viris religiosus plenam esse periculi, ipsæmet Satanas castitatis hostis per os Energumeni fateri coactus est, quemadmodum refert S. Antoninus 3. part. histor. tit. 24. cap. 7. §. 3. & cap. 9. §. 4. ubi cum scripsisset fratres minores celebrasse

Yyy quod-

Cap. per-
venit 38.
p. 1.
ubi Gloss.

Dæmonis insidæ per os Energumæni pat-facta.

quoddam generale capitulum : dæmoniacus ille, dæmones quoque contra eos celebrare sua capitula, testatus est his verbis : Nam tali, inquit, die in tali monte debent innumerabiles dæmones contra eos congregari, ut subversant Ordinem fratrum Minorum, & quasi per obliquum ad transgressionem votorum deducant : contra Paupertatem quidem per adificiorum sumptuosas superfluitates, & curiositatem : contra Castitatem per mulierum familiaritatem, & insilenti-um juvenum receptionem : contra Obedientiam per Principum familiares conversationes, & opinionum varietates. hæc apud S. Antoninum locis citatis.

4. Reg. 4. Elifai Propheta cautela in agendo cum mulieribus.

Cæterum quàm cautè cum mulieribus agendum sit Elifæus Propheta præclarissimus 4. Reg. 4. egregium nobis reliquit exemplum. Is cum frequenter transiret per Sunam, & ad quandam mulierem magnam diverteret, quæ cœnaculum ei extruxerat, & reliqua cubiculi utensilia ad ejus usum paraverat; quædam tamen die mulier illi, & si ab eo vocata esset, & stetit coram ipso, minimè tamen per se, sed per puerum suum locutus est ei, quæsititque quidnam vellet, ut pro ea faceret: cumque intellexisset à Gezi, eam prole carere, iterum vocandam curavit, eique Filium Dei nonime præ-nunciavit, quæ stetit ante ostium, nec ausa, quamvis esset ejus hospita, S. Prophetæ cubiculum ingredi, ut intelligamus, quo studio vir sanctus à mulierum confortio abhorrebat.

Elias Abbas castitatis dono insignitur.

Hinc est, quod nonnulli, quos aliqua pietatis necessitas, cum mulieribus agere cogebat suæ fragilitatis consciis, remedium à præpotenti Deo enixè poscebant. Talis fuit Abbas Elias apud Palladium in Lausiana sect. 32. Is ex suis bonis virginum Monasterio extracto ad trecentas congregavit, eisque necessaria ministrabat, quas sæpe audire, & ad concordiam inter se revocare opus erat: hæc occasione in tentatione pullari cepit: cum verò biduum jejunus per solitudinem erraret, & à Deo sibi hanc eripi tentationem quo Virginum curam gerere posset, impensè oraret, per quietem vidit se à tribus Angelis eunuchizari, quare in posterum per 40. annos, quibus supervixit, omni libidinis affectu cor ejus caruit, hæc ex Palladio,

Cononi Presbytero carnis tentationes à S. Io. Bapt. autinguntur.

Talis fuit Presbyter nomine Conon Alexandrinus in Prato spirit cap. 3. qui ad baptizandum deputatus, cum hoc Sacramentum mulieribus ministraret, scandalizabatur, atque ideo ex Monasterio abscedere volebat; cui aliquo-

ties S. Joannes Baptista apparebat dicens: *Tolle leva, & persevera, ego te ad hoc bello liberabo:* sed cum puella quædam ex Perside, ut baptizaretur, advenisset, Presbyter non poterat præ-tentatione eam nudam oleo sancto inungere, ideo sumpta Melote recessit, cui S. Joannes Baptista obviam factus, dixit: *Reverte ad monasterium tuum, & hoc te bello liberabo:* at ille, non revertar: *soties enim mihi istud bollicatus es, nec fecisti:* tunc S. Joannes sedere cum fecit & amoto vestimento, signavit eum ter signo crucis sub umbilico, dixitque: *ci volebã te pro hac pugna mercede donare: sed quia vis auferri à te hoc bellum, mercede autem hujus operis carebis* Reversus Presbyter baptismi ministerio alios annos duodecim vacavit tanta tranquillitate animi, & copiosis; ut cum mulieres baptizaret, nullum ultra motum carnis sentiret. hæc ex Prato spirituali.

S. Gregorius ejusdem rei tum perutile S. Equitii Abbatis documentum in 7. dial. cap. 4. tum memorabile S. Ursini Presbyteri exemplum in 4. dial. cap. 11. litteris consignavit: cum enim S. Equitius in juventute carnis incentivis agitaretur, & à Deo optimo assiduis precibus remedium quæret, nocte quædam ab Angelo eunuchizari se vidit, ex quo tempore sicut vins ante præterit, ita etiam cœmisis præesse cepit, nec tamen discipulos suos admonere cessabat, ne se ejus exemplo in hac re facile crederent, & casuri tentarent donum, quod non accepissent. S. verò Ursinus Presbyter ex tempore ordinationis suæ, presbyteram suam hoc est uxorem, quam ante habuerat ut fororem diligens, sed quasi hostem cavens, ad se propius accedere nunquam sinebat, ab eaque ad extremum usque vitæ spiritum sibi communionem funditus familiaritatis absciderat, de quo fusius infra sect. 8. ex Gregorio 4. dial. cap. 11.

Et quidem sancti viri, ut illicita facilius caveant, etiam à licitis abstinent, & ut reliqua omittam, certè exemplum S. Niceti Episcopi Lugdunensis, quod ad rem nostram facit, tacitus præterire non possum. Is teste Gregorio Turonensi in vitis Patrum cap. 8. & recitatus à Surio tom. 2. die 2. Aprilis, castitatem purissimam adeo carè servabat, ut ipsum Gregorium Turonensem octavum annum agentem suis ulnis suscipiens manus in dumento ita concluderet, ut infantiles Gregorii artus non contingeret; quem etiam scribit loca, in quibus suspicio luxuriæ esse poterat, cautè refugisse.

S. Lu-

Stille exemplum 3. Equitii Abbatis.

Ursini Presbyteri et eius castitatis.

S. Niceti Episcopi studium tucuda castitatis. Greg. Turonens.

S. Ludovicus
Episcopus
matris et
iam oscu-
lum repu-
diavit.

S. Ludovicus Episcopus Tolosanus Ordinis Minorum, auctore Alvaro de planctu Ecclesiarum, quem refert S. Antoninus 3. part. histor. tit. 24. cap. 4. §. 1. & Suiusius ejus vita tom. 4. cum Neapolim venisset, & Regina ipsius mater more Gallico eum osculari voluisset, faciem suam, ne oscularetur avertit: *Quoniam, inquit, & si mater mea, tamen es Gemulior, quam servo Dei non expedit osculari.*

Sed jam exempla aliquot commemoremus qui ex mulierum conversatione magnum suae salutis disformen subierunt, vel in peccatum turpiter lapsi sunt.

Jacobus de
Vitriaco
Cardinalis
ab inordi-
nato amore
B. Lutgardis
precibus libera-
tus.

Jacobus de Vitriaco doctrina, & sanctitate insignis, postea Cardinalis, & Episcopus Aconensis concionandi gratiam à Deo adeptus, religiosam quandam mulierem aegrotam, non quidem turpi, sed tamen plus satis humano amore prosequabatur, eratque illi consolandæ ita assidue intentus, ut prædicationis munus segnetè negligeret. At B. Lutgardis vinculum cordis ejus, & machinas diaboli in spiritu sentiens, cum multis lachrymis Dominum pro eo deprecata est; sed cum orando nihil proficeret, & de hoc quodam modo conquereretur, Dominus ad eam: *Homo iste, pro quo oras, ea conatur, qua sunt contraria precibus tuis.* Illa verò magnis vocibus oravit, ut eum etiam non volentem liberaret, statimque ille omnino liberatus, Deo & ejus famulae gratias egit, tumque apertis oculis sensit periculum, quod antea humano caratus amore videre non potuit. hæc Thomas Cantuariensis in vita B. Lutgard. lib. 2. apud Suium tom. 3.

Huc spectat lapsus carnis ejusdam fratris in quodam molendino, quò sceminae accedebant, de quo S. Bernardus consultus à quodam Abbate, ubi multa in epist. 79. de poenitentia eidem fratri injungenda disseruisset, subinfert: *De molendino, inquit, in quo conversi custodientes seminarum pati coguntur frequentiam, si tibi creditur, unum è tribus fiet: aut seminarum accessus omnimodis à molendino prohibebitur: aut molendinum, cuiuscumque extraneo, & non conversis custodiendum committetur: aut idem omnino molendinum relinquatur.* hæc Bernard.

Maria S. Abrahamii inelyti Eremitæ ex fratre neptis cum septennis parente orbata ad eum adducta in exteriori cella collocata esset, per fenestram in medio utriusque cellulae ad perfectionem ab eodem instituebatur: cumque viginti annos in abstinentia, & vitæ sancti-

tate patuo convixisset; quidam nomine dumtaxat monachus, pretextu ædificationis ad beatum virum concedere solebat, sed potius cum ea colloqui cupiens, insidias ad unum usque annum illi tendebat, donec inventa opportunitate, eam decepit, quæ aperta janua egressa à virginitate purissima elapsa est, quo scelere perpetrato, quamvis dolore maximo perculsa in desperationis tamen caliginem incidit, quare ad aliam civitatem migravit, ubi in quodam diverforio biennio meretricis vitam egit, quo elapso à S. Abrahamio patuo diligenter quaesita, & inventa, arte quadam, & consilio (quod S. Ephraem fusè persequitur) ad Christi castra est revocata, & in interiori cellula reclusa, cilicio induta in summa humilitate animi, planctu, ac lachrymis persistit, se ipsam assiduis vigiliis, arctissimisque abstinentiæ laboribus conficiens usque ad extremam vitæ finem, quæ omnia idcirco referenda existimavi, ut intelligamus eam, si falsi illius monachi aspectum, atque verba prudenter declinasset, nunquam tantum flagitium perpetraturam fuisset. hæc omnia S. Ephraem in vita S. Abrahamii tom. 3. suorum operum, quæ etiam recitat ex Metaphraste Suius tom. 2. die 16. Martii, quo die S. Abrahamii dies in Martyrologio recolitur.

DEI SERVO CAVENDVM NE
sine teste cum muliere loquatur.

Porrò si qua necessitatis causa agendi cum mulieribus intercedat, illud viro spirituali puritatis studioso, (præsertim si religiosam vitam sit amplexus,) in primis cavendum est, ne in loco solitario solus sine teste cum sola colloquia ratione ulla misceat, id quod sapienter monent Basilii, Ambrosii, Hieronymus, Bonaventura, & alii locis citatis: & in Decreto dist. 81. cap. In his omnibus, (sive caput illud sit ex 7. Synodo, quemadmodum ibi citatur; sive ex octava, quemadmodum in plerisque notatur, ejus tamen sententia ex cap. 33. regul. disput. S. Basilii desumpta videtur.) in eo igitur capite sic habetur: *In omnibus observare convenit, ut certus quis (id est ex Glossa is ad cuius spectat officium) & certo tempore, & certo loco, certis personis, vel apparere Clericus, vel loqui debeat mulieribus, ut excludatur omnis nefanda suspicio, certè solum, & ad solam accedere nullo religionis ratio permittit.* sic ibi.

tam ab eodem ad poenitentiam revocatur.

22.
Cum muliere sola non loquendum.

Cap. in his omnibus dist. 81.

S. Gregorii
doctrina.

S. Gregorius libro 10. epist. 22. quibusdam monachis Constantium Monachum in Abbatem petentibus, assensum præbere noluit, inter alias rationes: *Quia, inquit, idem Constantius ad monasterium, quod in Piceni Provincia situm est, solus pergere sine aliquo fratrum suorum præsumpsit, ex qua ejus actione cognoscimus, quia si sine teste ambulat, rectè non vivat.* sic Gregorius.

S. Thomas Aquinas, auctore Ferdinando Castillo 1. part. histor. Ordinis Prædicatorum lib. 3. cap. 37. dicebat Religiosum sine oratione esse militem sine ense; & Religiosum, qui solus discurrit, esse dæmonium solitarii.

S. Augustinus in regula cap. 19. præcepit binos incedere, & manere in loco, ad quem accedunt: *Quando processeritis, inquit, simul ambulate: cum veneritis, quod uti, simul stete.* hæc ibi. quod S. Augustinus egregie servabat teste Possidio in ejus vita cap. 26. ibi de eo hæc habet: *Si forte ab aliquibus fæminis, ut videretur, vel salutaretur, rogabatur, nunquam sine clericis testibus ad eas intrabat, vel solus cum sola unquam est locutus, nec si secretorum aliquid interesset, hæc Possidius.*

De S. Ludovico Episcopo Tolosano Ordinis Minorum S. Antoninus 3. part. histor. tit. 24. cap. 4. ante §. scribit in hæc verba: *Castitatis amor etiam à puero adeo mentem ejus affectat, ut mulierum consortia vitaret, quod excepta matre, & sororibus, solus cum sola nunquam loqueretur.* hæc S. Antoninus.

VITANDAM ESSÈ CVM MVLI- RIBUS COHABITATIONEM.

23.
Cur cum
mulieribus
non sit
cohabitandum.

DEnique, ut aliquid dicamus de cavenda his, qui servandæ castitatis studio tenentur, cum mulieribus in eadem domo cohabitatione, quod erat tertium a nobis pertactandum; illud principio recolendum, quod Spiritus sanctus monet Eccles. 42. his verbis: *In medio mulierum noli commorari, de vestimentis enim procedit tinea, & à muliere iniquitas viri.* Quocirca sacri Canones severe id Clericis interdixerunt; quæ de re libet ex sacro Concilio Nycæno primo canonem tertium afferre, qui refertur 32. cap. *Interdixit, & sic habet: Interdixit per omnia magna Synodus non Episcopo, non Presbytero, non Diacono, vel alicui omnino, qui in Clero est, liberè subintroductam habere*

mulierem, nisi fortè aut matrem, aut sororem, aut amitam vel eas tantum personas, qua susceptionem effugiant. sic ibi: ad hunc canonem spectasse videtur Basilius cum in epist. 17. in additis, Paregorio Presbytero septuagenario noluit permittere habitantem secum habere mulierem: Nos, inquit, nec primi, nec soli Paregorio sancimus non debere mulerculas cohabitare viris; lege canonem à sanctis Patribus nostris in Nycæna Synodo constitutum qui manifestè interdixit, ne quæ mulierculam subintroductam habeat; & infra: *Ejice igitur illam ex ædibus tuis, & trade in monasterium, sit illa cum virginibus, tu inter viros ministra.*

S. Hieronymus Epist. 2. de vita Clericorum. Ne sub eodem, inquit, tecto cum mulieribus manseris, nec in præterita castitate confidas; nec sanctior David, nec Samsonie fortior, nec Salomone potes esse sapientior. sic Hieronym. qui in Epist. 47. luculenter de vitando suspecto contubernio egit, unde periculum, vel fama vel pudicitia imminet.

S. Augustinus, ut est apud Possidium in ejus vita cap. 29. nullam sceminam intra domum suam conversari, aut manere permisit, ne germanam quidem sororem viduam, quæ Deo serviens multo tempore usque ad obitum præposita ancillarum Dei fuit: similiter & filiarum Patris, atque fratris, quæ Deo patiter serviebat, contubernium, familiaritate inque vitavit; quippe qui diceret, & si de sorore, & neptibus nulla esse posset mala suspicio, tamen eæ, quæ cum illis necessariò manent, vel ad eas veniunt, scandalum infirmioribus, & tentationem iis, qui cum Episcopo manent, afferre possunt. hæc Possidius.

Et sanè non desunt exempla complurium, qui hoc salutare monitum negligentes, se in grave animarum suarum delictum coniecerunt; celebre est illud exemplum Andree Fundani Episcopi apud sanctum Gregorium lib. 3. dial. cap. 7. Is quamvis virtutibus, & sanctitate fulgeret, sanctimoniam tamen quamdam in Episcopo habitare permisit, certus de sua, ejusque continentia; ex qua occasione dæmon in eo tantam carnis tentationem commovit, ut specie illius illectus nefanda cogitaret, & semel in terga ejusdem fæminæ blandiens alapa daret, cum verò nocte quadam apud Apollinis delubrum in conventu malignorum spirituum, unus ex eis gloriaretur se ad id Episcopum instigasse; Judæus, qui hoc

S. Basilius
doctrina.

Andrea
Episcopi
Fundani
honestam
etiam cum
muliere
familiaritas
dæmonis
placere potest
visum
dæmonis
offensa.

audiebat, & videbat, cuncta Episcopo insequenti luce narravit: quod ille agnoscens prostratus prostratus se in orationem dedit, moxque de suo habitaculo non solum eandem sanctimonialem; sed omnem etiam foeminam, quae in ejus illic obsequio habitabat, expulit; Apollinis templum B. Andreae Apostoli repente oratorium fecit; Judaeum baptismo lustravit; suoque exemplo nos docuit, quantum periculi viris spiritualibus ex mulierum cohabitatione imminere.

Monachus qui daemone sub mulieris specie hospitiis non denegavit ab eodem est deceptus.

Monachus quidam ex narratione Abbatis Joannis Urbis Lyco, qui Theodosio victorias praedicabat apud Palladium secl. 4^{to} degebat in spelunca in solitudine, & in orationibus, ac virtutibus profecerat. Is ex occulta quadam suae vitae instituti superbia elatus, aditum daemone aperuit, qui assumpta mulieris specie errantis per solitudinem, intravit in speluncam, peccitque quod jam nox esset, ibi quiescere; quod cum annuisset, & de errore percunctaretur: illa inter narrandum blanda; ac fallacia verba insinavit, & ad amorem pelliciebat, mutuo ridendo, ac subridendo; deinde contrectat illi manum, genas, & cervicem, tandem cum miser ille jam tentatione captivus tentaret habere eum ea consuetudinem, illa: xelamans velut umbra evanuit. Multorum autem daemoneum risus in aere exauditus est clamantium: *Qui se exalavit, humiliabitur.* At ille cum totum diem in lamentatione transgressus de sua salute desperatus, (quod non debuit) in mundum reversus est. haec ex Palladio in Lausaeta. quod si daemone sub mulieris specie de cella expulisset, nec blanda colloquia cum eo habuisset, ad tantum scelus nequaquam lapsus foret.

Simile exemplum de Macario Romano.

Huic affine est illud, quod in prima parte libri, cui titulus est Vita Patrum, de Macario Romano narratur. Is prima nuptiarum die sponsam intactam relinquens in solitudinem se contulit, cui daemone post aliquod tempus suscepta mulieris specie, sponsam se esse, quam ipse reliquerat, variis ambagibus simulans, in speluncam ab eo introductus, turpiter illosit. Verum divina gratia ad se reversus, poenitentia feverissima peracta, ad pristinam in divino obsequio tranquillitatem & alacritatem rediit. haec ex vitis Patrum. Hujus Macarii meminit Gratianus in decreto, cap. scripsit 27. quest. 2.

Jacobus Eremita, cujus vitam ex Metaphra-

ste ponit Surius tom. 1. die 28. Januarii in spelunca prope oppidum Porphyriam in Palestina, quindecim annos in magna sancti exegit: quo tempore muliercula quaedam ex impia Samaritarum secta ad eum illaqueandum submissa importune petebat, ut se in eam exciperet, ne a feris, quod jam nox esset, disciperetur. At ille primum renuit, miseratione tandem permotus eam intravit, quae dolorem cordis simulans, rogabat sibi eam corporis partem cruce ab ipso signari; qui sumpto oleo sacro identidem Crucis signum dextera manu in loco doloris imprimebat: sed ne a daemone deciperetur sinistram manum igni, quem accenderat admovit, ita ut digitorum compages combusta deciderent, ex quo mulier compuncta Episcopo Civitatis cuncta narravit, ab eoque expulsis omnibus Samaritis sacrum baptismum suscepit, & ad virginum Monasterium est missa. Jacobus vero miraculis clarebat: quare ut hominum auram declinaret, procul inde ad quadraginta millia discessit, & annis triginta in quadam spelunca est commemoratus. cum autem daemone in eujusdam divitis filiam ingressus S. Jacobum nominatim appellaret, eadem puella a parentibus (qui multo labore eum invenerant) ad ipsum est adducta, a qua precibus daemone exegit. Verum parentes, cum timerent ne daemone in illam reverseretur, ipsum rogant, ut puellam apud se biduum retineat, qua ibi relicta, domum remigrant; sed cum solus cum sola versaretur, quamvis ad multam senectutem pervenisset, adeo libidinis facibus est incensus, ut suae exercitationis, & laborum, quos quinquaginta annis pro Christo ad eum usque diem susceperat, oblitus, puellam vitaverit, vitiatamque enes evulgaretur, n' effecerit, cujus corpus in fluvium projecit, sed Christi gratia ad se reversus, ad poenitentiam constitit. Verum iterum desperatione exagitatus ad saeculum redire constituit, a quodam tamen fratre, cui occurrit in via, in cellam adductus, sua omnia scelera ei patefecit, ab eodemque de spe veniae, ac divina misericordia prolixè admonitus discessit via, quae in saeculo m. ducebat. In itinere vero in sepulchrum ad speluncam figuram factum, ubi plurima erant mortuorum corpora, ingressus, ossa illa in unum angulum congestis, & obliterata sepulchri janua, genuflexus Dei misericordiam implorare coepit; ibique cum nemine conversatus, rursus obiit.

Jacobi Eremitae in spelunca cum mulieribus caute.
Surius.

Eundem postmodum cum muliere habitantem daemone ad fluxum, ac homicidii perduxit.

Idem post peccatum decennio poenitentiam mirabilis clarebat.

neminem allocutus, in lachrymis, gemitibus, & multa compunctione decem annos constanter transegit. bis in hebdomada olera, quæ prope sepulchri ostium erant, colligebat, ex quibus, quantum satis esse putaret, sumebat. Sed cum magnus pluvie defectus in ea regione esset, post multa jejunia, preces, & supplicationes, misericors Deus, vim pœnitentiæ ostendere volens, bis Episcopo Deum metuenti revelatum est, virum illum, qui in sepulchro morebatur, suis ad Deum precibus mala omnia ab illa Regione avertere posse, ad quem cum Episcopus se vellet cum Clero, & iterum cum Clero & populo accessissent: tandem ab eo, qui se indignum pronunciabat, ut oraret, impetravit, oratione factâ illico pluvia magna est consecuta. cujus diei memoria quotannis ibi celebratur. Exinde ægroti plurimi ad eum accurrentes oleo sacro inuncti sanabantur. Eodem anno Jacobus quintus, & septuagesimū annum agens migravit ad Dominum, ejus corpus in eodem sepulchro est depositum: postea Episcopus sacram ædem ad sepulchrum ædificavit, ejusque reliquias illuc transtulit, ubi multi curantur, ejusque festum tota Civitas & finitima regio quotannis recolunt. In Martyrologio Romano ad diem 28. Januarii ejus memoria præclaro elogio adnotatur.

Simile exemplum de Joanne Garino.

Huic Jacobo attexere possumus Joannem Garinum, cui idem serè contingit. Is enim cum in Monte Serrato vitam sanctitate conspicuam duceret, filiam Comitis Barcinonensis à spiritu immundo suis precibus liberavit; eamque parentis precibus in sua spelunca ad paucos dies commo antem oppressit, oppressam jugulavit, & post septennium, quo tanti flagitii pœnas à se exegit, viventem invenit eo in loco, ubi postea celeberrimum Deiparæ templum cum adito cœnobio in Monte Serrato est constructum, quam historiam uberius profecuti sumus in Tractat. de Templis, ubi de Templo Montis Serrati egimus.

Martinianus Eremita mulieri hospitium præstans à demone decipitur.

Ad extremum Martiniani Eremitæ exemplum proferamus, qui, ut est apud Simonem Metaphrastem in Surio 13. Februarii tom 1. à muliercula in cellam admissa deceptus, inde cautior factus, alterius scœminæ consortium admirabili quadam ratione effugit & sancto sine migravit ad Dominum. Martinianus igitur octodecim annos natus, relictis omnibus, in solitudine cujusdam montis prope Cæsaream Palæstinæ, annis viginti quinque Angeli-

cam vitam duxit, ac donum energumenos, atque ægrotos curandi divinitus accepit. Verum meretricula quædam procax nomine Zoe ad vinum sanctum de industria decipiendum, in ejus speluncam vestibus laceris indura se contulit, & multis precibus, ne à bestiis devoraretur in exteriorem cellam admissa est; cum verò noctu vestibus elegantibus, quam secum in pera detulerat, se ornasset, fallacibus ac blandis verbis, deinde manibus contrectatione, ut se in uxorem duceret, eidem ab interiori cella manè egredienti persuasit, omnibus suis bonis, quæ plurima esse jactabat, ei oblati; quare Martinianus jam de flagitio perpetrando cum ea agebat: sed cum aliqui benedictionis gratiâ ad eum accedere solerent, ne in scelere deprehenderetur, quædam excelsa rupe circumquaque spectabat, num aliqui ad eum venirent; quod cum ageret divina gratia ad cor rediit, & arreptis sumentis aridis copiosum in cella ignem excitavit, detractisque calcis semel, atque iterum in eum insiliit, ubi toto corpore, & præsertim pedibus vehementer adustus in terram decidit, & secum ipse tartarei, ac sempiterni ignis acerbiter reputans à Deo errati veniam cum lachrymis petiit. Muliercula verò, quæ hæc spectabat, corde vehementer commota, ad ejus pedes prostrata, sibi ignosci multis cum lachrymis petiit, & virgnum cœnobium in Bethlehém ingressa, pane tantum, & aqua vitæ tantans admirabili vitæ austeritate duodecim annos exegit, ac demum sancto sine quevit. Martinianus verò septimo mense à plagis ultionis curatus, eò migrare decrevit, ubi nullam mulierem videre posset; quare à quodam nauclero in desertam insulam, ubi rupes angusta, excelsa, & terribilis erat, se deserendum curavit, ibique lætus sub dio super petra aestu torrebatur, algore verò concresecbat, ac Deum glorificabat, scripturarumque meditationi vacabat, atque ab eodem nauclero tertio quoque mense panem, & aquam accipiebat cum ramis palmarum, quos contexebat, & vendendos nauclero tradebat. Elapsis verò sex annis, navis quædam vi tempestatis ad petram allisa confraeta est, vectoribus omnibus submersis præter puellam quandam speciosam, quæ viginti quinque annos nata in tabula evasit, & ad petram Martiani appulsa auxilium ab eo petiit, à quo ex aqua est educta. Verum ne cum ea habitaret discedere constituit, puellæ tamen suum panem, & aquam reliquit, monuitque ut à nau-

Idem ad pœnitenti- am reu- casus.

Eandem mulierem contrectantem fugientem Deo phini duo involumem per aquam trahunt.

à nauclero, qui post bimestre tempus eò venturus erat, in suam Civitatem se deducendam curaret: quo dicto, mare signo Crucis obfignans, ac Deo se commendans, statim se in illud projecit, ubi à duobus Delphinis exceptus, in terram est delatus. Is verò reliquum vitæ tempus de Civitate in Civitatem sine virga, & pera migrando, quotidianis elemosinis à piis viris quæsitis vivebat, atque in hoc vitæ genere biennii spatio centum & sexaginta quatuor Urbes peragravit; tandem Atheus in templo super scamnum reclinatus, ab Episcopo, qui de ejus sanctitate divinitus erat præmonitus, benedictione percepta migravit ad Domidium. Puella verò illa nomine Photina in ea rupe Domino servæ cœpit, & ubi nauclerus constituto tempore venit, inde recedere noluit, sed ab eo enixè petiit sibi aquam, & panem suppeditari, ibique exactis in ea exercitatione annis sex, sanctè obit: cuius corpus nauclerus Cæsaream Palæstinæ delatum, jussu Episcopi, cui rem omnem narravit, honorificè sepeliendum curavit. hæc ex Metaphrasæ, qui fusius rem omnem persequitur.

Ex quibus omnibus perspicuè constat quantum vel modica ejusmodi cum mulieribus sub eodem tecto cohabitatio, viro castitatis tuendæ studio sit penitus fugienda.

EXEMPLA VIRORVM, QUI PRO castitatis integritate tuenda: quamvis gravæ, & interdum ad mortem usque impugnat: strenuè tamen decertarunt.

SECTIO III.

23. SED age dicamus jam de viris iis, qui non tantum in pace, hoc est, à nullo visibili hoste læcessu; verum etiam in bello, id est, ab aliorum impudenti procacitate ad flagitium importunè solliciti, castimoniam tamen decus divino beneficio fortissimè sunt tutati; & thesaurum istum castitatis, (ut verbis mar. Apostoli) in vasculis fictilibus, hoc est, in fragili, terrenoque corpufculo, non minus acriter, & strenuè quam cautè, prudenterque custodierunt, quod sanè non minus difficile, quam gloriosum fuit, scitè enim à quodam pronunciatum novimus:

Conjctas in Passiones nostras ab extrinseco suo fore illatas quasi vim facere.

Notum est illud, quod D. Hieron. in vita D. Pauli primi Eremitæ, memoriæ prædicit, de

martyre quodam in persecutiōe Decii, & Valeriani, cujus animam callidus hostis jugulare volebat, qui in molli lecto blandis nexibus cōstrictus, ut meretricis se impudicè coniectans petulantiam vinceret, neque voluptas superaret, quem tormenta non vicerant, cœlitus inspiratus, præcisam moriu linguam in oculantis se faciem expuit, ac sic libidinis sensum, succedens doloris magnitudo superavit. hujus meminit Martyrologium die 28. Julii.

Martyr quidam linguam sibi abscedit ad libidinem coercendam.

Simile quid planè fecisse narra. ur Niceta martyr Nicomediensis: is post atrocissima pro Christi fide exhausta tormenta, à tyranno in strato vincus, contra impudicam mulierculam osculis & amplexibus ipsam ad turpitudinem provocantem, ut ea ratione ad manum Deorum superstitionem facilius traduceretur, in ejus faciem præcisam dentibus linguam projecit: sicque illa confusa recessit, ut videre est apud Petrum in Catal. Sanctor. lib. 8. cap. 70.

Simile exemplum de Niceta,

Petrus de Natalib.

Sub persecutiōe quoque Diocletiani narrat Nicephorus lib. 7. cap. 13. Ascetem quandam, hoc est, Monachum, simili agone decertasse, cum enim ejus fides in Christum innumeris tormentis expugnari nequaquam potuisset, in lecto ligatur, & a procaci muliere osculis, complexibus, & impudica attræctatione ad libidinem incitatur: is verò linguam dentibus præcisam in meretricis faciem expuit, sicque pudicitie victori extitit, & paulo post vitam martyri sigillo confirmavit. ita Nicephorus.

Simile exemplum de quodam Monacho martyre.

S. Pelagius martyr Hispanus ætate adoleseentulus, cujus celebris memoria extat die 26. Junii in Martyrologio, ubi passus scribitur

S. Pelagius martyr.

Cordubæ ob confessionem fidei jussu Abdarameni Saraënorum Regis. Is in tuenda pudicitia, plusquam virilem constantiam, & animi magnitudinem præ se tulit: cujus nobile certamen complures literis mandarunt, inter quos Ambrosius Moralis in addit. ad S. Eulogium, Vaseus in Chron. Hispaniæ, & noster Martiana lib. 7. de rebus Hispaniæ cap. 20. ejus verbis illud hoc loco referendum existimavi. Cum in pugna, inquit, qua anno 920. magna animorum contentione, & strage ab Ordonio Legionensi Rege cum Abdarameno Cordubensium Maurorum Rege esset dimicatum, capti in prælio a Mauris Episcopi, Dulcidius Salmanticensis, Tudensis Hermogius, pacto pretio redempta libertas, dum aurum appenditur, obsides dati, pro Hermogio sororis filius Pelagius in ipso ætatis flore venustate eximia, barbari

Martyrob. Roman.

Regis pro-

Regis animum, alioquin in libidinem proclivem, vehementer inflammavit; augebatur impuri, atque nefarii amoris flamma, adolescens, & suapte natura ad modestiam compositus, & in plena sapientiae, ac sanctitatis domo educatus, de turpitudine identidem appellatus repugnavit primum: deinde cum precibus vinci non posset, & vis adhiberetur, procaci regi pugnos in faciem impexit. Animi constantia, & pudicitiae cultus exitum a tulit, ferreis forcipibus laniatus, membratimque dissectus, Regis impii, & immanis iussu in Bærim fluvium iactatus est die Dominica, qui dies Junii mensis 26. fuit nimirum salutis anno 925 defuncto honoris tanquam martyri habiti, cultusque decretus: corporis partes in D. Genesii, caput in S. Cypriani cœmeterio sepultum. Eo majori gloria dignus, quod quatuordecim non amplius annos natus erat, minus mensibus sex, cum id virtutis, & constantiae specimen edidit. hæcenus Mariana. Raguel quoque, qui eo tempore, quo S. Pelagius martyrium subiit Cordubæ vertabatur ejus præclarum pro Christo certamen, litteris mandavit, quod Ambrosius Moralis ad Eulogii librum veluti appendicem apposuit, ac scholis illustravit, quodque Baron. recitat tom. 10. ad annum Domini 925. scribit autem Raguel S. Pelagium in Gallæcia oriundum decennem in obsidem datum, qui triennium, & semis, quo mansit inclusus, venturi præcius, ad martyrii preparationem impendit: quo tempore clapo cum ab impuro Rege ad turpia sollicitaretur; pudicissimus verò adolescens strenue eum, ut dixi, à se rejecisset, & Christianum se solummodo prædicare, iussus est ferreis forcipibus appendi, ac sursum, ac deorsum levare, & deinde membratim gladio scindi; quare per summam crudelitatem unus carnificum brachium illi radicitus amputavit, alius tibias defecavit, alius etiam cervicem ferire non destitit, Pelagio interim intrepide Dominum Jesum Christum invocante. hæc ex Raguele, qui ait S. Pelagium passum Æra 963. hoc est juxta Baronium anno 925.

Postea, quemadmodum idem Mariana refert lib. 8. cap. 7. & 8. sub finem vitæ ejusdem Abderrahmani Cordubæ Regis, qui anno Domini 959. in extrema senectute decessit, Sanctus Legionensis Rex honestissima legatione missa, pro jure intæ olim amicitiae, petit Pelagii martyris corpus ad se mitti, id munus magni beneficii loco habiturum, quod Abdarame-

nus facere decrevit, sed ab ejus filio, & successore Alhaca non multò post est impetratum, quod in Monasterio Sancti Regis impensa Legionis extracto, collocatum est, uti ipsi in animo fuerat sacris exuviis Martyris eadem augustiorem facere. Id cœnobium Joannis Baptistæ, atque Pelagii olim nomen prætulit, nunc D. Isidoro sacrum, hæc ex Mariana,

His adjungi possunt duo Religiosi ex sacro Ordine Minorum, qui de Observantia dicuntur, quorum egressa castimonie virtus, in perferenda pro ejus custodia, morte enituit, de quibus in 3. part. Chron. S. Francisci lib. 1. cap. 56. Cum Minorum de observantia exitum esset Institutum, quidam frater junior egregia tum animi, tum corporis forma, Anconæ in Picenno à Guardiano missus est ad stipem ostium cogendum, cum mulierculæ quaedam erogandæ elemosinæ prætextu intra domum accersitum, atque ingressum, clauso ostio ad scelus invitavit; quod cum constanter detestaretur, ab eis est interfectus, & sequenti nocte clam ejus cadaver ad monasterii ostium delatum est.

Non absimile Fesulis in Tuscia accidit alteri ex iisdem Minoribus, Sebastiano nomine. is cum in aliorum convicti affabilem & vultu hila em se præberet, ut propterea levior, ac liberior haberetur, atque à suis Moderatoribus, quas prompta voluntate suscipiebat, injunctis crebro poenitentis mulcetur; à duabus tamen mulieribus ejus turpi amore flagrantibus, dum elemosinam peteret, eadem fraude in domum evocatus, cum eis consentire proflus renueret, ab iisdem est præfocatus. Verum post aliquod tempus castissimum ejus corpus iisdem religiosis restituerunt.

At verò, ut ex his, quæ narravimus exemplis aliquid ad nostram eruditionem derivemus; sicuti invicta ejusmodi religiosorum constantia, qua pro castitate servanda mortem fortiter oppetierunt, merito est prædicanda; ita viris præsertim religiosis diligenter cavendum est, quemadmodum supra dicebamus, ne ullo in loco soli sine teste cum mulieribus agant, quod S. Bonaventura sapientissimus religiosorum instituendorum magister, in speculo disciplinæ ubi agit de disciplina in hospicio servanda, quodam memorabili exemplo ostendit: Loca, inquit, quæ periculi, vel suspicionis materiam dare possunt, cautè declinent, nec soli cum muliere in locis hujusmodi, vel ad modicum

Frater
Ano ex Or.
d. neblino-
rum mar-
tyri

Frater Se-
bastianus
ex Ordine
Minorum
martyr

Viri sine
cautione
vendant
ne soli cum
mulieri-
bus agant

Ex Bona-
ventura
in Speculo
disciplinæ
c. 4. sed in
editione
Vaticana
cap. 30.

morentur. Domina quædam, ut fertur, dum duo Religiosi ad ejus domum diverissent, alterum seorsum vocavit in cameram, quasi secretò aliquid sibi locutura: quem ingressum mox ad turpitudinem provocans asseruit firmiter se continuò contra ipsum quasi ei violentiã inferentem, nisi statim sibi acquiesceret, clamaturam. Tunc doctus à Domino frater, antequã mulier in vocem clamoris prorumperet, ad fratrem confocium, qui cum pluribus personis in atrio domus erat, alta voce clamavit, librum sibi continuò asserri requirens: sicque adveniente fratre, necesse habuit mulier ab hujusmodi nefaria sollicitatione cessare, & frater hominum confusionem evasit. Nonnulli ob causam similem confusi turpiter, & verberati graviter fuisse dicuntur: *Qui autem cavet laqueos, securus erit: qui autem non cavet, est aut inutilissimus, aut peccator, nec est ejus excusatio admittenda.* huc usque S. Bonaventura

Prov. 16.

VIRORUM EXEMPLA QUI A
Mulieribus ad flagitium sollicitati viriliter resisterunt,

25.

Nec silentio prætereundi sunt complures sanctitate præclari, qui mulierularum petulantiam castitatis thesaurum blanditiis, & precibus invadere conantium acriter, & strenuè propulsaunt.

S. Christophorus
martyr
oris sui fulgore
SS. Nicetã & Aquilinam
mart. convertit.

S. Christophorus martyr præclarissimus Nicetam & Aquilinam sorores impudicas ad eum voluptatibus deliendum in carcerem à tyranno immittas, & procaciter eum ad turpitudinem urgentes, subita luce ex ejus facie divinitus micante exterritas, ad Christum convertit, quæ die 24. Julii post multa tormenta martyrii palmam capitis obruncatione consecuta sunt; de quibus Petrus de Natalibus lib. 6. cap. 131. & 135 & Surius in S. Christophoro tom. 4.

Solitaris
quidam
pro pudicitia
sibi digros combussit.

Solitaris quidam in inferioribus partibus Egypti sanctitate insignis erat, de quo in vitis Patrum lib. contra fornicationem. Ad hunc meretricula quædam sponcione cum nonnullis juvenibus de viro Dei decipiendo facta, ad vesperascente jam die veluti errabunda venit ad ejus cellam, & ne quid à feris ea nocte pateretur, lachrymis se in hospitium recipi impetravit: quo factò Satanas vehementer eum ad flagitium tentare cœpit. Verum accensa lucerna tecum tacitus ipse dicebat, experiar num ignem

inferni, quem fornicarii merentur, sustinere possim; digitum ad ignem admovit, quem cum incendisset, nullo sensu corripiebatur propter nimiam concupiscentiæ carnalis flammã, sicque reliquos omnes suos digitos ad matutinum usque tempus incendit. Quod cernens infelix muliercula præ horrore obrigit, ac tandem mortua est; eam extinctam ab iis, à quibus missa erat, manè repertam vir sanctus suis precibus vitæ restituit; mox ad Deum conversa, vitam deinceps castam duxit.

Item mortuam mulierem ad vitam revocavit.

S. Ludovicus Cathalaunensium Episcopus corpore venustus, & pudicus, à quadam Gallie Regina opportuno loco ad flagitium invitatus eam torvo oculo aspiciens rejectit, cuius oculus post 490, & eo amplius annos in eadavere caligari non potuit, quem quasi crystallum lucidissimum in elevatione ejus eadaveris vidit Joannes de Firmitate Abbas Canonicorum Regularium, à quo hæc accepit Thomas Cantipratanensis, eaque litteris mandavit annum circiter 1260. in lib. 2 apud cap. 30. §. 33.

S. Bernardus adolescens propter egregiam formam à variis mulieribus vehementer sollicitatus, ut videre est in ejus vita lib. 1. cap. 3. semper fortissimè restitit, & virginitatem sanctè coluit, semel hospitatus cum sociis apud quandam maroniam, cum noctu illa ad eum impudenter accederet clamare cœpit *lacrones, lacrones*, quibus vocibus excitata familia, illa recessit: verum cum secundo & tertio improba mulier redisset, iisdem vocibus eam à se abegit; & cum adhuc degens in sæculo curiosius oculos in quandam mulierem defixos aliquandiu tenuisset, apud se erubescens, in stagnum gelidarium aquarum collo tenus insiliens tandem ibi permanuit, donec penè exanguis effectus, carnalis concupiscentiæ calor, Dei beneficio refrinxit.

S. Franciscus, de ejus virginitate supra diximus, verbum Dei in Apulia prædicans, cum Frid. rici secundi Imperatoris jussu, ut est in Chronicis Minorum lib. 1. cap. 61. à primario quodam ejus aulico, qui hyberno tempore eum ad cenam invitavit, noctu in ejus cubiculum submissa esset muliercula quædam speciosa, & ad turpitudinem importunè hominem sollicitaret, præmissa oratione, pavementum candentibus prunis ex proximo igne constravit; abique lætione decumbens ad idem stratum mulierculam invitavit: sed hæc postis genibus se Deum, ejusque servum offendisse

26.
S. Franciscus
de Assisio
supra candentes prunas propudicitia decumbens non uritur.

Lzzz pro

proclamans, veniam cum lachrymis ab eo petit, Nobiles quoque aulici, qui præ foribus rei exitum præstolabantur, timore, & confusione pleni, & Imperator totius rei certior factus à sancto viro, sibi ut ignosceret, postulant.

Simili miraculo impudicam Saracena ad Christum convertit.

Idipsum ex lib. 2. Chron. cap. 57. contigisse narratur eidem S. Francisco in Ægypto, cum ad Sulthanum convertendum adisset; nocte enim quadam à Saracena ad impudiciam provocatus in ignem, qui proxime ardebat se projecit, eamque adstratum illud evocavit; quæ tanto viso miraculo fidem Christi cum baptismo suscepit, & velut altera Samaritana complures Saracenos ad Christum adduxit.

Simile profus à Thoma Cantipratensi lib. 2. apud cap. 30. num. 45 accidisse narratur eandem insigni Concionatori ex Ordine Prædicatorum, nomine Dominico, qui cum B. Dominico in Hispania Ordinem propagavit. Is à meretrice, quæ quibusdam artibus in ejus notitiam inreperat, consilio Rege Castellæ, ejusque nobilibus, ad turpitudinem sollicitatur, in prunatum ardentium lecto decubuit, testatus lectum talem tali opere dignum: hic mulier penè exanimata est: Qui verò introierunt Regis milites, Beatum virum sine ulla corporis, aut vestis adustione offenderunt, & mulierem illam imperante Rege utique concremasset, nisi beati viri preces eam periculo exemptissent.

S. Thomas Aquinas castitatis zona ab Angelis vincitur.

S. Thomas Aquinas ex illustri Ordine Prædicatorum, qui Angelici nomen, tum propter lucidissimæ doctrinæ; tum propter purissimæ virginitatis præstantiam merito est consecutus; dum in castro S. Jonnis à suis in custodia teneretur, mulier ad labefactandam ejus constantiam meretricio cultu introducta est: cum ejus impurus illecebris nonnihil se commoveri sensisset, Christo, ejusque Genetrici se commendans tione è loco arrepto illam fugavit: mox clauso ostio ante signum crucis eodem tione in pariete efformatum genibus flexis orans cum lacrymis perpetua integritatis donum à Domino petit, ibique somno correptus, per quietem sentire visus est sibi lumbos constringi ab Angelis dicentibus: *Nos à Domino jussi zona castitatis te cingimus, nulla posthac ratione dissolvenda*: qua ex constrictione dolorem sentiens exclamavit, quo ex tempore omni postea libidinis sensu caruit: nec tamen propterea de oculorum diligenti custodia quic-

quam remisit: quin etiam fertur usque ad eam vitam suam fornicarum colloquia vitasse, excepta necessitatis, vel utilitatis causa, ut solent homines à serpentibus, & scorpionibus cavere.

De S. Thomæ puritate egregium testimonium reddidit S. Augustinus, qui una cum S. Thoma gloriosis insignibus ornato, cuidam Fratri Alberto de Brixia Ordinis Prædicatorum apparuisse, & S. Thomæ gloriam multipliciter declarasse scribitur, ac tandem subjecisse: *Ipse Thomas mihi par est in gloria, virginali me excellens munditia, & ego illum pontificali excellentia, ac protinus disparuerunt.* hæc ex S. Antonino 3. part. hist. tit. 23. cap. 7. §. 12.

S. Vincentius Ferreus ex eadem Prædicatorum Familia pro virginitate custodienda Deiparam impensè obsecravit, à qua multa luce circumfusa confortatus, jussus est sperare in Domino, cujus virtute cunctas Saranæ versutias superaturus esset. Is Valentia à muliere quadam ejus impuro amore capta, quæ arguitudinem in lecto simulabat, ad confessionem ejus audiendam evocatus, cum impudicam fœminæ voluntatem audisset, omnem libidinem execratus, illam ab eam mente cum severitate multa deducere est conatus, & protinus discessit, sed cum illa contra virum Dei, quasi violenter eam opprimere voluisset, clamare veller, à dæmone correpta, gravissimè vexari cœpit, qui adjuratus respondebat se minime egrellurum, nisi vir ille adveniret, qui in medio ignis positus non æstuavit: adveniente igitur S. Vincentio, dæmon ululatum terribissimum emittens discessit.

S. Bernardinus Senensis ex Ordine Minorum integerrima pudicitia floruit in saculari habitu, nunquam verbo, vel signo aliud, quam purissimam honestatem præ se tulit, improbos nellarum quid ab eo desiderantes, acriter repressit; seminarum colloquia vitabat: cumque religiosus jam ex more ostiatim panem mendicaret, fœmina quædam illi eam amore ardens eum, quasi panem intus datura evocet, quo ingresso ostium clausit, eique nefariam suam voluntatem explicavit, adjiciens nisi consentiret se vociferaturam, vim sibi ab eo intentatam. Ille se Deo commendans, jubet eam vestibus nudari, correptoque flagello, quod apud se habebat, eam egregie cecidit, donec omnis illa tentatio evanesceret.

Alii voluptatis sensum acerbissimo aliquo cruciatu extinxere; ejusmodi fuit Appelles

Visto Fr. Alberti de Brixia de gloria SS. Augustini & Thoma Aquin.

S. Vincent. Ferreus Deiparam ope virginitatem servat.

Impudica mulier, quæ cum ad flagellum extensa hæc à dæmone ululabat.

28. Appelles Rief.

Presbyter
pro serva-
ta castita-
te ab igni-
to ferro no-
n urebatur.

Presbyter in solitudine antea faber ferrarius, ad quem, ut est apud Palladium cap. 55. cum venisset diabolus in figura muliebri, quo tempore ad usum Monachorum quaedam tractabat fabrilis terrea lamina ex igne raptā, idque propter festinationem, totum ejus vultum combussit, eamque audierunt fratres ululantem in cella; ab eo tempore vir ille ignitum ferrum manu semper tenebat, nec lædebat, hæc ibi. Idem de Appelle memorat Sozom. lib. 6. c. 28.

Joannes Bosnensis quondam Episcopus postea Ord. Præd. Magister Generalis, cum Fredericum Imp. impudicitiam argueret, à quadam ejusdem Imperatoris concubina eleganti forma ad lapsum secreto loco est provocatus: Imperatore, à quo missa fuerat, clam rei exitum cum suis expectante. At vir beatus manu tam valide ejus maxillam percussit, ut facie tenus in terram elideret: quo facto Imperator maxima eum postmodum reverentia est profecutus, hæc Thomæ Cantipratensis, qui eodem sæculo vixit lib. 2. Apum cap. 30. §. 33.

S. Edmundus postea Cantuariensis Episcopus, cum adolef. ens virginitatem suam, ut cap. 32. diximus, coram Deiparæ imagine Deo consecrasset, & Lutetia studiis operam daret à quadam puella hospite suæ filia ad turpitudinem nutibus primum, deinde apertis verbis mulieritiam provocatus; cumque frequenti verborum objurgatione eam à se abigere non posset illius tandem importunitate pertæsus, tempus, quo ad se veniat, præfigit, eamque ingressam, & superioribus vestibus exutam virgis egregie flagellavit, quo facto puella omni illa tentatione in posterum caruit, cujusdam etiam matronæ munera, ut eum ad illicita pertraheret, fortiter respuit. hæc ex ejus vita cap. 8. apud Surium tom. 6. Sanctus verò Edmundus vita excessit anno 124.

Quid dicam de S. Benedicto monasticæ disciplinæ in Occidente fundatore, ac propagatore extimo: *Qui, ut verbis utar Gregorii lib. 1. Dial. cap. 1, ab ipso sua pueritia tempore cor gereus sentit, nulli voluptati animum dedit: sed studiis, & domo relicta, in tenera ætate Sublacum se recepit, in arctissimo specu asperissimam duxit vitam.* Is cum die quadam solus esset, memoria cujusdam feminae, quam aliquando viderat, Satanas tanto igne servi Dei animum in specie illius accendit, ut etiam pendè deserere Eremitum voluptate victus deliberaret: sed superna gratia respectus, exutus indumento, nu-

dum se in spinarum aculeos, & urticarum incendia se projecit, ibique diu volutatus toto ex eis corpore vulneratus exiit, extincto eo, quod intus ardebat, igne.

Nec dissimile est quod S. Franciscum fecisse narrat S. Bonaventura in ejus vita cap. 5. Gravem enim carnis tentationem à demone excitatam sentiens, deposita veste, chorda se verberavit fortissimè, & ut erat nudus, & exivit in hortum in magnam demergens nivem corpusculum, septem ex nive compegit massas, ac si essent uxor, & filii, & famuli, pro quibus induendis ei laborandum esset, sicque tentator victus abcessit, de quo illud refert Bonaventura, tantam eum curam de utriusque hominis puritate gessisse, ut circa conversionis primordia tempore hyemali in foveam glaciæ plenam se ipsum plerumque mergeret; ut domesticum hostem perfecte subigeret, & candidum vestimentum pudoris à voluptatis incendio præservaret. Tolerabilius viro spirituali fore incomparabiliter assererat S. Franciscus magnum sustinere frigus in carne, quàm ardorem carnalis libidinis, vel modicum sentire in mente.

In vitis etiam Patrum in loco, qui dicitur Cellia, quidam illicito amore tentatus sibi uxorem, & filios ex luto fluxit, ac si pro necessariis eis subministrandis sibi esse laborandum, majori labore corpus suum macerabat: sicque divina ope ab ea vexatione est liberatus.

**NONNVLLO RVM EXEMPLA, QVI
mori maluerunt, quàm illicito concu-
bitu morbo suo mederi.**

Huc revocari possunt ii, qui virginitatem usque adeò ipsi vitæ protulerunt, ut imminentem mortem coterempserint, quam evasuri fuissent, si propter aliquod morbi genus, quo laborabant medicorum consilio, aut uxorem duxissent, ejusque concubitu uti voluissent, aut si castitatis voto illigati erant, fornicatio coitu se polluisent, verum mori, quàm corpore scèdari maluerunt.

Jacobus Rossa Lusitaniæ Regis nepos, electus Archiepiscopus Olysioponensis, à Calixto III anno 1456. Diaconus Cardinalis creatus Is ex Alfonso Ciaccono in vitis summorum Pontificum Florentiæ lethali morbo oppressus, cui medicorum sententiæ cum muliere concubitus remedium afferre potuisset, maluit intrepidus mortem expectare, quàm illicito

Zzzz3

Corporis
defatiga-
tione de-
monis ille-
bras supe-
ras.

Simile ex-
emplum
ex vitis
sanctorum
Patrum.

29.

Jacobus
Rossacard.
Alphonsus
Ciacconius
lib de vitis
Pontif. ubi
Card qui
tempore
Pii II de-
cessere.

actu vitam servare, & in eadem civitate anno 1459. vita functus in templo S. Miniatii tumulatur, cuius marmoreo sepulchro hoc est inscriptum Epi aphium:

*Regis stirps, Iacobus nomen, Lusitana propago,
Insignis forma, summa iudicatio.*

*Cardineus titulus, morum nitior, optima vita,
Ista fuere mihi, mors tunc venem rapuit.*

Ne se pollueret, maluit ille mori.

Casimirum Calumiri III. Poloniae Regis filium, Vilnae in Lituania, eodem modo extintum refert Martinus Cromerus lib. 29. de origine, & rebus gestis Polonorum his verbis: *Fertur, inquit, Casimirus Casimiri III. Poloniae Regis filius tam castus, & continenter vixisse, ut medicis conubium suadentibus, si sanus esse vellet mortem oppetere, quam legem pietatis Christiana transgredi maluerit, longè aliter sentiens quam multi mortales corruptissimo hoc nostro saeculo, qui neque penitendum, neque pudendum sibi esse ducunt in coeno libidinum volutari.* haec ille. Hunc Casimirum anno 1589. vita functum in beatorum numerum retulit Leo X. summus Pontifex, quemadmodum testatur Martyrologium Romanum die 4. Martii quo die memoria ejus ibi recolitur.

Michael Verinus Poeta Hispanus, vix 18. annos natus, eadem de causa pudicitiae studio ex hac luce migravit paulò post S. Casimirum, quemadmodum ex Angelo Politiano refert Genebrardus lib. 4. suae Chronographiae ante annum Christi 1492.

Robertus Cardinal. nobilis, patria Politianus à Julio III. cuius erat, ex sorore pronepos anno Domini 1553. aetatis suae 13. ea dignitate ornatus, adolescens fuit eximiae probitatis, & magnae spei. Is nondum sacris initiatus, cum simili orbo, quo n. de quibus jam diximus, teneretur; maluit tamen quemadmodum refert Thomas Bozius de signis Eccles. lib. II. cap. 6. Carnis integritatem cum vitae iactura retinere quin etiam corpus suum verberibus, cilicio, & abstinentia ita afflictabat, ut in ipso juventutis flore ex jejuniis, & corporis castigatione lenta, ac mortifera febre correptus, cum sex ipsos menses insigni patientiae exemplo decubisset, ad vitam tandem caelestem evolavit anno Domini 1559. aetatis 17. in D. Petri Montorii marmoreo sepulchro conditus, de quo illud refert Alphonsus Ciaconius in vitis Pontificum, in Cardinalibus Julii III. illum humana omnia contempsisse, rebusq; spiritua-

libus additum divino amore usque adeo flagrasse, ut de relinquenda purpura, & religioso Societatis instituto complectendo cogitavit; verum à Patribus ejusdem Societatis, illo praesertim, qui erat ejus confessorius, fuisse dissuasum, ita Ciaconius. Caeterum ejus confessorius erat Joannes Polancus viri pietate aequae, ac prudentia insignis Secretarius nostrae Societatis, superstiti adhuc B. Ignatio Societatis Fundatore.

**MULIERES, QUAE DEIPARAM
secuta virginali castimonia claruerunt,
martyrii palmam sunt adeptae.**

SECTO III.

Sanctus Hieronymus epist. 22. ad Eustochium agens de virginitatis custodia, viros nonnullos, qui in veteri lege virgines fuere commemorat; at verò in lege Evangelica virtutem hanc latius in mulieres propter Deiparam mansisse, pulchrè animadvertit; ejus verba sunt: *Virgo Helias. Helisaeus virgo, & virgines mul. & filii Prophetarum. Hieremie dicitur, & tu no accipias uxorem. Inveniebatur ergo in viris tantum hoc continentia bonum, & in doloribus jugiter Eva parturiebat. Postquam vero Virgo concepit in utero, & peperit nobis puerum, cuius principatus in humeros ejus. Deum forem, Patrem futuri saeculi, soluta maledictio est. mors per Evam, vita per Mariam. Ideoque & dicitur virginitatis donum fluxit in feminas, quia capiti à femina statim ut filius Dei ingressus est super terram, novam sibi familiam instituit ut qui ab Angelis adorabatur in caelo, haberet Angelos & in terris. Tunc Hierosolymis caput iudith continentis amputavit. hucusq; Hier.*

Quoniam vero mulieres majori, quam viri custodiae domi continent, illisque à natura virginali signaculum est tributum; hinc factum est, ut ab ipso Apostolorum tempore virgines, quae integritatem suam Deo consecrare volebant, tanquam Christi sponsae, solenni sacri velaminis ritu donari consueverint; ut videre est apud sanctos Patres, & exemplum habemus in Flavia Domitilla, quae, ut est in Breviario Rom. die 12. Maii à S. Clemente Papa sacrum virginitatis velamen accepit, quod à Hieronymo epist. 8. vocatur flammecum virginali, quod ad imprecationem Pontificis sanctum virginum operit caput; Flammecum enim velum

Virginitatis cultus post Deiparam in mulieribus amplius platur. Hier. 26.

Iudith. 11.

Flammecum virginali quo sacrae virgines velabantur.

Offic. Eccl.

Virg. Chri. cr. virg.

velum erat rubrum, sic dictum, quod flammis colore imitaretur, quo nuper nuptae mulieres caput, partemque faciei tegebant. eodem modo virgines, quae Christo desponsabantur, flammam virginale accipiebant; nam eas Christi sponsas appellant Tertullianus lib. de velandis virginibus, cap. 10. Innocentius epist. 2. & alii, ita ut Hieronymus epist. 27. matrem Virginis D. o. conecratae, Dei socrum nominare non dubitet. Ideo S. Ignatius epist. 9. ad Antiochenos: *Virgines, inquit, agnoscat, cui se consecrarunt*, epist. 10. ad Heronem: *Virgines serva, uti pretiosa Christi moneta*. Augustinus vero Tractat. 9. in Joannem: *Nec illa, ait, qua virginitatem Deo vorvent, quanquam ampliore gradum honoris, & sanctitatis in Ecclesia teneant, sine nuptiis sunt. Nam & ipsa pertinent ad nuptias cum tota Ecclesia, in quibus nuptias sponsus est Christus*.

Hujus ritus velandi virgines meminit Tertullianus libro citato, & sanctus Cyprianus de discipulo & habit, Virg & alii multi, de quo sanctus Ambrosius ad virginem lapsam: *Sacro, inquit, velamine recta es*; idcirco non nisi certis diebus magna celebritate fiebat, quemadmodum habetur 20. quaest. 1. cap. de votis, ex Gelasio epist. ad Episcopos per Lucianam, cap. 14 & 15.

Ut igitur nonnullas ex illustrioribus virginibus in praesentia ordine quodam recensamus. Primum in medium afferemus eas, quae ad virginitatis deus martyrii gloriam adiecere, quamvis martyrium pro sola fide obierint: deinde virgines eas, quae pro fide, & virginitate tuenda sunt passae: tum vero eas, quae in pace Ecclesiae virginitatem abique sanguinis effusione D. o. obtulerunt. Ut autem brevitati consulamus, primum illarum nomina ponemus adjecto die, quo in Martyrologio earum memoria recolitur, quod lector facilius Sursum, Petrum de Natalibus, & notas Baronii in Martyrologium de iisdem consulere possit: deinde praetermissis iis, quae ad earum vitam, & ad singula tormentorum genera, quae Christi causa sustulerunt spectant, aliqua tantum de istis subjiciemus, quae ad hoc argumentum quod tractamus, maxime illustrandum facere videbuntur.

Virgines Christo sacra aliis virginibus

Ante omnia vero de sacris virginibus Christo dicatis, illud ponendum est, eas non solum numero, sed etiam animi fortitudine superare paucas illas Ethnicorum Vestales Virgines, &

Palladis Sacerdotes, quae ex Ambrosio lib. 3 de longè praesiant, Virginibus non morum, sed annorum temporariam pudicitiam collatis immunitatibus, & oblato pretio absque temporis perpetuitate servabant, quod ubi Ambrosius leganter expendisset, subdit: *Quantò igitur nostra virgines fortiores, quae vincunt etiam, quas non vident potestates, quibus non tantum de carne, & sanguine, sed & de ipso mundi principe, saeculi que rectori victoria est*. Ita Ambrosius, quod ex subiectis exemplis magis fiet perspicuum.

Irene Thessalonica Regina stirpe progenita, Urbis Lupiarum in Salentinis Patrona, a S. Timotheo Apostoli Pauli discipulo baptizata, virginatis studio, quam Christo consecravit, sponsum sibi a parente Licinio oblatus recusans, multa pro Christi fide primum sub parente, quem tandem ad Christi fidem convertit, deinde sub alio tyrannis perpefla, demum martyr gloriosa fortiter occubuit; cuius dies anniversaria in Martyrologio Romano, & in Menologio Graecorum, Maii adnotatur; ejus reliqua Lupis magna cum veneratione asservantur in hodiernum usque diem, tum mira odoris suavitate sedolent, tum etiam plurimis miraculis coruscant, ipsius vitam ex Graecorum monumentis non minus diligenter, quam eruditè conscripsit noster Antonius Beatus, s. quam etiam habet Petrus de Natalibus lib. 4. cap. 12. sub nomine Catharinae, in quo illud de Licinio Imp. emendatione eget, cum 300. circiter annis ante Licinium Imperatorem vixerit.

Euphemia, Dorothea sorores, Tecla item, & Erasma sorores omnes virgines Aquileiae 3. Septemb. quae sub Nerone a Praefide Vedasto propter Christi fidem multis suppliciiis affectae, iustae sunt nudae per Aquileiam duci. Verum orante Euphemia ab Angelo candida stola sunt coopertae, tandem gladio caesae sunt, & a S. Hermagora sepultae.

Julina virgo Patavina nobilissima 7. Sept. a sancto Prosdocimo sancti Petri discipulo baptizata, Maximi Praefidis iussu propter fidei constantiam gladio transverberata est.

Fides, Spes, & Caritas sorores virgines filiae S. Sophiae Romae sub Adriano die 1. Augusti variè, & crudeliter tortae, martyrium consummarant. Sophia vero mater earum, die 30. Septembris in pace quievit.

Martina virgo Romana patre Consule nata sub Alexandro Imperatore die 1. Januarii post varia tormenta gladio caesa est.

*Cæcilia
virgo &
mari. Va-
lerianus
sponsus.*

Cæcilia virgo præclarissima Romæ 21. Novembris, sub Alexandro Imperatore post Valerianum sponsum, alioque ad fidem Christi ejus opera conversos, jussu Almachii Præfecti in clyto martyrio est coronata.

*52.
S. Barbara
virg. ab
Angelo
præcisâ ma-
milla resti-
tuitur.*

Barbara virgo Nicomediæ sub Maximino Imperatore, qui Alexandro successit 4. Decemb. hæc cum cœlesti sponso se ipsam dicasset, & à multis viis primariis propter ejus egregiam formam in matrimonium peteretur, nulla ratione à parente Dioscoro ad conjugium persuaderi potuit; quam cum deinde Christianam pater comperisset, crudeliter caesam Martiano Præfidi tradidit, cujus jussu post multa exhausta tormenta utraque mamilla præcisâ per urbem nuda circumducitur: verum ea orante, ab Angelo mammillis restitutis, candenti stola corpus conregitur, denique unâ cum Juliana religiosa foemina, quæ in ejus suppliciiis lachrymas iundebat, eamque ad fidei constantiam hortabatur, gladio est percussa. Antè mortem verò Dominum oravit, ut qui sui nominis, & martyrii meminissent, nec pestilenti morbo, nève ulla alia corporis modestia vexarentur, auditaque est vox de cœlo, quæ eam cum Juliana ad cœlum vocabat, ejusque petitionem implendam pollicebatur.

*Eadem ab
Angelo al-
ba stola re-
gitur.
Juliana
mari. cum
Barbara
ad cœlum
emissa di-
vinitus e-
vocatur.
S. Barbara
preces in o-
bitu exau-
diuntur.*

Huius præclarissimæ virginis quoddam memoriale miraculum contigisse narratur, anno Domini 1448, quod huic narrationi atrox duxi, ut huius virginis preces quanto operè apud Christum valeant, intelligamus.

*Henrico
Kok igno-
penè cre-
mato à S.
Barbara
vita pro-
rogatur.*

Quidam Henricus Kok septuagenarius Gorcomi, quod est Hollandiæ oppidum degens S. Barbaram quotidie venerabatur, audierat enim eum, qui in vita eam honorasset, absque confessione, & Eucharistia minimè moriturum: cumque domo flammis correpta, ipse quoque totus exureretur, sanctam Barbaram oravit, ne pateretur eum sine Sacramentis decedere, mirum dictu, sancta Barbara manu sua eum totum jam adustum, ita ut exta nudarentur cremata, & totum corpus aflatum, & inflexibile esset, præter oculos, linguam, & cor perstrata, mineu tectum educens, tuto in loco eum reponit, adjecitque sua intercessione vitam ei ad auroram usque prorogatam, quo Sacramenta Confessionis, Eucharistiæ, & extremæ Unctionis susciperet; quare per se ipse ad domum fixæ jam nuptæ perrexit, ad quod spectaculum plurimi accurrerunt, ipse verò omnes ad reum terrenarum contemptum, ad Dei cultum

ad sacratissimam Deiparæ dilectionem, & venerationem, & ad S. Barbaræ devotionem hortabatur, omnium verò suorum peccatorum ab infantia confessione peracta, reliquis Sacramentis ritè susceptis, Deum orans, & Deiparæ, S. Barbaræ, S. Laurentii, aliorumque electorum precibus se commendans, spiritum emisit. Hoc miraculum fufius descriptum literis mandavit Theodoricus Pauli de Gorcum, qui ejus confessionem excepit, eique alia Sacramenta ministravit, in cujus manibus decessit: illudque refert Surius tom. 6. hoc ipsum de S. Barbara cum B. Stanislaus Kostka Societatis nostræ adhuc in sæculo Viennæ degens accepisset, eam in pauonam suam delegit, & ut se quoque sine Sacramentis ex hac vita discedere non pateretur, precibus, Sacramentisque poenitentia, & Eucharistiæ susceptis instituit: cumque egrotata et in domo cujusdam hæretici, & vereretur, ne sine viatico diem obiret, illud S. Barbaram enixe rogat venisse tempus, quo ejus beneficio indigeret; & ecce nocte intempesta ipsa apparet S. Barbara, duoque Angeli in claro lumine, qui sacrosanctam ei Hostiam cum ingenti ipsius letitia portexerunt. Is, ut videtur est in ejus vita à nostro Francisco Sachino edita, postea Deiparæ voce ad Societatem nostram vocatus in nostro tyrocinio sanctitate claus migravit in cœlum anno 1566.

Reparata virgo Cæsareæ in Palæstina 8. Octobris sub Decio, hæc cum nollet idolis sacrificare, variis tormentorum generibus cruciata, demum gladio percutitur, cujus anima in columbæ specie de corpore egredi, cœlumque conscendere visa est.

Apollonia virgo Alexandrina 9. Februarii, huic propter Christi fidem tempore Decii omnes contusi, & evulsi sunt dentes, ut propterea in dentium doloribus ad eam peculiariter coniugere, ejusque auxilium mirificè experiri soleamus. Ejus martyrium refert Eusebius lib. 6. cap. 34. ex Dionysii Episcopi Alexandrini Epistola, qui affirmat eam id temporis cum primis admirandam, & admodum provecctam ætate fuisse, additque in eadem epistola eo tempore Alexandriæ pro Christo passas Ammonariâ virginem inauditis tormentorum generibus exercitiam, & Mercuriam, Dionysiam, & alteram Ammonariam omnes gladio caesas de quibus in Martyrologio 12. Decembris.

Restituta virgo in Africa 17. Maii, hæc Valeriano imperante à Proculo Præfide variè torra

& in

*Theodori-
cus Pauli
Degreus*

*S. Stanisla-
us Kostka
ab Angelis
sanctissimâ
Euchari-
stiam S.
Barbara
intercessi-
one sumpsi*

*Idem à
Deiparâ
ad Socie-
tatem ipsi
vocatur.*

*33.
Apollonia
virgo. &
mari.*

& in navicula pice, & stupa referta, ut in mari comburetetur imposita immo igne, cum in incensores flamma converteretur, ipsa in oratione spiritum Deo reddidit, cuius corpus cum eadem navicula Dei nutu ad Anariam Insulam prope Neapolim devectum à Christianis magna veneratione susceptum est, & in ejus honorem Constantinus Magnus Basilicam postea Neapoli erigendam curavit. hæc in Martyrologio.

Maria virgo & Martyr.

Maria virgo cujusdam Tertulli ancilla 1 Novembris sub Adriano Imperatore. hæc Verona cum in Natali filii Domini sui de immolatis gustare noluisse, sed magis Christianorum more jejuniis operam daret, à conserva delata, diris verberibus afflicta, & duro ac diuturno carcere, & fame à Tertullo est vexata: deinde Præses sibi oblatam, & sacrificare recusantem, equulei extensione, & unguarum laceratione adeò exercebat, ut populus ad commiserationem commotus injussè virginem torqueri vociferature, quare, dum in carcerem remittitur, è satellitum manibus elapsa ad saxum collis pervenit, cumque ab insequentibus persecutoribus se circumdatam videret, Deum precata est, ne in eorum manus traderetur, quare saxum divina virtute aperitur, virginemque in se suscipiens clauditur nullo aditu relicto dimissis aliquibus veltis frustulis extra saxum, ibique spiritum Deo reddidit. Præses vero ad eum lapidem erudendum plurimos misit, quos ubi manum lapidi injicere tentarunt fulgor exortus, tonitrua, & terræ motus magnus, duo quoque equites cælesti igne rutilantes è cælo advenientes tanto timore affecerunt, ut in terram corruentes expirarent; alii verò, qui evaserunt, ad idolorum templum confugientes fulminibus cum ipso Præside sunt interempti; qui verò sunt extincti, ad duo millia numerantur; quæ omnia multi gentium videntes Christi fidem susceperunt, quorum numerus ad tria millia pervenisse scribitur. hæc Vincentius in spec. hist. lib. 10. cap. 86. & 87. Petrus in catalogo lib. 10. cap. 4.

Eandem à axo ceden te excipitur. Illius persecutores divinitus occiduntur.

Gundenes virgo Carthagine 18. Julii. hæc sub Severo Imperatore anno Domini 205. jussu sub Ruffini Proconsulis ob Christi confessionem quater diversis temporibus equulei extensione vexata, & unguarum horrenda laceratione emiciata, carceris squallore diu afflicta, novissime gladio cæsa est.

Aquilina virgo Bybli in Palæstina 13. Junii. hæc sub Diocletiano Imperatore duodecimum annum agens, quod Christi fidem aliis fecerit peritadere conaretur ad Volusianum Judicem delata, ob fidei confessionem colaphis, & verberibus cæsa, & tubulis candentibus per aures ad cerebrum perforata, demum percussa gladio virginitatem martyrio consecravit.

34. Aquilina virgo & mart.

Cyriaca virgo Nicomediæ 19. Maii. hæc cum liberè impietatis Maximianum Imperatorem objurgasset, dirissime cæsa, & dilaniata, ad ultimum igne cremata est, cum qua passæ sunt aliæ quinque virgines.

Fortunata virgo Cæsareæ in Palæstina 14. Octobris. hæc in persecutione Diocletiani post equuleum, ignes, & bestias, & alia tormenta superata spiritum Deo reddidit, cuius corpus postea tempore Constantini, & Irenes Augustorum Puteolos primum, inde Neapolim in Campania delatum fuit, & in Ecclesia sanctimonialium S. Gaudiosi religiosè asservatur, passæ sunt cum eadem S. Fortunata, Corponius Evaristus, & Priscianus ejus fratres, qui post eam pro Christo gladio sunt jugulati, quorum corpora in eodem templo requiescunt.

Fufca virgo Ravennæ 13. Februarii hæc cum decimumquintum ætatis annum ageret propter Christi fidem primum à parte carceris custodia, & inedia vexata, deinde sub Quintiano Præside multa cum Maura ejus nutrice percussa, demum gladio transfixa martyrium consummarunt, de quibus Martyrologium, & Petrus de Natalibus lib. 3. cap. 119.

Dorothea virgo Cæsareæ in Cappadocia 6. Februarii. Hæc Apricio Præfecto ad Christi fidem deserendam, & ad nuptias cohortanti liberè respondit se Christi sponsam esse, ab eoque in suum paradysum, & thalamum, ut sperabat, introducendam, Christam & Callistam sorores quæ à fide defecerant, ad eam seducendam submissas ad fidem reduxit, propter quam etiam martyrium susceperunt; ipsa verò equuleo diu tortâ, diuissime quoque palmis cæsa, cum ad mortem duceretur, à Theophilo quodam scholastico per deridiculum rogatur, ut è Paradiso sui sponsi mala, aut rosas tibi transmitteret, qua annuente, cum gladio percussenda ad Dominum orasset, puer in oratio tria mala, tresq; rosas de paradiso sui sponsi hyemis tempore ei derulit, quod munus per eundem puerum Theophilo transmissit, sicq; jugulâ pro Christo præbuit: eo miraculo Theophilus ad fidem

Dorothea rosas, ac mala è Paradiso ad Theophilum transmittit.

conversus, multis & ipse pro Christo superatis tormentis, gladio martyrium consummavit.

Eugenia virgo tempore Galieni Romae 25. Decembr. haec filia Philippi Alexandria Praefecti, & Claudia uxoris ejus, cum sanctis Proto, & Hyacyntho suis eunuchis ab Heleno Heliopolcos Episcopo baptizati, rejecto conjugio Aquilini, seu Acilii Consulis, aliorumque qui eam in conjugem petebant, assumpto virili habitu: cum suis Eunuchis in Monachorum Monasterio mi. a sanctitate vixit; postea se ipsa Philippo & Claudia parentibus prodens, usq; ad fidem conversis, in Urbem veniens, post sacros Virginum choros Christo aggregatos, sub Nicetio Urbis Praefecto diu agonizans, novissime gladio est jugulata: Protus quidem, ac Hyacynthus pro Christi fide die 11. Sept. securi feriuntur. Philippus S. Eugeniae pater jussu Terentii ejus successoris, pro Christo gladio est jugulatus die 13. Sept. Claudia vero mater post paucos dies ad Christum migravit, & cum filia Eugenia est tumulata.

Digna & Emerita virgines Romae 22. Sept. sub Valeriano & Gallieno martyriū obierunt.

Lucilla, & Flora virgines Romae 29. Julii sub Galieno Imperatore. Quae ex Petro de Natal. lib. 6. cap. 157. ab Eugenio Rege quodam barba o capta, atque in Africam abductae. eisdem ipsas violare volenti, dixerunt se Deum caeli habere suae virginitatis custodem, & corruptionis ultorem, quare ab injuria abstinuit, seque cum ad bellum procederet, eisdem commendabat, & victor redire solebat, tandem post viginti annos divinitus monitae, ut in Urbem ad martyrii coronam redirent cum Rege, qui in Christum crederet, Romam venire,

*Eugenius
Rex mart.
Antoninus
Theodorus
C. 18. loc.
martyres*

ubi cum ipso Eugenio, Antonino, Theodoro, & sociis decem & octo illustre martyrium obierunt, quemadmodum in Martyrologio eo die refertur. Scio Cardinalem Baronium in suis ad Martyrologium notis, quaedam in his actis non satis probare, nos in hoc loco illud tantum monemus, Galieni tempore ob ejus insignem desidiam, atque ignaviam, triginta insurrexisse tyrannos: quare mirum esse non debet, si in Africa aliquis regulus has virgines in captivitatem abduxerit, cum quibus postea martyrium subierit, haec etiam confirmari possunt ex Lucio Rege Britannorum, qui circa annum Domini 177. in Britannia, quamvis in provinciam redacta regnasse dicitur ex Beda lib. 1. de gestis Anglorum cap. 4. & fide Christi

suscepta, & regno relicto, in Germania Curiae decessit ex Martyrologio die 3. Decembris, cuius acta ex Baronio in eundem locum, cum Episcopum, & martyrem fuisse praedicant, & in notis ad 26. Maii in Eleuthero Papa explicat Baronius, quomodo eo tempore in Britannia Rex aliquis esse potuerit.

Lucia (alias ex Baronio Luceia) virgo Romae 25. Junii in Martyrologio. haec ex Petro in Catalogo lib. 6. cap. 4. & Vincentio in Speculo histor. lib. 12. cap. 97. ab Aneccian barbaro Rege capta, cum ei dixisset se Deum caeli habere sponsum non tolum ab omni libidine intacta ab eo est dimissa; verum etiam ejus exemplo ad Christi fidem conversus eam liberam fecit, Romamque redeuntem profecutus, una cum ea martyrium subit, in Martyrologio legimus Romae eam passam cum aliis viginti duobus. Vincentius in Speculo loc. citato videtur hanc Luciam confundere cum Lucilla: de qua jam diximus, propter nominis, & historiae similitudinem: cum tamen in Martyrologio, & apud Petrum in Catalogo diversis diebus adnotentur.

Christina virgo illustrissima Tyri apud lacum Vulsinum 24. Julii anno Domini 287. plurimis, usq; acerbissimis tormentis primum a parente, deinde sub alio Judice Patris successore torta, novissime a Juliano Praefide sagittarum infixione, martyrii sui cursum complevit.

Christina alia virgo, pariter & martyr in Perside 13. Martii clara, habetur in Martyrologio eo die.

Prisca nobilis virgo Romana 18. Januarii quae tredecim annos nata Claudii Imperatoris jussu multis, & acerbissimis tormentis est excruciat, demum pro Christo, capite plexa est.

Maxima, & Donatilla sorores virgines, & Secunda virgo duodecim annorum, Tuburbi Lucernariae in Africa 10. Julii in persecutione Valeriani variis poenis affectae, novissime gladio jugulatae sunt.

Cyilla virgo filia S. Triphoniae uxoris Decii Caesaris, Romae 28. Octobr. sub Claudio Principe pro Christo est jugulata: memoria vero S. Tryphoniae in Martyrologio die 18. ejusdem mensis celebris habetur.

Domna, Agapes, & Theophila virgines, Nicomediae 28. Decembr. in persecutione Diocletiani, post longa certamina cum Indo Eunucho diverso mortis genere coronam martyrii

ei sunt affectata; verum de Theophila pudicitia a petulantium injuria divinitus servata, infra dicemus facta 6.

Eulalia virgo Barcinonæ 12. Februarii, sub Diocletiano pro Christo cruci affixa fuit.

Eulalia item altera virgo duodecim annorum, cum Julia pariter virgine, Emerita in Hispania 10. Decembris. hæc plurima, eaque acerbissima pro Christi confessione tormenta perpessa, igne tandem spiritum reddidit sub Maximiano imperatore.

Leocadia virgo Toleti in Hispania 9. Decembris. hæc in persecutione Diocletiani, a Deciano Præfecto dira carceris custodia macerata, cum gravissimos beata Eulalia Emeritanæ, & reliquorum martyrum cruciatus audisset, genibus in oratione positus, impollutum spiritum Christo reddidit: hinc factum est; ut Julianus Archiepiscopus Toletanus apud Surium in vita S. Ildefonsi, eam vocet confessorem, in Martyrologio vero appelletur martyr. Cæterum illud sane est admirabile, quod de S. Leocadia refert Julianus loco citato; & nosler Mariana lib. 5. de rebus Hispaniæ cap. 10. cum enim Sanctus Ildefonsus hæreticos, qui perpetuam Deiparæ virginitatem negabant, verbo, & libro edito exugnasset, eodem anno, quo vestem a Deipara accepit, vel ut aliqui malunt, proximo die 9. Decembris, eidem Sanctæ Leocadiæ sacro; oratione ante ejusdem virginis tumulum Sancto Ildefonso, præsentibus Rege Recesvintho, clero, & populo, accidit, ut sepulchri lapide, quo tegebatur, & quem vix triginta fortissimi homines loco movere potuissent, spontè sublaro tumulo, egressa Leocadia virgo pulcherrima manum Ildefonsi tangeret eique diceret: *per te vivit Domina mea, omnibus clamantibus Deo gratias in caelo, & in terris.* Ildefonsus in Leocadiæ laudes effusus urbis eique Regis patrocinium commendavit, cupidusque tantæ rei ad posteritatem certo testimonio propagandæ, cultum petebat, quo velum virginis, quod ipse naau tenebat, præcideret, & illa jam in sepulchrum se recipiens retrahebat: tandem Rex gladiolum ex vagina detractam cum lachrymis, & magna animi demissione illi obtulit, sicque veli partem, qua virginis caput tegebatur, abscidit, ea veli pars cum gladio thecis argenteis reposita, ad hanc diem in Toletani templi sacratio servatur, & visitur. hæc ex Juliano & Mariana.

Justina martyr Antiochiæ sub Diocletiano

26. Septembris. hæc Cypriani Magi præstigiis a dæmone, ut virginitatis propositum diceret, & ut cujusdam libidini assentiretur, acriter tentata, Deiparam Virginem patronam singularem, teste Nazianzeno oratione de SS. Cypriano, & Justina, invocans, & jejunis, aliisque asperitatibus corpus domans, omnes tartarei serpentis tentationes vicit: quin etiam Cyprianum convertit, cum quo postea martyrium illustre consummavit.

Enclatis, vulgò Engratia, virgo Lusitana Cæsaraugustæ sub Daciano Hispaniarum Præsede 16. Aprilis. hæc perillustri genere nata, & cuidam Duci Narbonensi in conjugem data, cum apud se virginitatem servare constituisset, & ad sponsum mitteretur multis comitata, præsertim decem & octo nobilibus ex sua cognatione Cæsaraugustam pervenit, ubi Dacianum in Christianos sævientem suæ crudelitatis coarctavit: quare jussu Daciani comprehensa, lanicato corpore, mamilla abscissa, & jecore avulso adhuc superstes in carcere inclusa est, donec ulceratum corpus putresceret, tandem clavo frontem ejus transigi jussit Tyrannus. Illi vero 18. comites factæ virginis, quorum nomina in Martyrologio eo die recensentur, simul pœnis affecti interempti sunt, anno Domini 300. horum illustre martyrium Prudentius versibus exornavit. hæc ex Martyrologio, & Thelauto Concionatorum. 2.

Euphemia virgo Chalcedonensis sub Diocletiano 16. Septembris innumera tormentorum genera superans, rursus feris objecta, cum ad Dominum orasset, ut jam spiritum suum susceperet, una ex bestiis morsum sancto corpori infigente, cæteris pedes ejus lambentibus, immaculatum spiritum Deo reddidit. In ejus templo celebrata est SS. Synodus Oecumenica Chalcedonensis: quin etiam ex Nicophoro lib. 15. cap. 5. cum ad pedes corporis hujus martyris in ejus sepulchro vespere positus esset liber continens fidem Catholicam, & alter continens hæresim Eutychetis confundentis in Christo duas naturas, manè oratione præmissa, & reserato sepulchro Catholicorum liber inventus est in manibus S. Euphemie: Aper autem, tanquam res vana, & nullius pretii temerè ad illius pedes projectus jacebat. ita Nicophor.

Fimiana virgo Calpharnii Urbis Præsedi filia 24. Novembris, Ameriæ in Ilbria sub Diocletiano variè cruciata, martyr occubuit.

Eutropia puella 12. annorum cum Lybia, &

A a a a

Leo-

36.
Leocadia
virgo
martyr.

S. Ildefon-
sus alia ve-
ste à Dei-
para insi-
gnitus.
S. Leocadia
è tumulo
egressa S.
Ildefonsum
commen-
dat.

S. Euphe-
mia mira-
culo fides
Catholicæ
confirmat-
ur.

Leonide fororibus Palmyrae in Syria 15. Junii per diversa tormenta ad coronam martyrii pervenerunt, de quibus in vita S. Febroniae apud Surium toni 3.

37.
Soteris
virgo &
martyr.

Soteris virgo Romae 10. Februarii nobili genere nata graviter, & diutissime propter Christum alapis caesa, cum caetera quoque poenarum genera vicisset, gladio vitam finivit anno 304. quam S. Ambrosius in exhortatione ad virginitatem egregie laudat, & lib. 3 de Virginitate suae forori in exemplum proponit.

Irais virgo Alexandrina Antinopoli in Aegypto 22. Septembris. Quae ad hauriendam aquam est egressa, cum vidisset navim Confessoribus Christi onustam, relicta hydria protinus se illis adjunxit, ac simul cum iis in urbem ducta, prima omnium post multa supplicia capite caesa est, deinde Presbyteri, Episcopi, & Virgines, alique omnes eodem mortis genere sunt consumpti.

Basilissa virgo, & martyr Nicomediae 3. Septembris, quae novem annos nata, in persecutione Diocletiani cum verbera, ignes, ac bestias divina virtute superasset, in oratione spiritum Deo reddidit.

Justina & Rufina virgines 19. Julii, quod Idolum confregissent Hispani a Diogeniano Praeside equuleo, unguis, carcere, inedia, & variis torsionibus afflictæ, tandem Justina in carcere, Rufina cervicem contrafacta in confessione Domini spiritum exhalaverunt.

Vissia virgo, & martyr Firmi in Piceno 12. Aprilis.

Fausta virgo Cyzici in Propontide 20. Septembris sub Maximiano Imperatore immansissimè tora ab Evilasio Idolorum Sacerdote, cumque post multa tormenta eam mediam secare vellet, & carnifices laedere non valerent, stupens Evilasius, in Christum credit, novis igitur tormentis cum Evlasio ipso, iussu Imperatoris cruciata, transivit ad Dominum.

Menodora, & Metrodora, & Nymphodora sorores virgines 10. Sept. in Bithynia sub Maximiano Imperatore martyrio sunt coronatae.

Theodosia virgo Tyria 18. annos circiter nata Caesarea in Palestina 7. Aprilis, quae cum sanctos Confessores ante tribunal stantes publice salutasset, atque rogasset, ut, cum ad Dominum pervenirent, sui recordarentur, à militibus tenta lateribus, & mammis ad interiora usque dilaniatis in mare projicitur, in persecutione Maximini; cuius egregium certamen litte-

ris mandavit Eusebius lib. 8. hist. cap. 17.

Valentina virgo Gazae in Palestina 25. Julii ad aram, ut immolaret, adducta, cum calcibus eam evertisset, dirissime cruciata una cum sociis virgine in igaem coniecta cucurrit ad sponsum anno Domini 307. de qua Eusebius eodem lib. cap. 18.

Dominiça virgo, & martyr in Campania 6. Julii: haec cum Idola fregisset, ad bestias damnata, sed ab iis nil laesa, demum capite obruncata migravit ad Dominum, cuius corpus Tropea in Calabria summa veneratione aservatur.

Ennata virgo Caesarea in Palestina 13. Novembris sub Maximino, haec humeris, & pectore ad lumbos usque nudata, à quodam nomine Marci viro fero, ac crudeli, & viribus robusto per forum, & publicas plateas verberibus crudelissimè caesa, demum igne cremata est anno Domini 303 quemadmodum scribit Eusebius lib. 8. cap. 19.

Catharina Alexandrina virgo nobilissima, 38. atque in omni liberalium artium scientia eruditissima, cuius memoria apud Graecos, & Latinos est celeberrima die 25. Novembris atrocissimè excruciatam est. Haec ante baptismum à Deipara per visum Christo in sponsam oblata, & ab eo rejecta, quod non esset pulchra: suscepto baptismo, iterum à Deipara Christo praesentata, benignissimè recipitur, & annulo ab eo subarratur, quae exspectata in digito invenit: quare Christi amore succensa, mundi pompas contemnere cepit: cum verò Maximinum Imperatorem in multos propter Christianam religionem variis tormentis saevientem reprehendisset, ipsa propter eandem Christi fidem, cum quinquaginta Philosophos, qui ad eam coarguendam convenerant, Faustinae quoque ipsius Maximini uxorem, & Porphyrium belli Ducem sua praedicatione convertisset (qui omnes postea martyrio sunt coronati) capitis obruncatione suum martyrium complevit, eius corpus ab Angelis in montem Sina mirabiliter delatum, ibidem frequenti Christianorum concursu pia veneratione colunt, de qua Molanus in Annotationibus ad Ursardum affirmat, illam Latinis factam notissimam ob peculiaria patrocinia in expeditione terrae sanctae praestita. Cardinalis Baronius tom. 3. Annal. ad annum 307. mulierem illam Alexandrinam Christianam, quam Eusebius lib. 8. hist. cap. 27. tacito nomine dicit, opibus, nobilitate, & exquisi-

38.
Catharina
Alexandrina
virgo & martyr
Christi

quisita doctrina insignem, nullis Maximini precibus, quasi importunis adduci potuisset, ut ejus impuræ voluptari obsequeretur, ideoque fuga multatam omnibus bonis spoliasset; existimat fuisse S. Catharinam quam vult à Maximino, quod eam vehementer deperiret, post fugam diligenter conquistam, nec sibi consentientem martyrio affecisse. Nec obstat, quod Ruffinus lib. 8. cap. 17. mulierem aliam vocavit Dorotheam: fieri eam potuit, ut ante baptismum vocaretur Catharina, seu ut alii scribunt Hecatarina ab Hecate, sed post baptismum dicta sit Dorothea: verum priore nomine fuisse magis notam, hæc ex Baronio.

Virgines sacræ apud Heliopolim ad Libanum sitam, tempore Juliani Apostatæ magna crudelitate ab infidelibus earum urbium incolis in loco publico vestibus nudatæ, oculis insultantium sunt expositæ, tonsis ad contumeliam criminibus, quas postea dissecabant bifariam & ad illarum intestina devoranda porcos provocabant, viscerum extremitate consucto illis alimento operata, quo non tam facile ea porci internoferent, sed consuetum alimentum necessitudo appetentes neciam humanas discerperent. hæc ad verbum Sozom. lib. 5. cap. 9.

Bibiana virgo Romæ 2. Decemb. sub Juliano Imperatore sacrilego, ob Christum tamdiu est plumbatis caesa, donec redderet spiritum.

Flavia virgo Romana Messana 5. Octobris cum sanctis Placido, Eutychio, & Victorino fratribus aliisque Monachis pro Christi fide à Manucha immani pirata necati sunt anno 539.

Augusta virgo filia Marruci Principis genere, & opibus insignis, natione, ut ferunt, Alemanni Idolorum cultoris, qui inclinato jam Imperio Romano in agro Forolivienfi nõ procul è Seravallo arcem sibi construxerat. hæc clam patre Christi fidem cum baptismo suscepit, Deoque virginitatem suam dicavit, quo cognito pater eam graviter objurgat, sed cum in fide Christi constans persisteret, duos ei dentes evelli, & in carcerem detrudi fecit. deinde inter duas arbores mediam suspendi, ac subiecto igne torqueri iussit, sed nil læsa rotam prominentibus clavis ad dilacerandum virginis corpus excogitat, qua per Angelum contracta, capite truncata ad sponsum pervenit die 27. Martii, eam post mortem Deus multis miraculis illustrè reddidit, cuius vitam describit Surius tom. 7.

His adungere possemus complures alias virgines & martyres, de quibus in hist. Ecclesia-

sticis, & in Martyrologio præclara leguntur.

Sirmii recoluntur septem virgines, & martyres 9. Aprilis.

Antiochiæ alix quadraginta sub Decio 24. Septembris.

Heracleæ alix quadraginta sub Licinio Tyranno, quas in fide erudierat S. Ammon Diaconus, qui cum eis passus est.

In Perside quoque tempore Constantii Imperatoris sub Sapore Rege Persarum, complures per totam Persidis Regionem pro Christi nomine gladio caesi sunt, ex quibus plurimæ sacræ virgines fuerunt, inter quas Tarbula soror S. Simeonis Episcopi Seleuciæ, & Ctesiphontis cum pedissequa sua stipitibus alligatæ, ferraque seissæ, crudelissimè necatæ sunt. Harum omnium memoria die 22. Aprilis in Martyrologio clara habetur.

In Africa quoque passio plurima sanctarum virginum sub Hunnerico Vandalorum Rege Ariano, quæ suspendia, pondera, laminaeque ignitas tolerantæ martyrii agonem feliciter consumarunt, quarum memoria in Martyrologio extat die 16. Decembris.

Ad has revocare possumus virgines sacræ, quæ Catholicam Religionem contra Arianos profitebantur; quos enim, quantaque indigna ab eis passæ sint Alexandria, satis declarat S. Athanasius in Apologia sua ad Constantium, Epistola Synodalis Concilii Alexandrini apud eundem Athanasium in Apologia secunda, de quibus Cardinalis Baronius tom. 3. ad annum Domini 335. quo modo etiam sanctimoniales virgines in Palæstina ab iisdem Arianis graviter vexatæ fuerint, narrat S. Eusebius Vercellensis in Epistola è carcere data ad Vercellenses, & alios, quæ extat apud Lippomannum tom. 2. & Baronium tom. 3. ad annum 336.

VIRGINES MARTYRES IN Hispania sub persecutione Arabica,

Nec silentio prætereunda sunt virgines illæ in Hispania omni præconio celebrandæ, quæ in Arabica persecutione pro Christi fide mortem fortiter oppetierunt, quarum triumphos à se inspectos sanctus Eulogius Presbyter, & inelyrus Christi martyr, cuius memoria 11. Martii celebris habetur, dum in carcere detineretur, accurate est profecutus. Nos brevissimè eas indicabimus.

Nundo & Alodia virgines sorores Osæ die

11. Martii 22. Q.

22. Octobris Mahumetano patre progenita, matre vero Christiana, non tamen admodum pia, cum nec illecebris, nec minis à fide abduci possent, gladio caesae anno 851. magnis miraculis etiam contra Mahumetanos claruerunt.

Flora, & Maria so. ores virgines Cordubæ 24. Novembris post diurnos carceres gladio sunt interceptae anno 851. cum autem detententur in carcere, reliquis fidei libus eodem carcere clausis pollicentur liberationem ipsorum se impetraturas à Domino, ubi consummato martyrio ad Deum pervenissent, idque praestiterunt, nam post sextum diem, quo illae sunt coronatae fideles à carcere sunt liberati, quemadmodum narrat S. Eulogius, qui cum aliis victus aderat.

Digna virgo Cordubæ 14. Junii cum Anastasio Presbytero, & Felice Monacho in persecutione Arabica martyrio coronati.

Columba virgo Cordubæ 17. Sept. martyr in eadem persecutione Arabica anno 853.

Pomposa virgo Cordubæ 19. Septembr. eodem anno 853. passa.

Aurea virgo Cordubæ 19. Julii, quae aliquando lapsa, sed facti poenitens, iterato certamine hostem effuso sanguine superavit anno 856.

Leocretia virgo Cordubæ 15. Martii pro Christi fide decollata; ex Alvaro in vita S. Eulogii, qui asserit 4. die post martyrium S. Eulogii S. Leocretiam occubuisse.

Ad extremum recensentur ex Martyrologio Romano mulieres alias, quae cum virginibus coronatae corona martyrii palmam conjunxerunt, a scripto suo die, & martyrio, quod in eodem Martyrologio summam adnotatur, quibusdam interdum ad majorem declarationem adjectis notulis.

Pientia virgo, & martyr in pago Vilcastino 11. Octobris, una cum SS. Martyribus Nicasio primo Rhodanensi à Clemente Papa misso, & Quirino Presbytero, & Scubiculo Diacono sub Praeside Fescennino passa est.

Quiteria virgo, & martyr in Hispania 22. Maii, quae ex Thesuro Concionatorum torturae martyrio est affecta circa annum Domini 100.

Veneranda virgo, & martyr in Gallia 14. Novembris Antonino Imperatore, & Asepiade Praeside.

Aurea virgo, & martyr apud Ostia Tiberina 14. Augusti Alexandro Imperatore, quae saxo ad collum ligata in mare demersa est, ejus

corpus ad litus ejectum, B. Nonnus sepelivit. Nympha virgo die 10. Novembris, Decio Imperatore Christum verum Deum esse testata, martyrii palmam cum Triphone, & Respicio Tribuno esse consecuta.

Euthalia virgo, & martyr in Sicilia apud Leontinos 27. Augusti, quae cum esset Christiana, à fratre suo Sermiliano gladio caesa migravit ad sponsum.

Martha virgo, & martyr in Civitate Asturicensi 23. Februarii Decio Imperatore sub Paterno Proconule.

Tertulla, & Antonia sacrae virgines, & quaedam mulier cum suis geminis cum Agapio, & Secundino Episcopis, & Amihano milite in persecutione Valeriani Cirthae in Numidia illustre martyrium consummarunt.

Agrippina virgo, & martyr in Sicilia Valeriano Imperatore 24. Maii.

Lucilia virgo, & martyr Romae 31. Octobris, una cum Patre Nemesio Diacono pro fidei constantia jubem Valeriano Imperatore decollata 25. Augusti.

Albina virgo, & martyr Formis in Campania Decio Imperatore 26. Decembris.

Secundina virgo, & martyr Anagninae 15. Januarii Decio Imperante.

Anastasia senior virgo, & mart. Romae 28. Octobris, quae in persecutione Valeriani sub Probo Praefecto vinculis constricta, colaphis caesa, igne, & verberibus cruciata, cum in confessione Christi immobilis permaneret, oculis unguibus, dentibus comminutis, manibus pedibusque precibus, truceata capite, tot passionum modis ornata migravit ad sponsum, cui aquam petenti Cyrillus propinans Martyrium pro mercede accepit.

Resuscita virgo, & martyr Sorae 27. Maii. Haec Aureliano Imperatore pro Christi fide daemonum impetus, parentum blanditias, & tortorum saevitiam superavit; demum cum aliis Christianis capite truncata, martyrio decorata est.

Benedicta virgo, & martyr Romana ex Senatoribus progenita in Territorio Lugdunensi passa 8. Octobris, ejus egregium pro Christo certamen describit Petrus in Catalogo lib. 9. cap. 40.

Candida virgo, & martyr Romae 29. Augusti in Ecclesia S. Praxedis à Patriciali I. condita.

Primitiva virgo, & martyr Romae 23. Julii.

Gale

Gaudentia virgo, & martyr Romæ 30. Augusti cum aliis tribus.

Sophia virgo & martyr Firmi in Piceno 30 Aprilis.

Agape virgo, & martyr Interamnæ 15. Februa. 1.

Domina virgo, & martyr Interamnæ 14. Aprilis cum sociis virginibus coronata.

Eusebia virgo, & martyr Bergomi 29. Octobris.

Felicissima virgo, & martyr Faleriæ in Tuscia 12. Augusti cum Graciliano, quibus pro fidei confessione ora primò lapidibus contusa sunt, dehinc gladio percussis optatam martyrii palmam susceperunt.

Bassa Paula, & Agathoica virgines, & martyres Carthagine 10. Augusti.

Julia virgo, & martyr Cathaginensis in Corsica 22. Maii, quæ crucis supplicio coronata est circa annum 439.

Candida virgo, & martyr Carthaginensis 20. Septembris, quæ sub Maximiano Imperatore plagis toto corpore dilacerata, martyrio coronata.

Fides virgo Agenni in Gallia 6. Octobris. Hæc ab infantia virginitate Deo dicata cum Christum confiteretur super craterem æream extensa, & substratis carbonibus, adipeque flammis injecto, dum sic coqueretur, multos suæ virtutis exemplo converterit, & ad martyrium animavit, inter quos B. Caprasius in spelunca latitans divino signo firmatus ad martyrium est roboratus, qui postea 20. Novembris martyrii palmam accepit; beata verò Fides post multos pro Christo agones, capite cæsa est, & honorifice tumulata.

Julia virgo, & martyr Trevis 21. Julii.

Regina virgo, & martyr in territorio Augustodunensi 7. Septembris, quæ sub Proconsule Obbrio carceris, & equulei, & lampadum perpessa supplicia, demum capitali sententia damnata, migravit ad Sponsum.

Saturnina virgo, & martyr Atrebatii 4. Junii.

Marina virgo, & martyr Galleciæ in Hispania 18. Julii prope Civitatem Orensem, ubi ejus corpus requiescit, & magna cum pietate ab incolis venerationi habetur.

Paula virgo, & martyr Malagæ in Hispania 18. Junii, una cum Cyriaco pro Christo lapidibus obruta.

Julia virgo, & martyr apud Augustam Eu-

frasiensem 7. Octobris sub Marciano Præside.

Maura virgo, & martyr Constantinopoli 30. Novembris, cuius nomine insignita est insula quædam in mari Ionio, quæ olim dicebatur Leucade.

Paula virgo, & martyr Constantinopoli 3. Junii, quæ sanguinem martyrum colligens comprehensa, & virgis cæsa, & in ignem coniecta: sed liberata eodem loco, ubi S. Lucillianus crucifixus fuerat, collata est.

Justina virgo, & martyr 30. Novembris.

Alia quoque Pelagia virgo, & martyr Antiochiæ diversa ab ea, de qua infra sect. 5. cum Beronico, & aliis 49. martyrium consumnavit.

Macra virgo in Territorio Rhemenfi 6. Januarii. Hæc in persecutione Diocletiani in igne illæsa mamillarum abscissione, & squalore carceris afflictæ super testas etiam acutissimas, & prunas volutata orans migravit ad Dominum.

Asteria virgo, & martyr Bergomi in persecutione Diocletiani, & Maximiani Imperatorum 10. Augusti.

Charitina virgo, & martyr 5. Octobris, quæ sub Diocletiano Imperatore, & Domitio Consulari ignibus cruciata, & in mare dejecta, cum inde incolumis evasisset, manibus, & pedibus abscissis, dentibusque convulsis, in oratione posita spiritum emisit.

Eulampia virgo, & martyr Nicomediæ 10. Octobris, quæ cum audisset Eulampium fratrem pro Christo torqueri, exilium in mediam turbavit, eumque amplexata, sociam se illi adjunxit, atque ambo in ollam ferventis olei coniecti, sed nulla ex parte læsi, unâ cum aliis ducentis, qui eo miraculo permoti ere diderant in Christum, obruncatione capitis martyrium compleverunt.

Eustochium virgo, & martyr Tarsi in Cilicia 2. Novembris, quæ sub Juliano Apostata post duâ tormenta in oratione reddidit spiritum.

Luctetia virgo, & martyr Emeritæ in Hispania 23. Novembris, in persequipne Diocletiani sub Daciano Præside martyrium consumnavit.

Paulina virgo, & martyr 6. Junii, quæ sub Diocletiano Imperatore cum Candida matre in cypram impulsâ lapidibus, ac ruderibus obruta est. Artemius verò ejus pater plumbatis cæcis, gladio percussus est.

AAAAA

Fla-

Flaviana virgo, & martyr Antifiodori 5. Octobris unâ cum germano suo Firmato Diacono passa est.

Raineldis virgo, & martyr Santis in Gallia 16. Julii unâ cum sociis qui à Barbaris pro fide Christi caesi sunt, circa annum 630.

**MVLIERV M EXEMPLA QVÆ
pro virginitate tuenda atrocissimis tor-
mentis, & acerbissima neci se
exposuerunt.**

SECTIO V.

41. **V**ERA est illa Ambrosii sententia, quam lib. 1. de Virginibus scriptam reliquit: *Non ideo, inquit, laudabilis virginitas, quia & in martyribus reperitur, sed quia ipsa martyres faciat.* Etenim quamplurimæ mulieres tanto studio Deiparæ virginitatem sibi imitandam suscipere, ut non tantum Regum, aliorumque primariorum conjugia, opibus, atque divitiis, quæ offerebantur contemptis, recularint absq; ullo sui periculo: verum etiam pro conservanda virginitate labores multos, multas difficultates superare, sævissimos cruciatus experiri, & mortem ipsam subire non detrectarunt. Ejusmodi fuere complures virgines, quæ amore castitatis, quam Christo voverant, sponfos quibus à parentibus desponsæ fuerant, vel à quibus in matrimonium petebantur, repudiarunt: vel etiam alios, à quibus ad turpitudinem sollicitabantur, obfirmato animo rejecerunt, eaque de causa illatam mortem fortiter oppetierunt, atque adeo gloriosam martyrii palmam sunt adeptæ, ut propterea Hieronymus Epist. 8. de Agnete puellula: *Ætate, inquit, vicit, & tyrannum & titulum castitatis martyrio consecravit.* harum exempla ab Ecclesiasticis historiis, Sanctarumque vitis, quæ à probatissimis Auctoribus sunt conscriptæ, nobis abundè suppeditantur: earum nommulas in præsentia recensebimus.

Tecla virgo illustri genere Iconii orta à S. Paulo fidei præceptis instituta 23. Septembris, hæc decem & octo annos nata à nuptiis per Apostolum revocatur: Thamidem sponsum virum, teste Epiphanio hæref. 78. Urbis primum, ac generosum, egregia forma, ac divitiis ornatum, reliquit: *Quare, inquit Ambrosius*

lib. de Virginibus) *Sponsi furore damnata ad bestias earum naturam virginitatis veneratio-
ne mutavit; ejus enim pedes lingebar, prædam-
que suam adorabat bestia, miro testificante
sono, quod sacrum virginis corpus violare non
auderet:* similiter ex ardenti vogo, ac fossa ser-
pentibus plena, in quam conjecta fuerat, Chri-
sti gratia liberatur, cujus fidei ardore, & sancti-
tate complures ad Christum conversi, demum
in montem sola secedens, multis virtutibus, &
miraculis insignis Seleucia: nonagenaria mi-
gravit ad Dominum, pluribus ad ejus sepul-
chrum religionis causa confluentibus, quem
admodum testatur Theodoretus in lictoria
religiosa cap. 29. & Pratum spirituale, cap. 180.
quo etiam Sanctus Gregorius Nazianzenus ac-
cessisse scribitur. Zeno verò Imperator, quod
S. Teclæ monitu, & ope Imperium denuo esset
consecutus, Seleucia templum splendore &
pulchritudine æmulum illi erexit, teste Evagrio
libro 3. histor. cap. 8. nec illud omitendum
sanctam Teclam Protomartyris nomen inter
fœminas merito esse consecutam, ut videre est
apud Damascenum in oratione de his, qui in
fide dormierunt, & Ilidoro Pelusiota lib. 1. E-
pist. 160. ad Tarasium, & in Euchologio Gæ-
cobrum cap. 96. teste Billio in Scholis in eun-
dem Damasceni. Quare & nos primam inter
eas, quæ propter pudicitiam decertarunt, re-
censuimus; quanti verò faciendum sit ejus pa-
trocinium, satis declarat Ecclesia, quæ preci-
bus, quæ in commendationem animæ præscri-
buntur, hæc ponit: *Et sicut beatissimam Teclam
Virginem, & martyrem tuam de tribus atrocis-
simis tormentis liberasti, sic liberare digneris a-
nimam huius servi tui.*

Felicula virgo socia sanctæ Petronillæ Apo-
stoli Petri filia Romæ 13. Junii Cum enim
Flaccus comes sanctæ Petronillæ conjugium
expetisset, illaque tertio die (triduum enim ad
deliberandum acceperat) migrasset ad Chri-
stum; Flaccus ad Feliculae nuptias animum ad-
jecit, quæ cum nec illi nubere, quod Christo
sacrata esset, nec idolis immolare vellet, post te-
nebricolam custodiam, & sævis in ediam in
Christi confessione perseverans, tamdiu in e-
quileo est torta, donec emitteret spiritum,
quam in eloacæ prostratam S. Nicomedes
Presbyter in via Ardeatina sepelivit; quod cum
resisset Flaccus Comes, sanctum Nicomedem
Christum consistentem martyrio affecit, cujus
festum

festum 15. Septembris celebre est in Ecclesia; hæc omnia in gestis SS. Nerci, & Achillei apud Surium 12. Maii, ex quibus ad verbum, pleraque inveniuntur variis in locis Breviarii, & in Martyrologio Romano. Eadem refert Petrus in Catalogo lib. 5. cap. 112. ubi B. Feliculam collectaneam fuisse dicit S. Petronillæ.

Valeria virgo Lemovicis in Gallia 9. Decembris ejus martyrium breviter attigit S. Martialis in Epistola ad Tolosanos, hæc ab eodem Martiali uno ex Christi discipulis ad fidem conversa, cum Deo virginitatem suam vovisset, & Stephani ducis Aquitanie nuptias recusasset, ipsius jussu est decollata. ejus animam in cælum ab Angelis deferri vidit ejus Percussor, de qua Petrus in Catalogo lib. 6. cap. 29.

Potamiæna virgo cum Marcella matre, & Rhæide catechumena, & aliis passæ est Alexandria 28. Junii, hæc in persecutione Severi, ut verbis utar Eusebii lib. 6. cap. 4. infinitas prope pugnas pro corpore pudicitia, & virginitate, cum esset pulcherrima, contra insanos amatorum futurum impetus constanter sustinuit, tum pro fide in Christum acerba, dictaque horrenda tormenta perpessa, ferventi quoque pice per varia corporis membra ab imis pedibus ad capitis verticem sensim, ac pedientim diffusa, ad ultimum unâ cum matre igno consumpta est. Nec illud reticendum, quod cum Potamiæna à Basilide uno ex satellitibus ad supplicium duceretur, & idem Basilides impudicos homines molestiam ei facientes, & verborum petulantia ei insectantes coercuisset, se à Domino suo, ubi è vita excessisset, veniam & gratiam pro eo efflagitaturam pollicita est, quod & præstitit: nam post triduum noctu illi apparens, ejusque capiti coronam imponens, se à Domino postulatam ei gratiam obtinuisse asseruit, quare cum ad Christum conversum brevi agone suis precibus martyrem gloriosum effecit; ejus memoria in Martyrologio die 30. Junii recolitur. hæc omnia ex Eusebio loco citato, qui etiam addit iisdem temporibus alios complures Alexandria, quibus Potamiæna secundum visum apparuit, eique ad Dei verbum amplexandum impensè cohortata fuit, frequentes ad Christi fidem accessisse.

Agatha virgo in Sicilia 5. Februarii in persecutione Decii, quæ nobilibus parentibus orta à Quintiano Sicilia Prætoris ejus amore capto nullis suasionibus, nec tormentis de constantia Christianæ fidei, & servandæ virginitatis remo-

veri potuit. ejus illa vox legitur: *Propter fidem castitatis iussa sum suspendi in equuleo, adjuvante Domino Deus meus in tortura mamillarum mearum.* hæc post acerbissima tormenta, & mamillarum abscissionem in carcerem Deum precando migravit in cælum.

Anatolia virgo 9. Julii Hæc in persecutione Decii cum Tito Aurelio, cujus erat sponsa, virginitatis amore nubere recusaret & interrim patrimonium suum pauperibus erogaret Victoriæ jam Christianæ cuidam Eugenio pagano desponsata, quæ ad conjugium ei suadendum venerat, è contrario virginitatem persuasit. quare ex urbe pulsa, & ad prædium sponsi ducta fame & inedia afflicta nullo pacto ad nubendum, vel Idolis sacrificandum adduci potuit. Deinde Anianum Diodori Provinciæ Consularis filium à dæmone liberavit, plurimosque per totam Piceni Provinciam variis affectos languoribus curavit, & in Christum credentes effecit, novissimè in civitate Thoræ apud lacum Velinum à Faustiano Judice diversis poenarum generibus vexata, cum à serpente per Audacem immisso liberata esset eundemque Audacem convertisset, extensis manibus orans gladio transverberata est. Audax quoque pro Christo sine mora capitali sententia coronatur. hæc ex Martyrologio, & ex vita S. Anatoliæ apud Surium tom. 4. & ex vita S. Victoriæ apud eundem tom. 6. & apud Petrum de Natalibus lib. 6. cap. 73.

Victoria virgo Romæ 23. Decembris in persecutione Decii, hæc Eugenio Pagano desponsata S. Anatoliæ operâ, ut supra diximus, ad virginitatem servandam inducta, omne pretium ornamentorum suorum in pauperes distraxit, quare ab Eugenio in prædium suum adducta fame maceratur. post triennium autem, cum neq; nubere, neque sacrificare vellet, post multa facta miracula, inter quæ draconem, qui plurimos perimebat, & flatu aërem inficibat, in Christi nomine ab urbe Tibulana, seu Tiburtina effugavit, post multas virgines, quas Domino aggregavit, & diligenter instituit, à carnifice rogatu sui Sponsi percussa est gladio in corde. hæc ex Martyrologio Romano, & Adonis apud Surium tom. 6. & ex Petro de Natalibus lib. 2. aap. 83. cujus carnifex intra sex dies à vermibus consumptus misere obiit.

Rufina & Secunda sorores virgines Romanæ 10. Hæc Valeriano, & Galieno Imperatoribus rejecto connubio Ametarii, & Verini quibus

bus à parentibus desponsata fuerant, quòd Jesu Christo virginitatem vovissent, cum nec promissis nec terrore à proposito abducerentur, post multa tormenta capite plectuntur.

Basilisa virgo Romæ 20. Maii. hæc ex Regio genere opera S. Eugeniæ à Proto, & Hyacintho eunuchis fidem edocta, cum Pompei sponsum illustriissimum haberet, illum dimisit, à quo accusata, quòd esset Christiana à Galieno Augusto decretum est, ut aut sponsum reciperet, aut gladio interiret, ipsa verò respondente Regem Regum se habere sponsum, gladio transverberata est.

Margarita virgo Antiochiæ Pisdie 20. Julii, quæ Olibrio Præsente eam vehementer deliberanti noluit matrimonio copulari, à quo ut Diis immolaret, diè est excuciata, sed frustra, in carcere à demone, qui in speciem immanissimi draconis se se ostenderat, deglutitur, verùm dum signo crucis se munit draco medius crepuit, & Margarita illæsa exivit, demùm post varia tormenta capite est plexa.

Dula, quam Petrus in Catalogo lib 3. cap. 230. virginem fuisse dicit 25. Martii hæc ancilla cum esset cujusdam militis, nec ejus libidini ulla ratione consentire vellet, pro castitate occisa martyrii coronam promeruit.

Wilgefortis virgo in Lusitania 20. Julii pro Christiana fide, ac pudicitia decertans in cruce meruit gloriosum obtinere triumphum.

Juliana virgo Nicomediæ, cujus translatio 16. Februarii celebratur Cumis in Campania; quo etiam die ejus memoria in Martyrologio, & in vitis Sanctorum recensetur. Hæc novem annos nata Evlasio despondetur; cum verò 18. ætatis annum ageret, & sponso nisi Christi fidem susciperet, nubere recusaret. Primum pro Christi fide à patre Africano graviter cæsa, deinde ab ipso Evlasio, qui jam Præfecturam gerebat, variè cruciata, & postmodum in carcerem detrusa, ubi palam cum diabolo, qui se in Angelum lucis transfiguraverat, eique idolis sacrificare suadebat, confligit: nam divina virtute eum agnovit, ligavit, & plagis cæcidit, quibus invisibiliter torquebatur, & rogabat, ut solveretur à vinculis, & relaxaretur à plagis. Demùm Juliana flammis ignium, & ollam ferventem superans capitis decollatione martyrium consummavit anno Domini 290. sub Maximiniano, in cujus passione viri quingenti, & mulieres centum triginta ad Christum conversi, jussu Præsidis, omnes pro Christo cæsi

sunt: cum autem navis, qua S. Julianæ corpus opera piæ mulieris nomine Sophia: Romanæ vebat, ir, orta tempestate Cumas appulisset, ibi pretiosus reliquiarum ejus thesaurus expositus extructo templo magna cum veneratione tumulatur. Postea evertis jam Cumis, quæ Neapoli decem serè milliabus absunt, Anselmus Neapolitanus Archiepiscopus ann. salutis 1207 missis eò unà cum Leone Cumano Episcopo pluribus Abbatibus, ac militibus corpora S. Julianæ, ac S. Maximi Levitæ, & martyris suæ vim odorem spirantia sol. mni pompa transferenda & corpus quidem S. Maximi in templo cathedrali, S. Julianæ verò in templo S. Mariæ à Domina Romata Cænobii Monialium Bienda eju'dem Cænobii Abbatissa, & reliquis Monialibus id enixe flagitantibus collocanda curavit. Hæc ex translatione S. Julianæ, quæ in Codice vetusto, ac manus.ripto apud dictas Moniales asservatur, desumpta sunt.

Febronia virgo Sibapoli in Syria 25. Junii, sub Diocleriano, hæc à teneris in Monasterio mulierum sub Bienna, cujus erat neptis, instituta, cum vigesimum annum ageret, ob fidem & pudici iun servandam, sub Lysimacho Præside jussu Sel. ni, qui erat Lysimachi patruus, primò virgis se vilinè cæsa, & equuleo torta, deinde pectus laniam, atque igne succensa, demùm excullis dentibus, mammisque abscissis, utraque etiam manu, & utroque pede præcis, capitis damnata, tot passionum ornata monilibus migravit ad sponsum; post cujus mortem Seleus ingenti triditio correptus, caput uni ex col. mnis impactum confregit, & spiritum exhalavit: Lysimachus verò, qui invenit S. Febroniæ tormentis interfuerat, ejus constantia permotus Christi fide suscepta, S. Febroniæ corpus in Monasterio, ubi vixerat honorificè sepeliendum curavit.

Anytia virgo Theffalonicæ 30. Decemb. in persecutione Maximiani. Hæc nobilibus & locupletibus parentibus orta, iis defunctis, opes omnes in pretium redactas pauperibus ad obulum usque est elargita; suo autem labore vitam sustinavit, assiduis & ardentibus ad Deum precibus, ac jeuniis ad martyrium se comparabat, cum igitur die quadam ad templum se conferret, à quodam ex Imperatoris satellitibus, cui fortè occurrit, ejus conspecta pulchritudine, illius amore sauciato interrogata, quænam esset, & quò tenderet, se Christianam, & ad Dominicum procedere libere confessa est, eiq;

43.
Juliana
virgo. &
martyr. 1

ne velum ex vultu detraheret, Christi nomine invocato forrifer restitit: at ille Christi nomine audito ira percitus gladio eam transverberavit, & gloriosam Christi martyrem effecit.

Ripsimes
virgo, &
martyr.

Ripsimes virgo cum Gajana, & aliis triginta quinque virginibus martyri coronam est consecuta in Armenia majore sub Tiridate Rege, quarum memoria 29. Sept. recolitur; Ripsimes enim cum sub virgine Gajana Monasterii præfecta, virginis votum Deo nuncupasset, sanctissimamque vitam jejuniis, & nocturnis, atq; diurnis precibus exercitam duxisset, rejecto Diocletiani Imperatoris conjugio, à quo propter egregiam ejus pulchritudinem in uxorem per nuncios vehementer expetebatur, ut virginis custodiæ consulere sibi cū cæteris virginibus in Armeniam majorem migrandum censuit: ibi Tiridates Armeniæ Rex de tota re Diocletiani literis certior factus in ejus amore exarsit, illamque invitam in cubiculum suum attractam ad suam libidinem modis omnibus pertrahere conatur, verum illa viriliter ei restitit, eumq; à sui contumelia strenue repulit, ab eo elapsa ad socias virgines rediit, ubi orationi cum iisdem intenta à Principe coquorum cum suis satellitibus est tenta, eiq; lingua præciditur & ad quatuor palos alligata lampadibus exurit, acutoq; lapide ejus venter disseciditur effusis intestinis, ejus quoq; adhuc palpitantis oculi effodiuntur, & tota membratim dissepitur. Ex reliquis vero virginibus triginta tres satellitum ense mortem subiere die 26. Sept. Gajana vero cum duabus, quæ supererant virginibus sequenti die martyrio coronatæ sunt, cum eis lingua pone tracta per tendinem è gutture avulsa esset, viventes etiam in morem pecudum per talos eas inflando excoriantur, acuroq; lapide eis venter dissecatur: tandem capite plectuntur. hæc omnia ex vita S. Gregorii Armeniæ Episc. apud Sur. die 30. Sept.

Triginta
tres virg.
& mart.
Gajana cū
soc. duabus
virg. &
mart.

Potamia-
na virgo &
mart.

Potamiæna Alexandria in persecutione Maximini, virgo eximia forma, cujusdam intemperantis viri ancilla fuit, quam nullis precibus, vel promissis ad flagitium secum inclinare potuit; quare ab ipso veluti Christiana Præfecto Alexandria delata variis ab eo tormentis est excruciatæ: tandem in magnum lebetem pice ardenti repletum, Præses minatur illam devolvere nisi suo domino pareat: cui illa in tuenda pudicitia firma: *Per caput, inquit, Imperatoris, quem tu times, si statuisti hoc me supplicio afficere, jube me paulatim in picem ferventem demitti, ut videas*

quantam mihi largitus est patientiam Christus, quem tu ignoras, quæ sic paulatim demissa spatio trium horarum emisit spiritum, cum pice ad ejus collum pervenisset. hæc apud Palladium in historia Lausiaca, cap. 2. qui hæc retulit B. Isidorus Xenodoctus, qui à S. Antonio Abbate ea acceperat: merito autem Baronius in notis ad Martyrologium ad diem 28. Junii existimat diversam esse hanc Potamiænam, cujus memoria in Martyrologio non adnotatur, ab alia, quam supra recensuimus, licet nomine, & pudicitia servata, & aliqua martyrii similitudine conveniant, illa enim Thessalonica sub Severo Imperatore, & cum Matre passa est: hæc vero Alexandria sub Maximino, nec ulla ejus matris sit mentio.

44. Pelagia virgo Tarsin Cilicia 4. Maii. Hæc cum esset eleganti forma conjugium filii Diocletiani Imperatoris, qui eam in uxorem petebat constanter recusavit, quod Dei filio se diceret desponsam, & à Clino Episcopo sanctissimo baptismum suscepit: deinde ipse Diocletianus ejus pulchritudine captus, eam in sponsam habere tentavit, multaq; ei est pollicitus, quæ omnia ipsa Christi causa, quem libere est confessa, tanquam stercore contempsit; quare jussu Diocletiani in bovem æneum candentem inclusa martyrium complevit. ejus martyrium apud Surium ex Metaphraste to. 3. & in Martyrologio continetur.

Pelagia
virgo &
martyr.

Pelagia virgo Antiochiæ 9. Junii, quam, ut testatur Martyrologium, Sanctus Ambrosius, & Joannes Chrysostomus magnis efferunt laudibus; ille quidem lib. 3. de Virginibus, hic vero in duabus orationibus quas in laudem S. Pelagiæ habuit, & extant apud Surium tom. 3. quare ex utriusq; verbis ejus contextam historiâ. Hæc itaq; quindecim fere annorum soror virginum & ipsa virgo cum se domi inclusam à prædonibus fidei, vel pudoris sui cum fedi videret omni præsidio vacuam, sed Deo plenam patre, matre, nutrice, ancilla, vicinis & amicis absentibus ab illis comprehensa est ad judicium pertrahenda ipsa vero è domo egressa petiit à militibus, ut sibi liceret intro redire, vestemq; mutare; ingressa vero ad tecti fastigium currens inde se ipsam præcipitem dedit, & confestim spiritum exhalavit, carnisq; manus, ac petulantium hominum libidinem elusit, quod vero confestim obierit, divinæ voluntati ascribit Chrysostomus, complures enim è sublimi tecto dejecti, vel nihil mali passi sunt, vel læsis membris, diu super-

Pelagia
virgo, &
mart.

B b b b

stus

Antes fuerunt Inactis quoq; S. Luciani apud
 Suri. to. i. die 7. Januarii. Pelagia ex discipulis
 Luciani praecelsissimi martyris fuisse dicitur,
 qua delecto se detecit, ne abominandum quid per
 vim lustitiae et sic ibi. Ambrosius vero pulchre
 rationes ponit, quibus apud se de voluntaria
 morte optetenda deliberavit, additq; Matris
 in genio ornasse caput, & nuptialem induisse
 vestem, qua defuncto pergit Ambrosius de morte
 matris, & ororum. *Vit. inquit, detestandi perse-
 cutores ceptam sibi viderunt praedam pudoris,
 matrem. & sorores ceperunt quarere. Verum il-
 la jam campum tenebant, cum subito hinc perse-
 cutoribus imminetibus, inde seruo exclusa a
 fuga, incenso sinu, quo pudorem tegerent, nec
 gressum impedirent, conseris manibus tanquam
 cheros ducerent in medium progredientur, ubi
 presidium abruptius cumque obissent, immo-
 bilem non absque miraculo corporum stationem
 tenuerunt, non eadem vera umida nudavit, non ra-
 pidi cursus fluminis volutarunt; quin etiam
 sancta mater, licet sensu carens, religiosum, quem
 strinxerat nodum, nec morte laxabat, ut quas ad
 martyrium junxerat, usque ad tumulum vindica-
 ret. haec Ambrosius. qui ad Simplicianum e-
 narrantis quaedam ex Psalmo 104. cum ostende-
 re velit liberos esse Christianos, ut pote vere
 sapientes, exemplum profert sanctarum Te-
 cleae, Agnetis, & Pelagiae, quae agminibus septa
 persecutorum nequaquam est inclinata. Om-
 nis vero dierepantia si qua inter Ambrosium,
 & Chrysostomum esse videtur, facile ita conciliari
 potest, cum enim Pelagia persecutores
 venturos timeret, & apud se id quod factura
 erat, constituisset; idcirco antequam mater do-
 mo egrediretur, ornavit caput: postea absente
 matre repente a militibus comprehensa pte-
 statem mutandi vestem petiit: itaque veste nu-
 ptiali induta est summo domus fastigio se de-
 cit, ut hoc nuptialiornatu se ad sponsum Chri-
 stum procedere, declararet. Sane Ambrosius e-
 nam si genus motus taceat, non obscure tamen
 ei domi mortem oppetisse indicat, cum eam
 de nece sibi inferenda domi deliberantem ponit:
 & mox subdit, persecutores eam praedam
 pudoris sibi ceptam viderunt (quia nimirum
 praecipitem se dederat) ad matrem & sorores
 perquirenda: animum adiecisse, quae in campo
 deprehensa, in flumen se merierunt.*

*Pelagia
 mater, ac
 sorores pro
 tuenda pu-
 dicitia a
 quis obru-
 te.*

*Puella duae
 pro tuenda
 virginitate,* Ecclesiasticarum cap. vigesimo quarto, divitius,

gen: ris nobilitate, & gloria praeter ceteris eximia
 geminas filias virgines corporis pueritiam
 & aetate praestantes habuit, easque peritatis in-
 stitutis studiose indicaverat. Hae cum a bellu-
 ribus Antiochiam perduceretur cum sitibus,
 eas de tormentis, quae Christianis infligebantur
 & de stupro tormentis intolerabilioribus, quo ad-
 versari eos violaturos minabantur sedulo ad-
 monuit, omniumque istorum malorum libe-
 rationem esse ad Dominum tanquam ad salu-
 tis portum confugere: quare omnes uno ani-
 morum consensu conveniunt, & potestate sa-
 telliticibus impetrata, paululum de via decedens,
 naturalis necessitatis causa, de repente ad fluvia-
 ripam profecta se in producentem gurgitem praeci-
 pitavit haec ex Eusebio. Possit aliquis non
 immerito haesitare, num haec mulieres sint e-
 dem cum matre, & sororibus Pelagiae, de quibus
 ex Ambrosio jam diximus, cum est enim
 diverso modo recenseri, hujus tamen rei alio-
 rum esto iudicium.

*te in flu-
 men assi-
 cuit.*

Obijciat quispiam non licere necem qua-
 cunque ex causa sibi inferre, quod fule probat
 Augustinus libro i. de Civitate Dei, idem ta-
 men respondet cap. 26. privato quodam Dei
 instinctu fieri id posse verba Augustini haec
 sunt: *Sed quaedam inquit sanctae feminae tem-
 pore persecutionis, ut insectatores sua pudicitia
 de vitarent, se in rapturum, atque necaturum
 flumen projecerunt, eoque modo definita sunt,
 earumque martyria in Catholica Ecclesia vene-
 ratione celeberrima frequentantur. & mox: Quid
 si hoc facerent non humanitas decepta, sed divi-
 nitus iussu, sicut de Samsonis aliud nobis non est
 fas credere? & inf. 2. Quod si jubente imperatore
 potest quis legime alium interficere: quanto
 magis jubente creatore tantummodo videat ve-
 rum divina iussio nullo metet incerto. haec Au-
 gustinus Ecclesiae tamen est iudicare, num ali-
 quis ex divino instinctu, an ex propria temeritate
 aliquid ejusmodi perficiat.*

*Virginitas
 sua in ma-
 re demerit.*

Atque quoque geminae virgines Antiochiae
 sorores ex eodem Eusebio loco citato inclitae
 gentis, & vitae integritate insignes adolescen-
 tula, venusta corpore, animo graves, moribus
 pia, studio, & industria admirabiles fuerunt,
 quas in vastos maris fluctus nefarii demonum
 multi mimerga praecipitunt.

*Innumerabiles mulieres Christianae (verba Innumer-
 sunt Eusebio lib. 8. hist. cap. 7.) quoniam supra
 minas, quibus Provinciarum Praefecti eas terre-
 re conabantur, forte non poterant, omnia crucia-
 qua pro tu-*

mento.

enda pudicitia obiere mentorum, dissonum, & mortiferi supplicii genera libenter subierunt, atque haec sane permagna admiratione digna sunt. ita Eusebius.

S. Ursula cum sociis virg. & m.
 Sancta Ursula vi go filia Regis Cornubiæ in Anglia, cum sociabus, (quæ ad undecim millia fuisse scribuntur) vigesimo primo Octobris pro Christiana religione, & virginitatis constantia ab Hunnis interfecit, & plurima earum corpora Colonia condita fuerunt. ita Martyrologiū ad eum diem, de quibus erudite, ut solet, Cardinalis Baronius in suis notis fufius agit.

Cordula virg. & m.
 Cordula virgo ex sodalibus sanctæ Ursulæ 22. Octobris apud Coloniam hæc cum aliarum supplicis, & ea de petterita se occulta esset, postmodum se ultro patefecit, & novissima omnium martyrii coronam accepit.

Eutropia virg. & m. cum soc. m. Nicasius Episc. & m.
 Eutropia virgo, & martyr Rhemis 14. Decembris cum Nicasio Episcopo ejus fratre, & aliis sociis à Barbaris Ecclesiæ hostibus caesa. Hæc enim cum ab eisdem Barbaris expugnata Civitate; & decollato Episcopo propter pulchritudinem, ut ei illud reserata esset, ne pudicitiam perderet, eosdem de impietate in sanctum Episcopum redarguit, & tyrannum repente insiliens oculos ei evulsit, quare à reliquis persecutoribus cum nonnullis aliis civibus cruci data est circa annum Domini 453.

Super eorum corpora caelestia luminaria noctu videntur.
 Super quorum corpora nocte luminaria caelestia cum Angelico concentu resulgebant, donec divina revelatione honorifice sunt tumulata, de quibus Petrus in Catalogo lib. 1. cap. 69. & Vincentius lib. 20. Spec. hist. c. 37. & 38.

Dympna virg. & m.
 Dympna virgo, & martyr 15. Maii: hæc Regis Hiberniæ pagani filia clam Christi fide cum baptismo suscepta se corde & corpore Christo devovit perpetuo servitutam: defuncta matre, parens, ut sibi matrimonio copularetur, importunis precibus efflagit, quod illa se facturam constanter negavit: cumq; Rex vim minaretur, postulat quadraginta dierum inducitiis, Genebroni Sacerdoti à quo baptizata fuerat consilio, nave consecrata Antuerpiam primum, deinde ad oppidum Ghele pervenit cum eodem sacerdote. Verum cum ejus parens ubiq; illam perquirere curasset, ad eam repertam accessit, & blandis verbis, multisq; promissionibus incastas nuptias persuadere cepit: verum à Gereberno Sacerdote acriter reprehensus, illum interim mandavit, sicq; Christi martyrem effecit. Dympna vero Christi amore se omnia contemnere, & impuras nuptias dete-

stari invicto animo testata est: quare ejus pater furorē incensus, sui suorumq; idolorum injuriam ulcisci volens, eam decollari præcepit: sed cum nullus ex servis id exequi auderet, ipsemet suo gladio sacræ virginis caput amputavit die 15. Maii, circa annum Domini 600. ejus corpus miraculis clarum, una cum Gereberni corpore ab incolis est sepultum: post multa vero annorum curricula humum effodientes duos sarco-phagos ex lapide candidissimo (qui in ea Regione non invenitur) integros absq; junctura sacra corpora continentes, Angelicis manibus præparatos, invenerunt: translatio autem hujus virginis in diem 15. Maii incidit, quo in Martyrologio ascribitur, cum tamen die 13. Maii martyrio fuerit coronata.

45. Wenefrida virgo, & martyr in Anglia 3. Novembris, hæc nobilibus parentibus orta à Beunoo viro sanctissimo in pietate instituta virginitatem Deo offerre decrevit: cum autem die Dominico parentibus ad templum progressis, sola domi remansisset, Cradocus Alani Regis filius in ejus domū adveniens eam ad concubitū invitavit; illa rogat, ut adventū patris expectet si se conjugem velit, interim velle se in cubiculum ingredi mox reversuram: itaq; cubiculum ingressa, per aliud ostium celeri cursu ad Ecclesiam properat, quod juvenis sentiens furorē succensus, eam insequitur minatus, nisi illico suæ pareat voluntari, se ei caput præcisurum: at illa infrastructo animo se Christo Regi desponsatam nulla ratione alium admittere velle, respondit;

is vero per summā libidinis impotentiam caput ei amputavit, in loco autem, ubi caput ejus decedit, fons ingens & perspicuus in hodiernum usque diem erupit, multos morbos per hujus virginis merita depellens, lapides quoque ejus aspersi cruore sanguinis vestigia perpetuo retinent, & thus redolent. selectus juvenis acriter objurgatus à Beunoo, repente corruit, & expiravit, corpusque ejus colliquefcens dispersit, multis asserentibus illud in tartarum eū anima descendisse. Beunoo vero caput virginis corpori apponens, Missā celebravit, Deum impense orat, ut sanctam virgē restituat, quo post longa vitæ spatia bonis operibus plena ad eū redeat, & ubi ab omnibus responsum est Amen, mirum dictū puella quasi è somno exurrexit, & ab eodem viro Dei sacrum velamen accepit, nobilium filias congregavit, quas in pietate erudit; homines regionis illius tot tantisq; cōspicuis miraculis à Beunoo Baptismum cum Chri-

Dympna cum Gereberni Angelorum minister os mulantur.

Wenefrida virg. & m.

E loco in quem præcipit illius caput decedit saluberrimus fons erupit. Virgin. accisor repete mortuus ad inferos cum corpore deferretur Beunoo precibus Wenefrida ad vitam redit.

*Elerius
Abbas.
Wenefrida
à Christo
mortis tē-
pus signifi-
catur.*

si fide suscipiūt. Wenefrida vero post aliquod tempus diuinitus monita ad Abbatem Elerium profecta, ab eoque honorifice excepta. Monasterio virginum praeficitur, ubi multis editis miraculis Christo ei tempus mortis indicante, spiritum Deo reddidit. haec ex vita eius apud Sur. tom 6. Molanus in Additionibus ad Ulfridum hac die, refert Elerium Cambrum circa annum 660 S. Wenefridae viram contexuisse, quae obiit, ut diximus, in Monasterio, quod ipse extruxit.

*Irene virg.
& mart.*

Irene virgo, & martyr Nabanciae in Lusitania 20 Octobr. haec patre Hermigio, matre Bugenia nobili genere orta, eleganti forma, & praeclearis ingenii, ac virtutum dotibus exornata cum Casta, & Julia amitis, aliisque virginibus domi quasi in Monasterio sancte educata, à cuiusdam Monasterii Abbate eius avunculo nomine Sello in pietate instituenda impense commendatur Remigio eiusdem Monasterii monacho; à quo post aliquod tempus, cum eius amore captus esset, ad flagitium est sollicita; verum illa, ut erat pietate, ac sanctitate insignis, eum graviter reprehensum à se seque reiecit, miser ille amore in odium converso maximam integetimae illius famae libem à pergere est conatus: quare pharmacum quoddam virulentum daemones consilio confectum, ei propinandum curavit, quo venter eius in specie praegnantis intumuit, hoc evulgato, non secus ac si nefarium illa scelus admisisset, male apud omnes audiebat. Quoniam vero Britaldus Castaldi Nabanciae domini filius, qui ante biennium infans huius virginis amore adeo tenebatur, ut propterea in aegritudine incidit, à pudicissima virgine fufis ad Deum precibus, & sermone cum eo habito prudenter fuerat ab ea mente deductus, qui tamen mortem ei comminatus erat, si virum alium illicito amore profecta foret: ergo, ea recognita, nimio zelotypiae furore percitus per quendam militem eam circa ripam fluminis Nabaris orantem gladio interficiendā curavit, eius defunctae corpus à milite vestibus, indusio excepto, spoliatam in eundem fluvium, qui per alium fluvium nomine Ozichorum in Tagum

*Irene virg.
& mart.
in muliere
sub Tago
flumine
ab Angelis
extruxit.*

isflui, projecta, quod ad radices montis, qui Castellum Scalabis dicitur delatum, in sepulchro Angelorum ministerio aedificato est conditum hoc cum diuinitus eius avunculus didicisset, cum universo populo solemnī pompa ad locū accessit, reperitque Tagum divina virtute suum alveum delevit, quo monumentam Irenes

omnibus esset conspicuum: eius tamen corpus ex eo loco movere minime potuerūt, ex capillis tantum, & indusio aliquid acceperunt, quibus multa sunt edita miracula. illis porro discedentibus, sepulchrum iterum altissimis aquis coopertum est; Castellum Scalabis ab ea nomen accepit, dictumque est S. Irenae; corrupto tamē vocabulo vulgo *Santarem* appellatur. Remigius & alii, qui necis virginis causa, vel occasio fuisse tanti sceleris patrat, & poenitentia deest: Romam profecti, se ipsos poenis sponte susceperunt castigant. huius virginis mors (quam ob tuendam pudicitiam Baronius in notis ad Martyrologium martyrum suscepisse affirmat) in annum Domini 653 incidit, qui fuit quartus Reccelini in Hispaniarum Regis. hanc historiam, quae non ita omnibus sit cognita, placuit latius describere; eam refert thelaurus concionatorum breviter tom. 2. hac die. Mariana lib. 6. de rebus Hispaniae c. 10. Bartholomaeus Moralis lib. 12. c. 35. Andreas Rolendus in Breviario Eboracensi. Flos Sanctorum Lusitano idiomate. Valseus in Chronicis Hispanicis. In huius oppidi templo paracleti S. Stephani visitur miraculum illud sanctissima Eucharistiae longe celeberrimum, quod contigit Aera 1266, hoc est anno Domini 1228. & etiam nunc non sine magna intuentium admiratione conspicitur, quod legi potest uberiorius descriptum apud nostrum Joannem de Lucena lib. 9. vitae B. Xaverii c. 2. cum ibi diverso schemate Christus Dominus diversis se videndum praebet.

46. Maxellendis virgo & martyr in Cameraensi Diocesi 13. Novemb. quae parentibus nobilitate, & spectata religione claris progenita, ab infantia virginitatem suam voto emisso Deo dicavit, ieiuniumque precibus, ac elemosynis sedulo vacabat, cumque Harduini vim potestis connubium, cui eam pater in conjugem promiserat, constanter recusaret, Harduinus qui eius amore flagrabat, ad Maxellendis domum veniens ab ipsa, ut eius nuptiis consentiret, nulla ratione obtinere potuit, quin potius ab eorum manibus qui eam domi latitantem ad Harduinum perduxerant, omni conatu se subducere fugientem Harduinus insecutus suo eam ense jugular, quo facto repente visum amisit, quem post triennium in huius sacrae virginis translatione suorum scelerum veniam precatus recepit, quae compluribus aliis miraculis claruisse fertur; vixit autem tempore Vindiciani Episcopi. Cameraensis; seu Atrabatenensis; hic à S. Veda-
sto

*Eximiam
eius san-
ctitatem
Deus mi-
raculis
comproba-
vit.*

*SS. Eucha-
r. stis mira-
culum.*

*Maxello-
dis virgo
& mart.*

*Eadem
Harduini
interfecti-
ri amissum
lucens
culorum
reddidit.*

Ro. qui anno Domini 570 ex hac vita migravit Octavus ejus Ecclesie Præful numeratur. hæc apud Sur. in ejus vita tom. 6.

**VIRGINVM EXEMPLA, QUÆ
protuenda pudicitia se ipsa de-
formarunt.**

AD hoc quoque; caput spectat integrum virginum Monasterium in Angliâ; cum enim anno 870. in Scotiam applicuisset Danorum innumera multitudo Ducibus Hinguar & Stubbâ, qui nulli sexu parentes magnâ Angliæ finibus calamitatē inuolueret; quod ubi perciperebat; Ebba S. Collinghamensis Cœnobii Abbâtissa metuens ne ipsa cum commissis sibi virginibus ludibrio exponeretur Paganorum, ut virginitatem amitteret, universis fororibus ad capitulum convocatis exponit, quæ ab illis pertrabantur scelera & periculum, quod eis immineret; adjectis; si consilium suum acquirere vellet; se sperare, quod divina ope, & Barbarorum rabiem effugere, & virginitatem custodire possent; cui omnes se maternis præceptis obtemperaturas responderunt: at illa in victo animo arrepta nova, ula nasum proprium cum labro superiori ad dentes usque præcidens horrendum spectaculum cunctis præout, quod & singulæ in se ipsis imitatae sunt; cum autem sequenti die hostes illi nequissimi pervenissent, ut sanctimoniales ludibrio haberent, & monasterium incenderent, cernentes Aobâtissam, cunctasque sorores ita mutilatas festinato recedentes satellitibus suis præcepunt, ut in igne monasterium cum ipsis sancti monachibus concremarent; sicque virgines illæ sanctissimam martyrii gloriam pervenerunt. hæc fere ad verbum ex Matthæo Westmonasteriensi quem refert Baron. in Annalib. tom. 10. ad annum 870. ubi has virgines cultu martyriam ab Ecclesia celebratas defendit, etiam si se ipsas mutilaverint; penes Ecclesiam enim judicium est, an aliquid Spiritus impetu, an vero humana audacia sit, ut supra in S. Pelagia Anno. hena ex Augustino 1. de civitate Dei cap. 26. diximus.

*Moniales
cenobii
inter Jeru-
salem, &
Bethlehem
extructi.*

Hoc ipsum exemplum Moniales cenobii quod inter Jerusalem, & Bethlehem situm. erat sunt imitatae; cum enim Terra S. Christianis, qui eam possidebant, a Saracenis fuisset erepta, Soldanus audens ibi degere virgines forma præstantes, eas violare volebat; gigni cum jam præ-

foribus esset tyrannus, Abbâtissa divinitus edocta, omnibus, si salvam vellent virginitatem, ut suum exemplum sequantur, consuluit, quod se facturam illæ receperunt; at ipsa primitus sibi nasum præcidit, idem & reliquæ sponte effecerunt; quo audito Soldanus earum prudentiam, & fidei constantiam admirans, vehementer probavit. hæc in Itinerario Diemari, & refertur in magno speculo exemplorum distinctione 9. num. 24.

Hic adungere possumus virginis cujusdam exemplum, quod narrat Jacobus de Vitriaco Cardinal. Erat sanctimonialis quædam pulchritudine insignis, à Principe, in cujus ditione erat ejus Monasterium, ardentem concupita: cujus voluntatem cum nec precibus, nec muneribus Princeps expugnare posset, denunciat Abbâtissæ, nisi illam sibi tradat, universum monasterium igne crematurum; quod audiens pudica sanctimonialis, & intelligens Principem propter oculorum venustatem eam deperire, ambos sibi oculos evulsit, atque in disco Principi præsentandos dedit, illis verbis: *Habeto oculos, quos desiderasti, modo meos cordis oculos intactos, atque illos relinquo* hoc ex Vitriaco refertur in Speculo exemplorum distinct. 9. num. 23. Hoc idem exemplum narrat Vincentius Beluacensis in Speculo morali libro primo, part. 3. distinct. 96. illudque in Angliâ contigisse testatur. Principem vero illum ait fuisse Richardum Angliæ Regem. Verum ne quis existimet hoc exemplum unicum, vel recens. Simile quid aliquot seculis antequam Richardus, de quo diximus, regnaret in Angliâ de sanctimoniali quadam ex relatione viri fidelis, cum esset Alexandria, se accepisse narrat Sophronius, qui vixit circa annum Domini 610. in Prato spiritali capite sexagesimo. Hæc cum domi suæ vitam solitariam ducens jejuniis, vigiliis, ac erogandis elemosynis vacaret, dum ad Ecclesiam orationis causâ se conferret, à quodam procaci adolescente nutibus, & amatoris verbis molestam usque adeo patiebatur, ut domo pedem non efferre cogeretur: tandem intelligens ab eo se amore ejus captum propter oculorum ejus venustatem, eodem adolescente præsentante sumpto gladio mox sibi oculos eruit; quod cum adolescens vidisset, corde commotus profectus est in desertum Sciti, ubi seculo renuncians, evasit probatissimus monachus.

Non defuere & aliæ, quæ aliquid hujusmodi

*Sanctimo-
nialis quæ
pro virgi-
nitate ser-
vando o-
culos sibi
ernit.*

*Aliud si-
mile exem-
plum.*

modi propter castitatem sibi intulere, quas sectione 7. recensebimus.

QUA RATIONE COMPLURIMAE virginum pudicitia Christi praesidio ab improborum vi, vel in ipso prostibulo sit conservata.

SECTIO VI.

47. **E**Xiis, quae attulimus exemplis, satis constat virgines Christi, quae vel pro eius fide, vel pro tuenda pudicitia, vel pro utraque mortem fortiter subierunt, fuisse illas quidem eximia in Christum charitate flagrantes, servandae virginis studio praecelatas, animi constantia in perferendis tormentis invictas, multitudine autem propemodum infinitas: quae exire cum tyranni, qui eas tot, tantisque tormentis subiciebant, mirum in modum discruciantur; quod à muliebri sexu imbecillo vinci te conspicerent ideo Satanæ instinctu, nonnullas ex iis, quas tormentis superare non poterant, eis martyrii palmam invidentes, vitam quidem servabant, sed stupri minus, & pudoris iactura eas terrete, ac torquere conabantur; eaque de causa interdum ad Lupanar productas, petulantium hominum libidini prostituebant. Ex quo Tertullianus in Apologetico adversus gentes cap. 50. agens de saevitia Tyrannorum in Christianos, pulchre demonstrat vel ipsorum testimonio, quanto studio Christiani castitatem colerent, quam omni vita cariorem ducerent; Tertulliani verba sunt: Probatio est innocentiae nostrae iniquitas vestra, ideo nos hac pati Deus patitur: nam & proximo ad Leonem damnando Christianam potius, quam ad Leonem, confessi estis labem pudicitiae apud nos acrociorem omni poena, & omni morte reputari; nec quicquam tamen proficis exquisitio quaeque crudelitas vestra; illecebra est magis, sectae plures efficiuntur, quoties metimur à vobis, semen est sanguis Christianorum. Ita Tertullianus.

At vero Sanctae virginis Christi auxilio munitae probe intelligebant, si quid in vita hoc in genere parerentur, sibi ad peccatum non imputari: hinc Sancta Lucia virgo praecelantissima cum dixisset Tyranno: caste, & pie viventes templum esse Spiritus sancti, & Praefectus, jubebo te ad Lupanar duci, ut te Spiritus sanctus deserat, respondit dignam tanta martyre senten-

S. Lucia
virg. & m.

tiam: Si invocam jussere violari, castitas mihi duplicabitur ad coronam. neque hoc ignoravit sancta virgo Irene, sanctarum Agapes, & Chioniae soror, quae modum legimus in martyrio S. Anastasiae apud Surium tomo. 6. Cum enim Praefectus Lupanar ei minaretur, Irene haec respondisse scribitur. Cum aliquid turpe sit per vim, & repugnante voluntate, ut quidem, qui coacti sunt videtur potius esse supplicium, quam peccatum, reos autem constituit eos, qui vim attulerunt, sic illa. Quod egregie explicat sanctus Basilus lib. de vera virginitate, ubi docet tempore persecutionis virgines divina virtute a corruptione servatas, ut mox dicemus; additque nihil obfuisse virginibus, si quae in vita eo tempore violatae sunt, & rationem reddit, quare id Deus permiserit; verba Basilii haec sunt: Si quae etiam inquit, virgines tempore persecutionis vim passa sunt, non consentiente ad voluptatem anima, quia mortua corpora violari barbara feritate putabant integram, atque incorruptam animam, nec aliena libidini consentientem sponso suo & fide, & virginitate inclutam majori cum gloria, & laude obulerunt. Voluit profecto Dominus dignanter ostendere eas, cum ipsius nominis confessionem praesenti corporis honestati praeulissent, nec animas per negationem fuisse violatas, & corpore non consentiendo voluptati, integras omnino exiisse, nisi forte, qui per summam vesaniam jugulatae virginem violare pergit, cum quis mortuam quoque concubitu violasse fateatur, se quippe ipse corrumpit, ipseque corumpitur, virgo absente anima in violata perditur: similes profecto sunt, quae cum inter persecutiones, casusque omnes illudiderentur à viris quilibet quomodo dolibet passa ex ea mortificatione carnis, integrae, atque incorruptae persisterunt. haec ille. Et Augustinus in eandem sententiam Epistola centesima vigesima secunda ad Victorianum: Gravissima, inquit, & multum dolenda est illa captivitas fornicarum castarum, atque sanctarum, sed non est captivitas earum Deus, nec captivitas deserit suas; quod probat exemplo sanctimonialis à Barbaris ductae in captivitatem, cujus pudicitia Dei beneficio intacta est servata, ipsaque ad suos est remissa: quare hortatur, ut ejusmodi periculis orent Deum verbis illis, quibus in captivitate oravit Azarias apud Danielem, & mox: Haec, inquit, illis dicentibus, & ad Deum ingemiscens omnino suis aderit, qui suis adesse consuevit, & aut nihil in eorum ca-

Irene virg.
& mart.

Virginitas
laurea
invisus
nemo a-
mittit.

stiffi.

flissimū membrū libidine hostili perpetrari permittebat, cum earum animus nulla confessione turpitudine maculatur, vitam carnem suam defendere a crimine; & quicquid in ea non commisit, nec permisit: libidinis autem, solus erit culpa sua sensu, omninoq; illa violentia non pro corruptio-
nis, sed pro passionis vulnere deputabitur. Tantum enim in mentis valet integritas castitatis, ut illa inviolata, nec in corpore possit pudicitia violari, cuius membra potuerunt superari. hęc Augustin.

Cæterum Christus Dominus, qui in sexu fragili Victoriam martyri contulit, virgines suas in tanto discrimine constitutas, non deser-
bat, & crebro variis modis intactas custodiebat, ut idem Basilus loco citato his verbis testatur: *Cum seruetur persequutionū immunitas, electa virgines propter sponsi fidem ad illudendum in ius hominibus traicta corporibus inviolata durarunt, eo scilicet, cuius gratia id perferre-
bant, impiorum conatus in earum carne irretitos arguente, & integra earum corpora non sine pro-
digio divina virtute custodiente.* hęc Basilus. quod subiectis exemplis peripicuum erit.

43 Flavia Domitilla 7 Maji hęc Titi & Domitiani Imperatorum nepes facio virginitatis velamine à S. Clemente successore Aureliano Titi Aurelii Consulis filio, cui deiponta fuerat, nubere recusavit, à quo delata quod Christiana esset, iussu Domitiani est deportata in Insulam Pontiam: *Quam, inquit Hieronymus Episcopus, 27. Flavia Domitilla clarissima quondam famularum pro confessione nominis Christiani nobilitavit auxilium, ubi in cellulis longum duxit martirium.* sic ille. Deinde Terracinam deducta, doctrina & miraculis plurimos ad fidem Christi convertit, inter quos fuere Theodora, & Euphrosina virgines collactaneæ. Verum cum Aurelianus Terracinam venisset, unam cum Sulpitio, & Serviliano sponsis Theodoræ, & Euphrosinæ, ut omnes simul nuptias celebrarent cum suis sponsis: isti auditis, & visis miraculis Domitillæ, in Christum crediderunt, & Aurelianus hortabatur, ut honorem Deo daret. At ille in sententia pertinax, Domitillam iussit in cubiculum includi, vim ei illaturus, & post coenam cepit saltare, ut moris est in nuptiis, & repentinā insanā correptus, duos integros dies, totidemq; noctes absque intermissione salavit, donec coartens expiraret. *Luxuriosus verò frater Aureliani potestate à Tra-*

jano accepta Sulpitium, & Servilianum Præfecto Urbis tradidit, à quo pro Christi nomine iussi sunt decollari. Domitilla vero cum Theodora, & Euphrosina in censo cubiculo, in quo morabatur inclusa, unā cum eis gloriosum martyrii cursum confecit, quarum corpora integrā inventa à Cæsario Diacono sunt sepulta: ejus festum celebratur die 12. Maji, unā cum SS. Nereo, & Achilleo. S. Flavie Domitillæ in exilium ad Pontiam Insulam pulsæ meminit Eusebius l. 3. c. 14.

Seraphia virgo apud oppidum Viadivense passa 3 Sept. sub Hadriano Principe. hęc genere Antiochea, Sabinam ad Christum convertit. eumq; à Berillo Judæo, cui dixerat si se mādā Dei auxilio conservaret, templum esse Dei, ut templum desineret esse Dei, duobus laicis juvenibus Ægyptis illudendam tradidit, à quibus in cubiculum obscurum adducta, cum ei oranti vim inferre vellent, facto horribili terrore motu pene exanimis in terram membris omnibus dissolutis corruerunt, mane factos in stante Præside Seraphiæ precibus juvenes illi incoluntati restituti affirmarunt, juvenem decorum, statura procerum, & solis subare resurgentem, se inter Seraphiam, & ipsos interposuisse, ac propterea viribus defectos inter-
rā cecidisse. Præses vero magicis artibus tribuens iussit eam a dentibus facibus inflamari, quæ mox extinctæ sunt, ministris in terram cadentibus, postmodum suffibus caesa, terræ motu magno facto fragmentum quoddam a fuste, quo virgo cædebatur in dextrum Præsidis oculum iniecit, & post iterum ejus inamine or-
bitus est, dehinc gladio decollata, & à S. Sabina in suo sepulchro est tumulata, in quod postea illatum est corpus ejusdem Sabinæ martyris, cujus festum 29. Aug. celebratur. hęc de S. Seraphia in martyrol. & apud Sur. & Petr. de Natal. l. 8. c. 50.

Dionysia virgo Troade passa, sed Lampfaci in Helleponto condita 15. Maji. Hęc 17 ætatis annum agens in persecutione Decii præsens ad exitum tormentis, quibus pro Christo cruci-
batur Nicomachus, Andreas & Paulus: sed cum Nicomachus tormentorum acerbitate Nicomachidē Christi abnegasset, id idq; factificasset, *huc à illico à dæmone arreptus in terram elatus pro-
Christi fipriam linguam dentibus mandens expiravit.* de discedens Dionysia vero exclamavit: *O se infelicissimum illi o expa-
hominum, qui propter unius hora spatium vitam perpetuam, & inenarrabilem pœnam tibi*

acqui-

*Dionysia
virginis
si vim in
ferre cupie-
tes ab An-
gelo tor-
rentur.*

acquifisti. Interrogata itaque & se Christianam confessa, duobus juvenibus illudenda traditur, qui cum eam violare niterentur, Angelus Domini immenso lumine eis apparens tanto ipsos timore percudit, ut ad pedes virginis prostrati, illam, ut pro eis intercederet, rogarent. Præfens verò Paulum, & Andream flagellis caesos populo occidentos tradidit, eosq; pedibus attritos extra civitatem lapidibus obruerunt, ad quos accitens Dionysia, ne ab eorum certamine disjungeretur, Proconsulis jussu gladio est caesa, quorum corpora Lampfaci una cum corpore Petri Adolescentis ab eodem Proconsule in ea civitate martyrio affecti sepulta sunt, quorum omnium festum 15. Maji celebrantur. hæc ex Vincentio in Spec. hist. l. 11. c. 46 & Petro de Natalib. l. 5. c. 4.

*Columba
mar. vir-
ginitas per
Ursam de-
fensa.*

49. Columba virgo 31. Dec. apud Senonas in persecutione Valeriani, cum Imperatoris jussu in meretricium Iustis, omnibus prostituenda exponeretur, & juvenis quidam impudicus ejus cubiculum ingressus esset; Ursæ ferocissima & caeva illuc fugiens apprehensum eum in terram stravit intendens in Columbam, ac si nutibus interrogaret, quid juberet, ejus jussu illæsus dimissus ad fidem Christi convertitur. Ursæ verò ad januam manens neminem ingredi permittebat: quare igne accenso, Ursæ jubente Columba, per tectum aufugit, ignis ab imbre extinguitur: Columba deniq; gladio est caesa. hæc apud Vincentium in Spec. hist. l. 11. c. 104. & Petro de Natalib. l. 5. c. 24.

*Daria vir-
ginitas
à Leone de-
fenditur.*

Nec ob simile contigit Dariae virgini nobilissimæ Romæ sub Numeriano Imperatore, cui ad Lupanar detrusa, Leo è stadio in ejus domum fugiens præsidio fuit; nam juvenem flagitiosum in gressibus pedibus conculcavit, oculis in Virginem intentis, ut quid fieri vellet, imperaret. At illa cum dimissum seclerum suorum arguens ad Christum convertit: Leo verò fores oblectabat, ne quis intraret; cum autem venatores Leonem capere conarentur, divina virtute Leo singulos humi dejiciens detinebat nihil illis mali inferens; qui omnes ad fidem conversi recesserunt, postea igne in domum injecto Leo à Daria recedere jubetur: tandè Daria cum Chryfanto conjugè via Salaria in arenario viventes terra & lapidibus obruuntur die 25. Oct. ut videre est apud Sur. eo die.

*Marciana
virginis*

Marciana virgo in Mauritania Casariensi 9. Jan. hæc ob Dianæ simulacrum in platea con-

fractum, à ministris Judicis caesa, ejus jussu in prostibulum compulsa cuidam gladiatori illudenda traditur, qui cum ad eam noctu ingredi vellet, paries angularis lapideus divinitus constructus, atq; interpositus eum prohibuit, manè ad pedes virginis prostratus erroris veniam, ejuſq; ad Deum preces efflagitavit. Cumq; Judex alterum gladiatorem mutasset, similiter & paries ortus eum à Marcianæ contumelia separavit, tertio quoque tradita, pari ratione servata est, ea tandem bestis objecta, leo immisus mansuetus efficitur: sed postea à Tauro in oculo est percussa, & tandem à Leopardo discepta cute martyrium fortiter consummavit; ejus dies in Martyrol. non tantù 9. Jan. in Mauritania, sed etiam Toleti 12. Jul. attribuitur, & Baron. ait primam diem esse natalis, alteram translationis: ejus martyrium apud Vincentiū describitur in Spec. hist. l. 13. c. 36. & 37. & apud Petrum de Natalib. l. 2. c. 58.

Thecusa, Alexandria, Claudia, Faina, Euphrasia, Matriona, & Juliae virginis Ancyrae in Galatia 18. Maji. Hæc à Præfide primum prostituta, sed divina virtute servata, lapidibus ad colla ligatis, in paludem meræ sunt: quarum reliquias collectas cum Theodorus nepos S. Thecusa honorificè sepelisset, à Præfide severissime dilaniatus, deinde ense percussus, martyrii coronam accepit.

Sufanna filia S. Gabini Dalmatæ, & S. Caji Papæ neptis ex fratre, ex genere Diocletiani Imperatoris virgo nobilissima 11. die Aug. hæc Galerii Maximiniani, qui in filium adoptivum à Diocletiano Imp. adoptus erat, conjugium sæpius rogata constanter recusavit, quod virginitatem Deo vorisset, cumq; Diocletianus, ut ex suo genere uxorem illi traderet, id modis omnibus procuraret, (quod ei videt ostendit Baronius tom. 2. Annal. ad ann. 249.) Sufanna verò nullis rationibus ad id consentire vellet tandem Galerius Maximianus noctu ad cubiculum ubi illa orabat, vim ei illaturus veniens vidit supra eam Angelum Domini multaluce circumfusum, quare perterritus, rapida fuga ad palatium se recepit; post hæc sustibus caesa domi suæ jussu Imperatoris capitis obrutacatione martyrii palmam promeruit: cujus corpus Serena Augusta uxor Diocletiani occultè Christiana (cujus memoria in Martyrol. habetur die 16. Aug.) suis manibus aromatibus conditum sepelivit: hæc ex Breviario, & vita ejus apud Sur.

Theo.

Theophila virgo Nicomediae 28. Decemb. in persecutione Diocletiani cum Domna & Agape virginibus, & Inde Eunucho passa est an. Domini 301. Hæc pulchritudine, genere, & virtute præstans iussu Galerii Maximiani ad Lupanar ducta, cum pro suæ integritatis tutela ad Christum preces cum lacrymis sudisset, cepit ibi sanctum Evangeliorum librum legere. Unus autem ex intemperantibus ad eam ingressus, cum jam propè esset, maximo tremore correptus humi procumbit mortuus, & sic ad Theophilæ pedes jacebat non spirans: post multas horas alius ingressus lucis fulgorè conspicit, & obrutu orbatu quærebatur absq; læsione exire: plurimis quoq; eo ingressis idem contingit, complures vero non ex libidine, sed studio cognoscendi ea, quæ fiebant, ingressi videntur Theophilam honestè sedentem, atq; legentem & juvenem prope eam stantem luce, ac decore incredibili, veluti quædam tela fulgoris ex oculis emittentem, quibus conspectis, metu diriguerunt, & celeriter aufugerunt: omnes quidem libidinis oblii, nonnulli etiam ad Christum conversi; Angelus autem è domo eam educens sistit ad fores templi, ubi Christiani ad Dei laudes erant congregati, & virgine salutata recedit: hujus egregiæ virginis memoria in Martyrol. die 28. Dec. adnotatur: cum tamen multa millia Nicomediensium martyrum, qui ad Natalem Domini convenerant, & in Ecclesia combusti sunt) inter quos fuit Agape, & ut existimo etiam Theophila) die 25. Dec. commemorentur: Græci tamen, ut celebrius hoc festum peragerent, in Menologio in diem sequentem transtulerunt, ubi etiam 20. millia fuisse scribuntur. hæc omnia ex martyrio Sanctorum Indes, & Domnae & 20. millium martyrum Nicomediensium apud Sur. tom. 6. 26. Dec. quorum acta sincerissima existimat Card. Baronius tom. 2. Annal. ad ann. 301.

Agape,
Chionia,
& Irene
virg. &
martyr.
Præfeti o-
culis divi-
nitatis sub-
ducuntur.

30. Agape Chionia, & Irene sorores virginis Theſſalonicæ sub Diocletiano, & duæ quidem priores 3. Aprilis, postrema verò die quinto ejusdem mensis, Christi causa martyrium fortiter subierunt anno Domini 304. cum enim Diocletianus eas Christianas esse intellexisset, ad se perductas, primùm blandis verbis, & promissionibus à Christo abducere conatur, sed frustra; post àurus in Macedoniam, Dulcicio Præfeto earum judicium delegat, qui suo tribunali eas sistendas præcepit: sed cum repente oculis apertis nihil videret timens, ne quid

pejus ei eveniret, eas remisit in carcerem; quoniam autem earum amore captus erat, multis pollicitationibus eas ad suam libidinem inclinare conatus est, sed cum illæ constantè renuerent, ad eas in cubiculo quodam inclusas, ubi coquinæ vasa servabantur, libidine inflammatus accessit: sed ibi mente alienatus dum virgines tractare purat, ollas amplectebatur, & cacabos, ac sartagines osculabatur, quare ex fulgine facie quidem sordidus, & niger, vestibus autem fumum, & retrum odorem mittebat: cum ergò ad eò deformis egressus esset, lictores, qui eum præforibus præstolabantur, tanquam monstrum averſati fugam arripiunt: is verò causam ignorans arbitratus se ab illis injuria affectum, ad palatium Imperatoris accurrit, eos accusaturus, Imperatoris verò satellites eum ita denigratum non agnoscetes, tanquàm morionem pugnis, & calcibus ab ingressu arcebant: vix tandem ab uno ex suis familiaribus agnitus, & domum reductus, sibiq; redditus, quæ gerebantur agnovit; quod ipse magicis artibus tribuens, sibi virgines præsentandas iussit, quas præcepit astare nudas; sed vestes earum corporibus ita adhæserunt, ut à licitoribus nulla ratione detrahi potuerint; quin etiam Præfetus profundissimo somno in ipso tribunali correptus excitari non poterat: quare Imperator Sinesio Comiti earum mandat examen, qui cognita earum in fide constantia Agapem, & Chioniam in ignem misit, ubi à flamma intactæ oratione ad Dominum facta, animas reddiderunt. Irene verò ut simulacris immolaret frustra tentatæ prostibulum minatur illa verò liberè respondit, per ea, quæ aliquis repugnante voluntate per vim patitur, minimè pollui: quare militibus eam in Lupanar deducendam tradidit: protinus autem Angeli militari veste induti, si à Præfeto missi essent, ut eam alio transferrent, ipsam in montis cujusdam cacumine immensas Deo gratias agentem statuunt: quare ad Præfektum perlata, ad montem accessit, Virginem tamè, quam videbat, apprehendere non valebat: itaq; à matutino tempore ad occasum usq; solis circumerrans accedere nitebatur: interim à milite quodam Præfeti sagitta percussa animam Deo reddidit. Harum trium virginum corpora unguentis delibuta, & linreis composita sepulture mandavit S. Anastasia; ex cujus martyrio, quod ex Metaphraste extat apud Surium tom. 6. hæc accepimus, quibus ad stipulatur Vincentius in Speculo histor. lib. 12. cap. 59.

Earum constantiam
Deus magna prodigia ostendit.

& sequentibus, & Petrus de Natal. l. 3. c. 24. & 32. quamvis ex eodem Metaphraſte Surius to. 2. die 1. April. harum ſanctarum martyrium ex notariis exceptoribus collectum, plurimis o-miſſis breviter comprehendat.

in eodem S. Anaſtaſia martyrio, quod apud Surium tom. 6. ex Metaphraſte deſcriptum diximus, narratur de S. Theodora, quæ cum tribus filiis Chriſtum conſeſſa, ad Lupanar damnata, admirabili ratione à contumelia eſt ſervata. Hæc ex Civitate Nicæa Bithyniæ orta in Macedonia cum tribus liberis, unâ cum S. Anaſtaſia degebat, & Diocletiano propter Chriſti fidem deſerta, eiq; exhibita, cuidam Comiti Leucadio ejus amore capto, eamq; in uxorem petenti: à Diocletiano conceditur, ipſa tamen Leucadio conſtanter dixit: *Si meus opes quaru, ideoque me in uxorem ducere cupi, illas omnes tibi relinquo: ſecum vero conjugium nulla ratione inibo.* Quare Leucadius cum nulla ratione in ſuam ſententiam pertrahere poſſet, eam vindictam Nicetio Proconſuli Bithyniæ tranſmiſit: cumq; Nicæa coram eo, una cum filiis Chriſti fidem liberè eſſet conſeſſa, Judex primogenitum nomine Evodium ſultibus cædi juſſit; Theodoram verò cuidam Hirtaco viro petulanti illudendam, & inter meretrices conſtituendam tradit: qui, cum eam perducere vellet, vultu protinus eſt mutatus; aſſerebatq; Proconſuli, vidiffe ſe juvenem quendam formoſum, habitu decorum ſimul cum Theodora, qui ei in caſſo colapho nares contrivit, ita ut ſanguinem excuſſerit: quare ne intueri quidem martyrem poterat ſine timore. Proconſul denique eam cum tribus filiis, igni tradidit; cujus memoria in Martyrologio adnotatur die 2. Aug. de ea Vincentius lib. 12. c. 65. & Petrus l. 7. c. 14.

*Euphemia
virginita-
tis vim
molientes
à dæmone
mulſan-
tur.*

De S. Euphemia Chalcedonenſi virgine, & martyre filia Philophronis Senatoris, & Theodoros piæ ſæminæ, cujus feſtum 16. Sept. commemoratur: illud refert Petrus in Catal. libr. octavo. cap. 84. Judicem libidinis facibus incenſum, eam alapis diu cæſam, & in carcerem remiſſam, in tecum animo eam opprimendi, ſed repente manus ejus exaruit, quod cum præſtigiis tribueret, domus ſuæ præpoſitum ad eam miſit, ut ejus animum ad ſuæ libidinis aſſenſum inclinaret: at ille carcerem obſeratum, nec clave, nec ſecuris aperire valuit, quin etiam à dæmone arreptus ſe ipſe dilanians, vix

evaſit. reliqua quæ ad hanc virginem clariffimam ſpectant ſect. 4. diximus.

51. Agnes virgo Romana clariffima 21. Jan. Hæc 13. ætatis anno conſtanter rejecto conubio filii Symphronii Urbis Præfecti, qui ejus amore flagrabat, magniſq; muneribus eam expetebat: Cum Symphronio evocata omni perſuadendi artificio adhibito ad filii conubium aduci non poſſet quod Chriſtum ſuum ſponſum, à quo annulo ſubarrata eſſet, deſerere noſſet, Præfecti juſſu ad Lupanar ducitur ſub voce præconis, Agnetem ſacrilegam proclamantis. ſtatim autem, ut expoliata eſt (verba ſunt Ambroſii l. 4. Epiſt. 34.) crine reſoluto tantam denſitatem capillis ejus divina gratia conceſſit, ut melius videretur ſimbribus earum, quàm veſtibus teſta; ingreſſa autem turpitudinis locum, Angelum Domini reſeparatum invenit, ut circumdaret eam immenſo lumine; ita ut nullus poſſet eam præ ſplendore reſpicere, ei autem oranti apparuit ſtola candidiſſima, qua, cum gratias Chriſto egiſſet, te induit; quo cum Præfecti filius eam violaturus eſſet ingreſſus, vidiffetq; clariffima luce circumfulſam; niſi omnis in ipſum lumen irrueret, priuſquam manu eam contingeret præfocatus, à diabolo expiravit, mox precibus Symphronii permota Agnes, oratione fuſa, cum in vitam revocavit, qui Chriſtum magna voce conſtebatur. At verò Aſpaſius Vicarius in ardentem rogam Agnetem injici imperat, quam diviſa in duas partes flamma non attigit: imò verò ea orante extinctus eſt ignis: tandem in ejus guttur gladium mergi præcipit, atq; ita Chriſtus ſibi ſponſam, & martyrem conſecravit, ad eam poſtea tumulum via Nomentana Conſtantia Conſtantini Imperatoris filia orans in ſanabili morbo curatur, ibique magnificentiſſimam conſtruxit Eccleſiam.

Nec prætereunda eſt Emerentiana virgo, & martyris Agnetis collactanea, quæ adhuc catechumena cum ad ejus ſepulchrum oraret, à Gentilibus lapidata eſt die 23. Jan.

Lucia virgo Syracuſana genere & martyrio nobiliſſima 13. Dec. Hæc rejecto ſponſo, cui contra ejus voluntatem parentes deſponderat, ab eo ad Paſcaſium Præfectum quod Chriſtiana eſſet, delata; à Præfecto ad Lupanar deduci jubetur, ut ejus caſtitati à populo illuderetur, & hac ratione à Spiritu ſancto, cujus templum Lucia caſtè & piè viveates eſſe dixerat, deſere-

*S. Agnetis
virginis
ab Angli
cuſſionem*

*Eadem
ſuum Præ-
fecti filium
ad vitam
revocat.*

*In ardentem
rogam in-
jecta non
uritur.*

*Conſtantia
Conſtantini
Imperatoris
filia vul-
nerum
reſtat.*

*Lucia vir-
go & mar-
tyris
penitenti-
am exor-
dit.*

retur.

retur: cui illa excelsio animo respondit: *Si in vitam iussura violari, castitas mihi duplicabitur ad coronam.* verum eam tanto pondere fixit Spiritus S. ut nulla hominum vi, nec funibus additis, nec bouum jugis plurimis de loco dimoveri posset, quare Praefectus circa ipsam pice, resina, ac ferventi oleo perfusam, ignem accendi imperat: sed eum è flamma nihil laederetur, tandem gladio in gutture percussa sumpta in eodem loco sacrosancta Eucharistia, & praenunciata pace Ecclesiae, quae futura erat Maximiano, & Diocletiano mortuis, victrix martyrium consummavit. Illudque admiratione dignum contigit, ut priusquam spiritum exhalaret, Paschasius, qui Romae fuerat à Sicilia rapinarum accusatus, ferro vinculus ante ejus oculos Romam perducendus traheretur, ubi propter sua scelera capitalem excepit sententiam. Quanti autem Deus Luciae virginitati tribuerit, illud facile declarat, quod S. Agatha eidem Luciae matris sanitatem perent, per visum dixisse legitur: *Sicut per me Civitas Catanensium sublimatur à Christo, ita per te Syracusana Civitas decorabitur, quia jucundum Christo in tua Virginitate habitaculum praeparasti.* haec S. Agatha, quin etiam nomen ipsum Luciae Deus optimus ad eum magnificavit, ut propter eam, quam cum lucis voce habet affinitatem, voluerit, ut pro oculorum luce, quam mortales tantifaciunt, & sine qua senior Tobias oculis captus: *Quale, inquit, gaudium mihi erit, qui in tenebra sedeo, & lumen Caeli non video,* ut pro hac, inquam, oculorum luce tuenda, vel recuperanda homines ad virginem sanctissimam Luciam accurrant, in eaque sibi praesidium ponant, cujus apud Deum preces in hac praesertim re efficacissimas experiuntur, quem admodum ex plurimis in ejus templis, vel ad ejus imagines appensis, seu tabellis, seu oculis argenteis, quibus se voti reos homines testantur, cognoscere licet.

(**)

VIRGINES CHRISTIANÆ AD
Lupanar compulsæ, & mira arte à
Christianis inde eductæ.

Ed & his atrox virgines aliis, quæ propter Christi confessionem a tyrannis ad meretricum loca compulsæ à Christianis vi, sumabili quadam arte delusis leonibus, ab omni turpitudine sunt vindicatæ. S. Ambrosius, l. 2. d. Virginit. hoc recens exemplum se profetice scribit. Virgo quædam nuper Antiochia propter egregiam formam à mulis in uxorem expectata, verum ne frustra expectarent, perpetuam se virginitatem colere declaravit, adveniente persecutione ad Tribunal produci, & puella, aut sacrificare, aut Lupanari prostitui jubetur, ducitur ad Lupanar, ibi pro integritatis tutela Christum exorat, & ecce vir militis specie terribilis, sed tamen Christianus irrupit, eiq; ut vestimenta mutaret, perluadet, tradit ei pileum qui tegat ei crines, & ora; chlamydem, quæ occultet reliquum corpus: mutato habitu avolat puella de Lupanari; miles vero deprehensus damnatur pro virgine: quæ hoc audiens ad locum supplicii cucurrit, pro certamine inter se de nece contendebant, dum quilibet vitam pro Christo ponere, & alium liberare conabatur: *Verum duo, inquit Ambo contenderunt, & ambo vicerunt, quia ambo sunt martyris coronam assecuti.*

Theodora virgo Alexandriae in persecutione Diocletiani 28. Apr. hæc clarissimis parentibus orta Eustasio Præsidis se Christianam, & propter Christum suppetas recussisse, Christoq; virginitatem dicasse libere confitæ est, cui Præces, Imperatores inquit, iusserunt vos, qui virginitatem servatis, aut diu immolari, aut pudorem contumiliam pati. At Christi virgo infraacto animo respondit: *Si violare coegeris, non eris hæc impudicitia, sed vi & injuria: iussu tamen Præsidis in prostibulum ducta, Domino pro sua virginitate preces fudit; cum autem certatim quisque ad eam ingredi studeret, repente quidam ex Christianis religiosissimis nomine Didymus militari habitu indutus primus ad eam intrat, ut hac ratione ejus pudorem servaret: cumq; Virgo primo ejus alpestru contenta esset, tandem causa adventu educta iussaq; mutare vestes, ut ex loco se expediret, occreis, & reliqua militari veste se induit capiti*

CCCC 2 galcam

52.
Miles pro
tuenda
nulla vir-
ginitate
cum ea
martyrio
coronatur.

galeam imposuit, ejus deniq; arma accepit, monitane quem aspiceret, neve aliquem alloqueretur, sed recta Christi duce ad portam tenderet, quod cum effecisset, evasit. At vero Didymus deprehensus, & Judici præsentatus se Christi caula eam intactam conservasse, & modum evadendi tribuisse libere coram iudice affirmavit; cumq; huius facti impunitas ei promitteretur, si Christum abnegare vellet, fidem Christi confessus simul cum eadem Theodora percussus, coronatus est: ex Martyrologio die 24. Aprilis. Græci tamen ex Metaphraste apud Surium die 5. Aprilis martyrium Didymi celebrant. Sane possit aliquis existimare historiam hanc eandem esse cum illa, quam ex Ambrosio supra retulimus, præsertim quia in quibusdam eadem ferè verba sunt, & hanc sententiam significare videtur Cardinalis Baronius in notis Martyrologii die 28. Aprilis: Verum ex eodem Baronio tom 3. Annal. ad annum 309. frequens erat, potissimum in novissima persecutione Diocletiani, ut jam vidimus, Christianas feminas in fide constantes prostibulo illudendas tradit; quocirca mirum videri non debet, si illud quod ab Ambrosio de virgine Antiochia militis industria à Lupanari erepta scribitur, simile factitatum sit cum aliis virginibus Alexandria, & alibi. quare Baronius tom 3. annal. loc. cit. censet esse diversam, quod præter loci diversitatem in hac narratione Theodori non legatur passa cum Didymo, (quamvis in Martyrol. Rom. simul martyrio coronati memorentur,) & tamen Ambrosius virginem illam Antiochenam cum milite martyrio affectam asserit: quod autem eadem ferè verba inveniuntur, dicimus hæc orationum lumina inter Græcos & Latinos facile à se invicem mutuari, quinimo certamen hoc Theodoræ convenit cum Antonina martyro, quod mox commemorabimus, & tamen ex Martyrologio, in quo diversis diebus recensentur, & ex Baronio in notis ad diem 3. Maji, constat esse diversum.

S. Antonina virgo Constantinopol. 3. Maji, hæc in persecutione Maximiani è castello quodam vocato Cromnum Festo Præfidi oblata, cuius iussu post Christi confessionem, post carceris custodiam, post flagella ad Lupanar perducitur, miles verò quidam nomine Alexander vicessimum quintum ætatis annum agens, ab Angulo monitus ad eam intravit, & mutato habitu eam eduxit, ipseq; loco ejus remansit; deinde post aliquot dies, cum Alexan-

der à Præfide torqueretur, illa divinitus monita coram Iudice asstitit, & cum Alexandro iussa est torqueri, & ambo simul præcis manibus in ignem injecti egregio peracto certamine coronantur: hæc in Martyrol. & ex Metaphrasti, apud Surium.

Virgo quædam Corinthi nobilissima & formosissima tempore persecutionis ad Iudicem, quod Christiana esset, & simulacra detestaretur, delata; ubi eam vidit infano eius amore captus est, quam cum nihil verborum machinis, neq; tormentis à Christo abducere posset, ad prostibulum damnavit: quo in loco simulavit se in occulta corporis parte vulnus habere putridum, contagiosum, & male olens, quare eos, qui ad se veniebant, orabat, ut paucos dies, donec valetudinem recuperaret, abstinerent, ne se quoq; eo malo contaminarent, sicq; eos à se dimittebat; interim autem assiduis precibus Deo se commendabat, quare factum est, ut adolescens quidam nomine Magistrinus pius, mente divinitus permotus hæc ante eam liberavit; quinq; nummos ei, qui illam alebat, ut liceret ei nocte illa apud puellam esse. Igitur ingressus suas vestes omnes, tunicam, & clamydem illi dat: quibus induta signo crucis se muniens est egressus. Magistrinus verò à favissimo Iudice bestis obiectus duplicem reponavit coronam, tum suæ in Christum fidei, tum etiam suæ charitatis, qua pro ea liberanda morti se exposuit. Hanc historiam narra Palladius in Lausiaco 140. qui asserit eam se invenisse in antiquissimo lib. ab Hippolyto, qui fuit familiaris Apostolorum, scripto, eadem narrat etiam Nicephorus l. 12. c. 13.

53. Nec silentio prætereunda est Euphrasia virgo, quæ Nicomedia in Diocletiani persecutione cum Idolorum cultum esse averfata, improbis hominibus ad turpem libidinem tradita est, cumque ita abduceretur, casu ei occurrat sanctus Anthimus Nicomediensis Episcopus, qui ab ea interrogatus, fidei an pudoris iactura esset præeligenda, respondit fidem in primis servandam, quamvis corpus per vim turpia patiatur; ipsa verò utrumq; retinere conata est, ubi enim (inquit Nicephorus, qui l. 7. capite 13. hoc egregium facinus describit) in eodem conclavi cum improbo juvene est clausa, techna quadam illum circumvenit, veneticam se esse profiteretur, mercedemque ingentem conservatæ pudicitie pollicetur, quæ eum à morte conservet, pharvacum scilicet, quo ille

Magistrinus
nunc pro
antipaulo
v. gona
est martyria
iactavit.

G

v.

C

A

m

f

r

B

P

Ille perunctus in bellorum certaminibus, & praeliis nullo prolesu, velo, aut ferro violari, aut confici posset: Quod si de tali remedio, inquit periculum faceret, illico id ubi manifeste indicabo ille id statim pariter permitit. Tum illa vere sapiens ceram oleo liquifictam, manibusque subactam collo suo circumcirca mungens illinit, quod ubi perficitur, petere eum iugium suū ense, quibus posset viribus adactis, remediisque eius vim, & effectum experiri iube. At ille, quam potuit validissime eam in eam demisit caputque ejus id rursus refecit hęc Nicephorus, que Cut in Baronius tomo 1. Annalium ad annum 109. hęc arte, & virginis integritati prospexit, & coronæ martyrii percipere lucum fecit.

Glaphyra virgo.

Glaphyra quoque virgo Italæ Christiana, & à Christianis parentibus oritur omni præconio est celebranda, cujus dies in Martyrologio 3. Januarii ascribitur. Hęc Lacinii Imperatoris proacacitatem ad stuprum eam per Benignum cubiculi Præfectum provocans prudenter eludit eam enim uxori Licinii, quæ erat Constantia Augusta soror Magni Constantini, cui cum aliis puellis ministrabat; hanc Licinii nefariam mentem aperuisset. Augusti puellam primum hoc prætextu occultat, quod delirio correpta monstra videretur: deinde multum auri, ac supelletilis, & pueros illi dedit, eam que in Armeniæ Regionem misit, præcepitque iis, qui eam debebant, ne alicui prodirent, quoniam aut unde esset puella, donec Deus ipse providisset; illi vero virili veste eam induentes, proficiscuntur: in eam rogati vero Tribunum quendam esse debebant. Amasiam vero in Ponto pervenientes in domo Quinti Christiani viri clarissimi constitunt, & Basilio eius Urbis Episcopo viro sanctissimo, & prudentissimo Glaphyram omnem aperit; quin etiam plurimam pecuniã in extructionem templi Amasæ ei suppeditabat, scripsitque Augustæ, ubi nam degeret; quæ Episcopo puellam impense commendavit: cum autem ex literis Glaphyræ, quæ casu in manus Benigni pervenerunt, didicisset Licinius puellam Amasæ vivere, furore accensus è vestigio Provincia Præsidi mandat Episcopum Basilium, & Glaphyram vinculos ad le mitti. verum Glaphyra, antequam Licinii literæ pervenissent, decedente solum Basilium vinculum Nicomediam misit, quem in fide Christi perseverantem verberibus leviter exsum decollari fecit. Hujus egregiæ virginis historiam, quam vis

Basilium Episcopus in.

in pace ad Christum migravit, hic recensendam censui, quod tempore persecutionis non minus viriliter, quam prudenter divina opitulante gratia à Licinii sævissimi, & impotentissimi tyranni suæ virginitati prospexit, eamque integram servaverit, præsertim quia Basilium Episcopum, quod virginis curam gessisset, accessit, tandem pro fide Christi illustre martyrium anno Domini 316. ex Baronio tomo 3. Annalium consummavit, de quo Martyrologium die 26. Aprilis, quando ejus corpus sepulchrum est. hęc omnia de S. Glaphyra testatur Joannes Presbyter Nicomedienis, qui res has suo tempore gestas literis mandavit in vita S. Basilii apud Surium tomo 2.

Neque silentio prætereundus est hoc loco inclutus martyr Ædesius æterna memoria dignus B. Apphiani martyris præclarissimi, cujus memoria 2. Aprilis in Martyrologio recenetur; frater, qui propter sacras virgines defendendas martyrium subiit. Is enim in persecutione Maximiani, ut verbis Eusebii lib. 8. hist. cap. 15. utar, post infinitas fidei confessiones, post diurnas vinculorum afflictationes, post latam à Præsidente sententiam, qua ad metalla in Palestina erat damnatus, post vitæ rationem, quam pallio vestitus more Philosophi sanctissime traduxerat, tandem cum Judicem Alexandriæ contra Christianos debacchantem, & sacras virgines lenonibus tradentem aggressus coram coarguisset, variis tormentorum & cruciatibus divexatus, que quidem constanter, & sedate admodum pertulit, ad extremum in mare projectus est. hęc ex Eusebio; ejus festum in Martyrologio honorifice commemoratur die 8. Aprilis.

Ædesius martyr. Apphian. mart.

His addamus illud, quod S. August. ep. 122. ad Victorianum scribit de sanctimoniali quadã à Barbaris abducta, cujus pudori Deus admirabiliratione in terra barbarica prospexit: referam autem verbis ipsis Augustini. Sanctimonialis neptis Severi Episcopi Sitisensis ante paucos annos à barbaris ducta est, & per mirabilem Dei misericordiam cum honore magnò suis parentibus restituta est. Domus enim illa Barbarorum, ubi captiva ingressa est, subita cepit dominorum infirmitate jactari, ita ut omnes ipsi Barbari, tres nisi fallor, vel amplius fratres periculosissima infirmitate laborarent. Quorum mater animadvertit puellam Deo deditam, & credidit quod ejus orationibus sui filii possent ab imminenti jam mortis periculo liberari; perivit, ut oraret pro eis, pollicens, quod si salvi facti essent,

Virgo sanctimonialis à barbarorum captivitate mirifice erepta.

Ecce 3

eam

eam suis parentibus redderent. Jejunavit illa & oravit, & exaudita continuo est. Ad hoc enim factum erat, quantum exitus docuit. Ita illi tam repente Dei beneficio salute percepta, mirantes eam, & honorantes, quod eorum mater promiserat impleverunt, ut discamus captivos Dei servos non deleri a Domino suo. hęc Aug.

MULIERES, QUÆ EXEMPLE

Deipara virginitatis florem inviolatum Christo obtulerunt, & ex hac vita in pace ad cœlestem sponsum commigrarunt.

SECTIO VII.

*Virtute
prædicatorū
actiones
martyrii
laude non
carent.*

Hactenus de mulieribus iis, quæ ad virginitatis decus singulari Dei beneficio martyrii gloriam sui sanguinis effusione adjecerit, reliquum est, ut nonnullas ex virginibus recensamus, quæ diem suum in pace Ecclesiæ obierunt, quarum licet persecutor non fuderit sanguinem, propter insignem tamen earum vitæ sanctorum testimoniam æmulum non defuit martyrio, et enim duo sunt, quemadmodum docet Gregorius hom. 31. in Evangel. & libro 4. Dialog. cap. 26. martyrii genera, unum in occulto, alterum in publico. Nam & si, inquit, persecutor defuit exterius, martyrii meritum est in occulto, cum virginitas ad passionem prompta flagrat in animo, quod ex verbis illis Christi Domini ad filios Zebedæi, calicem quidem meum bibetis, confirmat: si quidem S. Joannes Evangel. ista in pace Ecclesiæ quiescit additque eos, qui occulte antiqui hostis insidias tolerant, suosque in hoc mundo ad veritatis diligunt, cunctis carnalibus desideriis resistunt, per hoc, quod se omnipotenti Deo in corde mactant, etiam pacis tempore martyres esse possunt. hęc Gregorius, quod is qui virginitatis institutum lectantur peculiariter quædam rationem, si cum reliquis fidelibus comparentur, convenire nemo inficiabitur, cum acriter quasdam dæmonis molestias, atque insidias patiantur, & a carnalibus desideriis, quam militant ad veritatem animam singulari quodam studio solerter, ac diligenter eis abstinendum, eisdemque desideriis strenue, ac viriliter se reluctandum, nam ut recte Augustinus ser. 250. de tempore, cap. 3. agens de vitanda incauta mulierum familiaritate, ne castitas in dicitur

adducta commaculetur: Fratres, inquit, contra mor. ifera blandimenta Dei adiutorium imploramus jugiter, serentes in his malis etiam quotidiana martyria. Christus stans ac esse non esse sicut enim Castitas & virtus & iustitia Christus est sic & ille, qui est iustitia, nec perceptor est, ille, qui ea in alio defendere, & in se ipso custodire voluerit, Mart. yr est. ta August. Et Bernard. in tententis parvis inter martyria sine sanguine connumerat castitatem in juventute.

55. Quare non in merito pudicitia servata habet (si, qui Hieronym. epist. 8. & in via Malchica, tibi) martyrium suum, propter multas nimirum difficultates, ac tentationes, quibus ab hostibus tum invisibilibus, tum visibilibus, & à propria præsertim carne impugnatur: quare quemadmodum proportione quadam virginitas martyrio comparatur, ita martyrii coronam quodammodo sequi debet, cumque vero id mirum cuipiam videri debet cum de inclyto Christi confessor Martino canat Ecclesia. O sanctissima anima, quam est gladius persecutoris non abstulit, palmam tamen martyrii non amisit. Hoc tamen minime intelligendum est de iis virginibus, quæ cæteris virtutibus vacuæ, de sola tibi virginitate blandiuntur, quas in Evangelio designant quinque illæ virgines fatuæ sponso, sponsoque; obviam excurrentes, quæ acceptis lampadibus non sumperunt oleum secum quare & a cælestibus nuptiis exclusæ leguntur sed de iis, quas quinque virgines prudentes adumbrarunt, quæ veluti oleo in vasis accepto ad virginitatem, humilitatis, patientiæ, orationis, mortificationis, charitatis, cæterarumque virtutum præsidia adhibere studuerunt. Ejuimodum enim virgines propter carnis illecebras, quas cum egregia vitæ integritate forti, magnoque animo respuerunt, & propter assiduas preces, jejunia, vigiliæ, scilicet, frequentes sui corporis diverberationes, humi cubationes, & in eisdem monasterii claustris, quibus ad totam vitæ tempus sponte se incluserunt, aliasque corporis castigationes ad carnem edomandam ultro susceptas, iure optimo martyribus proportione quadam comparantur: præsertim quia compluribus earum comparantibus, & cognatis, qui eas vel in vitas, & interdum verberibus, aliasque indignis modis, divexatas nuptiis illigare volebant, & cum sponso, a quibus in conjugium ardentem expetebantur, strenue decertandum fuit, ut suam virginitatem custodirent.

56. Cæterum si harum numerus, quæ tot an-

*Pudicitia
cultus
martyria
comparantur.*

*Virginitas
ceteris
virtutibus
jungenda.*

horum sæculis, in tot, tantisque diversis Christiani orbis Regionibus, sive in cœnobis, sive etiam in suis domibus in pace Ecclesiæ virginitatem suam Christo religiose dicunt, subducendus esset, res sane foret humano studio (ut ita dicam) impossibilis; & multis tamen quæ adduci possent, aliquas ex præcipuis in medium afferemus.

Virginum Collegium Ierosolymis sub Deiparæ institutione.

Et primo quidem loco recensendæ videntur virgines illæ, quæ post adventum Spiritus sancti in die Pentecostes sub institutione Deiparæ Ierosolymis vixisse feruntur, quarum meminit Dionysius Cartusianus in 1. sentent. distinct. 16. qu. 2. cum enim de sapientia, & scientia Deiparæ ageret, quæ complures, dum inter mortales versaretur, erudit, hæc de Deiparæ subicit: *Quotidie quoque, seu tempore opportuno edocuit felicissimum illud Collegium ceterum virginum eius obsequio atq; regimini deputatarum sic ille.*

Id quod licet prima fronte videri possit magis pie, quam solide dictum; nos tamen capite 37. valde verisimile esse ostendimus: idcirco hæc de re uberius explicanda, & confirmanda in præsentia superledemus, Lectoremque ad ea put illud remittimus.

B. Martha virg.

Martha virgo Christi Domini hospita cum sorore Maria Magdalena, & fratre Lazaro, aulique Deo navim gubernante Massiliam ap-pulsa (quod uberius in eius vita in Breviario Romano die 29. Julii describitur) in locum à viris remotum cum aliquot honestissimis feminis se recepit, ubi summa cum laude pietatis & prudentiæ vixit, & miraculis clara migravit ad Dominum. cujus corpus Tarasci magnam habet venerationem.

Quatuor filia S. Philippi Diaconi virg. & Prophetissa.

Quatuor virgines filia S. Philippi, qui unus fuit ex septem primis Diaconis Act. 21. omnes prophetales erant, quarum virginitatem veluti aliquid in lege Evangelica præclarum memorat S. Lucas, de quibus Hieronymus epist. 8. quod pudicitia virginali, prophetiæ gratiam sunt consecutæ, & lib. 1. contra Jovinian. *Post crucem, inquit, Christi, statim una domus Philippi Evangelista quadrigam producit virginum filiarum. Cumque Dominus in Evangelio dixerit, lex & propheta usque ad Ioannem ista quia virgines erant etiam post Ioannem propheta esse referuntur. ita Hieronymus, qui in epist. 27. narrat S. Paulam in peregrinatione Palæstinæ, Cæsareæ Diaconi Philippi ædiculas & cubicula quatuor virginum prophetarum vidisse, ut*

refert Eusebius lib. 3. c. 25. ex Polyrate in virginitate consenserunt. Quarum mentio in Martyrologio, extat die 6. Junii.

57. Iphigenia virgo Æthiopum Regis filia 21. Septembris Hæc à S. Matthæo Apostolo baptizata, ab eoque sacro velamine Deo consecrata, nullis precibus, vel minis permoveri potuit, ut Hirtaco Regis successori ejus nuptias experenti consentiret, quare is sanctum Matthæum, cujus opera illa virginitatem Deo venerat, & in sancto proposito perseverabat, ad altare mysterium celebrantem iussit occidi, quæ de causa S. Matthæus ab Hippolyto libro de duodecim Apostolis ad hoc alludente victima dicitur virginitatis. Deinde Iphigeniæ domum eo ipso igne incendi fecit, ut eam cum cæteris virginibus concremaret. Verum sanct. Matthæus cœlitus cum Angelo adventit, ignem ab ea domo excussit, flamma vero erumpens, Regis palatium consumpsit, Hirtaco cum filio vix evadente, & filius quidem à dæmone arreptus, mox interit, Hirtacus autem morbo Elephantico percussus, doloris impatiens mortem sibiiple conscivit. Iphigenia vero ducentarum, & eo amplius virginum mater existens, sancto sine quævit, de qua Petrus in Catalogo l. 8. c. 101.

Petronilla virgo S. Petri Apostoli filia 31. Maii. Hæc eximia corporis forma, cum virginitatem suam Christo dicasset, & ejus nuptias vehementer expeteret Flaccus Comes, triduum ad deliberandum accepit, quo tempore jejuniis ac precibus vacans, à cælesti sponso ne suo proposito vim afforiri pateretur, enixe contendit: itaque tertia die sacra Eucharistia percepta, ad cælestes nuptias evolavit. Hujus rei historia plenius describitur apud Surin. in actis SS. Nerei, & Achillei tom. 3. mense Maii.

Balbina virgo filia S. Quirini Tribuni martyris Romæ 31. Martii. Hæc cum bovis seu vinculis Alexandri Pp. à strumis curata esset, ab eo baptizata virginitatem servare decrevit; jussuque est inquirere vincula Apostoli Petri, quæ ab ea sedulo inventa, magna cum pietate servavit, tandem post devictum hujus sæculi cursum sepelitur via Appia juxta patrem suum.

58. Pudentiana, & Praxedes sorores virgines Romanæ. S. Pudentis Senatoris Apostolorum discipuli filia post innumeros agones, post totius familiæ, in qua erant nonaginta sex homines ad Christum conversionem, post multorum martyrum venerabiliter exhibitas sepul-

S. Ephigenia virgo.

Iphigenia virginitatem suam. de S. Matthæo A. post martyrio infigitur.

Flamma à S. Iphigenia domo divinitus excussa.

Ejusdem virginitati in fidiâs Hirtacus cum filio dai pœnas.

Petronilla virgo.

Balbina virgo.

Pudent. & Praxedes mart.

sepulturas, post omnes facultates pauperibus pro Christo erogatas, jeuniis, & orationibus intentæ migrarunt ad Dominum. Illa quidem 19. Maij, hæc autem 21. Julij.

Virginitas votum dissuadens morte corripitur.

Virgo quædam memoriæ nostræ (inquit Ambros. l. 1. de Virginitate) nobilis in sæculo, nunc nobilior Deo, cum urgeretur ad nuptias à parentibus, & propinquis, ad sacrosanctum altare confugit, ubi sacrificium virginitatis offertur, virginitatis velamen cum precibus Sacerdotis petens, sponsum se habere dicens, cui nemo se comparet divitem mundo, potètem imperio, nobilem celo: silentibus cæteris unus abruptus: *Quid si, inquit, Pater tuus viveret, innuptum t. manere pateretur?* cum illa, & ideo fortasse defecit, ne quod impedimentum posset asferre. Quod ille responsum de Patre de se oraculum, maturo sui probavit exitio ita cæteri, eadem sibi quisq; metuentes favere cœperunt, qui impedire quærebant hæc Ambros.

Marcellina virgo.

Marcellina virgo S. Ambrosii Episcopi soror 17. Julij. Hæc Romæ à Liberio Papa in basilica S. Petri velum consecrationis accepit, ejus sanctitatem S. Ambrosius scriptis testatam fecit.

Virgo quædam S. etiam Martini conspectum fugiens commendatur.

Virgo quædam ex Severo Sulpitio Dialogo 2. cap. 13. ante complures annos se in agellulo suo cohibebat, & ab omnium virorum oculis removerat; quam tam illustri meriti puellam cum sanctus Martinus Turonensis Episcopus prope locum illum præteriens religioso visitationis officio honorare vellet, illa fortissimi vincula proposuit, ne Martini quidem contemplatione laxavit, sed per aliam foeminam se excusavit, quam S. Martinus hoc nomine multo affectu prædicabat: ejus Xenium præter solitum admisit dicens: *Benedictionem hujus Virginis à Sacerdote minime respiciendam, quæ esset multis sacerdotibus præferenda,* tanti faciebat Virgines quæ virorum conspectus declinabant hæc ex Sulpitio.

Macrina virgo.

Macrina Virgo in Cappadocia 19. Julij, soror sanctorum Basilii Magni, & Gregorii Nysseni.

Soror S. Pachomii 400. monialium mater.

59. Soror S. Pachomii instar fratris sui monasterium quadringentarum circiter sanctimonialium fundavit, quod eandem habebat vivendi formam, & institutum cum illo S. Pachomii, & constructum erat trans flumen è regione illius: quemadmodum legimus in vita S. Pachomii apud Sur. 14. Maij.

Musa virg.

Musa puella Romæ à Decipara ad suum ob-

sequium invitare, ejusdem jussu à risu, jocis, & puellari levitate abstinens, die 30. evolavit in cælum, quemadmodum uberius ex Gregorio lib. 4. Dialog. cap. 17. supra c. 20. memoravimus atque ex virgineo corpore habitatura cum SS. Virginitate exivit.

Genovefa Virgo sanctitate clarissima Lutetiae Parisiorum 3. Januarii. Hæc à teneris à beato Germano Antiodorensi Episcopo Christo dicata admirandis virtutibus, & miraculis claruit, quam sanctus Simeon Stylites in Columna extra Antiochiam degens per spiritum cognoscens eam per mercatores illuc advenientes multa cum veneratione salutabat; & ut pro ipso Dominum oraret, sedulo precabatur. Culinam adolescentulam cuidam desponsatam, quæ nuptiis virginitatem præferre cupiebat, ad templum adductam portis ultro apertis, Christo despondet, tandem octogena feliciter obdormivit in Domino tempore Clodovei Regis.

Marina Virgo in Bithynia virili habitu à Patre Eugenio in Cœnobium adducta, & sub Marini nomine cum eodem monasticam vitam professâ: post multos annos religiose traductos ab Abbate ad monasterii negotia mittebatur, & in quoddam diversorium cum sociis divertere solebat. Cumque filia hospitis à quodam milite violata concepisset, Marinum ejus sceleris auctorem fecit, quod cum Abbati renunciatum esset, is eum graviter reprehensum, nec se excusantem, sed errati veniam precantem, è Monasterio ejecit: ille vero sub dio manebat, cum autem puella infantem peperisset, puellæ pater illum Marino detulit, qui lacte à pastoribus emendicato, puerum alebat. ex isto triennio multis fratrum precibus, tandem cum infante admissus est in monasterium ad viliora, & abjectiora monasterii deputatus. quæ omnia mira cum humilitate, & patientia exequabatur; nec modica ei modestia erat in educando Infante illo. Denique in sua cella sancte obiit: quem sepulturæ mandare volentes, invenerunt esse mulierem. omnibus igitur veniam petentibus, quod innocentem vexasset corpus ejus in Ecclesia honorifice conditum, miraculis clare cepit. Puella, quæ eam infamaverat, à dæmone arrepta, & ad sepulchrum ejus adducta, omnem rei veritatem confessâ liberatur. hæc ex Metaphraste apud Surium to. 2. die 8. Febr. quam vocat Mariam; eadem legimus in vitis Patrum libro 1. cap. 44. & apud Petrum in Ca-

Genovefa virg. dicitur quæ præterea S. Simeon Stylites se commendat.

Culina virg. porta templi aperitur.

Marina virgo.

Mulier, quæ Mariam virg. bono nomine detraxerat à dæmone correpsit.

Catalogo lib. 6. cap. 108. qui affirmat eam obiisse 16. Julii. Anno vero 1113. translatum est corpus ejus Venetas: cujus meritis nauae à maris tempestate sunt liberati, hæc autem titulus in Martyrologio die 17. Julii adnotatur. Baronius in notis ad diem 18. Junii existimat S. Marinam Virginem, quæ in Martyrologio passâ dicitur Alexandria, esse hanc: potius crediderim esse diversas.

*Margarita
virgo Æ-
gyptiaca.*

60. Margaritæ vero Virgini Ægyptiacæ simile quid contigisse narratur, hæc peculiaritè quoddam facinus servandæ virginitatis, ei quod edidit S. Alexius, per quam simile aggressa est; quin etiam majus aliquid est ausa: nupti enim à parentibus tradita, prima nocte cum sponsus propter laborè in choreis eadè susceptu profundo somno teneatur, ipsa tonsis crinibus sub viri habitu se Pelagium appellas, & claustrum in monasterium virorum aufugias, ab eisque admissa, sanctissimam ac religiosissimam vitam duxit, adeo ut seniorum consilio; hæc invita monasterio virginum præficeretur. Verum falsò in suspicionem vocata, quod cuidam monachum inuitiè, cuius uterque intemerat, virum intulisset humiliter, & absq; excusatione severam penitentiam peregrina morte tamen agnitus, ut femina, omnibus lux humilitatis, atq; patientiæ exempla reliquit. Hujus vitam narrat Petrus in Catalogo 9. c. 27.

*Theodistes
virgo*

Theodistes virgo in Pato Insula 10. Nov. in Martyrologio Romano, cujus vita ex Metaphrasæ extrat apud Surium tom. 6. Hæc fuit patria Lesbica, quam in virginum monasterio ab infanzia dedicatam Arabes Cretenses captivam abduxerunt cum 18. annis ageret. Cum autem eam in Insula Pato deserta cum aliis captivis expoissent, ut singulis precium; quo se redimerent præscriberetur, ipsa clam fuga elapsa in silva se abdidit, ubi vitam perquam similem ei, quam S. Maria Ægyptiaca in deserto duxit, quinque & triginta annis exegit ab hominum consortio prorsus seunctam, lupinis, & herbis, quæ in solitudine nascuntur, vitam sustentabat demum cuidam ex Eubæa, qui eo venationis causa cum aliis venerat locuta, petiit sibi anno sequenti sacrosanctam Eucharistiam afferri, qua suscepta migravit ad Dominum. hæc ex Metaphrasæ tomo 6.

*Euphrosi-
na Ale-
xandrina
virgo.*

Euphrosina Alexandrina die 1. Januarii: hæc cum à patre cuidam in sponsam esset promissa, ne cogereetur nubere, domo ac parentibus relictis sub viri habitu, ut securius delitesceret, iu-

pto Smaragdi nomine, inter monachos cuiusdam cenobii duo de 40. annos vitam abstinentia, aliisque pietatis operibus insignem ad obitum usq; sanctissimè traduxit, & miraculis clara migravit ad Christum; ejus vita extat apud Surium 1. die Januarii.

S. Scholastica virgo S. Benedicti Abbat. (6. Febr. 10. Februarii, cujus animam idem Benedict. migrantem è corpore, in cælum ascendere vidit, de qua S. Greg. 2. Dialog. c. 33 & 34.

Brigida virgo è Scotia 1. Febr. Hæc cum multis modis ad conjugium urgeretur, Dominum rogavit, ut turpem ipsam efficeret, sicq; ab ejus conjugio appetendo omnes absterrentur. mox exaudita est, & oculus ejus crepuit, quare permissa virginitatem Christo consecrare, & cum velum accepisset, lignum altaris ab ea tactum viruit, ejusq; oculus sanitati est restitutus. Cum autem una è puellis ejusdè Brigidæ, impuro cuiusdam amore capta se ad eum certo tempore venturam pollicita esset, cumq; ad hoc parandum è lecto surrexisset, obnixè Dominus precabatur, ut in tanto suæ salutis naufragio sibi opem ferre dignaretur, accenso igne, illi pedes admovit. & ignibus ardorem libidinis extinxit: manè autem factò S. Brigida ejus adustos pedes perfecte sanavit: S. vero Brigida obiit ex Sigeberto anno 510.

Eartongatha filia Earae omberti Cantuariorum in Anglia Regis. Hæc magnarum virtutum virgo in monasterio S. Pharae in Gallia in loco, qui dicitur *Brige*, monasticam vitam est complexa, cum enim eo tempore in Anglia, nec dū multa essent constructa monasteria, complures ex Anglia filias suas erudiendas, & cælesti sçdō copulandas ad Gallia monasteria mittebant cuius rei mentio quoq; fit in vita S. Pharaonis apud Sur. 28. Octob.

In eodem quoque monasterio vixit Sedrida virgo materteræ Eartongathæ filia Regis Edelburgi in Anglia, utraque autem quamvis peregrina, virtutum merito Brigensis fuit Abbatissa. Et quidem in Eartongathæ obitu concincentes Angeli sunt auditi, qui eam ad Cælum adducerent: Sedridæ vero, quam etiam vocant Edelburgam, corpus post septennium cum esset ad Ecclesiam sancti Stephani transferendum ita intemeratum inventum est, ut à corruptione concupiscentiæ carnalis erat immune, hæc ad verbum fere ex Beda libro tertio historiarum Anglorum cap. 3. circiter annum Domini 660.

*S. Scholast.
virgo*

*S. Brigida
virgo.
Forma venustatem
sibi subtra
hi precibus
impetrat.*

*Eartonga-
thæ
virgo.
S. Pharae
virgo.*

*Sedrida fi-
lia Edelb.*

Florentia virgo. Florentia virgo Hispana in Hispania 20. Junii Sancti Leandri, & Isidori Episcoporum soror.

Romula, Redempta, & Herundo virgines. Romæ, quarum insignem sanctitatem S. Gregorius in 4. Dialog. capite 15, plenius describit: earum dies in Martyrologio die 23. Julii commemoratur.

Tharfilla, & Æmiliana virgines. 61. Tharfilla, & Æmiliana virgines sorores S. Gregorii Papæ amicæ, & de illa quidem, quæ vigesimo quarto Decembris decessit idem Sanctus Gregorius homilia 38, testatur, quod in hora exitus sui Jesum ad se venientem viderit: hæc vero vocante eadem Tharfilla, quæ jam ad Deum præcesserat 5. Januarii migravit ad Dominum.

Gregoria virgo. Gregoria virgo adolescentula ex Gregorio lib. 3. Dialog. c. 14, constituta jam nuptiis in Ecclesiam fugit, & ab Isaac viro sanctissimo defensa sanctimonialis habitum est consecuta.

Sanctimonialis virgo Damonis ab obsessio corpore ejicit. Virgo quædam Spoleti jam nubilis, cujusdam viri primarii filia, ejus patre invito sanctimonialis effecta à patre exheredatur, sex tantum unciis cujusdam possessiuncule ei attributis, cujus exemplo multæ virgines nobiles ceperunt, apud eam Deo dedicata virginitate servire cujus tanta extitit vitæ sanctitas, ut suo imperio dæmonem ab obsessio corpore expulerit.

Phara virgo. Phara virgo in Gallia clavis parentibus orta, tempore Heraclii Imperatoris, soror S. Pharonis Episcopi Meldensis. Hæc S. Columbani benedictione sacrata, cum à Patre Agerico nuptiis tradenda esset, continui fletus in cerore ea de causa affecta visum amisit, quæ B. Eustasius Abbas Luxoviensis divinitus ei restituit: sed cum iterum à patre ad nuptias urgeretur, ad Ecclesiam S. Petri confugit: unde retracta in custodia detruditur, precibus tandem S. Eustasii patre annuente, sanctimonialis effecta, Monialium cœnobio in solo paterno extracto in pietate perseverans virtutibus clara quievit in pace die 7. Dec. hæc ex Sigeberto anno Domini 620. Vincentio l. 23. Spec. hist. c. 15. & 16. & Petro l. 1. c. 39. & Martyrologio Romano.

Elffeda virgo. Elffeda virgo filia Osuvi Regis in Anglia, quam parens, qui cum parva manu annum circiter 650. ingentem Pende pagani Merciorum Regis exercitum tricies majorem suo delevit, pro obtinenda victoria Deo promiserat. Hæc vix dum unius anni perpetua virginitate Deo sacrandam in monasterio Hcrubeu à patre offer-

tur, quæ primam discipula vitæ regularis sub Hilea Abbatisa, deinde etiam magistra extitit, donec completo 60. annorum spatio, ad celestis sponsi nuptias intraret. hæc Beda lib. 3. hist. Angl. cap. 24.

Fridiburga Gunzonis Arbonæ Ducis filia Sigeberto Burgundionum Regi desponsata cum S. Galli Abbatis, qui claruit circa annu 640 *Fridiburga virgo.* precibus à dæmone esset liberata ejusdem consilio virginitatem Deo dicavit: cumq; parens eam ad Sigebertum magno cum comitatu adduxisset, illa ad Ecclesiam S. Stephani progressa exuta regis vestibus, habitum, & velamē propositi sanctioris assumpsit: quo comperito, religiosus Rex, eam regis vestibus splendide indutam & sacro velamine coronatam Christo cessit, dicens, non minori solemnitate cœlorum Regi desponsandam, quam tibi, & Virginū monasterio S. Petri in Urbe Metensi eam præfecit. Hæc in vita S. Galli l. 1. c. 21. apud Surium tom. 5. hanc eandem historiam narrat Vincent. Beluacensis in Speculo morali l. 1. part. 3. dist. 96. nisi quod loco Sigeberti Burgundionum ponit Sigismundum Lotharingiæ Regem suppresso nomine puellæ.

Valburga virgo. Valburga virgo filia S. Richardi Regis Angliæ, qui relicto Regno ex Anglia egressus cum filiis Uvillbaldo, & Uvimbaldo, quos apud S. Bonifacium Archiepiscopi Moguntinum postea martyrem gloriosum dimisit, Apostolorum limina adiit, & in solitudine Deo servavit; deniq; Lucæ in Tuscia sancto sine querevit circa annum 650. de quo Martyrologium die 7. Febr. de virgine vero Valburga mentio fit in Epistolis S. Bonifacii, & in Epitaphio ejusdem S. Richardi Lucæ in sculpto, apud Surium die 7. Februarii.

Thomas Cantipratensis, (qui annum circiter 1260. scripsit) in lib. 2. apud c. 29. §. 33 & 34. de compluribus virginibus nobilibus, quæ suis cognatis invitis virginali castimoniam suo tempore sunt complexæ, hæc habet: Si talia, inquit, de Virginibus facta meo tempore referrem, potius me tempus desereret, quam exemplis. Vidimus enim plures filias Comitum & Baronum, quæ speretis nuptias in Monasteriis, vel Congregationibus Virginum vitam cœlibem elegerunt. hæc ille, & exemplum profert de Jolinda filia Comitum Viennensis Imperatoris Græciæ confobrina, quæ in Monasterio monialium Ordinis Prædicatorum matre minime consensu habitum accepit, votum religionis fecit,

verum per vim à matre in domum reducta post tricennium, in quo sanctum virginis propositum à diversis frustra est tentatum, tandem ad monasterium remissa tantis vitæ exemplis eo tempore fulgebat, ut nullam ea virtus deesse videretur, sic ille.

Soror S. Ludovici Gallia Regis.

62. Soror quoque sancti Ludovici Galliarum Regis Conrado Friderici Imperatoris filio desponsata (quam idem Thomas Cantuar. se vidisse testatur) maluit in virginitate permanere, & spretis huiusmodi rebus ad cæcis contemplationi, & virtutibus addicta soli Deo vacare.

Jaqueline virgo pro virginitate tuenda sicco pede super aquas maris ambulabat.

Memorat etiam loco citato §. 32 factum quoddam admirabile cuiusdam virginis Jaqueline sororis nobilissimi Comitis Apuliarum quod suo ævo contigisse scribit. Hæc cum à fratre ad nuptias cogere, sub virili habitu fugam arripuit: cumque frater eam insequente non posset evadere, signo crucis se muniens ex alta rupe in mare se deiecit, quam frater ejulatu magno monasterium ei construere pollicitus frustra revocare est conatus, divina enim virtute per mare, ac si per aridam ambularet ad desertas Græciæ Gilyas pervenit, & sub eodem viri habitu cuidam sanctissimi Eremitæ, quo de spiritualibus rebus plenius institueretur, triennio ministravit; postea in Sicilia super quadam arbore arcto tugurio constructo, viro quodam fidei sibi vicium ministrante, novennio latitavit. Demum Romam spiritu impellente ad Innocentium III. venit, eumque de quibusdam admonuit, cuius vivendi ratio hæc erat, ter in hebdomada solo pane, & aqua vivebat, super nudam humum sine cervicali cubabat. hæc ex Thoma Cantuar. tenent.

Mathildis virgo.

Mathildis virgo Regis Scotorum filia, quæ ex Thoma Cantuar. tenent lib. 2. Apum cap. 10. §. 3. sua ætate decessit, quatuor habuit fratres, unum Ducem, qui uxore pro Christo relicta pauperissimus exulavit, alium Comitem, qui vitam eremiticam duxit, tertium Archiepiscopum, qui Episcopatu relicto Cisterciensis est factus, quartus fuit Alexander, quem Pater regnare cogebat: sed Mathildis 20. annos nata, Alexandro persuasit, ut regno relicto Christum sequeretur quare mutato habitu in Gallias se contulerunt, ibi Alexander in Fonti monasterio Cisterciensis Ordinis inter fratres conversos ad mulgendas vaccas, & caseum faciendum admissus est, omnibusque ignotus ad obitum usque permansit: quando obedientia Prioris coactus genus suum prodidit, ipsa vero in villa Lampion, quæ

novem milliaribus ab eo monasterio distabat, secedens in parva domuncula solo manu labore vitam sustentabat; flexis genibus cibum capiebat, & prolixas ad Deum preces habebat. vix aliquid membrum substratum tenuit; tandem novem annis ante mortem à quibusdam militibus, qui eam in Scotia viderant, agnita, ut gloriam declinaret, inde aufugisset, nisi ab incolis retenta fuisset, multis miraculis in vita, & post mortem clara ad Christum migravit.

Christina virgo dicta mirabilis propter admiranda, quæ in ea, & per eam Deus efficere voluit, in Oppido S. Trudonis in Hasbania honestis parentibus est orta, cuius vitam à Thoma Cantuar. tenent viro doctissimo, & religiosissimo conscriptam habet Suius die 23. Jun. 10. 3. Hæc puella cum defuncta esset, & in templo pro eam sepulture tradenda Missæ sacrificium offerretur, revixit, ex quo tempore magnis, & insolitis se pœnis pro animabus purgatorii excruciatam, tandem ab eo tempore, quo primum spiritum reddidit anno 42. sanctissime obiit annum Domini circiter 1224.

Christina virgo.

Ludgardis virgo ex Tungrorum Civitate duodennis in monasterio S. Catharinæ prope Oppidum S. Trudonis in Hasbania inter sacras virgines Ord. S. Bened. divino servitio mancipatur, cui Christus Dominus familiare se exhibere dignatus est; crebris jejuniis & assiduis precibus vacabat; Prioris munere in eo monasterio functa est: verum Christi voluntate, & B. Christine Mirabilis, de qua jam diximus, suasu, Aquiriâ in Brabantia ad monasterium Cisterciens. Ord. se contulit; ubi deinceps mira sanctitate vixit, plurimorum salutem suo consilio, & precibus juvit, tandem die 16. Jun. anno Domini 1246. ætate 64. ex hac luce migravit. ejus vitam Thoma Cantuar. tenentis, qui eam sæpe est allocutus literis mandavit, quam refert Sur. 10. 3.

Ludgardis virgo.

Editha virgo in Anglia 16. Sept. Edati belli, & pacis artibus inclita, atque religiosissimi Anglorum Regis filia, & S. Eduardi Regis, ac Martyris, de quo in Martyrologio 18. Martii soror in Monasterio à teneris annis Deo dicata sæculum hoc ignoravit potius, quàm reliquit. obiit annum Domini circiter 984. 23. ætatis suæ: ejus corpus in terra sepultum, post aliquot annos in cinerem resolutum quoad manus, pedes, & oculos, à S. Duffanno Archiepiscopo inventum est; reliquum vero uti illibatam, ita & incorruptum fuit, sicut etiã pollex dexterae manus quo assidue sibi crucis signum imprimebat

Editha virgo Eduardi Regis ac maris soror.

D d d d a

quo-

quoniam, ut ipsa eidem S. Duffanno per visum revelavit, membris illis in cinere resolutis puel-
lari levitate abusa erat: at vero libidinis & cra-
pulae semper experta fuerat, de qua Sur. to. 5. &
Petius in Catalogo l. II. c. 70,

*Clara vir-
go.*

Clara virgo Assisii, in Umbria 12 Augusti
prima planta pauperum foeminarum Ord. Mi-
norum, quam vita, & miraculis celebrem. Ale-
xander IV. in numerum SS. Virginum recellit
anno Dom. 1255. cum ante biennium ex hac
vita migrasset.

*Margarita
virgo.*

Margarita virgo Bela patre, & Matia matre
Hungariae Regibus orta ex voto à parentibus
ad Monasterium Vespriense Ord. Præd. cum
nondum quartum ætatis annum expleisset, ob-
lata, sanam pietatem, & precibus se dedit, Deipa-
ram præcipuo venerabatur affectu; ubicunque
ejus imaginem conspexisset, genuflexa saluta-
tionem Angelicam proferebat: in vigiliis Nati-
vitatibus Christi, & quatuor solemnitatibus Dei-
paræ pane tantum, & aqua vivebatur, & dum
in capitulo diei sequentis solemnitas pronun-
ciabatur, singulari devotione se prosternebat
cum lachrymis orans, & Deo gratias agens; in
singulis Deiparæ festis, ac intra octavas mille
salutationes Angelicas sanctissimæ Virgini of-
ferebat ad singulas quasq; humi se prosternens
suum corpus juniis, cilicio, circulo ferreo, &
claviculis ferreis in calcæis dispositis, aculeatis
flagellis rigidissime castigabat, humilitatis,
paupertatis, obedientiæ, orationis, mansuetu-
dinis, & patientiæ studiosissima. Conjugium
Ducis Poloniae, Regis Bohemæ, & Caroli Re-
gis Siciliae constanter recusavit: cumq; ei dice-
retur summum Pontificem in voto solemniter
virginitatis, quod nuncupaverat, dispensatu-
rum, Respondit, nares sibi potius, ac labia præ-
cisuram, & oculos evulsuram, quam in cujusq;
connubium consenturam: quare ne qui mole-
stiam ei hac in se facerent, benedictionem
virginalem ab Archiepiscopo Strigoniensi ac-
cepit. Miro vitam pro Christo ponendi deside-
rio tenebatur. Denique multis virtutibus, ac
miraculis in vita, & post obitum clara evolavit
in Cœlum die vigesimo nono Januarii, anno
Domini 1207 ætatis suæ vigesimo octavo, ex
quibus quatuor, & viginti in Cornobio sanctis-
sime traduxerat.

*Gertrudis
virgo sive
Thruta.*

Gertrudis, sive Thruta, virgo sanctissima,
cujus admirabiles revelationes circumferuntur,
quas in hoc opere interdum citavimus, diversa
tamen ab ea, qua 17. Mart. in Martyrologio me-

moratur. Hæc quinquennis in Monasteriū vir-
ginum Heldephense Ordinis Benedictini in Libe
Eislebio Comitatus Mansfeld, cuius postea fa-
cta est Abbatisa, adducta, ubiq; omnium vir-
tutum splendore resoluta, sed præcipue cordis
humilitati ac munditiæ vacabat, D. oq; per ar-
dentem charitatem conjugii illudabat: cujus
corpori Dominus præclaro vulnere suorum
stigmata testibilibiter impressit, ex miq; fami-
liaritatibus, ac benevolentia signa ostendit, vixit
in eodem monasterio cum beata Mechilde, de
qua mox dicemus, claruit autem Rudolpho
Imperatore qui imperare coepit anno 1275. In
ejus enim obitu pro electrone faciendâ orasse
serioitur lib. I. suarum revelat. capite 3. Hæc ex
libro suarum revelationum, & ex Bloisio in O-
pusculo quod inscribitur *Monile spirituale* n. si-
ne ubi etiam testatur ejus revelationes, ut ipsi-
us verbis utar, à doctissimis & illuminatissimis
viris summa cum diligentia examinatas, quo-
rum unus post accuratam illarum lectionem
scripsit sententiam suam hoc modo: *Ego in ve-
ritate divini luminis sentio, neminem qui Deo
spiritu sit illustratus posse calumniari, aut impu-
gnare ea quæ in hoc libro habentur, nam catholi-
ca sunt, & sancta hæc Bloisius.*

Mechildis virgo sanctitate conspicua, cujus
cœlestes revelationes aliquando citavimus, fi-
lia fuit Baronis de Hackerbon in Germania.
Hæc cum septennis à matre ad monasterium
quoddam suæ patriæ vicinum, in Libe Eislebio
Comitatus Mansfeld in quo beatam Gertrudem
vixisse diximus, forte deducta esset, mansit ibi,
tandemq; religionem professâ est, quæ in Dei
amore, ac solidis virtutibus humilitate præfer-
tum & obedientia, & in ægritudine calculi, ac
doloris capitis (quibus cruciabat) patientia,
adeo excrevit, ut Deo fieret familiarissima, à
quo multa cœlestia secreta intellexit, aliq; su-
mæ benevolentia signa accepit; cum enim fer-
4. Paschæ ex verbis illis Missæ, *Venite benedicti
Patris mei*, insolita repleta lætitia in hanc ad
Dominum vocem erupisset: *O si una essem ex
illis benedictis, qui hanc vocem tuam audituri
sunt.* Dominus ad eam. *Certo scias te unam ex
illis esse, & ut nihil dubites, cor meum in signum
amoris tibi trado.* Ex quo tempore mira devo-
tione erga Christi Dominum cor affici coepit, à
quo innumera se beneficia consecutam profi-
tebatur, tandem in horamortis à Domino il-
dem verbis est invitata: *Veni benedicta Patris
mei posside paratum tibi regnum à constitutione
mundi.*

*Revelat.
Gertrudis.*

*Mechildis
virgo.*

*Eidem
Christus
cor suum
pro amore
ac cœlestis
gloria pig-
nore dedit.*

mundi, monuitque illam domi, quo cor suum in pignus amoris ante aliquot annos donaverat, hæc ex vita ejusdem, & apud Blosium in suo monili spirituali in fine,

Catharina Senensis virgo.

64. S. Catharina Senensis Ord. Prædicatorum admiranda sanctitatis virgo à prima ætate tanta vitæ sanctimonia Deo servire cepit, ut nullam unquam lethalem culpam toto vitæ tempore admiserit, teste ejus Confessario, qui generalem ejus excepit confessionem, quinquennis salutationem edocta Angelicam eam crebro repebar, & per singulos gradus ejusdem scælæ ascendendo, & descendendo genuflexa eam Deiparæ recitabat, virginis votum in tenera ætate Deo nuncupavit: cumque nuptias, quibus eam parentes, & germani illigare volebant, constanti animo recusaret, ea de causa multa convitia, & minas est perpessa, & ut ejus animum frangerent, amota ancilla culinaria sordidis culinæ officinis addidit, permissa tandem liberè Deo vacare, durissimam vivendi rationem in: siquidem lectus erat ligni asseres nudi, solis herbas crudis abque patie vescabatur, catena ferrea latera adeo stinguibat, ut carni propemodum concreta videretur, multo tempore quotidie carena ferrea ter: sed quo horæ spatio in singulas vices durissime se diverberabat, sanguine ad pedes manare, sacro deinde Prædicatorum habitu suscepto divinis meditationibus, ac contemplationibus mirifice vacabat, ita ut sæpissime in eccliam raperetur, & jerem divinarum altissima cognitione instrueretur, triennii spatio silentium sibi indixit, ut nulli profus loqueretur, nisi cum peccata confiteretur, magna familiaritatis signa Christus Dominus ei exhibere dignatus est, siquidem de multis ipsemet eam iussit, sæpissime ei apparebat, & ante dum beatissimam Mariam suam secum adducebat, itemque alios Sanctos, cum illa panter non raro Psalmos dicebat, tempore Bachanahorum cum in sua cellula inclusa peteret fidei perfectionem, Christus cum sanctissima Matre sua, & aliquot Sanctis apparet mirabili modo eam sibi depondit, ex quo tempore Dominus se ipsum ad nomen convertationem, ut eorum salutem promoveret, eam misit, in quorum conversionem diligentissime incubuit, multoque ad peccatorum poenitentiam, & perfectionis studium precibus & exhortationibus pertraxit, erga pauperes & egenos benignissima, quicquid eis poterat largi manu erogabat, ingens ei erat sacra Eucharis-

Eandem sibi Christus depondit.

tiæ suscipiendæ desiderium, ex cujus perceptione mirifice recreabatur.

In quodam raptu Christus Dominus quinque sua vulnera non sine magno ejus dolore illi impressit, cum autem sedes Apostolica magno cum Reipublicæ Christianæ detrimento ad 70. circiter annos Avenione constitisset, ipsa multis laboribus Senis Avenionem usque profecta Gregorio XI. persuasit, ut in Urbem cum universa curia rediret. Innumeras malignorum spirituum tentationes, turpium præsertim cogitationum, quas ejus menti importune ingerebant, fortiter superavit, multorum calumnias, & persecutiones non minus patienter, quam viriliter toleravit. Demum multis laboribus pro Dei gloria, & animarum salute susceptis, plurimis, & ingentibus miraculis clara felicissime migrat ad Christum die 29. Apr. anno Domini 1380. ætatis suæ 33.

Eidem quinque sua vulnera Christus impressit.

Coletta virgo monialium S. Claræ reformatrix præclarissima apud Corbeiam in Picardia Roberto, & Margarita progenitoribus, cum esset quadrima singulari Dei beneficio mentem ad Deum perpetim elevatam habere cepit, cumque multis, magnisque virtutibus esset cõspicua, corpus suum horrido cilicio, triplici catena ferrea, humi cubatione edomabat, precibus, ac meditationibus addita, virginis, ac puritatis in se, & in aliis studiosissima, zelo animarum fervens pro peccatoribus assidue, & ardentem magno cum eorum fructu Deum precabatur, quod cum in spiritu S. Vincentio Ferrer. revelatum fuisset, in Gallias veniens, eam invisit, & mutua cum consolatione est allocutus. Reformationem sanctimonialium Ord. S. Claræ est aggressa, ideoque earum omnium quas ipsa esset reformatura, vel quæ sub ea vitam monasticam, quam Clarissarum vocant, suscepturæ erant, constituta est Abbatissa. Ejus itaque opera multa sunt extracta, vel reformata monasteria, non modo faminarum, sed etiam virorum in Germania, Gallia, Burgundia, Sabaudia, aliisque Regionibus, multi item utriusque sexus ex omnibus monasticis ordinibus S. Benedicti, Carthusianensium, Cælestinorum, Canonico-rum regularium suorum superiorum permissu ad monasteria Colettana sub perfectionis vitæ prætextu se contulerunt, ut est in ejus vita c. 12. ejus sanctitatem Deus compluribus per eam editis miraculis testatam fecit. Cum iter ageret sororibus, & aliis comitata, vel etiã cum in monasterio degeret à facinorosis hominibus dânum ali-

Coletta virgo.

Eandem à S. Vincent. Ferrer. divino in sanctu agnoscebat.

quod sibi, suisque timens, sororibus litanias, ut recitarent, edicebat, sicque Dei benignitate incolumis cum suis evadebat, in quod aliquoties ei contigisse in ejus vita capere 26. & 27. narratur, tandem pluribus bonis operibus, & apud Deum meritis exornata migravit in cœlum die 6. Martii anno Domini 1447. hæc ex ejus vita apud Surium tomo 2. & Chronic. S. Fraac. p. 3. libro 3.

Catharina Bononiensis.

Catharina Bononiensis, virgo sanctimonialis Ordinis sanctæ Claræ sub instituto sancti Francisci vitæ sanctitate illustris, quinquagenaria obiit anno Domini 1464. die ultimo Martii cujus vita habetur in Chronicis Minorum part. 3. l. 4 c. 31.

B.M. Teresa virg.

65. B. Virgo Teresa Carmelitarum Discalceatorum Fundatrix, cognomento à Jesu, cui se totam tradiderat, tanquam tydas quoddam lucidissimum nostra ætate effulsit. Hęc natione hispana in civitate Abalensi anno 1515. claris orta natalibus, septennis magnos ad pietatem stimulos, & ingens martyrii desiderium sensit, duodennis vero in tota matre, coram Deiparæ Imagine eâ cum lachrymis obnixè precatur, ut in filiam admittere dignetur: ex quo tempore in suis necessitatibus Deiparæ patrocinium est experta: vigesimo ætatis anno in cœnobium sanctimonialium beatissimæ Virginis Mariæ de monte Carmelo, repugnante patre, non sine magna suæ carnis contradictione, ac lucta est ingressa. Post aliquot annos à suo in cœnobium ingressu uni ex PP. Societatis Jesu confessionem totius vitæ generalem peregit, ab eoq; ut meditationi Dominicæ passionis, & propriæ mortificationi vacaret, est instructa, ex quo tempore animi quietem sentire cepit. Deinde post septem, & viginti annos in eo monasterio exactos, magno animo reformationem Discalceatorum, & Discalceatorum ejusdē Religionis Carmelitarū divino jussu instituit, multis extinctis monasteriis, in quibus vitæ ratio ab eo tradita, sanctitate, & corporis aupertate, contemplatione item in Deum, & actione ad proximos juvandos præclara cecidit. Mulier sane humilitate, paupertate, obedientia, prudentia, rerum divinarum cognitione, in diuturnis suis morbis patientia insignis, & in proximos, quorum salutis, præsertim infidelium ardenti desiderio tenebatur, charitate, ac zelo incensa, orationis, & contemplationis dono excellens, charitate in Deum singulari, cui die quadam, ut in ejus imagine expressum cernitur, Angelus

Eadem ab

apparuit spiculo aureo ad summitatem ignito, vitæ saucians, & laniata revellens, quo vulneri incredibili divini amoris incendio exarsit, ex flagrantissimi quoque in Deum amoris impetu sanctæ ejus anima corpore soluta exiliatur, quemadmodum ipsa post obitum revelasse scribitur. libros cœlestis sapientię repletos & spiritualium rerum doctrina præstantes confert: plit: multis denique pro divina gloria laboribus, & contradictionibus superatis, Abulæ die 4. Octobris anno salutis 1582. ætatis 67. ab inchoata reformatione 26. obdormivit in Domino. ejus corpus odorem suavissimum spirans, & liquore fragrantissimo manans, integrum post multos ab ejus obitu annos est receptum, & summa pietate à fidelibus invisitur, & colitur; cujus intercessionis opem complures experti sunt; vitæ suæ initia, & progressus impleret jussu sui Confessarii conscripsit, integræ tamen vitam literis mandavit noster Franciscus Ribera, religiosissimus æque, ac doctissimus, cujus extant præclarissimi Commentarii in Prophetas minores, in Apocalypsim, de templo Salomonis, & in epistolam ad Hebræos.

Quamprimum alie virgines præclarissimæ quæ pro Christo virginitatem integerrimam servarunt, in hyloriis recensentur, & præsertim in vitis sanctorum, quas Surius tomis septem collegit, eas ne opus hoc nimium crescat, præterimus. Thomas Bozius complurium nomina memorat tom 2. de signis Ecclesiæ lib. 22. n. 12. & seq.

Euphemia nobilis quædam virgo in annis puerilibus castitate Deo dicavit: sed cū parens propter ipsius pulchritudinem, eam quamvis remittentem cuidam Comiti desponsasset, ipsa Capellam ingressa, opem Deiparæ invocans cultro natalium sibi præcideret, & labia: quare ab irato patre cuidam rustico in ancillam tradita, magnis laboribus, & plagis ab eo affligebatur; quæ omnia læto animo ferens, Deo quod aliquid pro eo pateretur, gratias agebat: septem vero in his expleto, nocte Dominicæ Nativitatis familia ad mensam confidente, ipsa ad stabulum laudes Deo redditura se contulit, ubi Deipara Angelorum, & Virginum multitudine stipata immenso fulgore circumfusa, eam ad constantiam est hortata, natalium, & labia ipsi restituit, quod ubi rescivisset pater ejus, in loco stabuli Virginum claustrum construxit, in quo Euphemia Deo serviens brevi quievit in Domino hæc in Spec. Exempl. dist. 9. n. 22.

Ejusdem corpus in tegrum servavit.

Euphemia virgo.

Eidem Maria celestis comitata Choro parvis, & na sum, et labia præcisa restituit.

*Leodienses
virgines è
vita peri-
culo pro
virginitate
suscepta
evadunt.*

66. Nec silentio prætereunda est virginum, ac Matronarum Leodiensium in tuenda pudicitia animi invicta fortitudo, & divina in eis servandis providentia, quemadmodum testatur Jacobus de Vitriaco Card. in prologo vitæ B. Mariæ de Oegnies ab eo editæ, quæ extat apud Sur. tom. 3. In devastatione, inquit, Leodiensi mulieres, quæ ad sacras ædes confugere non potuere, in flumen se præcipitarunt potius mori volentes, quam castitatis jacturam facere; nonnullæ etiam in cloacas insilierunt fortore extingui malentes, quam prodere virginitatem: Christi tamen benignitate in tanta multitudine nulla prorsus vel vitæ vel castitatis accepit detrimentum. Una ex iis sancta muliere in flumine periculose laborante, duo ex hostibus in navicula ad eam properarunt, & cum illam extraxissent, volebant turpiter ea abuti: sed quid fecit casta inter leones, agna inter lupos, columba inter accipitres? maluit iterum in flumen se demergere, quam corrumpi: itaq; defuit ex navi in undas; sed cum navicula illius saltu depressa mergeretur, duo illi merfi perierunt, illa verò abiq; ullo corporis, & animæ damno fluvio oblique ad litus emerfit. hæc ille.

*ALIQVOT ALIÆ VIRGINES
ex Martyrologio.*

His expeditis, aliæ quoq; mulieres, quæ virginitatis florem custodientes in pace ad caelestem sponsum evolarunt, ex Martyrol. Rom. aliqua interdum adnotatiuncula adjuncta breviter recensendæ sunt.

Illuminata virgo Tuderti 24. Nov. claruit temporibus Maximiani Imper. quemadmodum ex ejus rebus gestis constare testatur Cardinalis Baron. in notis ad Martyrol.

Romana virgo Tuderti 23. Februarii, quæ à sancto S. I. esse Papa baptizata, in antris & speluncis caelestem vitam duxit, & miraculorum gloria claruit. Temporibus Constantini Imperatoris, & S. Iuliani summi Pontificis.

Sabina virgo in pago Tricassino 6. Augusti. virtutibus & miraculis gloriosa, quæ totior fuisse dicitur S. Saviniani Mart. à Petro lib. 7. Catal. 134.

Patruia virgo Neapoli 25. Augusti temporibus Constantini Imperatoris, cujus no-

mine celebre sanctimonialium 'cœnobium Neapoli est insignitum, ubi ejus corpus requiescit.

Asella virgo Romæ 9. Decembris, quæ ut B. Hieronymus epist. 15. ad Marcellam scribit: *Ab utero matris benedicta, vitam in jejuniis, & orationibus usq; ad senectam produxit. Hæc unius cellula inclusa angustis latitudine paradisi fruebatur; jejunium pro ludo habuit, in ediam pro refectio: pane enim, sale, & aqua frigida contenta intra cubili sui secreta manens nunquam viri alloquium noverat. operabatur manibus suis, sponso autem orans loquebatur, aut psallens, ad martyrum limina pœnè invisâ properabat.* Hæc ex Hieronymo, qui alia præclara de ejus sanctitate scribit loco citato.

Macrina S. Basilii Cæsariensis Episcopi soror quamvis ab Angelo adhuc in utero matris Thecla fuerit vocata; nomine tamen Macrinæ aviæ sanctissimæ faminæ est appellata, hæc viro desponsata, mox illo vita functo virgo permansit, & monasticum institutum complexa feliciter tandem obdormivit in Domino, teste Nysseno ejus fratre in epist. ad Olympiam, in qua S. Macrinæ Sororis est prolecutus. hæc Epistolam Surius affert tom. 4. ejus dies in martyrol. die 19. Julii celebris habetur.

Apollinaris virgo 5. Jan. filia Anthemii Consularis viri religiosi, qui defuncto Arcadio pro Theodosio impubere administravit imperium.

Eustochium virgo 28. Sept. B. Paulæ filia, *virginitati, & Ecclesiæ*; ut Hieronymus ait epist. 27. *Prestiosum Monile*, quæ ad Præsepe Domini cum aliis virginibus nutrita à matre ei ita semper adhaesit, ejusq; obedivit imperiis, ut absq; ea nec procederet, nec cibum caperet, & ne unum quidem nummum haberet potestatis suæ, sed & paternam, & maternam substantiam à matre distribui pauperibus lætaretur: demum præclaris meritis fulgens migravit ad Christum anno 419.

Euphrasia virgo Thebaide 13. Mart. claruit Theodosio imperante filia Antigoni, & Euphrasie, de quibus sed. seq. qui ea suscepta continentiam servarunt.

Helena virgo Antistodori 22. Maji, quæ ex Molano in Uluardum, sicuti inquit S. Amatoris legitur, multimoda meritorum virtute claruit, & miraculis effulsit tempore Theodosii senioris, & Honorii ejus filii.

Con-

Confortia virgo in monasterio Cluniacensi 22. Junii filia S. Eucharii postea Episcopi Lugdunensis.

Niceris virgo Bithyna Constantinopoli decessit 29. Decemb. quae sub Arcadio Imperatore ex Sozomeno lib. 8. c. 23. S. Joanni Chrysostomo ad dictissima, genere illustri, perenni virginitate, praestantiq; vitae celeberris, res divinas usq; ad mortem humanis proposuit, amplissimis enim bonis injustè spoliata non stromachabatur, & ex paucis quae reliqua erant, aliis largiter suppeditabat, & usq; ad senium proveccta sanctitate claruit.

Honorata virgo Papae II. Jan. soror S. Epiphani Episcopi Ticinensis ab eodem Deo consecrata an. Domini 471.

Placidia virgo Veronae 11. Octob. quam Petrus in Catal. lib. 9. cap. 70. scribit filiam fuisse Valentini Imperatoris, & Evodoxiae Augustae.

Chelidonia virgo in Latio, decimo tertio Octobris, cujus corpus in monasterio Ordinis sancti Benedicti apud Sublacum religiose est conditum.

Philomena virg. apud Septempedanos in Piceno 5. Junii, cujus corpus in templum sancti Laurentii in ea Urbe translatum fuit à Sancto Severino Episcopo tempore Totillae Gothorum Regis.

Benedicta virgo Romae sexto Maji, quae in eodem monasterio cum S. Galla filia Symmachii, qua intus diligebatur, vixit temporibus Gothorum, quae die 30. ab obtu S. Gallae in caelum est secuta, teste S. Gregorio 4. Dial. c. 13.

Georgia virgo Avernis 15. Februarii, de qua Gregorius Turonensis lib. de gloria confess. capit. 24. illud memoriae prodidit eam religiosam, atq; Deo devotam, quo ab Urbis strepitu magis se subduceret, rui vitam d. x. ubi quotidie jejunis, & orationibus insistebat; eum autem diem obiisset, & in oppid. Basilicam sepelienda in pheretra deferretur, caelestibus est honorata exequiis, nunc columbarum grex super eam volare cepit, illamq; volando sequi; qua in Basilicam delata super aedes tectum confedere columbae, eaq; sepulta ad caelos evolaverunt.

Burgundofora virgo Abbatisa in Anglia 3. Aprilis, claruit annum Domini circiter 610.

Eustolia, & Sopatra virgines Constantino-

poli 9. Novembris Mauritii Imperatoris filia.

Aurea virgo Lutetiae Parisiorum quarto Octobris claruit in Gallis temporibus Dagoberti Regis Francorum annum Domini circiter 630.

Aldegundes virgo in Malbodio Hannoniae Monasterio trigesimo Januarii, floruit sub Dagoberto Rege Francorum circa annos sexcentos quadraginta, haec autem diveria est ab Aldegunde virgine filia sancti Basili Regis, & martyris, de qua agitur 20. Jun. vide Molanum in indice sanctorum Belgii.

Austreberte virgo in pago Rhotomagensi 10. Febr. miraculis celebris, floruit temporibus Dagoberti Regis Francorum an. Dom. circiter 640.

68. Gertrudis virgo soror S. Beggae viduae, de qua in Martyr. ologio 17. Decemb. filia S. Pipini primi Ducis Babariae, cujus vita apud Sur. 21. Februarii extat. Haec Nivogellae 17. Martii obiit, quae despiciens mundum, & in omnibus sanctis officiis toto vitae cursu se exercens, ad Christum spontum in caelis migravit anno 664. b. Honorio Tertio in sanctos clara, teste Baronio in notis ad martyrologium, haec diveria est à Beata Gertrude, cujus revelationes praemantibus habentur, de qua nos supra egimus.

Severa virgo Treviris 20. Jul. fuit haec genere clarissima soror S. Modaldi Episcopi Trevirensis, & litae conjugis Pipini Ducis, claruit ann. circiter 660. Haec virginitate sua Christo dicata in Virginum monasterio ab eodem S. Modaldo super Ripam Mosellae constructo praeficitur, ubi magna prudentia, & vitae exemplo rebus sibi commissum ad imitandum obdormivit in Domino. haec ex vita S. Modaldi l. 2. c. 14. apud Sur. tom. 3. die 12. Maji.

Hilrudis virgo in Hannonia 27. Septembris, claruit temporibus Pipini Regis Francorum.

Lioba virgo 28. Sept. miraculis clara; vixit temporibus Pipini Regi. Francorum, & Caroli M. Imperatoris. Haec in Anglia nata, ibidem in Monasterio virginum sanctissime est educata à Tertio Abbatisa Regis sorore, virtutibus clarissima, in cujus monasterio quingentae erant moniales, ut videre est in vita S. Liobae apud Sur. c. 5. Deinde Lioba à S. Bonifacio Episcopo Moguntino, qui postea in clyo martyrio est coronatus, evocata in Germaniam com-

Eidem insa faciunt columbae.

complurium virginum in monasterio mater exitit, quibus, (cum esset liberalibus disciplinis imbuta, & in sacris literis eruditissima,) verbo, & exemplo præluxit; demum sanctissimo sine obdormivit in Domino. quemadmodum ejus vitæ auctor apud Suriium memoriam prodit.

Edelburga virgo Angliæ 6. Julii, hæc Anglorum Regis filia, claruit anno Dom. 680. de qua Beda lib. 4. hist. Anglorum c. 9. ubi etiam plurimum laudat Thorithgid sanctimoniam, ab eadem Edelburga jam defuncta coelitus in suo obitu visitatam.

Modesta virgo Treviris 4. Novemb. claruit anno 680.

Othilia virgo in Territorio Argentoratensi 13. Decemb. hæc à nativitate cæca Baptismate visum recepit, exercuitque monasticam disciplinam in Allatia, claruit annum Domini circiter 700.

Irmina virgo Treviris 24. Decembris filia Dagoberti Regis, & ex Tithemio libro 3. de viris illust. S. Bened. c. 130. claruit anno Domini 710.

Amalberga virgo apud Gandavum 10. Julii moritur an. Dom. 772. diversa ab Amalberga vidua, quæ eodem die recolitur in monasterio Laubaco, quemadmodum ex Molano in Usuardum dicemus sect. seq.

Maxima virgo apud forum Jul. 16. Maji, quæ multis clara virtutibus in pace requievit.

Melburga virgo in Anglia 23. Febr. filia Regis Merciorum.

Thecla virgo Abbatissa in Germania 15. Octobr. cujus mentio fit in vita S. Bonifacii apud Sur. die 5. Junii tom. 5.

Verena virgo in Territorio Constantiensi ad Aquas duras 1. Septemb.

Walburga virgo in Anglia 1. Maji, claruit annum circiter 750.

Antbusa virgo Constantinopoli 24. Julii, quæ sub Constantino Copronymo ob cultum sanctarum imaginum verberibus cæsa, & exilio relegata quievit in Domino.

Hildegardes virgo apud Bingiam in Dicecesi Moguntinensi 17. Septembr. claruit annum Dom. circiter 1160.

Elisabeth virgo Sconaugiæ 18. Jun. monasticæ vitæ observantia celebris, obiit an. Dom. 1165, suæ ætatis 36.

Rosa virgo Viterbii 4. Sept. claruit temporibus Fridenci Imper. pervenitq; ad tempora

Alexandri Papæ IV. qui sedit anno sal. 1254.

Agnes virgo sanctissima in monte Politiano Ordinis Prædicatorum ex hac vita decessit 2. April. an. 1317. suæ ætatis anno 31. suscepit Prioratum, quod munus ab adolescentia sapienter administravit anno 15.

Jucunda virgo in Æmilia Italiae Provincia 25. Novemb.

Liberata virgo Novocomi 18. Jan.

Aurelia, & Neomisia virgines Anagninæ 25. Septemb.

Oliva virgo Anagninæ 3. Jun.

Grata virgo Bergomi 1. Maji.

Digna virgo Tuderti 11. Augusti.

Aurelia virgo Argentorati 15. Octob.

Benedicta virgo in Territorio Senonensi 29. Jun.

Bona, & Doda virgines Rhemis 24. Apr.

Exuperantia virgo Trevis 26. Apr.

Vicina virgo Bigardis prope Bruxellam 17.

Decembr. cujus egregiam sanctitatem miracula crebra restantur.

Fredeſvinda virgo Oxovii in Anglia 19. Octob.

Obdulta virgo Toleti 5. Septemb.

Perſeveranda virgo 26. Jun.

ALIAE VIRGINES EXTRA MARTYROLOGIUM.

PRÆter virgines, quas in hac sectione, tum ex Martyrologio Romano, tum ex aliis auctoribus hæcenus commemoravimus, aliæ planè innumerabiles possunt in medium afferri, quas ne in immensum hæc tractatio excreſcat, consulto præterimus; sanctam tamen Constantiam Constantinensium, & al. quot ex illustrioribus, quarum in vitis Sanctorum apud Suriium honorifica mentio habetur, huic sectioni velut coronidem adjungemus.

Constantia Constantini Imperatoris filia sanabili ulcere medicinam querens, ad B. Agnetis sepulchrum orans sanata, baptismum suscepit, virginitatem suam Christo vovit, templum magnificentissimum ad S. Agnetis sepulchrum via Nomentana erexit. cum autem Gallicanus vir Consulatus ad bellum Schyricum profecturus Constantiam sibi in uxorem deprecaret, Constantinus autem filiam nulla ratione assensuram probe noſtat, Constantia divino auxilio freta monet patrem ut Gallicano, ubi victor è bello redierit, eam pronuptat, attamen

Eccc

men

men usque ad nuptiarum tempus instar cuiusdam arrhabonis se ei tradituram Joannem domus suae praepositum, & Paulum primicerium, fratres eunuchos qui eum ad bellum comitentur, & vicissim ab eo accepturam Atticam, & Arthemiam virgines Gallicani filias. factum est autem ut Gallicanus absque sanguinis effusione Christi virtute, in quem praedicatione SS. Joannis, & Pauli, credidit, Schyras, à quibus Thraciam liberavit, redderet Constantino tributarios, quare ad Constantinum reversus, ut Christo se totum dederet, sponsae, & curiae nuncium remisit, consulari se abdicavit, & ad Ostia Tiberina secedens hospitalitati, & infirmorum servitio magno totius orbis exemplo impense vacabat, donec sub Juliano apostata inde expulsus Alexandriae pro Christo fide à Rauciano Judice gladio est percussus, cujus dies in Martyrologio 25. Junii recensentur; die verò sequenti sanctorum Joannis, & Pauli passio commemoratur. At verò Constantia cum Atticam, & Arthemiam in Christi fidem, & virginitatem colendam adduxisset, post vitam sancte exactam migravit ad Dominum; per eam enim, quemadmodum testatur Ambrosius sermone de Passione Sanctae Agnetis, & illustres, sacra velamina susceperunt corpora SS. Constantiae, Atticae, & Arthemiae in templo, quod S. Constantiae dicitur, propè basilicam S. Agnetis condita fuere, quae anno 1605. dum Romae essemus, sunt inventa, eaque oculis conspeximus, ac venerati sumus. festum S. Constantiae 18. Februarii celebratur. Haec ex Breviario Romano 28. Januarii ex Martyrologio 25. Junii, & Petro de Natalibus libro 3. cap. 34.

Vinciana virgo ab incunte aetate integerrima sancti Landoaldi S. R. E. Archiepiscopi à Martino Papa ad praedicandum Evangelium missi, soror. Haec blandimenta mundi respiciens ab Urbe Roma fratrem secuta, condita est in monasterio Gandavensi in tumulo contiguo alteri tumulo, in quo jacet sanctus Landoaldus. Vincianae dies ex Molano in additionibus ad Ussardum die 11. Septembris commemoratur: in eodem etiam templo in alio sepulchro quiescit corpus S. Landradae virginis. haec in vita S. Landoaldi in ejus translatione, quam ponit Surius 19. Martii tomo 2.

Landrada virgo genere clarissima ex iis, qui majores domus in Gallia sunt appellati originem ducens, tempore Clotarii Regis,

qui à Clodoveo quartus fuit, parentibus unica, quam cum propagandae sobolis causa nuptui dare vellent, ipsa omnino recusavit. Verùm in cellula reclusa mira abstinentia, cilicio, humi cubatione se affligebat, quin etiam postea in deserto loco reclamantibus parentibus in quodam erecto tuguriolo vitam duxit plane Angelicam, quo multae virgines & viduae confluxerunt sub ejus ducatu in monasterio; quod Belisia est vocatum, ubi Landrada multis miraculis celebris, sancto sine quievit die 8. Julii ex Molano in additionibus ad Ussardum, cujus corpus primum in Silezia tumulatum, deinde sanctorum Angelorum ministerio cum Sarcophago delatum est in locum, ubi sanctus Lambertus Episcopus Tungrensis à S. Landoaldo fuerat institutus. ejus vita extat apud Surius tomo quarto.

Eusebia, Chrosendis, & Aldasensis virgines, patre Adalbado, matre S. Rictude, quae in monasterio Martiniensi postea vixit, ut dicemus sectione sequenti, eximia vitae sanctimonia floruerunt tempore Dagoberti Regis: Aldasensis enim natu minima, prima tamen omnium sancte obiit die 25. Decembris, Eusebia autem cum in Hamatico monasterio sub Gertrude Adelbaldi parentis Avia, ejus monasterii Abbatissa educaretur, ea defuncta, quamvis duodecim in monasterii Abbatissam est electa, ubi Angelicam vitam ducens in medijs adolescentiae annis ad caelestem sponsam evolavit: cum enim in obitu suam moniales concavatas, ad praecipuas quasque virtutes esset adhortata, omneque Domino commendasset, repente domus, in qua decumberebat, in mentio est lumine perfusa, quo recedente, sancta illa anima migravit è corpore die 17. Martii, aetatis suae 23. haec in vita sanctae Rictudis apud Surius 12. Martii, tomo 3. De Chrosendis verò sine, quae maxima natu erat, cum superstes fuerit sanctae Rictudi, nihil ibi de ea dicitur, nisi eam sanctam fuisse virginem, & post matrem ejusdem Caenobii fuisse moderatricem.

70. Ermelendes virgo in Villa Meldaricensi in finibus Brabantiae Ermenoldo, & Ermelenda, divitiis, & genere nobilibus orta, nec minis, nec blanditiis à parentibus ad nuptias invidas adduci potuit, quod virginitatem suam Christo devovisset: quare praecipuis sibi capillis; relictiis saeculi pompis, Christum

Landrada
tumulus
ab Angliis
transfer-
tur.

Num est secuta, & relicta domo, ac parentibus, in quandam villam se contulit, ubi die, noctuque piè Ecclesiam adibat nudis pedibus incedens: cum autem illi villæ duo Germani præessent, qui in ejus concupiscentiam exarserant; unus eorum per vim ipsam rapere statuerat, cujus insidias Angeli monitu declinavit, venitque ad villam Meldricem, ubi mira poenitentia suum corpus affligens folis herbis agrestibus vitam sustentabat, ibique sancto sine quievit, multis miraculis post obitum clara. vixit annum Domini circiter 620. circa tempora Dagoberti Regis, ut colligitur ex ejus vita, quam Surius ponit tom. 7. die 29. Octobris, quo item die eam recenset Molanus in addit. ad Uluardum.

Godiberta virgo in pago Ambianensi nobilibus parentibus progenita, cum à multis nobilibus in sponsam peteretur à S. Eligio Noviomensi Episcopo coram Rege Clotario, & parentibus annulo ejus aureo Christo desponderetur, & consecratur; quod illa lubenti animo amplexa, conjugalibus illecebris spretis, sanctum Eligium illic è secuta; Rex autem Clotarius suum ei, quod Noviomini habebat, dedit palatium cum Oratorio S. Georgii, & duabus villis, ubi cum duodecim sceminis, quas regebat, monasticam vitam cepit, virtutibus, ac miraculis clara obdormivit in Domino die 11. Apr. ex Molano in addit. in Uluardum: ejus vitam habet Surius tom. 2.

Gudila virgo, genere nobilis, parte Witgero, & matre Amelberga, qui, ut sectione sequenti dicemus, sanctitate floerunt, soror sanctæ Raineldis virginis & martyris; item Pharaïdis, & Ermelendis diversæ ab ea, de qua supra diximus, virginum, apud Brabantos celeberrima, & à sancta Gertrude filia Pipini è sacro fonte suscepta, & ab eadem in monasterio educata, atque ad virginitatem colendam est persuasa; cumque S. Gertrudis ex hac vita discessisset, hæc ad suos rediens, assiduis precibus noctu, diuque vacabat, demum sancto sine quievit die 8. Januarii ex Molano in Additionibus ad Uluardum, miraculis in vita, & post obitum illustis; cujus sacri corporis reliquiæ apud Bruxellam venerationi habentur. Ad ejus tumulum in vico Ham Brabantia in testimonium ejusdem Virginis, die ejus sepulturæ Populus arbor subito visa est virescere, & frondescere; hujus vita extat apud Surium tomo 1.

Neque hoc silentio prætereunda est S. Raineldis soror S. Gudilæ, de qua sic Molanus in addit. ad Uluardum die 16. Julii. S. Raineldis virginis, & martyris, sororis beatæ Gudilæ, quæ cum Grimoaldo Subdiacono, & Gondulpho familiari ab Hunnis pro fide Christi palmam martyrii accepit. Hæc ibi.

Noitburgis virgo neptis Plestrudis sceminæ nobilissimæ, conjugis Pipini, qui fuit Rajor domus Franciæ. hæc cum Colonia Agripinæ in monasterio à Plestrude condito cum ea degeret, & mortalem sponsam, quamvis nobilem, cui eam cognatam despondere statuerant, profus fastidiret, obnixè Dominum precatur, ut prius eam è medio tolleret, quam si nuptiis per vim illigari; quare voti compos à Christo ad cœlestes nuptias evocatur, floruit annum Domini circiter 700. cujus dies anniversaria ex Molano in additionibus ad Uluardum recolitur die decimo tertio Octobris ad ejus corpus exanime duo luminaria unum ad caput, alterum ad pedes divinitus ardentia visa sunt, ad quod spectaculum frequens populus cucurrit; dum autem ejus exequiæ peragerentur cujusdam defuncti cadaver in templum illatum juxta ejus feretrum deponitur, statimque ad vitam defunctus ille surrexit affirmans se sanctæ Noitburgis precibus à mortuis excitatum; corpus tandem ejus in Carthusiam Confluentinam translatum reverenter asservatur. ejus vitam habet Surius tomo 5.

Osmanna virgo filia quondam Regis Scotiæ per miraculum Domini in Gallias adducta sanctè vixit, ibidem defuncta, ac solemniter est sepulta in tumulo quodam ex alabastro in Crypta Jotrensis monasterii, cujus aliquando loci incolæ per incuriam oblii sunt, sed ipsam hæc omnia B. Ludgardis revelavit, ut videre est in B. Ludgardis vita l. 2. ap. Sur. 16. Junii, tom. 3.

Adelheides, seu Alheides nobilibus orta natalibus in tenera ætate monasticum institutum in cœnobio virginum suscepit; deinde ad monasterium Vilacense translata ejus cœnobii prima extitit Abbatisa, ubi plurimis virtutibus, ac miraculis clara obdormivit in Domino, cujus vitam habet Sur. die 5. Febr. tomo 1.

71. Opportuna virgo nobilibus, & Regiæ prosapiæ orta parentibus in pago Oximensi multis viris præpotentibus ejus conjugium ardentè desiderantibus, plurimaque donaria ad ejus animum illiciendum offerentibus

Ecccc z

tibus

Angeli
monitu
impudici
insidias
vitat.

In Noit-
burgis in-
mulatione
duo divi-
nitus lu-
mina ac-
cenduntur.
Ejusdem
post obitum
precibus
mortuus
ad vitam
revocatur.

In Gudila
tumulati-
one fron-
descit ar-
bor.

tibus constanter repudiatis, in cœnobio quodam Sagiensi Urbi vicino, sacrum virginitatis, quam Deo voverat, velum accepit; ubi multis clara virtutibus, uno sanctimonialium consensu in demortuæ Abbatisse locum sufficitur, quo munere piè, ac prudenter administrato, in suprema sua ægritudine à SS. Cecilia, & Lucia Deiparæ nomine ad cœlestes nuptias est invitata; sumpta deinde sacra Eucharistia, dum ii, qui ejus è vita exitum observabant, cum eadem Psalmos decantarent, ipsa ad ostium domus intendens ait: *Ecce advenit Domina mea beata Virgo Maria, cui vos commendat, extendens verò brachia quasi Dei Matrem complexura, sancta ejus anima carne est soluta, cujus vitam, & mortem multis miraculis Deus illustravit. Hæc apud Surium die 22. April. tomo 2.*

Agnes Regis Bohemæ filia, ab eo in uxorem Friderico II. Imperatori promissa: cum audisset rationem vivendi S. Claræ adhuc superstitis, multis precibus à parente impetravit, ut sibi liceret soli sponso cœlesti servire, quare Pragæ constructo monasterio sub Regula S. Francisci ab ejus Fratribus ex Urbe Moguntina, ubi debebant, evocatis, habitum religionis cum compluribus nobilissimis mulieribus suscepit; quin etiam redditus amplissimos à patre monasterio, in quo vivebat, oblatos paupertatis studio recusavit, cujus exemplo in univèrsa Germania constructa sunt monasteria, ad quæ nobilium Principum, ac Dynastarum filia spretis mundi vanitatibus Christo despondebantur: Agnes verò non tantum genere, sed virtutibus, & miraculis illustris quævit in pace. Hæc in 1. part. Chron. S. Franc. libr. 8. cap. 42.

Gertrudis de Aestem virgo venerabilis, cujus vitam refert Surius tom. 7. die 16. Jan. hæc an. 1340. die Parasceve sacra Christi vulnera sibi imprimi sensit; obiit autem multis virtutibus clara anno 1358. die ipso Epiphaniæ.

Lydyvina virgo in Comitatu Hollandiæ oppido Schiedamensi parentibus probis, sed qui labore manuum victum sibi comparabant, orta; cum adhuc esset infantula Salutatione Angelica Deiparæ Imaginem officiosè salutabat: duodecim verò annos nata propter corporis formam ab opulenti viris in conjugium expetita patri id ei proponenti se virginitate omninò servare velle liberè respondit: cum autem lapsu quodam in glacie una ex costis ejus fracta esset,

ac occasione multis morbis afflictata, centum & eo amplius vermes quotidie ex ejus apostemate erumpebant, multis quoque morborum generibus, utpote dolore dentium, gutturis angina, vomitu, calculo, febribus diversis temporibus vexabatur; ita ut 33. ann. in lectulo jacens adversa valetudine usâ sit. Dominicæ passionis meditationi vacabat; plurimis revelationibus, atq; Deiparæ crebris Angelorum visitationibus, à quibus aliquando ramum è Paradiso accepit, mirificè recreabatur; ad ipsam vero accurrentes piis exhortationibus ad meliora permovebat, anno 17. dolorum suorum circa festum S. Thomæ Apostoli in ipso crepusculo Christus Dominus ei apparet quinque vulnerum suorum signa in ipsis corpore impressa reliquit: sed cum hæc aperta vulnera latere non posse timeret, orante illa cutis illico vulnera contexit, dolore ac livore perpetuò remanentibus.

Neque hic silentio prætereunda est virgo alia Petronilla Lydyvinæ charissima, quæ diem suum obiit sanctissime an. 1516. cujus gloria in quadam ecclasi præostensa est Lydyvinæ, ut videre est in ejus vita par. 3. c. 8. Demum Lydyvina post multos, & acerbos dolores in suis perpetuis morbis toleratos, sancto sine quævit die 14. April. anno 1433. ætatis 47. Philippo Burgundiæ & Hollandiæ Principe. Hæc in ejus vita apud Surium tomo 2.

Margarita Ravennæ in Oppido Bussio orta, tertio mense à sua nativitate cæca effecta, ab incunabulis sanctitatis specimen edidit, ad septimum annum ubi pervenisset, carne, & ovis abstinens semel tantum in die vescabatur, plurimis virtutibus, ac miraculis celebris; in cujus obitu cum ad ejus animam suscipiendam cœlites advenissent, quos ejus discipula nomine Gentilis se vidisse testata est, ipsa venerabunda eis assurgens animum exhalavit die 23. Jan. anno salutis 1505. ætatis 63. Hæc Hieronymus Rubeus libro 8. de gestis Ravennatum apud Surium tom. 7. 23. Jan. & Serphinus à Firma Canonicus Regularis in vita hujus Margaritæ, & Gentilis à se conscripta,

*AD Deipara
& Angli
invocatur.*

*Stigmati-
b^o à Chri-
sto insigni-
tur.*

*Petronilla
V. gloria
Lydyvinæ
in ecclasi
ostensa.*

*Ejus ani-
ma à cœli-
tibus exci-
pi visa est.*

CONIUGES, QUI LICET MATRIMONII legibus astricti, virginalem tamen florem illum conservarunt: ii etiam, qui aliquot in conjugio susceptis liberis, vitam deinde castam concordie voluntate duxerunt: vel qui coniuge vita sancto secundas nuptias detrectarunt.

SECTIO VIII.

72.
Cur S. Iosepho Desponsata fuerit desponsata.

Inter alias quas c. 8. attulimus rationes quare Christus Dominus ex Matre quidem Virgine, sed desponsata nasci voluerit, illa fuit, quam S. Augustinus lib. 2. de consensu Evangelic. i. his verbis tradit: *Et sanè hoc exemplo magnificè insinuat, ut fidelibus conjugati etiam servata pari consensu continentia posse permanere, vocarique conjugum, non permissio corporis sexus, sed custodia mentis affectu.* ita August. Quod verum esse certissimo didicimus experimento tot conjugum, qui in lege Evangelica imitatione purissimi conjugii Desparæ, & Joseph, integerrimam virginitatem servarunt: horum aliquot omni laude dignos, quod in medio ignis non sunt æstuati, ad Dei gloriam recensimus. quibus atexam, & eos, qui altero coniuge, seu vivente, seu vita sancto cœlibem vitam duxerunt. Hos autem omnes majoris perspicuitatis gratia ad quinque classes revocabimus: Primum dicemus conjuges illos, qui egregia pietate conspicui, tum etiam uxor concordie voluntate virginitatis florem illibatam pariter custodierunt: Deinde virgines illas, quæ matrimonio iunctæ, ne virginitatis iacturam facerent, viris continentiam persuasere. Tum conjuges, qui post matrimonium ratum, nondum tamen consummatum, altero coniuge dimisso ad religionis portum se receperunt. Post conjuges illos, qui aliquot liberis procreatis, mutuo consensu continentiam in posterum simul coluere. Denique vi duas aliquot, quæ nulla ratione ad secunda vota adduci potuerunt.

Illud tamen hoc loco animadvertendum dignum videtur, hos ferè omnes non sua sponte, sed parentum imperio, vel aliqua rerum sic exigentium necessitate matrimonium iniisse, & singulari Dei favore alteri conjugum continentiam persuasisse: neque enim is, qui virginitalis tuendæ est cupidus, nisi peculiari Dei

instinctu moveatur, conjugem sub spe continentia ei persuadendæ ducere debet, ne propter carnis fomitem, quem in hac vita penitus extinguere nequimus, in virginitalis propriæ amittendæ discrimen temerè se coniciat; familiaris enim conversatio viri cum muliere, & multo magis in eadem domo. cohabitatio iis, qui castitatem tueri cupiunt summopere est cavenda propter ea, quæ in fine sectio. 2. disseruimus, ne sensim mollescat animus, & à carnis illecebris ad voluptates illicitatur.

Huc enim spectat doctrina ab Angelo tradita Beato Paphnutio, quam Cassianus collatione 15. cap. 10. his verbis narrat. Paphnutius ita multis vigens annis distractione præcipua, ut crederet se etiam carnalis concupiscentia laqueis penitus absolutum, dum lenticulæ pulmentum in adventu hospitem præparat, manus ejus in libano flammis supervolante combusta est; cumque tristaretur, quod ignis non peperisset sibi, cui dæmonum cesserant prælia, subito sopore correptus, audivit Angelum Domini sibi dicentem: *Cur Paphnuti tristus es, quod nec dum peccatus tibi sit igitur iste terrenus, cum adhuc resideat in membris carnalium motuum, nec dum ad purum excelsa commotio, quos huic indicis experire extinctos, si virginem nudam, atque formosam, tenens tranquillitatem tui cordis immobilis, astusque carnalis pacificos in te sensus perdurasse.* Itaque hæc revelatione percussus senex, semetipsum examinans, nec pondus castimonie suæ hujus probationis ponderi compensare coniectans, intellexit majorem esse virtutem, & sublimiorem gratiam internam carnis libidinem extinguere, quam nequitias dæmonum extrinsecus irruentes Dei potentia subjugare, vel de obsessis corporibus propellere. hæc apud Cassianum, Ex quo facile colligimus maximum, quod in huiusmodi occasionibus ex parte carnis nostræ imminet periculum, quantoque studio illud viris spirituali prudentia, & integritatis amore præditis sit cavendum. Ad hoc enim confirmandum rectè accommodari potest illud Proverb. 6. *Nunquid potest homo abscondere ignem in sinu suo, ut vestimenta illius non ardeant, aut ambulare super prurum, ut non comburantur planta ejus.* & illud Eccles. 3. *Qui amat periculum in illo peribit.*

Sed veniamus ad eorum conjugium, in quo, & vir, & uxor ea sanctitate effullerunt,

Ecce 3 ut utri-

Castitas amittenda pericula ab Angelo enarrantur.

Prov. 6.

Eccles. 3.

ut utriusque virginitate castissimum Deiparæ cum sancto Ioseph conjugium sit adumbratum.

CONIVGES IN QUORVM MATRIMONIO VIRGINITATIS CASTIMONIA IN UTROQUE ENITIT.

CHRYSANTUS, & Daria olim Minervæ virgo, quæ Chryfanti opera ad Christi fidem ac virginitatem colendam est persuasa, nobili genere nati non tantum in conjugio virginitatis velo: verum etiam spiritali prole fecundi Romæ innumerabilem hominum multitudinem, hæc mulierum, ille virorum ad Christum converterunt; qui spretis mundi voluptatibus castitatem complectebantur. Quare sub Numeriano Imperatore post multas, quas pro Christo sustinuerunt passiones, inter quas Daria in Lupanar compulsæ leonis tutela à contumelia admirabili quadam ratione, ut supra sect. 6. diximus, defensa est, vivi tandem effossa terra; lapidibus obruti parem martyrii palmam sunt adepti. quorum festum Ecclesia 25. Octobris annua celebritate veneratur.

Daria in Lupanar compulsæ à Leone defenditur.

S. Julianus ac Basilissa virginitas in Laureæ à Christo & B. Virgine coronantur.

S. Julianus martyr Antiochiæ nobilibus, & Christianis parentibus ortus, omni disciplinarum genere excultus, decimum octavum annum agens cum virginitatem custodire decrevisset, à parentibus, quod unicus esset, uxorem ducere vehementer rogatus; tandem consensus divina revelatione præmonitus, sponsam virginitatem pariter servaturam: itaque nuptiis cum Basilissa virginis celebritatis prima nocte Basilissæ rosarium, ac liliorum fragrantiam hyemali tempore admiranti, Julianus odorem hunc virginalis pudicitie esse affirmat: quare ad castitatis votum facile illum perduxit; quos mirifice confirmarunt Christus sanctorum cælestipatus, & Deipara sanctarum virginum multitudine comitata. ab eis visi, eorumque propositum commendantes, qui aureas eorum capitis coronas imposuere, & ut intelligamus Christi virgines spiritalium filiorum fecunditate plerumque abundare: cum Julianus & Basilissa diu pudice simul, sancte, ac religiose vitam duxissent, utriusque parentibus ex hac luce subtrahitis, de aliorum salute solliciti, mona-

stera constituerunt: & Julianus quidem innumerables ad Christum convertens, complures etiam ad religiosum institutum traducens factus est decem millium monachorum pater. Idem ex Metaphraste habet Lippomanus tom. 7. & Surius tom. 2. Basilissa verò multarum virginum, ac mulierum mater extitit, Imminente verò Diocletiani persecutione Basilissa à Christo impetravit, ne qua ex iis, quas congregarat in discrimen veniret; eique revelatum est, omnes intra certum tempus ex hac vita migraturas, quas ipsa in pace securura esset. Julianus verò cum innumeris in clyo martyrio est consummatus, de quibus in Martyrologio die 9. Januarii.

Julianum cum sec. martyrii insignitur.

S. Henricus hujus nominis II. Imperator, Deiparæ studiosissimus, (quemadmodum ex iis, quæ cap. 35. diximus apparet) cum S. Chunegunde uxore sua perpetuam virginitatem coluit, non eos ab hoc proposito proli suscipiendæ desiderium, cui falces Imperii relinquerent removit, quin etiam virginitatem aliis bonis operibus aded cumularunt, ut utriusque memoria celebris in Martyrologio habeatur. Sancti quidem Henrici 14. Julii. Sanctæ verò Chunegundis 3. Martii, de quorum virginitate, & pietate in templis construendis Gothicus Utrubiensis in suo Chronico, ita cecinit.

Conjuge virgine virgo permansit, & ille Catholicæ dedit Ecclesiæ numero quasi mille.

S. Emericus, cujus natalis dies 4. Novembris in Martyrologio recensetur, S. Stephani Hungarorum Regis filius cælitus monitus, ut virginitatem illibatam Deo consecraret, cum parentis precibus Regno consilere volentis sponsam regia stirpe ortam duxisset, carnis tamen integritatem sanctè custodivit ad mortem usque, quæ in annum 1032. incidit.

S. Emericus ad virginitatem cælitus excitatur.

S. Pelagius adolescens teste Theodoro eto lib. 4. hist. cap. 12. uxorem duxit; prima autem nuptiarum die in ipso nuptiali thalamo, sponsæ castitatem persuasit, eamque loco tororis habuit: cum que postea plurimis virtutibus ornatus in Episcopum Laodicensem assumptus esset, à Valente Imperatore Ariano in Arabiam propter fidem Catholicam est relegatus: tandem in Domino quie vit, cujus nomen in Martyrol 25. Martii recensetur.

S. Pelagius cum sponsæ virg. Ex Theodoro.

74. S. Eduardus Angliæ Rex vitæ sanctimoniam clarissimus, cujus simplicitatem Deus fovit

fovisse dicitur, ut nimirum timeri posset, qui nefciret irasci, virginalem castimoniam se vate decrevit. Procerum tamen rogatu, qui de eius successione erant solliciti, ut suum consiliun gereret, Agicam conjugem duxit, cui ut una perpetuam virginitatem colerent, persuasit, ejus anniversaria dies in Martyrol. 5. Januar. annotatur; obiit verò anno Domini 1066. quem Alexander III. sanctorum catalogo adscripsit.

Amon in Ægypto ex Palladio in historia Lausiaca cap. 7. cum vigesimum secundum ætatis annum ageret, parentibus orbatus, vi à suo patruo mulieri matrimonio junctus est: prima verò nuptiarum nocte conjugem in eam adduxit sententiam, ut secum pariter virginitatis institutum complecteretur; in eadem quidem domo, diversis tamen lectis, quod cum annos duo de viginti constanter servasset, tandem conjugis consensu, relicta ei domo, ad interiora montis Nitriæ secessit, ubi alios 22. annos commoratus ad summam perfectionem pervenit, bis in anno videns beatam confortem, demum miraculis clarus quievit in Domino. ejus animam S. Antonius ab Angelis in cælum assumi vidit, quod etiam testatur S. Athanasius in vita S. Antonii.

Ex Cassiano.

Rustici virginitatem colitæ aspectu aamon ab obsess. fugatur.

Quidam Rusticus apud Cassianum colat. 14. c. 7. quotidiano manuum opere victum quærens Abbati Joanni primitias frugum detulit, quo adveniente perterritus ferocissimus demon, qui obsessum ad Abbatis Joannis præceptum relinquere despexerat, cum reverentissima, ut ait Cassianus, nominis illius inclamatione discessit. cujus gratiam senex admiratus, diligentius vitam ejus persequutus; tandem ille confessus est, uxorem se parentum imperio compulsam, cum profiteri monachum vellet, ante 31. annos accepisse, quam nemine etiam nunc conscio fororis loco à se virginem custodiri: quo audito admiratus senex tantam hominis virtutem proclamasse scribitur, non immerito demonem, qui se despexerat, illius non tolerasse præsentiam.

Vir nomine Iosuro cum sponsa virg.

Quidam Injuriosus nomine, de Senatoribus Arvernais cum magnis opibus puellam sibi similem desponsavit, erat autem uterque unicuique patri: verum à puella mira eloquentia, & lachrymis ad perpetuam continentiam propter Christi amorem servandam est persuasus. quare in eodem strato multis an-

nis quiescentes, illibatam tamen pudicitiam servarunt; deinde communi consensu vir clericus factus est: puella verò religiosum habitum suscepit, quæ cum ad Dominum migrasset, corpusque ejus sepulturæ mandaretur, vir ejus elevatis ad cælum manibus: *Gratias, inquit, tibi ago Domine, quod sicut nam mihi commendare dignatus es, ita tibi reddidi ab omni voluptatis contagio impollutam; at defuncta subridens: Sile, inquit, vir Dei, quia non est necesse satvari nostram, namine interrogante, sepulchrum. post aliquod verò tempus defuncto viro, ejus corpus in opposito pariete ejusdem basilicæ sepultum est. Verum mane factum invenerunt pariter esse sepulchra, quæ longe inter se distare reliquerant, ut quos tenet locos cælum, corporum non sepatet monumentum. Hos usque hodie duos Amantes incolæ vocant; & lummo venerantur honore. hæc ferè ad verbum ex Gregorio Turonensi lib. 1. histor. Franc. cap. 47. & in lib. de glor. confess. cap. 32.*

S. Amator à teneris pietati addictus, parentum imperio coactus Virginem desponsavit, quam ad virginitatem secum servandam induxit, cujus votum uterque nuncupavit, quo factò Angelus Domini unicuique suam coronam imponens, eos in sancto proposito roboravit; puella igitur monasterium est ingressa; ipse verò primùm Clericus, postea Antisiodorensis Episcopus factus sanctitate clarus, decessit anno Domini 421. ejus memoria in Martyrol. 1. die Maii recolitur: cujus gesta recitat Vincentius Beluacensis in specul. histor. lib. 20. cap. 6. & Petrus de Natalibus in catal. lib. 4. cap. 113. Surius tom. 7. 1. die Maii.

76. S. Arnulphus genere nobilissimus S. Remigii in baptisate filius fuit, huic Clodoveus Rex Stambergam neptam suam in matrimonium tradidit; uterque tamen virginitatis servandæ propositum suadente S. Remigio concepit: ipse igitur bonis suis uxori relicto ex divina revelatione diurnam annorum suscepit peregrinationem, duos mortuos vitæ restituisse dicitur: tandem miraculis clarus quievit in Domino 15. Calen. Augusti, hæc ex Petro in Catalogo libro 6. cap. 113. Sigebertus verò in Chronico ad annum Domini 543. Sancti Arnulphi meminit his verbis: *Sanctus Arnulphus Sancti Remigii baptisato filius in Gallia claret, qui post multos in*

Sponsa post obitum sponsi alloquitur. Eorundem sepulchra viris uniuersis.

S. Amator cum sponsa servata virginitate lauream ab Angelo coronatur.

S. Arnulphus in Stamburga.

Arnulphus mortuos duos ad vitam vocat.

ptadi.

pradicando Christum agones martyrizatur in Sylva Parisiorum Aquilina, & à Scaviberga conjugem quondam sua tumulatus est, hæc ille. An verò unus, & idem sit Arnulfus, de quo Petrus in Catalogo, & Sigebertus aliorum esto iudicium.

Vir, qui cū sponsa virginitatem servarat à carcere ab Angelo aducitur.

In Insula Samo quidam à parentibus invitatus uxorem ducere cogitur, quam ad secum pudice vivendum induxit, factus verò Presbyter more Græcorum, quorum Sacerdotibus uxores permittuntur, ambo simul virginitatem servare in Ecclesia pfallebant: cumque aliquando Episcopus falsis quibusdam delationibus perimortus, cum in carcerem coniecisset, die dominico Angelus in specie juvenis speciosissimi cum eduxit, præcepitque ut Missarum officium in suo vico perageret, quod cum Episcopus audisset exstimans eum aufugisse, magis in eum est commotus, sequenti verò die ab Angelo in carcerem reducit, accessit verò ab Episcopo rem candidè aperuit, intellexitque Episcopus juvenem illum fuisse Angelum Domini, quare Deum glorificans eum in pace dimisit. hæc Sophronius in Piato spirituali cap. 108, ex relatione Isidori Abbatis Cœnobii in eadem Insula, qui postea in eadem regione ad Episcopatus munus esse vectus.

Pratum spirit. Isidorus Episc.

S. Vandreg. filius Abbas cognomento Vando Pipini Francorum Principis contobrinus à Dagoberto Galliarum Rege Comes Palatii factus parentum horratu, licet invitatus, nobilissimam puellam despōdit, quæ ejus suavis virginitatem cum eo servare statuit: quin etiam, eo nūmuni consensu, illa sanctimonialium monasteriū ingressa est; ipse verò primum clericus, mox monachus, & Abbas effectus sancto sine quievit ann. Dom. 665, de quo Surius cum Martyrol, die 22. Julii, & Petrus in Catal. lib. 6. cap. 127.

Petr. de Natal. S. Eleazarus sine Elzarius cum sponsa virgin.

S. Eleazarus, sive Elzarius Ariani in Apulia Comes genere clarus, cujus dies in Martyrol. 27. Septemb. habetur cum jussu Caroli II. Regis Neapol. decennis ipse Massilia Delphinam virginē nobilissimam despondisset, ab ea ad virginitatem secum pariter servandam inductus est; quare quamvis in eodem lecto decumberent, Deitamen beneficio incorruptum cum conjugis virginitatis florem continebat, ac miraculis clarus, ex hac vita decessit anno Domini 1325.

76. Ansbertus, & Angadrisina nobilissimi in Gallia à parentibus conjugio colligati virgini-

tatem pari voto servarunt, illa tamen quo à parente permitteretur in monasteriū se reciperet, oravit Dominam, ut deformis efficeretur, quare ejus facies immundissima lepra occupatur, nec ulla medicorum medicina curari potuit, donec sacro velamine in monasterio suscepto pristinae pulchritudini, & valetudini, ex templo est restituta. Ansbertus vero primum monachus, deinde Rhotomagensis Episcopus sanctitate clarus decessit anno 690, ejus dies in Martyrol. 9. Febr. recensetur. hæc apud Sur. in vita S. Ansberti tom. 2.

Angadrisina oris deformitatem ad corpus impetravit.

Alfonso II. Castellæ Rex cognomento Castus sic vocatus, quod purioris vitæ studio uxorem Bertam nunquam attigerit id quod Volaterranus lib. 2. & Marina lib. 7 de rebus Hispaniæ cap. 9. testantur. Is victorij clarissimus ad duos, & quinquaginta annos regnavit, obiitque anno Domini 844. ætatis 85. Volaterranus ejus adhuc viventis miraculum refert in aurea Cruce, quam Ovetensi templo donatam fama est eum sine artificio è vestigio factam comperisse. Mariana verò affirmat Alfonso exornandi Ovetensis Templi à fundamentis à se extructi sollicitum fuisse; ideoque duos Angelos aurificum specie Crucem auream gemmis distinctam, auroque fulgentem eleganti forma perfecisse, & Crucem perfectam nunquam comparuisse.

Cruce Alphonso Regi divinitus elaborata.

Boleslaus dictus, Pudicus, Poloniæ Rex, virginitatem cum uxore Chune gunde servavit, de quo Cromerus lib. 8, de rebus, & gestis Polonorum sic scribit: Boleslaus Belæ IV. Hungarorum Regis filiam Kingam, quæ & Chune gundis dicta est, anno Christi 1239, uxorem duxit, puellam moribus, & sanctimonia vitæ nobilem; dos ei quadraginta millia marcarum fuit. Talem autem conjugem Beatus Boleslaus primis nuptiarum diebus non attigit. Inde confirmata postea cōsensu mutuo religione ambo perpetuam vivere continentiam: Hinc Boleslao Pudici cognomen inditum. hæc Cromerus. De eo Clemens Janitius Polonus cecinit.

Conjuge consensit cum Virgine, virgo maritima.

Defuncto autem Boleslao Chune gundis opibus in egenorum utum, divinumque cultum collatis in monasterio à se fundato religiosum institutum complexa, annis duodecim vitam duxit asperissimam, miraculis post obitum illustis.

CON-

CONIUGES, QUI ANTE MATRI-
monium consummatum, altero coniuge,
dimisso, ad religionem se con-
tulere.

AD secundam hujus sectionis classem spe-
ctant ii, qui post initum matrimonium
Christi privilegio usi, relicto altero coniuge
ad religionem convolarunt, etenim in favo-
rem religiosi status, in quo Christus mortali
conjugi præfertur, potestas fit alteri conjugum
post matrimonium rite celebratum, quod ta-
tum appellant, ante copulam postquam con-
summatum vocant, ad religionem se confe-
rendi invito quamvis, vel contradicente alio
conjugi, cui tamen licet cum alio matrimo-
nium contrahere, cum per solemnem religio-
nis professionem, hujusmodi matrimonium
non consummatum dicitur; quemadmo-
dum testatur sacrum Concilium Tridentinum
sess. 24. can. 6. & habetur 27. q. 2. C. *desponsa-
tam*, & C. *decretata*, de quo S. Thomas cum
Theologis in 4. dist. 27. q. 1. & noster Thomas
Sanchez de matrimonio tom. 1. lib. 2. disput.
18. & sequentibus: ac propterea conjugatis bi-
mestre tempus ad liberandum de religionis
ingressu tributur. C. *ex publico*. De conversione
conjugatorum.

Cæterum hujus rei non desunt plurima ex-
empla, & ut omittam S. Alexium, de quo dixi-
mus sect. 2. & Margaritam Ægyptiacam, de
qua superiori sectione.

S. Abraham probatissimus Eremita, cu-
jus res gestas S. Ephrem conscripsit tom. 3.
easque ex Metaphrasæ recitat Surius tom. 2.
coactus à parentibus, qui admodum divites
erant, puellam desponsare, celebratis nup-
tiis, ipsoque jam in thalamo cum sponsa se-
dente, subito tanquam lux quædam in cor-
de ipsius divina gratia refulset, quam secus
illuc domo exiens, à civitate egressus,
in cellulam vacuum duobus procul inde mi-
liariibus intravit, ibique cum cordis sui læti-
tia Domino in magna sanctitate famulari
cœpit, parentibus verò post decennium ex
hac luce substractis, opes omnes, quæ sibi
obvenerant, per amicum quendam fidem
in pauperes, & orphanos distribuit; ipse ve-
rò exactis in vita solitaria 50. annis septuage-
narius plenus virtutum migravit ad Domi-
num, hæc S. Ephrem loc. citat. Hujus beati
viri memoria in Martyrol. die 16. Martii ad-

notatur. De ejus verò nepte quomodo ab ipso
sanctè educata, postea à quodam ad perpetrân-
dum flagitium decepta, iterum ab eodem bi-
ennio exactis ad pietatem fuerit revocata, su-
pra sect. 2. egimus.

Illustre nobis exemplum edidit in Anglia
Ostha virgo, & martyr. Hæc patre Trithemal-
do Rege in Anglia, matre verò Witeburga
filia Regis Pendæ Merciorum, in sanctarum
virginum monasterio sub disciplina Edithæ
sororis Regis Alfridi, & Moduennæ Abba-
tissæ est educata: verum beata Moduenna ex
hac luce substracta, ad parentes redacta, Si-
gero Orientalium Saxonum Regiam in con-
jugem petenti invitæ, & renitens à parentibus
est tradita, illa verò sui corporis integritatem
Deo precibus commendans multarum occa-
sionum prætextu Regis desiderium distulit.
Tandem cum Rex ad eam in secretis cubi-
culum adductam omnino ingredi vellet, re-
pente divino nutu monetur. Rex Cervum cor-
pore spectabilem præ foribus Regiæ domus
discurrere, quare intactam relinquens Regi-
nam cum venatoribus ad insequendum cervum
pergit, Ostha veluti è naufragio emersa Chri-
sto liberatori gratias agens, celeriter advoca-
tis Ecce, & Beduino Orientalium Anglorum
Episcopis ab eis religionis habitum accepit,
& velo imposito Monialis consecratur, Redi-
ens verò Rex post aliquot dies à venatione,
cernensque Reginam habitu sancto indutam,
interore afficitur: eam tamen in suscepto reli-
giosæ vitæ instituto manere permisit, con-
structoque monasterio villam Chichensem ei
attribuit; quo in loco Ostha sacris virginibus
congregatis verbo, & exemplo eas ad mundi
contemptum, & Dei amorem accendebat. sed
cum ann. 653. mense Octob. Dani Gentiles
navibus veët, populabundi in eam villam ir-
ruissent, & rapinis, ac incendiis in Christianos
sævirent; eorum princeps Osthæ religione
comperta, eam precibus, ac muneribus primò
deinde verberum, ac vulnerum minis frustra
ad Idolorum venerationem tentatam decolla-
ri præcepit, quæ caput suum præcisum accipi-
ens recto gradu tribus stadiis progressa ad tē-
plum SS. Petri, & Pauli detulit, ad cujus fores
obferatas cruentis manibus pulsans, & san-
guinis vestigia illic relinquens, in terram cor-
ruit: quam Deus multis miraculis illustravit;
in loco autem ejus martyrii fons perspicuus e-
rupit, qui variis morborum generibus sanita-

F f f f t e m

Eadem
præcisum
sibi caput
tribus sta-
diis detu-
lit.
Saluberris-
mus fons
in ejus
martyrii
loco eru-
pit.

C. *ex pu-
blico de
convers.
conjug.*

tem affert. hæc ex ejus vita apud Surium 7. Octob. tom. 5.

S. Ediltrudis virgo incomparabilis (quam Beda vocat Ediltridum) filia Annæ Orientalium Anglorum Regis religiosissimi, teste Beda lib. 4. histor. Angl. cap. 19, primum Tombert Australium Girviorum Principi in conjugium tradita: deinde eo post modicum tempus vita functo, iterum data est Ecgfrido Regi Northumbrorum in Anglia, cum quo 12. annis vixit, & cum utroque viro virginali pudicitia florem conservavit; quamvis Rex multa dona Wilfrido Episcopo, qui apud eam plurimum valebat pollicitus esset, si Regina usum connubii peruasisset, tandem Regina, ut liceret sibi in sanctimonialium monasterio Ebbæ Abbatisæ sæculo abrenunciare, multis precibus impetravit à Rege, sacro autem velamine ab Episcopo Wilfrido suscepto, post annum verò ipsa facta est Abbatisa in Regione, quæ vocatur Elgæ in Provincia Orientalium Anglorum, ubi constructo monasterio Virginum mater exemplis cæpit esse, & monitis: vitam enim ducens multis virtutibus conspicuam, nunquam lineis, sed laneis vestibus usa, semel in die cibum sument, exceptis majoribus solemnibus: ex tempore matutinae synaxeos usque ad diei ortum in precibus persistebat spiritu etiam Prophetiæ claruisse dicitur. In suprema sua ætate tumorem maximum, ac dolorem habuit sub maxilla, sive collo, quo dolore delectabatur, dicebatque *meritò*

Ediltrudis corpus diu incorruptum servatur. in collo languoris pondus porto, in quo juvenula monilium auri, & margaritarum pondera portavi, ut sic divina pietas absolvat me à vasa levitatis. Denique factò sine quievit, cujus corpus in suæ virginitatis testimonium post 16. ab obitu suo annos omnino incorruptum est inventum, ejus memoria in Martyrolog. recensetur 23 Jun. floruit autem circa annum 680.

78. Hunegundis Virgo in Gallia in pago Veramandensi, qui oppidum S. Quintini dicitur, clavis est orta natalibus. Hæc à beato Eligio Noviomensi Episcopo, qui anno 665. obiit à sacro fonte, ut fertur, suscepta, adhuc in incunabilis euidam in sponsum destinatur: sed illo ex hac vita subtracto, ubi adolevisset, essetque eleganti forma, à parentibus euidam Eudaldo viro nobili in vita despondetur, sed cum florem suæ virginitatis Christo consecrare sta-

Eudaldus.

tuisset, mira quadam arte sponso, qui animo religioso erat, persuadet, ut ante nuptiarum solennitatem ad limina Apostolorum adeant, quo Apostolica benedictione accepta, omnia feliciter succedant, quare Romam iter arripunt, quò ubi perveniunt, sponsus sodalibus stipatus templa Sanctorum obibat; ipsa verò sola Apostolorum limina visitabat, jejuniis, assiduis precibus & erogandis elemosynis intenta. tandem opportuno die ad pedes Pontificis advoluta, ab eo sacrum capitis velamen sub Deiparæ patrocinio accepit, & reliquis indumentis sanctimonialium induta consecratur, quod ubi comperisset ejus sponsus ira percitus eam gladio confodere volebat: sed veritas Dei, & hominum judicium solam abique ulla re ad tantum iter necessaria reliquit, & in Gallias equis velocissimis properat, ut Virginis patrimonium distrahat. At Virgo sola tanto itinere se dedit sanctorum suffragia implorans, jejuno corpore affligens, & Christi spiritu roborata, ad patriam ante sponsum pervenit; ac se, omniaque sua Deiparæ monasterio obtulit, Eudaldus autem non diu post subsecutus, Dei virtutem agnoscens veniam ab ea poposcit, necessaria ei suppeditabat, & in sanctis operibus decellit. Hunegundis verò in monasterio multis virtutibus conspicua die 25. Augusti migravit ad Dominum quam Deus multis miraculis claram reddidit. ejus vita extat apud Surium tomo quarto.

Ad hos spectare videntur duo illi ex Palatio Imperatoris, quos ex narratione Potitiani memorat Augustinus libro 8. Confess. cap. 6. qui cum Treveris Imperator pomeridiano Circensium spectaculo teneretur, in hortos muris contiguos cum eodem Potitiano, & alio eorum contubernali deambulatam exierunt, ubi duo illi vitam S. Antonii Abbatis ea tempestate celeberrimi, in quadam servorum Dei casa repertam legentes animum ad mundi contemptum, & religionis statum relicta mortalitatis sæculi arripendum adjeperunt; & illicò intus mutati, remisso Potitiano cum socio in palatium, affigentes cor coelo manserunt in casa, & ambo, inquit, habebant sponlas, quæ postquam hoc audierunt, dicaverunt Deo virginitatem suam. hæc Augustinus, apud quem tanti valuit hoc exemplum, ut & ipse serio, & efficaciter de sua conversione, una cum Alpio cogitare cœperit; quod ulterius ibi ipse persecuitur.

Ex Augustino.

S. Antonii vitam duo perlegentes castitatem cum ipso voverunt.

Gr.

C. scripsit
27 93.
Ex Hieron.

Gratianus C. scripsit 27. q. 2. ad hoc quod tractamus, confirmandum affert ex Hieronymo (ut ipse ait) exemplum Macarii Romani, cui invito parens uxorem desponsavit; Is thalamo adornato, ac sponsa sedente plurimis ad diem nuptiarum invitatis cum omnes jocis, ac saltationibus vacarent, furtim egressus duce Angelo Raphael in specie viri venerabilis, iter suscepit; & post multa ad solitudinē tandem, quæ 20 miliaribus à Paradiso terrestri distare dicitur, pervenit, ubi inventus est à tribus monachis Theophilo, Sergio, & Thimo, qui ex Mesopotamia eò pervennerunt; quæ historia fuse extat in libro, qui *Vita Patrum* interitur part. 1. Nobis propter Gratianum, qui eam innotuit, satis sit eam breviter perstrinxisse.

Vita Patrum.

Desiderius
qui & Victor III.

Desiderius, in sæculo dictus Dauserius ex nobilissimo Beneventanorum Principum sanguine originem duccens, parentibus unicus; Is à patre pollentis cupido puellæ æquè nobili in ipso ætatis flore despondetur. Verum patre ex hac luce subtrahito ipsam intactam relinquens, multis consanguineorum, præsertim matris suæ difficultatibus superatis, tandem monachus efficitur. Deinde Abbas Cassinensis, postea Cardinalis, ac demum in demortui Gregorii VII. locum Pontifex, ipso diu pertinaciter reluctante, est creatus, & Victor III. dictus, ac non absque magna sanctitatis opinione ex hac vita migravit 16 Calend. Octob. anno Domini, 1087. hæc Leo Ostiensis, ejus in eadem religione discipulis in Chiron. Cassin. lib. 3. c. 1. & sequent.

VIRGINES NVPTVI TRADITAE,
quæ vi corporis integritatem custodirent, viris continentiam
persuaserunt.

Ad tertiam verò classem referri possunt complures Virgines, quæ à suis parentibus, vel aliis contra earum voluntatem nuptui traditæ, viris persuaserunt, ut in conjugio castitatem amplecterentur, sicq; ipsæ virginitate nã ab omni voluptatis illecebri puram Christo exhibuerunt.

S. Cecilia
Virgo &
Mart.
Valerianus

Talis fuit S. Cecilia virgo, & martyri præclarissima, quæ Valerianum conjugem suum, non tantum ad continentiam; verum etiam ad Christi fidem, una cum fratre ejus Tibur-

tio perduxit, qui tandem pro Christo mortem fortiter oppetierunt.

M. Tibur-

Sylviana uxor fuerat fratris Ruffini præfæti, quæ tamen in matrimonio virginitatem servavit, teste Palladio in hist. Lausiaca cap. 143. ubi hanc Virginem sexagenariam se cognovisse scribit.

virgo.
Sylviana
Ex Pallad.

Mulier quædam nomine Magna Ancyra insignis probitatis, invita ex matre nuptui tradita corporis morbum, prætexens à viri corruptione intacta permansit; marito verò paulò post decedente hæres omnium facta, totam se Deo obtulit, suisquæ bonis monasteria, Xenodochia, arque egenos juvare non desinebat, ex Palladio in Laus. cap. 125.

Magna
uirgo

Olympias, de qua in Martyrol. die 7. Decembr. Amisij II. Comitiss filia, neptis Ablaxii Præfæti, Nebridio Præfæto desponsata cum quo ex Nicephoro lib. 13. c. 24. viginti menses vixit, nec tamen cum eò est copulata, quare virgo simul, & vidua remansit, jejuniis, & pijs operibus addicta, opes omnes in Ecclesias, & egenos per diversa loca largiebatur, de qua Palladius in Lausiaca ca. 144. Hæc Theodosio Imperatori suadenti, ut ad secunda vota transfret, resistit, huic uni S. Joannes Chryostomus in exilium discessurus valedixit, ejusq; precibus se commendavit, ex Nicephoro lib. 13. c. 20. quæ multa est passa ea occasione.

Olympias
virgo.
Mar. Rom.
Nicephor.

Pulcheria Augusta Arcadij Imperatoris filia, & Theodosij Junioris soror virginitatem, quam ab ineunte ætate Deo voverat, perpetuò illibatam servavit; & quamvis defuncto Juniore Theodosio ad Imperij gubernacula, quæ susceperat melius administrandæ Marcianum sibi in conjugem sponte aseverit; prius tamen pactum cum eo inuit, ut illætam virginitatem servaret, hujus opera tempore Theodosij Concilium Ephesinum, in quo damnata est impietas Nestori, & tempore Marciani Concilium Chalcedonense contra hæresim Eutychetis sunt congregata. Quare à Sancto Leone Papa, & S. Cyrillo Alexandrino miris laudibus effertur, & in Concilio Chalcedo nensi: *Nova Helena, Munimæ Orthodoxorum, & Gloria Ecclesiarum*, à cunctis Patribus est acclamata, obiit anno salut. 453. ejus nomen celebre est in Martyrol. 10. Decemb.

Concilium
Ephesinũ.
Concilium
Chalced.
S. Leo.
Cyrillus
Alexandr.

80 Maxima Virgo Christiana in Africa tempore Vandalicæ persecutionis, cujusdam Vandali Arriani, qui dignitate erat mil-

lennari.

Martiana Mart.

lenarius, serva universæ domus curam gerebat. Hæc in uxore Martiniano ipsius conseruato, ab eorum Domino esse tradita, ut hac ratione eos sibi fideles redderet, erat autem Martinianus armifactor, & Domino suo carus: in cubiculo ergo Maxima se Christum habere sponsum, nec posse humanum subire conjugium Martiniano aperuit, eiq; consilium dedit, ut Christo, cui ipsa nubere cupiebat, & ipse serviret, divina verò gratia factum est, ut adolefcent Martinianus ei obediret, & simul ad Christum converteretur: quin etiam eius opera Saturianus suus frater cum duobus alijs fratribus Christi fidem, & baptisma susceperant, quæ ubi Barbarus Dominus comperit, Geiserici Vandalorum Regis Arriani decreto, quatuor fratres Arrianorum hæresim detestantes, & in fide Catholica constantissimos, primum nodosis fustibus sævissimè cædi, & usq; ad ossa laniari fecit, ita ut dissipatis carnibus, viscera nudarentur, & sequenti die nihilominus semper incolumes redderentur; exilio tandem apud quendam Regem Maurorum gentilem nomine Capsur relegantur, in parte Eremiti, quæ dicitur Caprapicti, ubi cum multos Barbarorum ad fidem Christi convertissent, & à Romano Pontifice Presbyterum aliosque ministros, qui eos baptizarent obtinissent, novissimè iussu Geiserici junctis pedibus post terga currentium quadrigarum, inter spinosa loca sylvarum, ita sunt deligati, ut exitum suum invicem perviderent. Maxima verò post multos superatos agones divinitus liberata, in monasterio multarum Virginum mater sancto sine quievit. hæc ex Martyrolog. die 16 Octobr. fufius apud Victorium V. vicentem lib. 1. persecutionis Vandalicæ, quæ Maximam sibi notam fuisse testatur.

*A tormen-
torū plaga
divinitus
sanantur.*

*Idē marty-
rio lau-
reantur.*

*Mar. Rom.
Victor V.
vicentis.*

*Cathari-
na virgo
filia S. Bri-
gitta cum
Eghardo e-
ius sponso*

S. Catharina S. Brigittæ ex stirpe Regum Suetiæ, cujus cælestes revelationes in hoc opere sæpè citavimus, filia, nobili Eghardo nupta, sponsum ad castitatis votum Deo nuncupandum permovit; ipsa verò virginitatem Deo consecravit, multisque virtutibus illustris migravit ad Dominum die 22. Mart. anni 13. 81. de cujus egregia in Virginem pietate egimus cap. 36.

CONIUGES, QUI ALIQUA SUSCE-
pta prole pari inter se voluntate conti-
nentiam coluere.

QUARTA conjugum classis in hac sectio-
ne exiis constat, qui quod conjugii in-
ter se usum aliquandiu habuerint, ad
virginitatis præmia non pervenere; attamen
non contenti fructu callitatis trigesimo, qui
conjugali continentia debetur, quæ prætes
conjugem, noverunt neminem; ad continen-
tiam etiam cum conjugè aspirarunt, quod
egregiè commendat S. Augustinus lib. 1. de
serm. Dom. c. 25. *Beatiorem, inquit, conjugia ju-
dicanda sunt, quæ sive filii procreati, sive etiã
ista terrena prole contempta, continentiam inter
se pari consensu servare poterint, quod neq; con-
tra illud præceptum sit, quo Dominus dimittit con-
jugem vetat; & illud servatur, quod ait Aposto-
lus: Reliquum est, ut qui habent uxores tanquam
non habentes sint.* hæc Augustinus.

*Conjugii
continen-
tiam ser-
vare cõ-
mendantur.*

*Marth. S.
1 Cor. 7.*

Quare hic recensendi sunt, & ii conjuges,
qui post aliquod tempus in conjugio susci-
piendæ proli impensum, reliquam vitæ pari
consensu perpetuæ continentia dicantur.

Hilarius Pictavorum Episcopus Catholicæ
veritatis contra Arrianos defensor acerrimus,
conjugem primum habuit, ex qua filiam sus-
cepit: in ipso tamen laici habitu ea sanctitate
vixit, ut monasticam vitam ducere videretur,
tandem uxore cum filia, quam ad virginitatis
propositum induxit, relicta, clericus primum,
mox Episcopus factus, strenuè pro fide Ca-
tholica verbo, & scriptis decertans, multa passus.
sanctè ex hac luce decessit.

Paulinus, postea Episcopus Nolanus, cu-
jus præclaras laudes Sancti Ambrosius, Hiero-
nymus, Augustinus, Gregorius scriptis suis
celebrant, cum conjugè sua Thorasia con-
tinentia votum suscepit cui Augustinus e-
pist. 22. gratulatur ei conjugem ei spiritualibus
tantò firmiteribus quanto castioribus nexibus
copulatam.

Melania Junior Romana nobilissima, & Pi-
nianus ejus vir, auctore Palladio in historia
Lausiaca c. 104. duobus liberis genitis, iisque ex-
tinctis ex Urbe Jerusalemam profecti
illam inter fæminas Deo sacras, hic inter mona-
chos religiosam vitam exegerunt, & ambo
sancto sine quieverunt, quorum memoria in
Martyrologio ad 31. diem Decbris adnotatur.

Antigo-

Antigonus Senatorii Ordinis Theodosio Imperatori genere, & consuetudine conjunctus cum Euphrasia uxore post genitam filiam, quam Euphrasiam similiter appellavit, vitam castam duxit. eorum filia in Thebaide, in sanctimonialium monasterio eximia vitæ sanctitate claruit. cujus res gestæ extant apud Suriurum die 13. Martii, quo etiam die in martyrologio ejus mentio habetur, de qua nos sectio- ne præcedenti.

Paphnut.
Abb. mira
do castita-
te revela-
tio.

Cum Paphnutius inter Anachoretas sancti- tate illustris cognoscere cuperet, cuinam ex viris sanctis similis esset, idque à Deo precibus contenderet, ab Angelo accepit, similem cum esse primum cuidam Tibicini, deinde cuidam Protocomiti, tertio cuidam Mercatori, quos omnes ipse Paphnutius conveniens, & vitæ eorum rationes intelligens, ad studium perfe- ctionis seculari vita relicta traduxit. Verum quod ad rem præsentem facit, Protocomitem de suis actibus sciscitatur. Ille inter, alia plura, quibus vacabat pietatis opera hoc primo loco narrasse scribitur: *Tam, inquit, trigessimus agitur annus, ex quo me à mea uxore separavi; cum ter cum ea solum habuissim consuetudinem, & tres ex ea filios suscepissim, qui etiam mihi ad meos usus inserviunt.* Hæc ibi, ut mirum non sit cum Abb. Paphnutio viro sanctitate præcla- ro comparatum. Hæc Palladius in hist. Lausia- ca c. 63, 64, & 65.

Theodorus cognomento Manlius, qui cum Sabiniano anno salutis 505. consulatum adiit, cum esset conjugatus mutuo consensu cum conjuge inuito, nuncium sæculo remisit, vitam- que humilem complexus est summa cum ad- miratione Urbis, & Orbis, cui non solum: ge- neris claritate, verum etiam per consulatum factis indutum muneris dignitate factus erat conspiciuus. Eidem S. Fulgentius Ruspenfis E- piscopus pro fide Cartholica in Sardinia exu- lans, de ejusmodi ad Christum conversione, & mundi contemptu epistola 6. gratulatur, adje- citque quastum exempla Magnatum alios si- ve in bonum, sive in malum permoveere pos- sint: *Qui sunt, inquit, in sæculi culmine consti- tuti, aut plurimos secum perdunt, aut secum mul- tos in via salutis acquirunt. Magnatales aut poena manet, si multis præbeant mala imitatio- nis laqueum; aut gloria, si multis ostendant san- ctæ conversationis exemplum. Quis enim par- vam non despiciat Cellam, quando Senator suam despiciat Marmoratam? Quis non terrena con-*

temnens, acquirenda caelestia sibi consulat, quando ad Cælam Romanus Consul terrenorum contemptu festinat? Et in fine Epistolæ: Vene- rabilem conjugem tuam sibi jam in Christo so- rorem tuam obsecro salutare digneris. Hæc S. Fulgentius. de eodem vide etiam Baronium tomò 6. Annal. ad ann. 505.

Non absimile legimus de Ajace Episcopo Boroliano, quod verbis Sozomeni libro 7. hi- stor. cap. 27. referendum censui: Ajax, (inquit) & Zenon fratres circa doctrinam fidelissimi extiterunt, ac Deum viriliter confessi sunt, ad- eò, ut à Paganis sæpenuerò graviter admo- dum, ac immaniter vexati sint. Fertur autem Ajax pulcherrimam duxisse uxorem, & ter modo cum ea toto tempore congressus, tres sicutulisse proles, ac deinceps ob hujusmodi consuetudinis abstinentiam ab uxore separatus, solitariam duxisse vitam, ac duos ex filiis ad rem divinam & cælebaturam, tertium verò ad matrimonium educasse; moderateque & admodum præclare Botolianam Ecclesiam gubernasse. Zenon verò mundo, ac matrimo- nio contempto etiamnum juvenis Deo vaca- vit, & Majumanam Ecclesiæ Gazæ governa- vit, quem nos vidimus jam senem annos natum plus minus centum, nunquam vel Matutinos, vel Vespertinos Hymnos neglexisse, nisi fortè morbus ipsum impediret: & cum in Phi- losophia vitam monasticam traduceret ex lino texebat vestes unica tela, atque hinc tum sibi necessaria acquiebat, tum aliis suppeditabat, quod opificium ille ad mortem usque exercere non cessavit. hæcenus Sozomenus.

Zenon E-
pisc. Maju-
manens.

82. In horum numerum referre possumus Ursinum Nursiæ Presbyterum, qui commis- sam sibi cum magno timore Domini regebat Ecclesiam, de quo S. Gregorius lib. 4. Dialog. cap. 11. Illud memoriam prodidit, cum ex tem- pore ordinationis presbyteram suam, (ut ver- bis utar Gregorii) totos quadraginta annos quasi hostem cavens nulla occasione ad se propius accedere, neque sibi per illam neces- saria ministrari permisit. Cumque in supre- ma sua ægritudine animam ageret, mulier illa an adhuc ei vitale spiramen inesset, naribus ejus apposita curavit aure dignoscere.

At ille quanto annisu valuit in hanc vocem erupit: *Recede à me mulier, adhuc igniculus vivit, paleam tolle, qua recedente beatos Pe- trum, & Paulum primos Apostolorum ad se venire conspexit, quibus magna cum lætitia*

dicebat: *Bene veniant Domini mei gratias ago, ecce venio.* inter quæ verba animam reddidit. Hæc Gregorius.

Monegundis conjugio copulata duabus quas susceperat filiabus vita functis, magno mcerore affecta, tandem ad divinam voluntatem se conformans. mundo, & viri confortio spretio illius permisso in parva cellula se ipsam clausit, ubi soli Deo vacabat, precibus, ac jejuniis se exercebat, reliquum verò Domus suæ cibum pauperibus erogabat; ibi post aditum religionis causa S. Martini sepulchrum paucas colligens Monachos sanctè vitam traduxit, & multis miraculis clara migravit ad Dominum, ac in eadem Cellula est sepulta, hæc ex Gregorio Turonensi in libro de vita Patrum cap. 19. cujus etiam meminit in libro de gloria Confessorum cap. 24. ejus dies in Martyrolog. 2. Julii adnotatur.

Radegundis Regina, de qua in Martyrologio 13. Augusti Clotari Gallicæ Regis uxor cum magnis virtutibus polleret, & in palatio jejunius, precibus, aliisque pietatis operibus adeo vacaret, ut nonnulli Regi dicerent ejus conjugem potius monacham esse, quam Reginam. Rege minime conscio à B. Medardo Episcopo Novionensi in monialem consecrata est, & Pictavis constructo sibi monasterio multis congregatis puellis, quandam in Abbatissam creavit, cujus voluntati se suaque omnia permisit.

Verùm cum Clotarius Reginam suam conjugem reperere vellet, ipsa per S. Germanum Parisiensem Episcopum, ut sibi in monasterio permanere liceret, tandem impetravit à Rege, qui indignum se judicabat talem Reginam apud se diutius habere, denique multis miraculis clara ex hac vita decessit Anno Domini 590. cujus laudes Gregorius Turonensis, qui eam sepulture mandavit in libro 9. hist. Francor. cap. 2. & 39. & in libro de glor. Confessor. cap. 106. egregie describit.

*Pharo Episc. cum
Bridéchilde,*

Pharo frater sanctæ Pharæ virginis ejusdem cohortatione, & exemplo permotus amplissimos in palatio Clotarii Gallicæ Regis honores, Regisque singularem amicitiam neglexit, & virgine adhuc juventus flore, pari cum uxore Bridéchilde consensu ex Comite clericus est factus. Uxor verò sacro velamine est consecrata, ex clerico deinde in Episcopum Meldensem assumptus ad tempora Childerici Regis pervenit, Episcopatu tribus, & sexagin-

ta annis magna cum vitæ sanctimonia, & miraculorum gloria administrato. nec illud silentio prætereundum, quod cum aliquando pulchritudinis suæ quondam uxoris, quæ sanctimonialis in sua villa degebat, memoria illectus eam semel, atque iterum ad se venire jussisset, illaque recusasset, tertio tandem vocata, ut suæ, & illius pudicitia consuleret, cultioribus vestibus depositis, conso capite cilicio induta, atque in hunc modum deformata se ei visendam obtulit; quam ille tali habitu, & specie contemplatus, vehementer exhortuit, doluitque se tentationi carere cessasse, e jusque prudentiam, qua ab illicita cupiditate est revocatus, mirum in modum est admiratus. Hæc ex vita S. Pharonis apud Surium die 28. Octobris, & Petrum in Catalogo lib. 9. cap. 117. de quo Sigebertus in chronico an. Domini 620.

Saleberga nobili genere orta, quam à nativitate cæcam S. Eustasius Abbas B. Columbani successit, post triiduanum jejunium illuminavit, & spiritalibus disciplinis imbuit à parentibus dudum renitens, & invita eundem viro generoso nuptui tradita est, quo post duos menses extincto, iterum invita Alduino Regis Dagoberti Comiti despondetur. Verùm quinque susceptis liberis eum ad castitatem servandam permovit, mox facta à viro potestate, primum in Suburbano Lingonensi puella um monasterium condidit: sed propter bella Lugdunum venit, ubi monasterio extructo trecentarum, & eo amplius puellarum mater extitit, sanctitate, & miraculis illustris die 22. Septembris migravit ad Dominum, de qua Petrus in catalogo lib. 8. c. 114. & Martyrologium ipsa eadem die 22. Septemb.

83. Amelberga illustrissimis orta natalibus, mox à integritate ornata Witgero homini præpotenti nobilitate, & meritis non dispari conjugem traditur, ex quo genuit Aldebertum, seu Emebertum Cameracensem Episcopum sanctissimum, & quatuor Deo dicatas sorores Reyneldem, quæ etiam martyrio est coronata, Pharaydem, Elmelendam, & Gudilam sanctissimam, de qua superiori sectione. Hæc omnes, licet à multis Regni proceribus propter nobilitatē, & opes in conjuges peterentur, maluerunt Christo adherere, quam nō talium conjugis copulati. Parentes verò illarum mundo valsefecerunt. Witgerus enim monasticam vitam complexus est; Amelberga sacro velamine

*Eustasium
Abb. post
triduanū
jejunium
illuminavit
cæcā.*

Iamine à sancto Anberto Cameracensi Episcopo accepto, se totam Domino consecravit; abstinentias, precibus, aliisque virtutibus se dedit, ac sancto sine quievit 10. Julii & in Laubaco Cœnobio tumulatur. de qua Molanus in additionibus ad Uuardum dicit eam signis claram mira fidelium veneratione coli: ejus vitam habet Surius, tomo 4. 13. Septembr.

Nec prætereundus est Sebbi Rex Orientalium Saxonum in Anglia religiosissimus. Hic in Regia dignitate crebris precibus, ac elemosynis plurimum intentus, ad eum ut multum Episcopi magis quam Regis præferre dicerent: vitam quoque monasticam relicto regno subiisset, nisi obstinatus conjugis animus divortium denegasset.

Cumque triginta annos in Regno exegisset, maxima corporis infirmitate correptus, qua & mortuus est, admonuit conjugem, ut vel tunc divino se servitio pariter manciparent, quod dum ægè ab ea imperasset ab Antistite Londoniæ habitum religionis accepit.

Verum cum vereretur ne mortis dolore aliquid suæ personæ indignum, vel ore proferret, vel motu gereret membrorum, præfatum Episcopum rogavit, ne eo moriente plures quam ipse Episcopus, & duo sui ministri adessent, sed cum membra sopori dedisset, hæc solitudinis anxietate est liberatus; vidit enim tres claro indutos habitu ad se venire, quorum unus alijs dicebat animam ejus sine ullo dolore, & cum magno lucis splendore die tertia egressuram, quare hæc visione recreatus præscripta die suaviter emisit spiritum, cujus corpori tumulando cum Sarcophagum lapideum inventum esset uno palmo brevius, subito astante Episcopo, & filio Regis, & turba hominum non modica Sarcophagum divinitus inventum est congruæ longitudinis obiit autè annum circiter 670 hæc Beda lib. 4. hist. cap. 11.

*Ejusdem
visio cum ex
hac vita
excederet.*

*Isa Rex cum
Edilburga
uxore.*

Ina Occidentalium Saxonum Rex Annum Domini circiter 740, pietate in Romanam Ecclesiam singulari, cui regnum jure perpetuo vœtigal constituit, ut nimirum domus singulæ singulos denarios penderent; deinde regno se abdicavit, & Edilburgæ uxoris consensu Romam se contulit, ubi religiosam vitam est amplexus; uxor verò intra monialium cœnobium ingressa, divino se obsequio mancipavit.

Rachis Longobardorum Rex potentissimus, qui bona Italiae parte potiebatur, & Jelia uxor pari voluntate ab invicem separati, religiosam vitam suscipere; in Urbem enim cum filia Rattuda ad limina Principis Apostolorum Anno Domini 750. pariter venientes Rachis relicto regno fratri Aistulfo accepto (ut verbis utar Anastasij Bibliothecarii in Zacharia) à summo Pontifice oratione clericus effectus, monachico indutus est habitu cum uxore, & filia; & ille quidem, quem admodum testatur Leo in Chronico Cassinensi c. 8. jussu Pontificis in monasterio Cassinensi sub regulari magisterio se instituendum tradens post aliquot in sancto proposito, ac Deo placita conversatione peractos annos Deo spiritum reddidit: ejus verò uxor, & filia adjuvante ejusdem Monasterij Abbate haud longè à Cassino in loco, qui *Plumbasiola* dicitur, proprijs sumptibus monasterium construxerunt, multis ditantes opibus, sub magna cautela, ac districtione regulari vitam ducentes, in sancto proposito vitam finierunt, hæc ad verbum ex Leone.

*Rachis Rex
& Jelia
uxorem
Rattuda
filia.*

Vincentius quoque cum Valdetruda huc referendi sunt ex Molano in additionibus ad Uuardum die 14. Julij, cujus verba hæc sunt: *Apud Sontias Deposito Beati Vincentii Confessoris Christi, qui in Monasterio, quod altissimus dicitur tonso capite vixit plurima annis sub sancta regula servata charitate, separatus à sancta Valdetrude conjuge sua. hæc Molanus.*

Wiftrudus Edgari Regis Anglorum gloriosissimi uxor, mater S. Edithæ Virginis, de qua sectione superiori. Hæc cum filiam peperisset circa annum 960, facultate à marito impetrata, (qui ex priori uxore S. Eduardum postea martyrem inclytum susceperat ad monasterium apud Vinthoniæ se recepit, ubi monialis effecta, Virginum mater extitit, Editham filiam rege assentiente monasticis vestibus induit, & sanctè educavit, hæc ex vita S. Edithæ apud Surium 16. Septembr. tom. 5.

84. Petrus Urseolus ex Volaterrano libro 4. Geographiæ Anno 973. Dux Venetorum Vigessimus tertius, vir optimus, & religiosissimus, multis piè & præclare gestis magistratu se abdicans, cum uxore, quæ post susceptum filium ex voto utriusque nunquam attingit, in Aquitaniam se contulit, ubi cœnobio perpetuo dicitur miraculis claruit. hæc Volater-

Volaterranus. Hunc Petrum Urseolum scribit Petrus Damianus in vita sancti Romualdi cum eodem sancto Romualdo in Galliam se contulisse.

Joannes Columbinus nobilis Senensis, lucris & mercaturis antea deditus, conjugii legibus affectus, cum in vitam S. Mariæ Egyptiacæ casu incidisset repente mutatus, eleemosynas larga manu erogare cœpit, atque in sui contemptu, & abnegatione semetipsum aliquamdiu egregie exercuit; tandem uxore, ejus permisso relicta, religiosæ vitæ se addixit, & præclarissimi Ordinis Jesuatorum auctor fuit Anno salutis 1356. Is denique sanctissime obiit anno salutis 1357. ultimo die mensis Julii, quo item die anno 1556. ex hac vita decessit beatus Ignatius Loyola die ad Christum migraverint, hi duo præclarissimi ejus duces, qui ordinem à Jesu nuncupatum instituto tamen inter se longe diverso fundarunt.

Everardus S. Edmundi Archiepiscopi Cantuariensis, cujus supra sect. 3. meminimus, parens, uxore nomine Mabilia consentiente in monasterio de Evesham in Anglia monachus effectus, reliquum vitæ tempus feliciter traduxit. Mabilia verò uxor rejecto sæculari habitu singulis propè noctibus intererat Abendonensium monachorum psalmodus, ciliqua veste aspera ad talos usque pertingente utebatur, cui loriceam ferream cum duabus laminis ferreis ad furas usque porrectam adjunxit.

Maria de Oegnes mulier religiosissima Nivelæ Episcopatus Leodiensis mediocribus orta parentibus, à pueritia Domino seivire cœpit, decimum quartum ætatis annum agens, à parentibus nuptui est tradita. Ipsa verò in domo sui conjugis divino fervore incensa corpus suum mira pœnitentia abstulit, ac non multo post ex divino instinctu ipsius Vir ad castitatem, cum ea in posterum servandam permotus est, ita ut non solum deinceps continentem, & planè angelicam duxerit vitam, sed sociam suam in sancto proposito, ac religione se imitatus, omnia sua in pauperes erogando. quare Dominus ancillæ suæ in visione promisit se ejus locum, qui studio castitatis à carnali commercio in terris se retraxit, eidem in cœlis redditurum. Cæterum Maria Oegniacensis, multis magnisque virtutibus conspicua crebris Angelorum colloquiis, ac visitationibus, divinis quoque revelationibus illustris, mira-

culis etiam clara, migravit ad Dominum 23. Junii Anno 1213. Annum ætatis agens circiter 36. sepulta Oegnes in templo S. Nicolai: ejus vitam egregio volumine conscripsit Jacobus de Vitriaco Cardinalis doctissimus apud Sur. tom. 3. eam in Compendium redegit Petrus in catalogo lib. 5. c. 143.

Ad extremum addam, & hic de Abbate Theona, qui ut est apud Cassianum collat. 21. cap. 1. & 9. parentum Imperio in adolescentia conjugali vinculo affectus, & unius lustritempore cum conjugè commoratus, perfectionis evangelicæ studio accensus, uxori eandem perfectionem, & castitatem multis rationibus, ac lachrymis persuadere conatus est: sed cum illa omnino tenueret, hæc ad eam verba habuisse narratur: *Si ego te abstrahere à morte non possum, nec tu me separabis à Christo, tutius est mihi cum homine, quam cum Deo habere divorcium*: Relictis igitur omnibus ad monasterium pervolavit; ubi brevi tanto sanctitatis & humilitatis splendore erudit, ut sub Joanne in monasterium admissus in ejus successoris Eliæ locum univerforum judicio in Diaconia dispensatione sit successus. Id quod Cassianus c. 10. non ad imitandum se scripsisse testatur, cum lege ordinaria matrimonium ritè consummatum desidero vitæ religiosæ, nisi de utriusque consensu, separari nequeat; sed rei gestæ historiam simpliciter narratione se complexum. hoc tamen adjicit, Theonam divino judicio adeo fuisse miraculorum gloria illustratum, ut in eum Apostolicarum collata sint signa virtutum, eumque tot, tantorumque Patrum sententia, summis, ac sublimissimis viris in Diaconia electione esse prælatum, Bellarminus controversia 2. gener. lib. 2. c. 38. hoc factum inter admiranda, non tamen imitanda reponendum docet: credendum est enim, ut ipse ait, peculiari spiritus sancti admonitu id gestum præter communem legem.

Atque hæc de iis conjugibus, qui vitam continentem elegerunt. neque enim desunt, & alii complures, qui idem præstiterunt, quid si quis adhuc aliorum conjugum exempla, qui pari voto in cœnobium se receperunt, nosse desiderat, legat Hieronymum Platam *de bono fructus vel gloriæ* libro 2. cap. 26. & 27.

VIDUAE, QVAE AD SECVN-
das nuptias nulla ratione adduci po-
tuerunt.

Quid porro dicemus de viduis, quæ nullis sollicitationibus, vel precibus ut ad secundas nuptias transirent, adduci potuerunt: sed cœlibem vitam ducentes fructum castitatis sexagesimum viduis, *Quæ* (ut loquitur Apostolus) *verè viduæ sunt,* in cœlis tribuendum reportare maluerunt: cum verò earum innumera existant exempla, omnibusque satis explorata, in præsentia paucissimas commemorandas duximus, eas enim ad quintam hujus sectionis classem pertinere diximus.

Sancta Natalia sancti Adriani martyr. uxor, cum post viri necem, à quodam Tribuno voluntate Maximiani Imperatoris in conjugem propter venustatem, & divitias vehementer expeteretur, triduanis acceptis induciis, cœlitus monita, conscensa navi Constantinopolim fugit nequicquam insequente Tribuno ibique ad mariti sepulchrum orans per visum ad cœlestia invitata, valedicens omnibus in pace quævit. cujus memoria 1 Martii apud Martyrologium recolitur.

Sancta Marcella Romana foemina nobilissima sanctitate, & eruditione clarissima fuit, cujus etiam sanctus Hieronymus epistola decima sexta ad Principium eleganter complexus est, hæc septimo à nuptus mense viro orbata Cereali Consule eam in uxorem petente, suasque ei tamquam filia pollicente divitias rejecto, æternæ se pudicitiaë dedicavit. Ab Athanasio, & postea à Petro Alexandrino Episcopis vitam Beati Antonii adhuc viventis edocta, prima in Urbe monasticam disciplinam professæ est, cujus clara est memoria in Martyrologio die trigesimo primo Januarii, obiit autem circa annum Domini quadringentesimum decimum.

Euphrasia, quæ ut supra diximus, cum viro Antigono unica suscepta filia Euphrasia, castè vixit, eo defuncto, cum adhuc juvenis esset, & ab Augusta luseretur, ut alteri Senatori eam petenti nubret, verita ne ad hoc compelleretur, cum filia clam ex Urbe Constantinopoli in Ægyptum, ubi bona sua erant, se contulit, ibique filia septenni in mo-

nialium monasterio collocata, non post multum temporis ex hac luce migravit.

Sancta Theodora, ut supra sectione sexto diximus, una cum tribus liberis Chulstum coram Diocletiano confessæ ad Leucadi conjugium, cui eam petenti in uxorem Diocletianus concesserat, ut hac ratione eam à Christo avocaret, nullis precibus, vel artibus adduci potuit. Quare à Proconsule Bithyniæ ad Lupanar damnata, & divinitus servata pro Christo simul cum filis igne crematur. cujus memoria in Martyrologio die 2 Augusti recensetur, ejus martyrium apud Surium in actis sanctæ Anastasiæ 25. Decembris plenus commemoratur.

Sancta Galla Simmachi Consulis filia adolescentula viro suo à nuptiis intra annum extincto, dum ad iterandum thalamum opes, ætasque vocarent; & quod magis est, Medici propter igneam quandam corporis conspersionem affimarent, eam barbam emissuram nisi ad viriles amplexus rediret, (quod ita post factum est;) ipsa tamen abjecto sæculari habitu, divino obsequio in monasterio apud sancti Petri Ecclesiam sese tradidit, ubi multis annis orationi, eleemosynis, jejuniis, aliisque sanctis operibus intenta, felicissime ad cœlestem sponsum sancto Petro vocante transiit. cujus vitam sanctus Gregorius 4. dialog. capite decimo tertio scripsit, & in Martyrologio ejus memoria recensetur, Octobr.

Sancta Elisabeth Regis Hungariæ filia Langravii Thuringiæ Principis uxor, ne casti propositi merito etiam conjugata privaretur, susceptis nonnullis liberis, superflite adhuc viro castitatis votum emisit, si viro supervixisset, quo ex hac luce subtraheretur, Episcopus Bambergensis sanctæ Elisabethæ avunculus eam viduam alteri Principi despondere d sponnebat. cumque nonnulli timerent eam Episcopi voluntati obniti non posse, constanter respondit, se vim minime timere, cum liberum ei esset, & voluntate dissentire, & nam sibi ad dehonestandam faciem præcidere. Et quoniam sancta hæc Elisabeth, & virgo, & uxor, & vidua mira pietatis laude insignis fuit; idè à Pontificibus ejus caput triplici corona insignitur. quam in uno quoque statu merito sibi vendicet. obiit autem anno 1231. ætatis 24. quadriennio ab obitu mariti, quem.

G g g g g

admo-

Ad Lupanar damnata divinitus servatur.

S. Petro invocante ad cœlestem patriam emigravit.

1. Tim. 5.

admodum testatur Lipsius in libro de Diva Virgine Halleasi cap. 2. quam Gregorius IX. Pontifex sanctarum catalogo ascripsit anno salutis 1235.

Sancta Rictrudis Martianensis nobilissima ex Adalbaldo patris nobilitatis viro, cum aliquot suscepisset liberos primogenitum Maurontum, (qui dum regis negotiis obsequeretur, sancti Amardi Episcopi consilio sponsa, quam ei dare volebant, renunciata, Monachus primum, postea Abbas effectus,) & tres alias filias sanctas virgines, quarum festione 7. mentionem fecimus, Chrosendem, Eufebiam, & Adalindem: verum ejus marito ab improbis quibusdam interempto, (qui sanæ exiit probitatis, ut ad sua sacra ossa

non raro signa fiat,) nullis Dagoberti Regis blanditiis, vel minis adduci potuit, ut uni ex suis optimatibus secundo nuberet: sed imposito sibi velo à sancto Amardo consecrato, facultatibus prudenter distributis, se totam Dei obsequio in sanctimonialium monasterio Martianensi tradidit, tres vero filias suas in ætate adhuc tenera Christo despondit. Denique Rictrudis in Christianis virtutibus magnos progressus faciens sanctè ex hac vita decessit die duodecimo Maji anno ætatis suæ septuagesimo quarto, cujus vita extat apud Surium tom. 3.

Atque hæc de iis, qui purissimam Virginis Deiparæ virginitatem sua virginitate, vel continentia imitari studuerunt.

Finis Tractatus de Virginibus.



INDEX